

Vlaamse Armoedemonitor 2012

VLAAMSE ARMOEDEMONTOR

Studiedienst van de Vlaamse Regering

April 2012

Samenstelling
Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid
Studiedienst van de Vlaamse Regering

Jo Noppe

Verantwoordelijke uitgever
Josée Lemaître
Administrateur-generaal
Boudewijnlaan 30 bus 23
1000 Brussel

Depotnummer
D/2012/3241/019

<http://www.vlaanderen.be/svr>

VOORWOORD

Beste lezer,

“Meten is weten”: deze stelling vormt de basis van ons Vlaams armoedebestrijdingsbeleid en daarom presenteren wij jullie dan ook graag onze nieuwe Vlaamse Armoedemonitor 2012. De Studiedienst van de Vlaamse Regering verzamelde op bondige wijze de belangrijkste indicatoren en cijfers met betrekking tot de armoedeproblematiek in Vlaanderen.

De editie van de Vlaamse Armoedemonitor 2012 leert ons dat er nog steeds een prangende armoedeproblematiek in onze samenleving bestaat:

- 10,4% of 650.000 personen leven in een gezin met een inkomen onder de Belgische armoederisicodrempel;
- 14,1% of 870.000 personen leven in een gezin dat aangeeft moeilijk rond te komen met het beschikbare inkomen;
- 14,7% of 910.000 personen leven in armoede of sociale uitsluiting volgens de gecombineerde EU2020-definitie.

De bestendinging van de armoedeproblematiek bevestigt de impact van de huidige socio-economische context en zet onze samenleving sterk onder druk. Dat de meest kwetsbare burgers hierdoor het zwaarst getroffen worden, behoeft geen betoog. Een intensifiëring en verdieping van het Vlaamse armoedebeleid was dan ook broodnodig.

Bekijken we de zaken in Europees perspectief, dan doet Vlaanderen het nog relatief goed. Zo staan we met betrekking tot de inkomensarmoede en de EU2020-definitie op een 2de plaats binnen Europa. Desondanks blijft het voor ons onaanvaardbaar dat er, afhankelijk van de definitie, 600.000 à 900.000 Vlamingen in armoede leven. Actie is nodig als we een warme samenleving willen zijn!

De Vlaamse Regering heeft in het Vlaamse Hervormingsprogramma voor de EU2020-strategie duidelijke armoededoelstellingen geformuleerd. Tegen 2020 moet het aantal personen in Vlaanderen dat leeft in armoede of sociale uitsluiting volgens de EU2020-definitie gedaald zijn met 30% (tegenover referentiejaar 2008). Hetzelfde geldt voor het aantal personen onder de armoederisicodrempel, het aantal personen in een gezin in ernstige materiële deprivatie en het aantal personen in een gezin met zeer lage werkintensiteit. Voorlopig is er enkel bij het aantal ernstig materieel gedepriveerden sprake van een daling.

De Armoedemonitor identificeert de groepen die geconfronteerd worden met een verhoogd armoederisico zodat een gericht beleid kan gevoerd worden. Een aantal wekerende

risicogroepen zijn de gezinnen met kinderlast met lage of geen werkintensiteit, de werklozen, de huurders, de eenoudergezinnen en de niet-EU-burgers. Specifieke maatregelen voor deze doelgroepen blijven broodnodig.

De ambitie van Vlaanderen is om de kinderarmoede en het aantal kinderen dat geboren wordt in armoede te halveren tegen 2020. In 2010 leefden 140.000 Vlaamse kinderen tussen 0 en 17 jaar in een gezin met een inkomen onder de armoederisicodrempel. Dat zijn er nog steeds meer dan in referentiejaar 2008. Ook de indicator over geboorten in kansarme gezinnen (Kind en Gezin) evolueert verder in slechte zin: in de periode 2008–2010 vonden 8,6% van de geboorten plaats in een kansarm gezin. Meer dan ooit moet Vlaanderen inzetten op het bestrijden van kinderarmoede om al onze kinderen alle kansen te geven.

Ingrid Lieten

Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Innovatie,
Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding

Inleiding

Dit is de tweede editie van de Vlaamse Armoedemonitor. We willen het Vlaamse armoedebeleid ondersteunen door op een bevattelijke en overzichtelijke manier de armoedesituatie en -evolutie in Vlaanderen in kaart te brengen en op te volgen. Waar mogelijk wordt de Vlaamse armoedesituatie vergeleken met de situatie in de 27 lidstaten van de Europese Unie.

De Vlaamse Armoedemonitor is een omgevingsmonitor. Dat betekent dat niet de maatregelen van het armoedebeleid zelf in beeld worden gebracht, maar wel de bestaande armoedesituatie waaraan dat beleid iets wil veranderen.

Op inhoudelijk vlak wordt uitgegaan van de multi-aspectualiteit van de armoedeproblematiek. Armoede is meer dan een tekort aan inkomen. Het verwijst naar een geheel van onderling verbonden vormen van uitsluiting op verschillende domeinen van het individuele en sociale leven. Financiële moeilijkheden zijn tegelijk vaak oorzaak en gevolg van achterstelling op het vlak van tewerkstelling, onderwijs, huisvesting, gezondheid en maatschappelijke participatie. Voor elk van deze levensdomeinen werden indicatoren opgenomen. Aangezien de strijd tegen armoede bij kinderen en ouderen een belangrijke prioriteit vormt van het Vlaamse armoedebeleid, werden ook een aantal indicatoren opgenomen die specifiek focussen op de armoedesituatie van deze 2 groepen.

De indicatorenset van de Vlaamse Armoedemonitor 2012 is grotendeels gebaseerd op de set opgenomen in de eerste editie van 2011. Toch werden enkele aanpassingen doorgevoerd. De meest ingrijpende wijziging heeft betrekking op de maatstaf die wordt gehanteerd om de monetaire armoede te berekenen. In de eerste editie werd gekozen om gebruik te maken van een Vlaamse regionale armoederisicodrempel. Dat gebeurde toen vanuit de redenering dat de armoedesituatie in Vlaanderen op zichzelf werd bekeken, los van de situatie in de andere Belgische regio's en dat bij de vergelijking met de Europese lidstaten Vlaanderen als een aparte entiteit werd beschouwd. Aangezien niet alle instanties die in Vlaanderen met armoedeonderzoek en -monitoring bezig zijn, dezelfde Vlaamse regionale armoederisicodrempel gebruiken, heeft dit er echter toe geleid dat verschillende Vlaamse armoedecijfers in omloop zijn, wat onvermijdelijk zorgt voor verwarring en onduidelijkheid bij beleidsmakers, middenveld en het grote publiek. Om dat te vermijden, hebben we in overleg met de academische wereld ervoor gekozen om voortaan bij de berekening van de Vlaamse armoedecijfers gebruik te maken van de Belgische armoederisicodrempel. Dit heeft als gevolg dat de cijfers over inkomensarmoede in deze tweede editie van de monitor afwijken van de cijfers in de eerste editie.

Een tweede wijziging bestaat erin dat veel meer gewerkt wordt met absolute aantallen van personen die zich in een achterstandspositie bevinden. Het vormt een belangrijke aanvulling op de relatieve armoedecijfers aangezien zo ook de grootte van de betrokken groepen in beeld wordt gebracht.

Ten derde werden de verschillende armoededoelstellingen gevisualiseerd en besproken die door de Vlaamse Regering in het kader van het Pact 2020 en het Vlaamse Hervormingsprogramma voor de EU2020-strategie werden geformuleerd.

De Armoedemonitor brengt verschillende armoede-indicatoren samen die gebruikt worden in Europese, federale of andere Vlaamse monitorrapporten. Het gaat onder meer om indicatoren uit het Pact 2020, de EU2020-strategie, de interfederale Armoedebaarometer en de Armoedebaarometer van Decenniumdoelen 2017. Deze worden aangevuld met eigen accenten en aandachtspunten gebaseerd op de prioriteiten van het Vlaamse armoedebeleid.

De indicatoren in de Armoedemonitor zijn deels gebaseerd op gegevens uit administratieve databanken. Het gaat om gegevens van de VREG over energiearmoede, van de Nationale Bank van België over betalingsachterstand, van de FOD Sociale Zekerheid en POD Maatschappelijke Integratie over sociale bijstandsuitkeringen, van de VDAB over niet-werkende werkzoekenden, van het Steunpunt Studie en Schoolloopbanen over ongekwalificeerde uitstroom en van Kind en Gezin over geboorten in kansarme gezinnen. De meeste indicatoren zijn echter gebaseerd op de resultaten van enquêtes. Het gaat ten eerste om de 'European Union Statistics on Income and Living Conditions' (EU-SILC). De EU-SILC is een door Eurostat gecoördineerde jaarlijkse enquête die sinds 2004 in alle lidstaten van de Europese Unie de inkomenssituatie en levensomstandigheden in kaart brengt. De EU-SILC wordt voor België uitgevoerd door de Algemene Directie Statistiek (ADSEI) van de FOD Economie. Bijzondere dank gaat uit naar Patrick Lusyne van ADSEI voor de ondersteuning bij de verwerking van de EU-SILC-data.

Voor de indicatoren over tewerkstelling en onderwijs wordt daarnaast gebruik gemaakt van de 'Enquête naar de Arbeidskrachten - Labour Force Survey' (EAK-LFS) en het 'Programme for International Student Assessment' (PISA) van de OESO. Net als de EU-SILC is de EAK een door Eurostat gecoördineerde en voor België door ADSEI uitgevoerde enquête die erop gericht is om op Europees vlak vergelijkbare indicatoren te generen. PISA is een internationaal gestandaardiseerde beoordeling van de cognitieve vaardigheden van 15-jarigen.

Voor de indicatoren rond maatschappelijke participatie wordt ten slotte gebruik gemaakt van de resultaten van de 'Survey Sociaal-Culturele Verschuivingen in Vlaanderen' (SCV-survey) van de Studiedienst van de Vlaamse Regering die jaarlijks afgenomen wordt bij de Nederlandstalige inwoners van het Vlaamse en Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Wij willen hierbij uitdrukkelijk SVR-collega Guy Pauwels bedanken voor de berekening van de indicatoren gebaseerd op de SCV-survey.

Hierbij dient nog opgemerkt te worden dat in surveyonderzoek bepaalde kwetsbare bevolkingsgroepen (zoals personen in collectieve huishoudens, personen die illegaal in het land verblijven of dak- en thuislozen) niet of nauwelijks vertegenwoordigd zijn. Daarmee moet rekening gehouden worden bij de interpretatie van de armoedecijfers in deze monitor.

De surveyresultaten zijn eveneens onderhevig aan de gebruikelijke statistische foutenmarge. Deze foutenmarge is groter naarmate de steekproef waarop de cijfers berekend worden, kleiner is. Daarom worden in deze Vlaamse Armoedemonitor enkel de gegevens voor de gehele Vlaamse

bevolking tot op 1 cijfer na de komma weergegeven. De gegevens per bevolkingsgroep worden afgerond tot op het procentpunt. Wanneer de percentages worden geëxtrapoleerd naar bevolkingsaantallen wordt om dezelfde reden afgerond op het niveau van 10.000 eenheden.

Alle opmerkingen en suggesties over deze monitor kan u kwijt via jo.noppe@dar.vlaanderen.be.

Vlaamse armoedesituatie en –evolutie

De Vlaamse Regering heeft van de strijd tegen armoede een topprioriteit gemaakt. Zij wil de inkomenssituatie van de armste gezinnen verbeteren en ervoor zorgen dat alle Vlamingen volwaardig aan alle domeinen van de samenleving kunnen participeren. Er wordt in de Vlaamse Armoedemonitor achtereenvolgens aandacht besteed aan de inkomensarmoede, de materiële deprivatie en inkomensverdeling, de betalingsachterstand en de sociale bijstand. Daarna komt de sociale uitsluiting aan bod op het vlak van tewerkstelling, huisvesting, onderwijs, gezondheid en maatschappelijke participatie. Tot slot wordt extra aandacht besteed aan de armoede bij kinderen en ouderen.

1. Financiële armoede en inkomensverdeling

1.1 Bevolking onder de armoederisicodrempel

Om zicht te krijgen op de armoedesituatie van een land of regio wordt traditioneel aangegeven hoeveel mensen moeten rondkomen met een inkomen onder de armoederisicodrempel. Deze drempel is bepaald op 60 procent van het mediaan netto beschikbare gestandaardiseerde huishoudinkomen in het land. Er wordt vanuit gegaan dat personen die leven in een huishouden dat moet rondkomen met een inkomen onder de armoederisicodrempel een verhoogd risico op armoede lopen. Door het huishoudinkomen te standaardiseren wordt rekening gehouden met de grootte en samenstelling van het huishouden.

De Belgische armoederisicodrempel lag volgens de EU-SILC-survey van 2010 voor een alleenstaande op 11.678 euro per jaar of 973 euro per maand. Omgerekend is dat voor een gezin met 2 volwassenen en 2 kinderen 2.043 euro per maand. Iets meer dan 1 op de 10 Vlamingen (10,4%) moest in 2010 zien rond te komen met een inkomen onder deze armoederisicodrempel (zie indicator I1). Dat komt overeen met ongeveer 650.000 personen. Het armoederisicopercentage (= het aandeel personen onder de armoederisicodrempel) is de afgelopen jaren vrij stabiel gebleven, al lijkt er sprake van een lichte daling tussen de periode 2004–2006 en de periode 2008–2010. Een vergelijking met de periode vóór 2004 is moeilijk wegens een wijziging in de databron. Wel is het zo dat tussen 1994 en 1997 het armoederisicopercentage licht daalde, waarna het tussen 1997 en 2001 stabiel bleef.

In het Vlaamse Hervormingsprogramma voor de EU2020–strategie heeft de Vlaamse Regering zich ertoe verbonden om het aantal personen met een inkomen onder de armoederisicodrempel tussen 2008 en 2020 met 30% te verminderen. Dat betekent dat in 2020 het aantal personen met een huishoudinkomen onder de armoederisicodrempel gedaald moet zijn tot maximaal 430.000 personen. Voorlopig is er op basis van de cijfers geen daling vast te stellen.

Het verschil in armoederisico tussen vrouwen en mannen blijft beperkt (zie indicator I2). Naar leeftijd scoren de middengroep en de jongeren het best. Kinderen, personen tussen 50 en 64

jaar en zeker personen ouder dan 65 jaar scoren minder goed. De minder goede positie van de Vlaamse ouderen blijkt tegelijk uit het feit dat 30% van het totale aantal personen onder de armoederisicodrempel 65 jaar of ouder is. Dit kan deels verklaard worden door het feit dat het armoederisicopercentage enkel rekening houdt met het ontvangen huishoudinkomen uit arbeid, vermogen, eigendom en sociale transfers, niet met de volledige waarde van eventueel beschikbare spaartegoeden of eigendommen of met de eventuele afwezigheid van woonuitgaven doordat de eigen woning al is afbetaald. Maar ook in Europees opzicht scoren de Vlaamse ouderen niet goed. Terwijl Vlaanderen bij de leeftijdsgroepen tot 50 jaar telkens de top haalt van de Europese rangschikking, zakt ze bij de personen van 65 jaar en ouder tot een 18de plaats in de ranglijst ([zie indicator K&O6](#)).

Alleenstaanden, personen in eenoudergezinnen en oudere koppels lopen een hoger risico op armoede dan gemiddeld ([zie indicator I2](#)). Van de personen in eenoudergezinnen moet bijna een kwart zien rond te komen met een inkomen onder de armoederisicodrempel. Naar aantal vormen de oudere koppels de grootste groep bij de personen onder de armoederisicodrempel, kort gevolgd door de alleenstaanden.

Werk vormt een belangrijke buffer tegen armoede. Het armoederisicopercentage ligt bij werkenden een pak lager dan bij werklozen, gepensioneerden en andere niet-actieven ([zie indicator I2](#)). Naar aantal vormen de gepensioneerden de grootste groep onder de armoederisicodrempel, kort gevolgd door de andere niet-actieven. Als gekeken wordt naar de werkintensiteit op gezinsniveau blijkt het risico op armoede het hoogste te liggen bij leden van gezinnen met kinderen waar niemand werkt (werkintensiteit = 0). Liefst 6 op de 10 personen in deze gezinnen lopen een verhoogd risico op armoede. Ook bij de personen uit gezinnen met kinderen waar slechts in beperkte mate wordt gewerkt (werkintensiteit tussen 0 en 0,5), ligt het armoederisico nog behoorlijk hoog. Een job vormt echter geen sluitende bescherming tegen armoede. Dat blijkt uit het feit dat 90.000 Vlamingen die werken toch moeten rondkomen met een huishoudinkomen onder de armoederisicodrempel.

Naast tewerkstelling beperkt ook scholing het armoederisico ([zie indicator I2](#)). Het armoederisicopercentage van personen met een diploma hoger onderwijs ligt 4 keer lager dan dat van personen met hoogstens een diploma lager secundair onderwijs.

Het armoederisicopercentage ligt bij huurders 3 keer hoger dan bij eigenaars.

Ten slotte ligt het armoederisico bij niet-EU-burgers (personen die niet over de Belgische nationaliteit of over de nationaliteit van één van de andere EU-lidstaten beschikken) goed 4 keer hoger dan bij EU-burgers (inclusief Belgen).

Het armoederisicopercentage van Vlaanderen (10%) lag in 2010 duidelijk lager dan het EU27-gemiddelde (16%) ([zie indicator I4](#)). Vlaanderen haalt samen met Nederland een gedeelte 2de plaats in de EU27. Tsjechië voert de rangschikking aan. In het Pact 2020 staat als doelstelling dat het aandeel inwoners in Vlaanderen dat leeft in armoede, in 2020 laag moet liggen in vergelijking met de best presterende EU27-landen. Die doelstelling is vandaag al gehaald.

Het is opvallend dat verschillende Oost- en Centraal-Europese landen niet beduidend slechter scoren dan de West- en Noord-Europese landen, terwijl de levensstandaard in die eerste groep landen toch lager ligt. Dat heeft te maken met het feit dat het hier om een relatieve armoedemaat gaat die wordt berekend op basis van het mediaaninkomen in elk land afzonderlijk. Dat gebeurt vanuit de redenering dat een minimaal aanvaardbare levensstandaard – en dus ook de armoederisicodrempel – sterk afhankelijk is van de specifieke sociaaleconomische situatie van het land in kwestie.

Bij de berekening van het armoederisicopercentage wordt traditioneel gebruik gemaakt van een armoederisicodrempel van 60% van het mediaan gestandaardiseerde netto beschikbare huishoudinkomen. Dat is een arbitraire keuze. Wie net boven deze 60%-drempel zit, komt hierdoor niet in beeld. Tegelijk is het zo dat wie beschikt over een inkomen dat maar net onder de armoederisicodrempel ligt, zich in een andere positie bevindt dan zij die moeten rondkomen met een inkomen dat een pak lager ligt dan de 60%-drempel.

Om zicht te krijgen op de spreiding van de inkomens rond de armoederisicodrempel kan men daarom de hoogte van de drempel laten variëren. In 2010 bleek 18% van de Vlamingen te beschikken over een inkomen lager dan 70% van het nationaal mediaaninkomen, 5% over een inkomen lager dan 50% van het mediaaninkomen en 3% over een inkomen lager dan 40% van het mediaaninkomen (zie indicator 15). Die aandelen bleven de laatste jaren vrij stabiel. In Europees opzicht scoort Vlaanderen steeds op het niveau van de best presterende lidstaten (zie indicator 16).

1.2 Subjectieve armoede

In bovenstaande cijfers wordt op een objectieve manier nagegaan of het inkomen waarover mensen beschikken al dan niet boven een bepaalde drempel ligt. Maar de inkomensgerelateerde verwachtingen en behoeften verschillen van mens tot mens. De objectieve vergelijking van het beschikbare inkomen met de armoederisicodrempel wordt daarom best aangevuld met een subjectieve inschatting van het inkomen door de betrokkenen zelf.

In 2010 leefde 14% van de Vlamingen in een huishouden dat zelf aangeeft (zeer) moeilijk rond te komen met het beschikbare inkomen (zie indicator 17). Dat komt overeen met ongeveer 870.000 personen. Deze cijfers liggen de laatste jaren duidelijk hoger dan in de periode 2006–2007. De evolutie op het vlak van subjectieve armoede wijkt dus behoorlijk sterk af van de evolutie van het percentage personen met een inkomen onder de armoederisicodrempel (zie indicator 11).

Vrouwen leven iets vaker in huishoudens die zelf aangeven (zeer) moeilijk rond te komen (zie indicator 18). In tegenstelling tot de objectieve armoederisicopercentages zijn de verschillen tussen de leeftijdsgroepen bij deze indicator niet zo groot. Alleenstaanden en zeker leden van eenoudergezinnen geven vaker dan andere huishoudtypes aan (zeer) moeilijk rond te komen.

Wat socio-economische positie, opleiding en nationaliteit betreft, lopen de resultaten van deze indicator grotendeels gelijk met de resultaten van de objectieve armoederisicopercentages.

Personen die niet werken en leden van gezinnen waar niet of beperkt wordt gewerkt, hebben het moeilijker om rond te komen, net als laagopgeleiden, huurders en niet-EU-burgers.

Het is weinig verwonderlijk dat het aandeel personen in subjectieve armoede afneemt naarmate het inkomensniveau stijgt. Tegelijk geven de scores per inkomenskwintiel aan dat subjectieve armoede niet beperkt blijft tot de personen onder de armoederisicodrempel (die allen in het laagste inkomenskwintiel zitten). Ook in het 2de en zelfs het 3de kwintiel geeft een relatief grote groep aan (zeer) moeilijk rond te komen.

Er zijn in Vlaanderen relatief gezien minder personen die hun inkomenssituatie negatief beoordelen dan in de meeste EU-landen (zie indicator I10). Het Vlaamse Gewest haalt in de Europese rangschikking een 7de plaats na de Scandinavische landen, Luxemburg, Duitsland en Nederland. De verschillen tussen de lidstaten zijn opvallend groter dan bij de objectieve armoederisicopercentages. In Finland en Zweden leeft maar 7% van de inwoners in een huishouden dat moeite heeft om financieel rond te komen. In Bulgarije loopt dat op tot 65%. De Zuid-, Centraal- en Oost-Europese landen scoren op deze indicator in tegenstelling tot bij de objectieve armoederisicopercentages wel duidelijk minder goed dan de West- en Noord-Europese landen.

1.3 Ernstige materiële deprivatie

Recentelijk werd op Europees niveau een armoede-indicator ontwikkeld die niet zozeer focust op het inkomen zelf, maar op het feit of men mede dankzij dit inkomen kan genieten van een minimale levensstandaard. Dat gebeurt door na te gaan hoeveel basisitems¹ elk gezin moet missen omwille van financiële redenen. Vervolgens wordt per land of regio het percentage individuen berekend dat leeft in een gezin dat niet beschikt over minstens 4 van de 9 items.

Volgens de EU-SILC van 2010 leeft slechts 2% van de Vlamingen in een ernstig materieel gedepriveerd gezin (mist minstens 4 items om financiële redenen) (zie indicator I11). Dat komt overeen met ongeveer 100.000 personen. Het aandeel ernstig gedepriveerden is tegenover 2008 gedaald.

In het Vlaamse Hervormingsprogramma voor de EU2020-strategie heeft de Vlaamse Regering zich ertoe verbonden om het aantal personen in een ernstig materieel gedepriveerd gezin tussen 2008 en 2020 met 30% te verminderen. Dat betekent dat in 2020 het aantal personen dat leeft in een ernstig materieel gedepriveerd gezin moet dalen tot maximaal 120.000 personen. Die doelstelling is vandaag al gehaald.

Als wordt gekeken naar de afzonderlijke items van de deprivatiemaat dan blijkt dat de items 'geen week vakantie buitenshuis per jaar' en 'geen onverwachte uitgave aankunnen,' voor de meeste problemen zorgen (zie indicator I15).

Groepen die minder goed scoren bij de objectieve armoederisicopercentages en de subjectieve armoede, doen dat ook op vlak van ernstige materiële deprivatie (zie indicator I12). Het gaat om

¹ Uit een lijst van 9 deprivatie-items: zie indicator I11.

alleenstaanden, leden van eenoudergezinnen en grote gezinnen, werklozen en niet-actieven (zonder gepensioneerden), gezinnen waar niet wordt gewerkt, huurders, de laagste inkomensgroepen en niet-EU-burgers.

In Europees opzicht scoort Vlaanderen op het vlak van ernstige materiële deprivatie behoorlijk goed ([zie indicator I14](#)). Het haalt samen met Nederland een gedeelde 3de plaats na Luxemburg en Zweden. De hoogste deprivatiescores worden opgetekend in de EU-lidstaten uit Centraal- en Oost-Europa.

1.4 Armoede volgens de EU2020-definitie

In de loop van 2010 werd door de Europese Unie een nieuw plan op tafel gelegd om van de Unie tegen 2020 een slimme, duurzame en inclusieve economie te maken: de zogenaamde EU2020-strategie. Daarbij werden 5 centrale doelstellingen naar voor geschoven op 5 verschillende domeinen. Eén van die doelstellingen heeft betrekking op armoede en sociale inclusie. Bedoeling is om tegen 2020 het aantal armen of sociaal uitgesloten in de hele Unie met 20 miljoen te verminderen. Daarvoor werd ook een nieuwe armoede-indicator uitgewerkt. Deze indicator beschouwt iemand als arm of sociaal uitgesloten als hij voldoet aan minstens 1 van volgende voorwaarden:

1. hij leeft in een gezin met een inkomen onder de nationale armoederisicodrempel;
2. hij leeft in een gezin met ernstige materiële deprivatie (het gezin mist minstens 4 items uit een lijst van 9 deprivatie-items omwille van financiële redenen);
3. hij is jonger dan 60 jaar en leeft in een gezin met zeer lage werkintensiteit.

Gemeten aan de hand van deze nieuwe EU2020-indicator leefde in 2010 15% van de Vlaamse bevolking in armoede of sociale uitsluiting ([zie indicator I16](#)). Dat komt neer op ongeveer 910.000 personen. Daarmee haalt Vlaanderen een 2de plaats in de Europese rangschikking ([zie indicator I19](#)).

In het Vlaamse Hervormingsprogramma voor de EU2020-strategie heeft de Vlaamse Regering zich ertoe verbonden om het aantal personen in armoede of sociale uitsluiting volgens de EU2020-definitie tussen 2008 en 2020 met 30% te verminderen. Dat betekent dat in 2020 het aantal personen in armoede of sociale uitsluiting in Vlaanderen moet gedaald zijn tot maximaal 650.000 personen. Voorlopig is er volgens de cijfers geen sprake van een duidelijk daling.

Tegelijk gaat de Vlaamse Regering voor een 30%-reductie tegen 2020 op de 3 subindicatoren van de EU2020-indicator afzonderlijk. Dat betekent dus een 30%-reductie van het aantal personen met een huishoudinkomen onder de armoederisicodrempel ([zie indicator I1](#)), een 30%-reductie van het aantal personen in ernstige materiële deprivatie ([zie indicator I11](#)) en een 30%-reductie van het aantal personen in een huishouden met zeer lage werkintensiteit ([zie indicator A9](#)).

1.5 Inkomensverdeling

Bovenstaande gegevens hebben vooral betrekking op de situatie van de minst gegoede groepen maar zeggen weinig over de wijze waarop het beschikbare inkomen verdeeld is over de gehele bevolking. Een vaak gebruikte maat om de inkomensverdeling in een land of regio in kaart te brengen, is de inkomenskwintielverhouding die het aandeel van het inkomen van de 20% rijksten in het totale inkomen vergelijkt met dat van de 20% armsten. Deze verhouding lag in Vlaanderen in 2010 op 3,6 (zie indicator I20). Dat betekent dat het totale inkomen van de 20% rijksten 3,6 keer hoger ligt dan het totale inkomen van de 20% armsten. Dat cijfer is nauwelijks gewijzigd sinds 2004.

Een andere maat voor de inkomensongelijkheid is de gini-coëfficiënt. Deze coëfficiënt kijkt niet enkel naar de inkomens van de 20% rijksten en armsten, maar brengt de inkomens van de gehele bevolking in rekening. De maat geeft een waarde tussen 0 en 100 waarbij 0 staat voor een samenleving waar iedereen een gelijk inkomen heeft en 100 voor een samenleving waar al het inkomen toekomt aan 1 persoon. Vlaanderen haalde in 2010 een waarde van 24,9 (zie indicator I22). Ook dit cijfer is tussen 2004 en 2010 niet significant gestegen of gedaald.

In het Pact 2020 heeft de Vlaamse Regering zich als doelstelling gesteld dat de inkomensongelijkheid tegen 2020 merkbaar moet dalen. Maar voorlopig is er volgens de gini-coëfficiënt geen sprake van een duidelijke daling.

In Europees perspectief blijft de Vlaamse inkomensongelijkheid beperkt. Vlaanderen haalt zowel op basis van de inkomenskwintielverhouding als op basis van de gini-coëfficiënt een plaats in de top 5 van best presterende EU-landen (zie indicatoren I21 en I23).

1.6 Betalingsproblemen en schulden

Betalingsproblemen en schuldoverlast vormen vaak een belangrijk probleem voor mensen met een laag inkomen. Eind 2011 stonden 124.066 Vlamingen met afbetalingsmoeilijkheden geregistreerd bij de Centrale voor Kredieten aan Particulieren van de Nationale Bank van België (zie indicator S1). Deze Centrale registreert alle kredieten die door natuurlijke personen worden afgesloten en de eventuele wanbetalingen met betrekking tot deze kredieten. Het aantal geregistreerde personen met betalingsachterstand is de afgelopen jaren duidelijk toegenomen. Hierbij dient te worden opgemerkt dat in deze cijfers enkel rekening wordt gehouden met kredieten (voor consumptie of hypotheek), maar niet met andere schulden zoals schulden voor huur, energiefacturen, gezondheidskosten, telefoon of fiscale schulden.

In de EU-SILC wordt jaarlijks gevraagd naar achterstallige betalingen voor huur of hypotheek, elektriciteit, water of gas of aankopen op afbetaling of een andere lening. In 2010 leefde bijna 5% van de Vlamingen in een gezin met minstens 1 achterstallige betaling in het afgelopen jaar (zie indicator S2). Dat komt overeen met ongeveer 290.000 personen. In tegenstelling tot de bovenstaande cijfers van de Nationale Bank wordt hier niet alleen rekening gehouden met

kredieten maar ook met andere mogelijke schulden. Het percentage personen in een huishouden met achterstallen is de laatste jaren nagenoeg stabiel gebleven.

Het aandeel personen met achterstallige betalingen verschilt nauwelijks naar geslacht (zie indicator S3). Betreffende leeftijd is er een opvallende afname naarmate de leeftijd stijgt. Personen in eenoudergezinnen en grote gezinnen hebben vaker achterstallige betalingen dan personen uit andere huishoudgroepen. Werklozen en niet-actieven (exclusief gepensioneerden) hebben vaker achterstallen dan gepensioneerden. Personen in gezinnen met kinderen waar niet of slechts beperkt wordt gewerkt, hebben vaker achterstallen dan personen in andere gezinnen, laagopgeleiden vaker dan hoogopgeleiden, huurders vaker dan eigenaars, de lagere inkomensgroepen vaker dan de hogere inkomensgroepen, niet-EU-burgers veel vaker dan EU-burgers.

In vergelijking met de andere Europese landen blijft het aandeel personen met betalingsproblemen in Vlaanderen beperkt (zie indicator S4). Enkel Luxemburg scoort nog iets beter dan Vlaanderen.

Sinds 1999 bestaat de juridische procedure van collectieve schuldenregeling. Deze procedure werd in het leven geroepen om mensen die hun schulden niet meer de baas kunnen, de kans te geven om in de mate van het mogelijke hun schulden te betalen en tegelijk een menswaardig leven te leiden. Eind 2011 stonden er in Vlaanderen 55.425 berichten van toelaatbaarheid van collectieve schuldenregeling uit (zie indicator S1). Dat aantal is de voorbije jaren telkens met ongeveer 3.000 tot 5.000 eenheden toegenomen. De cijfers kunnen gezien worden als een aanwijzing van de meest extreme vorm van overmatige schuldenlast.

1.7 Sociale bijstandsuitkeringen

Naast de klassieke sociale uitkeringen (pensioenen, werkloosheids- en arbeidsongeschiktheidsuitkeringen, ziekte- en invaliditeitsuitkeringen en kinderbijslag), probeert de overheid via de sociale bijstandsuitkeringen de inkomenssituatie van de minst gegoede groepen te verbeteren.

Het gaat in eerste instantie om het leefloon dat men ontvangt in het kader van het Recht op Maatschappelijke Integratie (RMI) en het equivalent leefloon dat men ontvangt in het kader van het Recht op Maatschappelijke Hulp (RMH). Het RMH is er voor mensen die niet in aanmerking komen voor het RMI omdat ze niet voldoen aan bepaalde voorwaarden betreffende leeftijd, nationaliteit en arbeidsbereidheid. In de praktijk gaat het vooral om kandidaat-vluchtelingen en vreemdelingen met een verblijfsvergunning die niet ingeschreven zijn in het bevolkingsregister.

In 2010 ontvingen in Vlaanderen per maand gemiddeld 25.816 personen een leefloon (zie indicator U1). Dat aantal ligt iets hoger dan in 2009 en duidelijk hoger dan in de jaren 2004-2008. Nog eens gemiddeld 9.353 personen per maand ontvingen in 2010 een equivalent leefloon. Dat is een duidelijke stijging na een opvallende daling in de periode 2004-2008.

Naast het (equivalent) leefloon kan ook het RMI en het RMH ingevuld worden via een tewerkstellingsmaatregel met tussenkomst van het OCMW. Het aantal tewerkstellingsmaatregelen is de voorbije jaren gestaag gestegen tot gemiddeld 5.012 per maand in 2010.

Het percentage (equivalent) leefloontrekkers ligt bij vrouwen iets hoger dan bij mannen en bij de jongere leeftijdsgroepen duidelijk hoger dan bij de oudere groepen (zie indicator U2). Het aandeel (equivalent) leefloontrekkers ligt bij de niet-EU-burgers opvallend hoger dan bij de Belgen en andere EU-burgers. Naar aantal valt de grote groep alleenstaanden onder de (equivalent) leefloontrekkers op.

Slechts een beperkt aantal 65-plussers ontvangt een leefloon omdat zij aparte regelingen kennen: het Gewaarborgd Inkomen voor Bejaarden (GIB) dat sinds 2002 geleidelijk vervangen wordt door de Inkomensgarantie voor Ouderen (IGO). Meestal gaat het om een toeslag bovenop het pensioen, zodat men een bedrag bekommt dat vergelijkbaar is met het leefloon. Het wordt toegekend aan personen die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt maar die door omstandigheden geen of geen voldoende loopbaan hebben kunnen opbouwen. Begin 2011 ging het samen om 56.231 ouderen (zie indicator U3). Het aantal GIB's gaat sinds 2002 elk jaar achteruit. Het aantal IGO's schommelde tot 2007 rond 40.000, maar gaat sinds 2008 in stijgende lijn.

Personen met een handicap kunnen een beroep doen op een Inkomensvervangende Tegemoetkoming (IVT) indien zij geen arbeid kunnen verrichten en/of een Integratie-tegemoetkoming (IT) indien zij bijkomende kosten te dragen hebben vanwege een vermindering van hun zelfredzaamheid. Eind 2010 werden in Vlaanderen aan 76.229 personen een IVT en/of een IT uitgekeerd. Het aantal personen met een IVT en/of IT neemt de laatste jaren opvallend toe (zie indicator U3).

De gewaarborgde gezinsbijslag ten slotte is bedoeld voor gezinnen die op basis van hun beroepsactiviteit geen enkel recht kunnen doen gelden op kinderbijslag, of slechts een recht genieten op een bedrag dat lager ligt dan de gewaarborgde gezinsbijslag. Eind 2010 ging het om 4.914 rechtgevendende kinderen. Dat aantal is de laatste jaren licht gestegen (zie indicator U3).

2. Sociale uitsluiting

Armoede uit zich niet alleen op financieel vlak maar gaat veelal gepaard met uitsluiting en achterstelling op heel wat andere domeinen. Er wordt achtereenvolgens ingegaan op de bestaande achterstelling op het vlak van tewerkstelling, huisvesting, gezondheid, onderwijs en maatschappelijke participatie.

2.1 Achterstelling op de arbeidsmarkt

Werk vormt ontegensprekelijk een belangrijke buffer tegen armoede. Het risico om in armoede terecht te komen ligt bij personen met een job beduidend lager. Dat bleek al uit de armoederisicopercents van werkenden en niet-werkenden (zie indicator I2).

Vanuit die vaststelling is het positief dat na een kleine daling in 2009 als gevolg van de economische crisis de Vlaamse werkzaamheidsgraad in 2010 weer licht is gestegen (zie indicator A1). Wel is de werkloosheidsgraad tegenover 2009 nog iets toegenomen (zie indicator A3).

Bovendien blijven bepaalde groepen – vooral ouderen, allochtonen en personen met een handicap – moeilijk toegang vinden tot de arbeidsmarkt. De lage werkzaamheidsgraad bij ouderen blijft een probleem. De Vlaamse arbeidsmarkt wordt gekenmerkt door een specifiek leeftijdsgebonden arbeidspatroon. Een erg hoge arbeidsdeelname tussen 25 en 49 jaar zorgt in combinatie met een beperkte deelname bij jongeren en ouderen voor sterk samengedrukte loopbanen. De arbeidsdeelname van de 55- tot 64-jarigen is de voorbije jaren wel duidelijk gestegen, waardoor nu bijna 4 op de 10 personen in deze groep aan het werk is. Ook de arbeidsdeelname van vrouwen gaat er gestaag op vooruit. Bij de laaggeschoolden is er eerder sprake van een stagnatie. Bij de niet-EU-burgers en de personen met een handicap gaat de arbeidsdeelname er de voorbije jaren zelfs op achteruit.

Uit de Europese vergelijking blijkt duidelijk dat de lage werkzaamheidsgraad bij ouderen en niet-EU-burgers de voornaamste pijnpunten blijven op de Vlaamse arbeidsmarkt (zie indicator A2).

De beperkte arbeidsdeelname van deze groepen vertaalt zich niet alleen in een lagere werkzaamheidsgraad, maar ook in een hogere ILO-werkloosheidsgraad (zie indicator A4). Het verschil tussen de vrouwelijke en de totale werkloosheidsgraad is in 2010 echter volledig verdwenen. Naar scholingsgraad is er wel nog sprake van een behoorlijk verschil. Het grootste verschil is te vinden naar nationaliteit. De werkloosheidsgraad lag in 2010 bij de niet-EU-burgers bijna 5 keer hoger dan de totale werkloosheidsgraad.

De werkloosheidsgraad van jongeren tussen 15 en 24 jaar ligt in 2009 en 2010 duidelijk hoger dan de voorgaande jaren en is sterker gestegen dan de algemene werkloosheidsgraad. De ouderen die niet werken, zitten voornamelijk in de inactiviteit en dus minder in de werkloosheid. Daardoor ligt de werkloosheidsgraad bij de 55- tot 64-jarigen – ondanks hun beperkte arbeidsdeelname – niet hoger dan de totale werkloosheidsgraad.

Door de relatief lage totale werkloosheidsgraad in Vlaanderen ligt ook de werkloosheidsgraad van de verschillende groepen met een lagere arbeidsdeelname veelal ver onder het EU-gemiddelde (zie indicator A5). De enige uitzondering hierop is de werkloosheidsgraad van personen met een nationaliteit van buiten de Europese Unie. Daar ligt de werkloosheidsgraad boven het EU-gemiddelde.

Wat de langdurige werkloosheidsgraad betreft, scoort Vlaanderen zeer behoorlijk in vergelijking met de EU-lidstaten en duidelijk beter dan het EU-gemiddelde (zie indicator A6).

De administratieve gegevens van de VDAB over het aantal niet-werkende werkzoekenden (NWWZ) bevestigen grotendeels bovenstaande bevindingen (zie indicatoren A7 en A8). Het totale aantal NWWZ lag in 2009 en 2010 door de economische crisis aanzienlijk hoger dan in 2007 en 2008, maar is in 2011 weer iets gedaald. Die algemene daling zet zich ook door bij de vrouwen, jongeren en laaggeschoolden, maar niet bij de ouderen en de allochtonen.

In 2010 leefde 8% van de Vlamingen tot 60 jaar in een gezin met een zeer lage werkintensiteit (zie indicator A9). Dat komt overeen met ongeveer 370.000 personen. Dat aandeel is tussen 2004 en 2008 duidelijk gedaald maar daarna vrij stabiel gebleven.

Net bij de gezinnen waar niet of slechts beperkt wordt gewerkt, worden de hoogste armoederisicopercentages gemeten. In 2010 beschikte 60% van de leden van gezinnen met kinderen waar geen enkele volwassene werkt over een inkomen onder de armoederisicodrempel (zie indicator I2). Bij de niet-werkende gezinnen zonder kinderen gaat het om een armoederisicopercentage van 20%.

In het Vlaamse Hervormingsprogramma voor de EU2020-strategie heeft de Vlaamse Regering zich ertoe verbonden om het aantal personen in een gezin met zeer lage werkintensiteit tussen 2008 en 2020 met 30% te verminderen. Dat betekent dat in 2020 dat aantal gedaald moet zijn tot maximaal 250.000 personen. Voorlopig is er in de cijfers vanaf 2008 nog geen sprake van een duidelijke daling.

Bij het percentage personen in gezinnen met een zeer lage werkintensiteit bezet Vlaanderen in de Europese rangschikking een plaats in de (betere) middenmoot (zie indicator A10).

Tewerkstelling mag dan wel een belangrijke buffer vormen tegen armoede, toch is het geen sluitende bescherming. Dat blijkt uit het feit dat 4% van de werkende Vlamingen – ongeveer 90.000 personen – moet rondkomen met een huishoudinkomen onder de armoederisicodrempel (zie indicator A11). Dat aandeel ligt in Europees opzicht wel laag (zie indicator A13). Het armoederisicopercentage ligt duidelijk hoger bij laaggeschoolde werkenden, bij werkenden met een tijdelijk contract en bij zelfstandigen (zie indicator A12).

2.2 Huisvestingsproblemen

Door Eurostat wordt de grens voor een te zware woonkost gelegd op 40% van het beschikbare huishoudinkomen. In 2010 leefde 7% van de Vlamingen in een huishouden met een te zware woonkost. Dat komt overeen met ongeveer 400.000 personen. Het aandeel en aantal personen met te zware woonkosten is de voorbije jaren vrij stabiel gebleven, met uitzondering van duidelijk hogere waarden in 2004 en 2008 (zie indicator H1).

Te zware woonkosten komen relatief vaker voor bij alleenstaanden en leden van eenoudergezinnen, werklozen, leden van gezinnen met lage werkintensiteit, laaggeschoolden, huurders, de laagste inkomensgroepen en niet-EU-burgers (zie indicator H2).

In Europees perspectief haalt Vlaanderen voor het probleem van te zware woonkosten een plaats in de middenmoot (zie indicator H3).

Als aan de gezinnen zelf gevraagd wordt of de woonkost een zware last vormt voor het huishoudbudget, liggen de percentages duidelijk hoger. Dan gaat het om 15% van de Vlamingen of 910.000 personen (zie indicator H4). Hier scoort Vlaanderen in Europees opzicht beter dan bij de voorgaande indicator (zie indicator H6).

Dat de woonkost behoorlijk kan doorwegen op het gezinsbudget blijkt ook uit het feit dat een aanzienlijke groep gezinnen problemen heeft met het betalen van de elektriciteits- of gasfactuur (zie indicator H7). Een klant die zijn energiekosten niet tijdig betaalt, krijgt een herinneringsbrief in de bus. Wie daarop binnen een bepaalde termijn niet reageert, krijgt een aangetekende ingebrekestelling. Reageert de klant ook hier niet op of komt hij de in een afbetalingsplan gemaakte afspraken niet na, dan mag de commerciële leverancier het contract met zijn klant opzeggen. Als de klant geen nieuwe commerciële leverancier vindt, dan neemt de netbeheerder in zijn rol van sociale leverancier de levering van elektriciteit en/of gas over. Eind 2010 ging het om 76.575 huishoudens voor elektriciteit en 54.680 voor gas.

Bij wanbetaling bij de sociale leverancier plaatst de netbeheerder een budgetmeter die de klant verplicht om vooraf te betalen voor de levering van elektriciteit en/of gas. Indien de klant niet vooraf betaalt, valt de stroomlevering terug op een minimale levering van 10 ampère. Het wordt dan moeilijk om meerdere toestellen tegelijk te gebruiken. Bij gas wordt in het geval van niet-betaling via de budgetmeter de levering helemaal afgesloten. Het aantal budgetmeters voor elektriciteit is na een opvallende toename in de jaren daarvoor tussen 2009 en 2010 beperkt toegenomen. Eind 2010 verbruikten 41.200 huishoudens stroom via een budgetmeter. In de loop van 2009 werden ook de eerste budgetmeters geplaatst voor de levering van gas. Eind 2010 ging het om 18.190 huishoudens.

Bij blijvende wanbetaling kan een vraag tot volledige afsluiting voorgelegd worden aan de Lokale Adviescommissie (LAC) van de gemeente. In de wintermaanden worden in dergelijke situatie elektriciteit en gas niet afgesloten. Eind 2010 waren 6.573 toegangspunten volledig afgesloten van de elektriciteitsvoorzieningen en 5.611 gezinnen van aardgastoevoer. Het aantal afgesloten afnemers voor elektriciteit en gas is in 2010 sterk toegenomen.

Ook het aantal gezinnen waarvan na wanbetaling de watertoevoer is afgesloten, steeg de afgelopen jaren sterk. In 2010 ging het in totaal om 2.362 gezinnen, in 2011 om 4.497 gezinnen.

Een vijfde van de Vlaamse bevolking leefde in 2010 in een huis met structurele gebreken aan het dak, de ramen, deuren en muren, zonder adequate verwarming, met een gebrek aan elementair comfort of met een gebrek aan ruimte (zie indicator H8). Dat komt overeen met ongeveer 1,4 miljoen personen.

In het Pact 2020 heeft de Vlaamse Regering zich ertoe verbonden om het aantal personen dat woont in een huis met een gebrekkige kwaliteit tussen 2006 en 2020 met 50% te verminderen. Dat betekent dat in 2020 het aantal bewoners van dergelijke huizen gedaald moet zijn tot maximaal 690.000 personen. Na een duidelijke daling van de cijfers in 2008 en 2009 is er in 2010 echter weer sprake van een stijging.

Het aandeel personen met huisvestingsproblemen neemt af met de leeftijd (zie indicator H9). Daarnaast zijn er meer problemen bij groepen die ook minder goed scoren op de andere indicatoren: de eenoudergezinnen en grote gezinnen, de werklozen en niet-actieven, de gezinnen met kinderen waar niet of slechts beperkt wordt gewerkt, de laaggeschoolden, de huurders, de laagste inkomensgroepen en de niet-EU-burgers.

2.3 Onderwijs

Opleiding speelt een belangrijke rol in de strijd tegen armoede. Dat bleek al herhaaldelijk uit de uiteenlopende scores van hoog- en laagopgeleiden op de verschillende armoede-indicatoren. Het is dan ook belangrijk de onderwijsprestaties van jongeren op te volgen.

Uit de resultaten van het grootschalige PISA-onderzoek van de OESO blijkt in eerste instantie dat Vlaanderen in vergelijking met andere Europese landen behoorlijk scoort als het gaat om leesvaardigheid en wiskundige prestaties van 15-jarigen. Wel nam het aantal laaggeletterde leerlingen tot 2006 toe waarna het tussen 2006 en 2009 licht daalde (zie indicator O1). Bovendien valt een groot verschil op tussen meisjes en jongens: meisjes scoren beter dan jongens. Bij wiskundige geletterdheid draait de verhouding tussen jongens en meisjes helemaal om. Hier scoren jongens het beste.

Het totale aandeel schoolverlaters zonder diploma in Vlaanderen daalde volgens de gegevens van de EAK-enquête de afgelopen jaren gestaag. De administratieve SSL-gegevens tonen een iets ander beeld (zie indicator O2). Beide bronnen maken wel duidelijk dat mannen beduidend minder goed scoren dan vrouwen als het gaat om het vroegtijdig verlaten van de schoolbanken. In Europees opzicht scoort Vlaanderen behoorlijk met een 6de plaats in de EU-ranking (zie indicator O3).

2.4 Gezondheid en zorg

Het aandeel Vlamingen van 16 jaar en ouder dat zijn gezondheid als (zeer) slecht omschrijft, bleef de voorbije jaren min of meer stabiel (zie indicator G1). Bepaalde groepen zijn duidelijk minder tevreden over de eigen gezondheid (zie indicator G2). Dat de gezondheidssituatie verslechtert met de leeftijd lijkt voor de hand te liggen. Daaruit volgt ook een mindere score bij oudere koppels en gepensioneerden. De slechtere situatie van alleenstaanden houdt ten dele verband met leeftijd aangezien er in deze groep relatief veel ouderen zitten. Andere groepen die de eigen gezondheid als (zeer) slecht omschrijven, zijn niet-actieven, leden van gezinnen met een lage werkintensiteit, laaggeschoolden en personen uit de laagste inkomensgroep. Het geeft aan dat de gezondheidssituatie van een individu samenhangt met diens sociaaleconomische situatie. In de Europese rangschikking scoort Vlaanderen relatief goed met een 5de plaats (zie indicator G3).

Er bestaat voor een beperkt deel van de bevolking nog steeds een probleem van toegang tot de gezondheidszorg. In 2010 leefde 2% van de Vlamingen in een gezin dat in het voorbije jaar minstens 1 keer een bezoek aan de arts of tandarts heeft moeten uitstellen omwille van financiële redenen. Dat komt overeen met ongeveer 120.000 personen (zie indicator G4). Ook hier scoren enkele groepen opvallend minder goed: werklozen, leden van gezinnen met kinderen en een lage werkintensiteit, huurders en personen uit de laagste inkomensgroep (zie indicator G5).

2.5 Maatschappelijke participatie

Armoede en bestaansonzekerheid gaan ten slotte ook gepaard met achterstelling op het vlak van maatschappelijke integratie en participatie. Zo participeren de meest kwetsbare groepen minder aan cultuur, aan sport en aan het verenigingsleven.

In 2011 nam bijna een kwart van de volwassen Vlamingen niet deel aan culturele activiteiten (zie indicator M1). De niet-participatie aan cultuur ligt beduidend hoger bij ouderen en gepensioneerden, alleenstaanden, laaggeschoolden en personen uit de laagste inkomensgroep (zie indicator M2).

Een gelijkaardige situatie doet zich voor op het vlak van sportparticipatie. Ook daar zijn het vooral de ouderen en gepensioneerden, laaggeschoolden en personen uit de laagste inkomensgroep die minder participeren (zie indicator M4). Nochtans wordt sport hier ruim opgevat en omvat het ook ontspanningsactiviteiten zoals wandelen en fietsen. Het totale aandeel Vlamingen dat niet sport komt overeen met de helft van de volwassen bevolking (zie indicator M3).

Op het vlak van actieve deelname aan het verenigingsleven zien we min of meer hetzelfde beeld: ouderen, laagopgeleiden en personen uit de laagste inkomensgroepen zijn minder actief (zie indicator M6). In totaal blijkt iets meer dan de helft van de volwassen Vlamingen geen actief lid van 1 of meer verenigingen (zie indicator M5).

De verschillen tussen groepen zijn minder uitgesproken – of lopen in een aantal gevallen zelfs in de andere richting – bij de intensiteit van sociale contacten met burens, familie en vrienden of kennissen (zie indicator M8). Hier zijn het net de jongste groepen die meer risico lopen op sociale isolatie. Er blijkt ook geen duidelijk verschil te zijn naar opleidings- en inkomensniveau. Bijna 9% van de volwassen Vlamingen (ongeveer 450.000 personen) heeft minder dan wekelijks contact met burens, familie, vrienden of kennissen (zie indicator M7).

Het aandeel Vlamingen dat geen gebruik maakt van internet daalt de laatste jaren behoorlijk snel. Maar in 2011 gaat het toch nog om 26% volwassen Vlamingen (1,4 miljoen personen) (zie indicator M9). Het verschil naar leeftijd is zeer groot (zie indicator M10). Bij de jongste groep gaat het om een te verwaarlozen aandeel, bij de oudste groep om meer dan 70%. Daarmee verbonden is ook de hoge score van gepensioneerden en alleenstaanden. Er zijn daarnaast duidelijke verschillen naar geslacht, opleiding en inkomensniveau. De niet-participatie ligt bij mannen lager dan vrouwen, bij hoogopgeleiden lager dan bij laagopgeleiden en bij de hogere inkomensgroepen lager dan bij de lagere inkomensgroepen.

3. Armoede bij kinderen en ouderen

Aangezien kinderen en ouderen belangrijke aandachtsgroepen vormen voor het Vlaamse armoedebeleid, zijn in de Vlaamse Armoedemonitor enkele indicatoren opgenomen die focussen op de specifieke situatie van deze 2 groepen.

Als het huishoudinkomen afgezet wordt ten opzichte van de Belgische armoederisicodrempel, blijkt de situatie van de Vlaamse kinderen niet beduidend beter of slechter dan die van de totale bevolking (zie indicator K&02). In 2010 woont 11% van de Vlamingen van 0 tot 17 jaar in een huishouden met een inkomen onder de armoederisicodrempel. Dat komt overeen met ongeveer 140.000 kinderen. Dat aandeel schommelt de voorbije jaren tussen 10% en 11% (zie indicator K&01).

In het Vlaamse Hervormingsprogramma voor de EU2020–strategie heeft de Vlaamse Regering zich ertoe verbonden om het aantal kinderen in een gezin met een inkomen onder de armoederisicodrempel tussen 2008 en 2020 met 50% te verminderen. Dat betekent dat in 2020 het aantal kinderen met een huishoudinkomen onder de armoederisicodrempel gedaald moet zijn tot maximaal 60.000 kinderen. Voorlopig is er volgens de cijfers geen sprake van een daling.

Ook als de drempel op 40%, 50% of 70% van het mediaaninkomen wordt gezet, wijkt de situatie van de Vlaamse kinderen weinig af van de situatie van de totale bevolking (zie indicator K&02). Dat geldt ook bij de subjectieve inschatting van het inkomen.

Bij de verschillende items die deel uitmaken van de samengestelde ernstige deprivatiemaat geldt min of meer hetzelfde (zie indicator K&02). Enkel bij de achterstallige betalingen en bij het niet aankunnen van onverwachte uitgaven liggen de scores bij de kinderen iets hoger dan bij de totale bevolking.

Bij de woonsituatie valt vooral op dat kinderen vaker in huizen wonen van mindere kwaliteit dan de totale bevolking. Op het vlak van woonkosten blijkt er weinig verschil, net als bij het gedwongen uitstellen van medische zorg.

Een alternatieve indicator die verschillende van de hierboven behandelde aspecten van de armoedesituatie bij kinderen in rekening tracht te brengen, werd begin jaren 1990 ontwikkeld door Kind en Gezin (zie indicator K&03).

Aan de hand van het maandinkomen van het gezin, de opleiding en de arbeidssituatie van de ouders, de ontwikkeling van de kinderen, de huisvesting en de gezondheidssituatie van het gezin, wordt nagegaan hoeveel kinderen geboren worden in een kansarm gezin. Een gezin wordt als kansarm beschouwd als het op minstens 3 van de voorgenoemde criteria zwak scoort. Sinds 2010 wordt niet meer gewerkt met jaarcijfers maar met het gemiddelde van het jaar en de 2 voorgaande jaren. Dat zorgt voor robuustere resultaten. Ook worden geen absolute aantallen meer vrijgegeven, enkel procentuele aandelen ten opzichte van het totaal aantal geboorten. Om de verandering in de berekening te accentueren, spreekt Kind en Gezin nu van een kansarmoede-index. In 2010 haalde de index een score van 8,6. Dat betekent dat 8,6% van de geboorten in de periode 2008–2010 plaatsvond in een kansarm gezin. Ook voor de voorgaande jaren werd een indexscore berekend volgens de nieuwe formule. Daaruit blijkt dat de kansarmoede-index sinds 2005 behoorlijk sterk is toegenomen.

In het Pact 2020 heeft de Vlaamse Regering zich ertoe verbonden om het aantal kinderen dat geboren wordt in armoede tussen 2008 en 2020 met 50% te verminderen. Dat betekent dat in 2020 het percentage geboorten in kansarme gezinnen gedaald moet zijn tot maximaal 4%. Voorlopig is er in de cijfers echter sprake van een stijging in plaats van een daling.

Als de inkomenssituatie bij ouderen vergeleken wordt met die van de totale bevolking, blijkt een ander beeld dan bij de kinderen. Ouderen scoren een pak slechter dan de totale bevolking als hun inkomen wordt afgezet ten opzichte van de armoederisicodrempel. In 2010 leefde 19% van de Vlaamse ouderen in een gezin met een huishoudinkomen onder de armoederisicodrempel. Dat komt overeen met ongeveer 200.000 personen (zie indicator K&O4). Dat aandeel lijkt de laatste jaren af te nemen.

Het verschil tussen ouderen en de totale bevolking wordt echter beduidend kleiner als aan hen zelf gevraagd wordt hoe vlot zij met dat inkomen rondkomen (zie indicator K&O5). Daartegenover staat dat ouderen lager scoren op de samengestelde ernstige deprivatiemaat dan de totale bevolking, wat samenhangt met een betere score op het vlak van achterstallige betalingen en het niet aankunnen van onverwachte uitgaven. Toch geven ouderen vaker aan niet op vakantie te kunnen gaan.

Betreffende kwaliteit van de huisvesting lijkt hun situatie iets beter dan de totale bevolking. Bij de woonkosten en het gedwongen uitstellen van medische zorg blijft het verschil beperkt.

Als de inkomenssituatie van de Vlaamse kinderen en ouderen vergeleken wordt met die van hun leeftijdsgenoten in de andere Europese landen, blijkt er een duidelijk verschil tussen de 2 groepen (zie indicator K&O6). De Vlaamse kinderen scoren samen met de Deense en Finse kinderen het best van de hele Europese Unie. De ouderen vallen met een 18de plaats ver terug in de Europese rangschikking.

INDICATOREN

INDICATORENSET VLAAMSE ARMOEDEMONTOR

Inkomensarmoede en inkomensverdeling

- I 1-4 Bevolking onder de armoederisicodrempel
- I 5-6 Diepte van de inkomensarmoede
- I 7-10 Subjectieve beoordeling van de inkomenssituatie
- I 11-15 Ernstige materiële deprivatie
- I 16-19 Bevolking in armoede of sociale uitsluiting volgens EU2020-definitie
- I 20-21 Inkomenskwintielverhouding (S80/S20)
- I 22-23 Gini-coëfficiënt

Schulden en betalingsachterstand

- S 1 Betalingsachterstand en collectieve schuldenregeling
- S 2-4 Achterstallige betalingen voor wonen, nutsvoorzieningen en leningen

Uitkeringen sociale bijstand

- U 1-2 Recht op Maatschappelijke Integratie en Recht op Maatschappelijke Hulp
- U 3 Uitkeringen voor ouderen, personen met een handicap en kinderen

Arbeid

- A 1-2 Werkzaamheidsgraad
- A 3-5 Werkloosheidsgraad (ILO)
- A 6 Langdurige werkloosheidsgraad (ILO)
- A 7-8 Niet-werkende werkzoekenden (VDAB)
- A 9-10 Zeer lage werkintensiteit
- A 11-13 Arme werkenden

Huisvesting

- H 1-3 Te zware woonkost
- H 4-6 Subjectieve beoordeling van de woonkosten
- H 7 Energiearmoede: klanten sociale leveranciers, budgetmeters en afsluitingen
- H 8-9 Kwaliteit van de huisvesting

Onderwijs

- O 1 Laaggeletterdheid en zwakke wiskundige prestaties bij jongeren
- O 2-3 Ongekwalficeerde uitstroom

Gezondheid en zorg

- G 1-3 Subjectieve beoordeling van de gezondheidssituatie
- G 4-5 Uitstel gezondheidszorg om financiële redenen

Maatschappelijke participatie

- M 1-2 Niet-participatie aan cultuur
- M 3-4 Niet-participatie aan sport
- M 5-6 Niet-participatie aan verenigingen
- M 7-8 Risico op sociale isolatie
- M 9-10 Geen internetgebruik

Armoede bij kinderen en ouderen

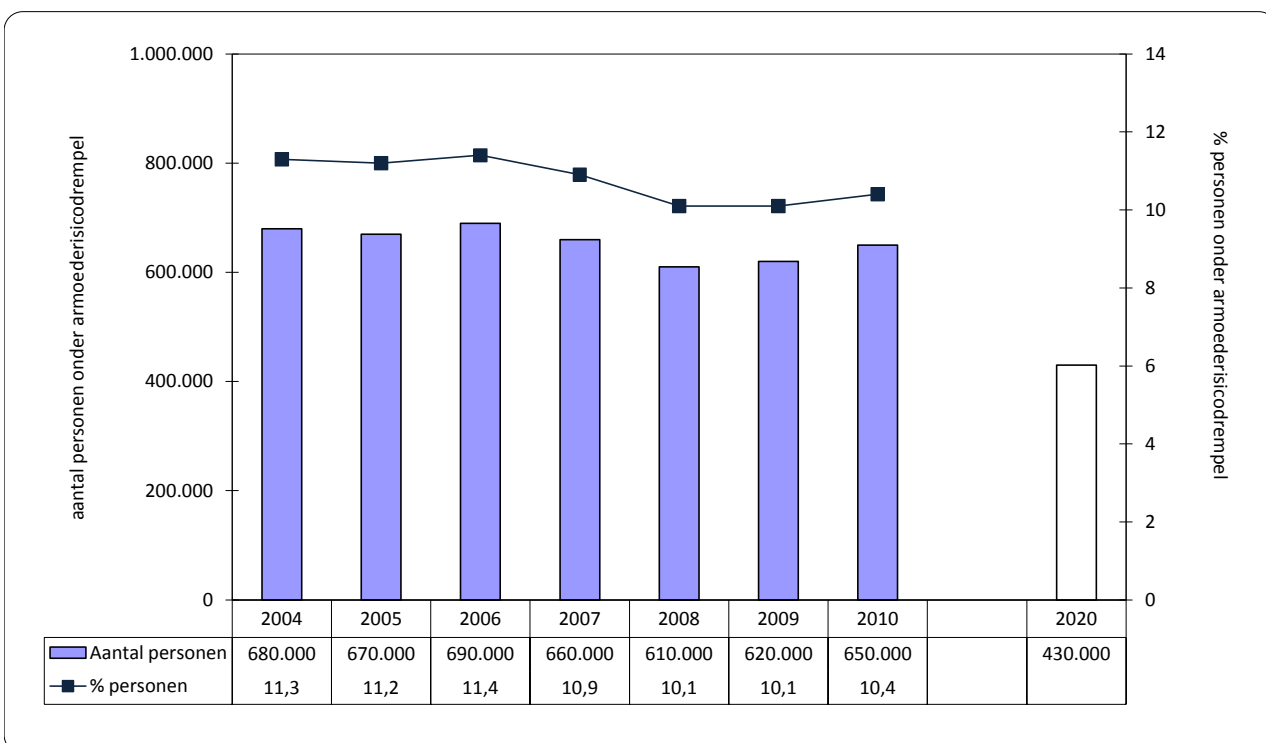
- K&O 1 Kinderen onder de armoederisicodrempel
- K&O 2 Armoede bij kinderen: diverse indicatoren
- K&O 3 Kansarmoede-index van Kind en Gezin
- K&O 4 Ouderen onder de armoederisicodrempel
- K&O 5 Armoede bij ouderen: diverse indicatoren
- K&O 6 Armoede bij kinderen en ouderen: Europese vergelijking

Indicator I1 Bevolking onder de armoederisicodrempel: evolutie

Omschrijving Percentage en aantal personen met een gestandaardiseerd beschikbaar huishoudinkomen onder de Belgische armoederisicodrempel na sociale transfers

DIMENSIES **Ruimte** Vlaams Gewest
Tijd 2004-2010, doelstelling 2020

BRON EU-SILC, Algemene Directie Statistiek
Voor meer informatie <http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

Toelichting

De Belgische armoederisicodrempel (= 60% van het mediaan gestandaardiseerde huishoudinkomen) lag volgens de EU-SILC-survey van 2010 voor een alleenstaande op 11.678 euro per jaar of 973 euro per maand. Voor elke bijkomende volwassene in het huishouden wordt dat bedrag verhoogd met een factor 0,5, voor elk kind met een factor 0,3. Voor een gezin met 2 volwassenen en 2 kinderen (1 + 0,5 + 0,3 + 0,3) ligt de armoederisicodrempel zo op 2.043 euro per maand (= 973 euro x 2,1). Er wordt vanuit gegaan dat personen die leven in een huishouden dat moet rondkomen met een inkomen onder die drempel, een verhoogd risico lopen op armoede.

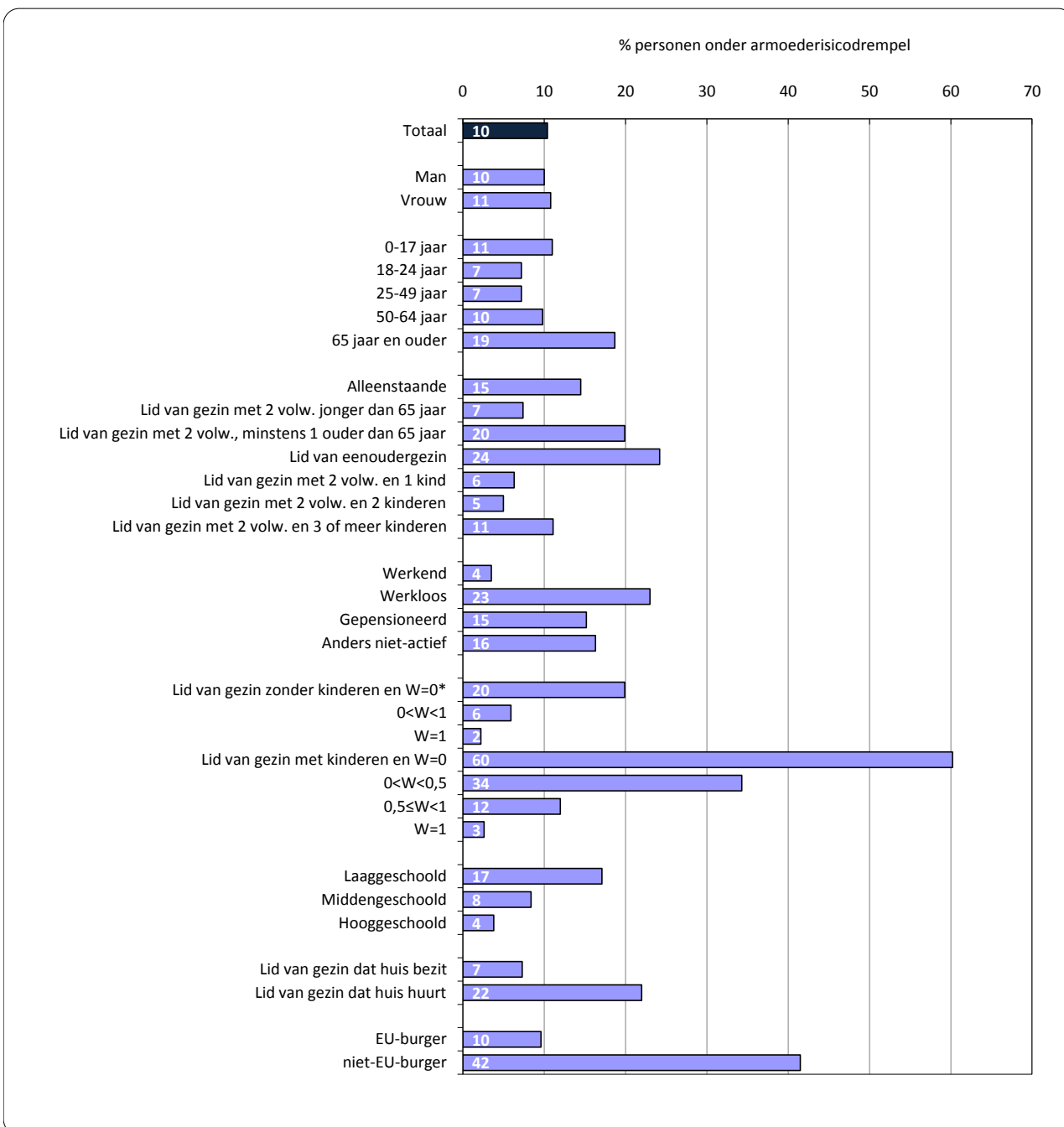
Iets meer dan 1 op de 10 personen moest volgens de cijfers van de EU-SILC-survey van 2010 in Vlaanderen zien rond te komen met een inkomen onder deze armoederisicodrempel. Dat komt overeen met ongeveer 650.000 personen. Deze indicator wordt berekend op basis van het beschikbare huishoudinkomen in het jaar voor de survey. De cijfers van de survey van 2010 hebben dus eigenlijk betrekking op het huishoudinkomen van 2009.

Het armoederisicopercentage is de afgelopen jaren vrij stabiel gebleven, al lijkt er sprake van een lichte daling tussen de periode 2004-2006 en de periode 2008-2010. De vergelijking maken met de periode voor 2004 is moeilijk wegens een breuk in de tijdreeks (overgang van de ECHP-survey naar de EU-SILC-survey). Wel is het zo dat tussen 1994 en 1997 het armoederisicopercentage licht is gedaald waarna het tussen 1997 en 2001 min of meer stabiel is gebleven.

In het Vlaamse Hervormingsprogramma voor de EU2020-strategie heeft de Vlaamse Regering er zich toe verbonden om het aantal personen met een inkomen onder de armoederisicodrempel tussen 2008 en 2020 met 30% te verminderen. Dat betekent dat in 2020 het aantal personen met een huishoudinkomen onder de armoederisicodrempel gedaald moet zijn tot maximaal 430.000 personen. Voorlopig is er in de cijfers echter geen sprake van een daling.

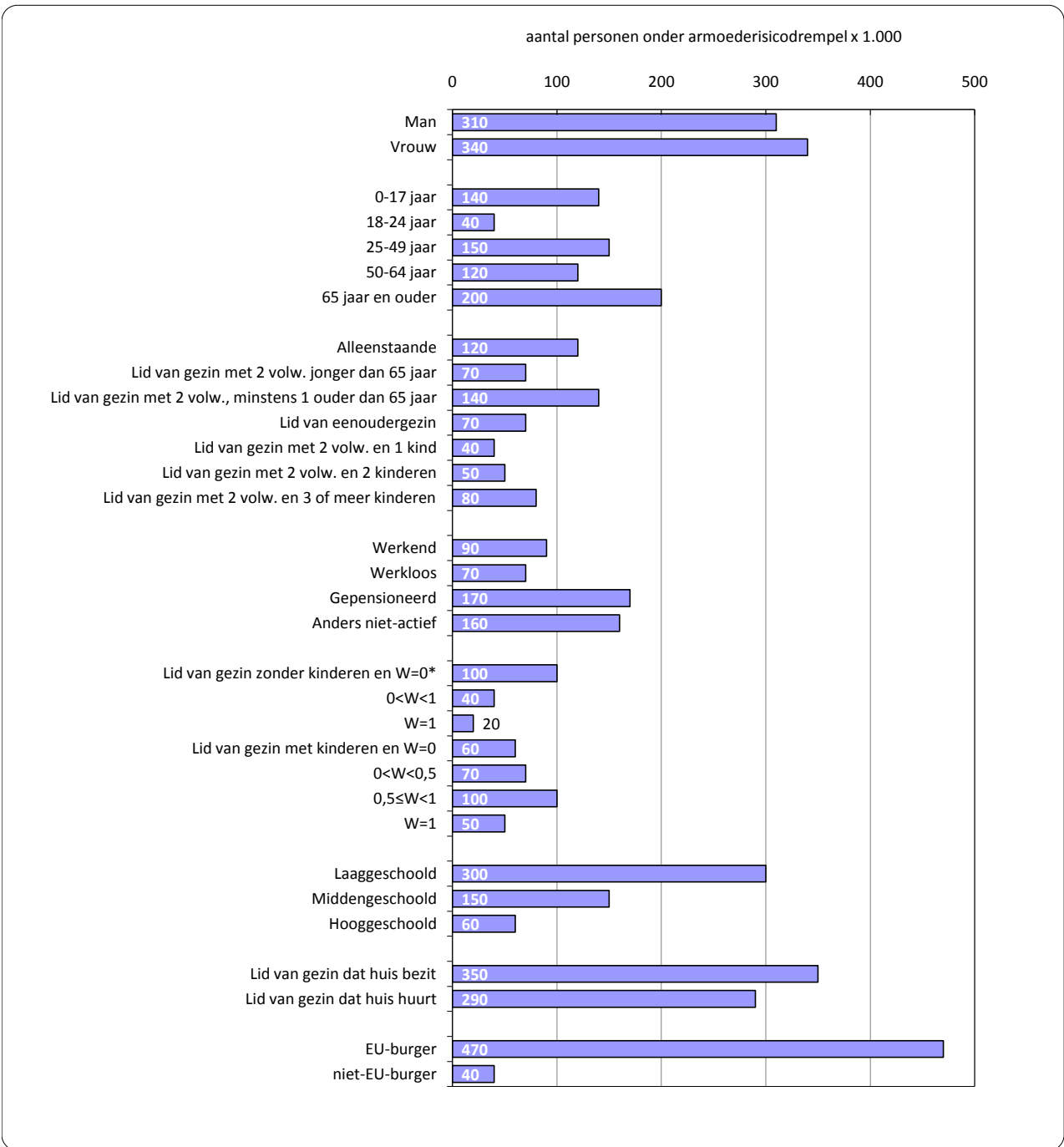
Indicator I2	Bevolking onder de armoederisicodrempel: situatie per bevolkingsgroep	
Omschrijving	Percentage en aantal personen met een gestandaardiseerd beschikbaar huishoudinkomen onder de Belgische armoederisicodrempel na sociale transfers	
DIMENSIES	Ruimte	Vlaams Gewest
	Tijd	2010
BRON	EU-SILC, Algemene Directie Statistiek	
Voor meer informatie	http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/1319.htm	

Percentage personen met huishoudinkomen onder de armoederisicodrempel

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal werkbare maanden tijdens het referentiejaar.

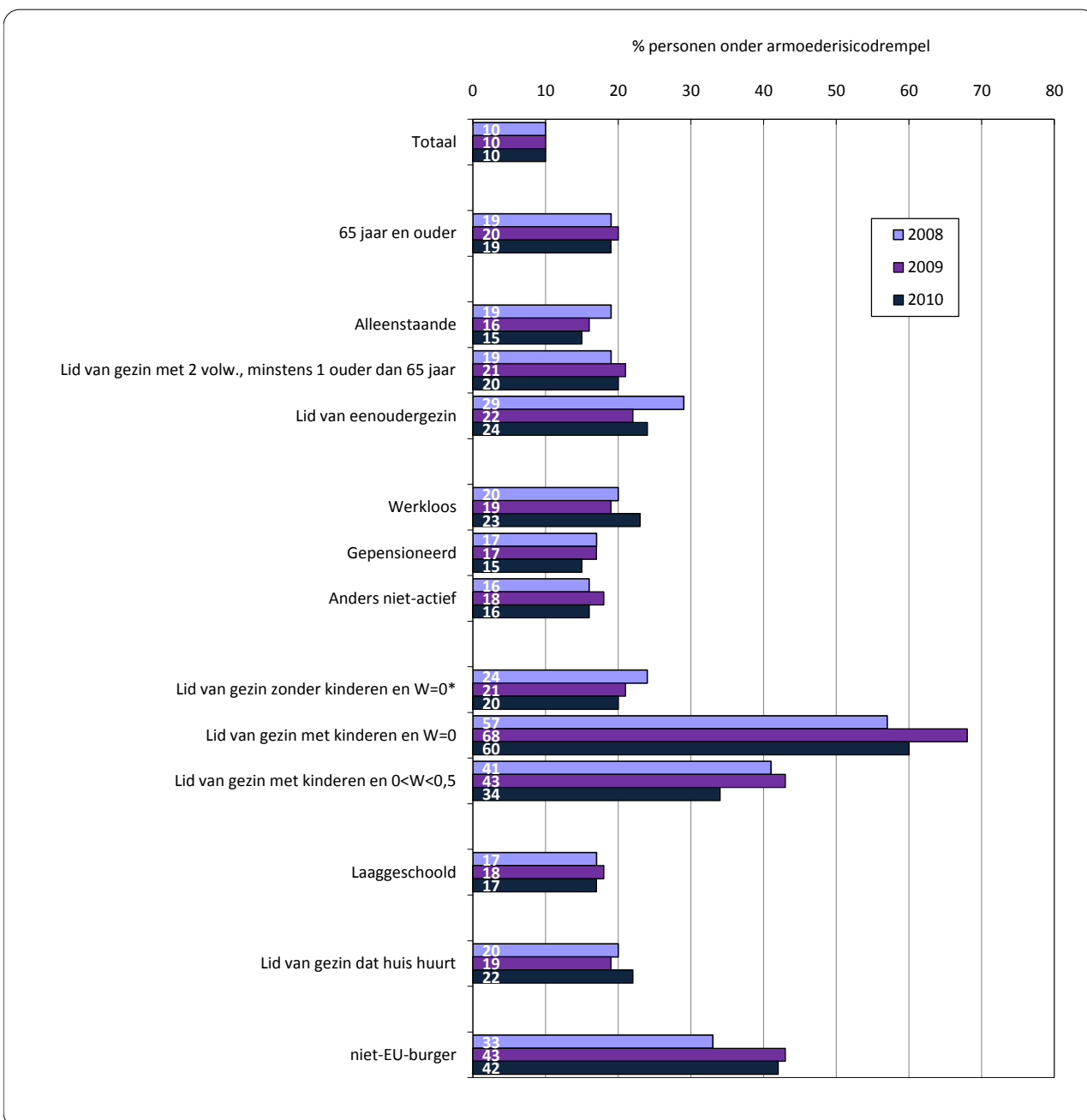
Aantal personen met huishoudinkomen onder de armoederisicodrempel

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal werkbare maanden tijdens het referentiejaar.

Indicator I3	Bevolking onder de armoederisicodrempel: evolutie situatie risicogroepen	
Omschrijving	Percentage personen met een gestandaardiseerd beschikbaar huishoudinkomen onder de Belgische armoederisicodrempel na sociale transfers	
DIMENSIES	Ruimte	Vlaams Gewest
	Tijd	2008-2010
BRON	EU-SILC, Algemene Directie Statistiek	
Voor meer informatie	http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/1319.htm	

Percentage personen met huishoudinkomen onder de armoederisicodrempel

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal werkbare maanden tijdens het referentiejaar.

Indicator I4**Bevolking onder de armoederisicodrempel: Europese vergelijking****Omschrijving**

Percentage personen met een gestandaardiseerd beschikbaar huishoudinkomen onder de nationale armoederisicodrempel en hoogte van de nationale armoederisicodrempel in euro

DIMENSIES

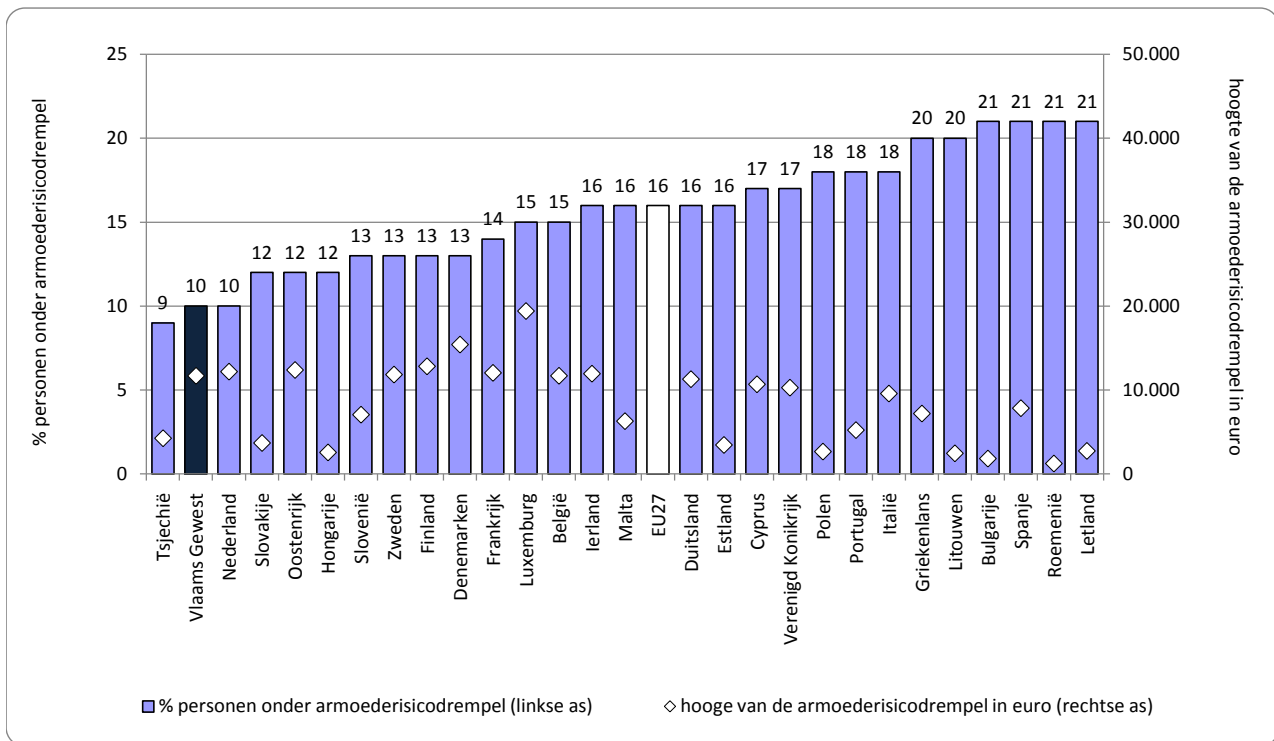
Ruimte Vlaams Gewest en 27 lidstaten van de Europese Unie
Tijd 2010

BRON

EU-SILC, Eurostat en Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/1319.htm>

Toelichting

Het Vlaamse armoederisicopercentage (10%) lag in 2010 duidelijk lager dan het EU27-gemiddelde (16%). Vlaanderen haalde daarmee in 2010 een met Nederland gedeelde 2de plaats in de EU27. Tsjechië voert de rangschikking aan.

In het Pact 2020 heeft de Vlaamse Regering zich als doelstelling gesteld dat het aandeel inwoners in Vlaanderen dat leeft in armoede in 2020 laag moet liggen in vergelijking met de best presterende EU27-landen. Die doelstelling is vandaag al gehaald.

Het is opvallend dat verschillende Oost- en Centraal-Europese landen niet beduidend slechter scoren dan de West- en Noord-Europese landen, terwijl de levensstandaard in die eerste groep landen toch lager ligt. Dat heeft te maken met het feit dat het hier gaat om een relatieve armoedemaat, berekend op basis van het mediaaninkomen in elk land afzonderlijk. Dat gebeurt vanuit de redenering dat een minimaal aanvaardbare levensstandaard - en dus ook de armoederisicodrempel - afhankelijk is van de specifieke sociaaleconomische situatie van het land in kwestie. In de grafiek is op de rechters de hoogte van de armoederisicodrempel in elk land af te lezen. Daaruit blijkt dat de armoederisicodrempel sterk verschilt van land tot land. Daarmee moet bij de interpretatie van de armoederisicopercentages zeker rekening gehouden worden.

Indicator I5**Diepte van de inkomensarmoede: evolutie****Omschrijving**

Percentage personen met een gestandaardiseerd beschikbaar huishoudinkomen onder 40%, 50%, 60% (= armoederisicodrempel) en 70% van het nationaal mediaan gestandaardiseerd huishoudinkomen na sociale transfers

DIMENSIES

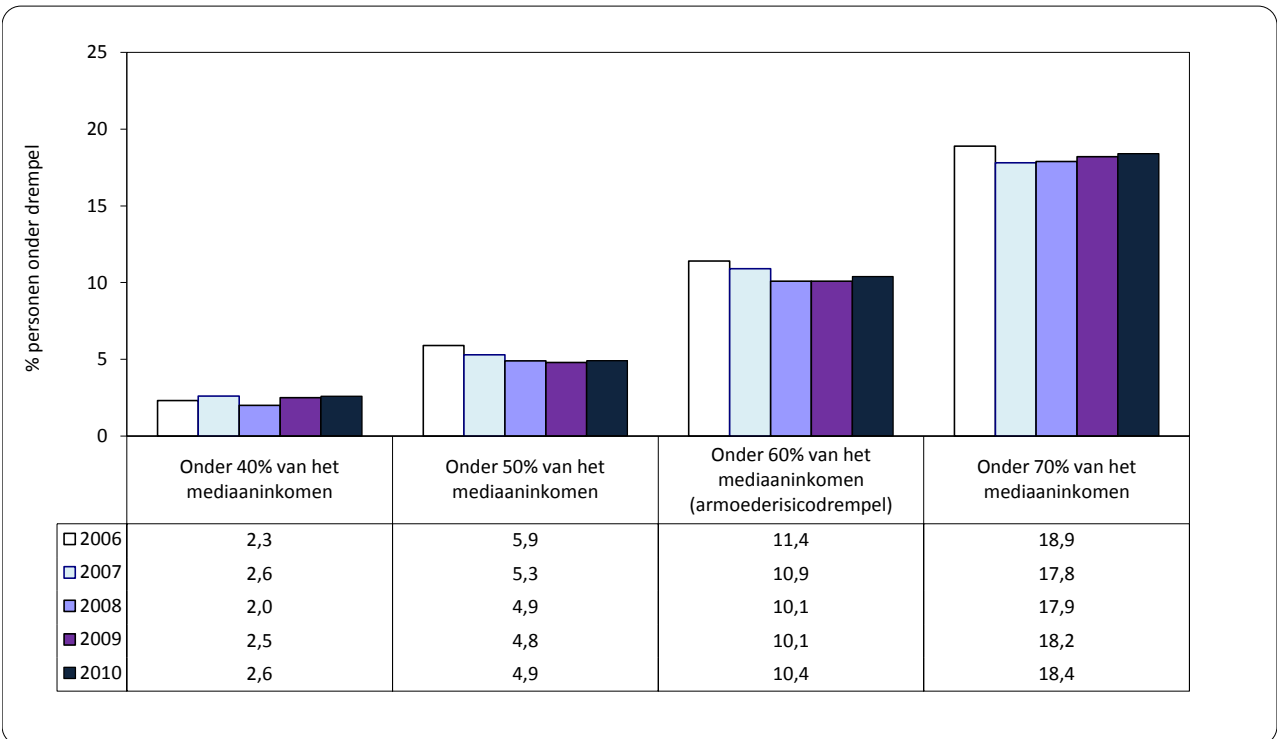
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2006-2010

BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

Toelichting

Om zicht te krijgen op de spreiding van de inkomens rond de armoederisicodrempel en dus de diepte van de inkomensarmoede kan men de hoogte van de armoederisicodrempel laten variëren. In 2010 bleek 18% van de Vlamingen te beschikken over een inkomen lager dan 70% van het nationaal mediaaninkomen, 5% over een inkomen lager dan 50% van het mediaaninkomen en 3% lager dan 40% van het mediaaninkomen. Die aandelen bleven de laatste jaren vrij stabiel.

Indicator I6

Diepte van de inkomensarmoede: Europese vergelijking

Omschrijving

Percentage personen met een gestandaardiseerd beschikbaar huishoudinkomen onder 40%, 50% en 70% van het nationaal mediaan gestandaardiseerd huishoudinkomen na sociale transfers

DIMENSIES

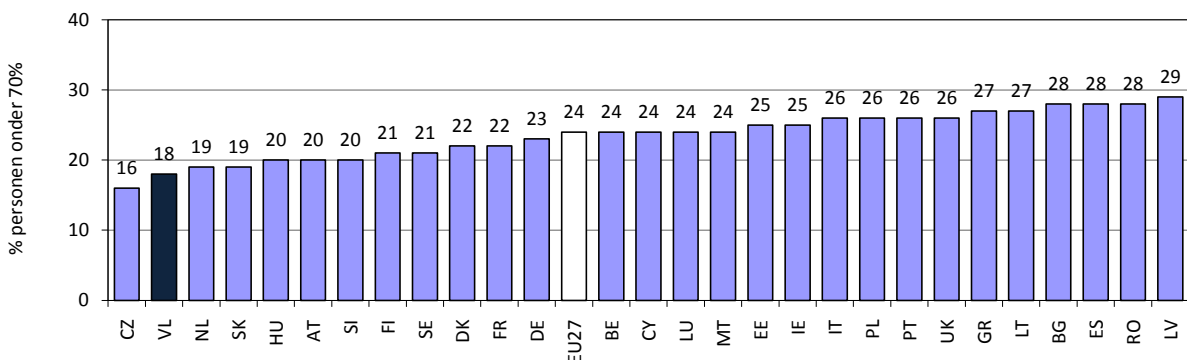
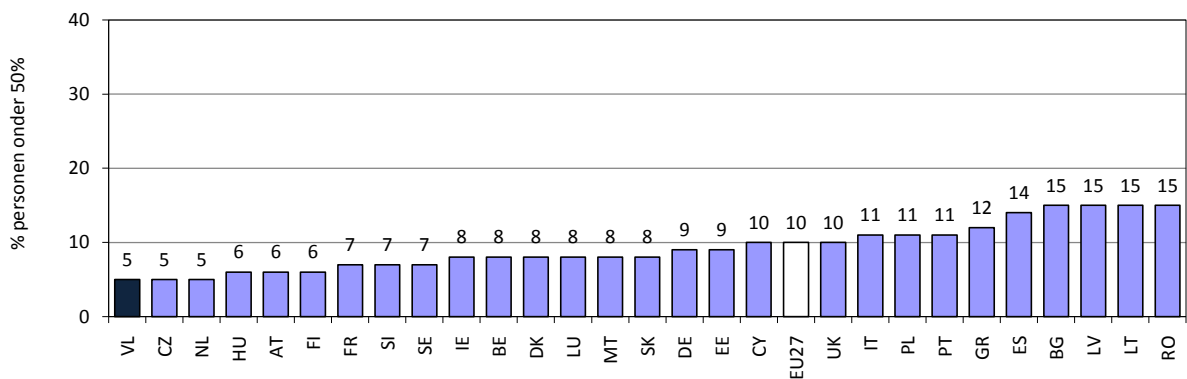
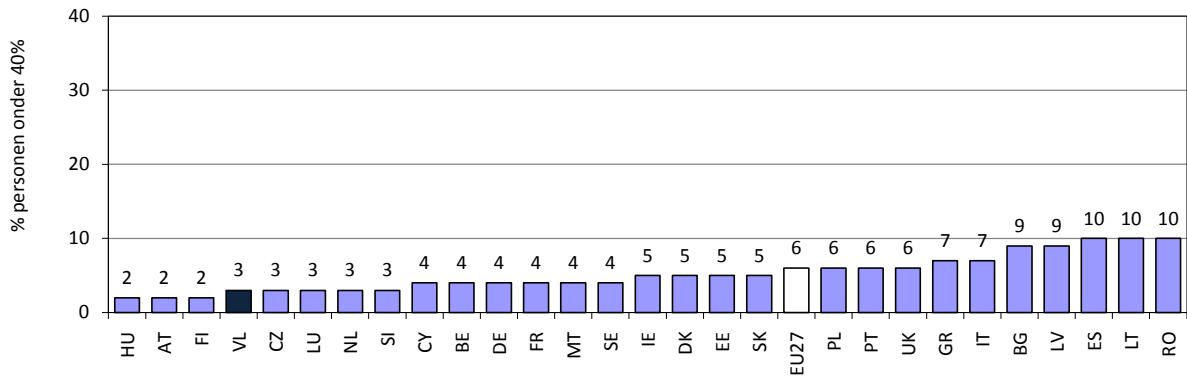
Ruimte Vlaams Gewest en 27 lidstaten van de Europese Unie
Tijd 2010

BRON

EU-SILC, Eurostat en Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

Indicator I7**Subjectieve beoordeling van de inkomenssituatie: evolutie****Omschrijving**

Percentage en aantal personen dat leeft in een huishouden dat volgens de referentiepersoon (zeer) moeilijk rondkomt met het beschikbare inkomen

DIMENSIES

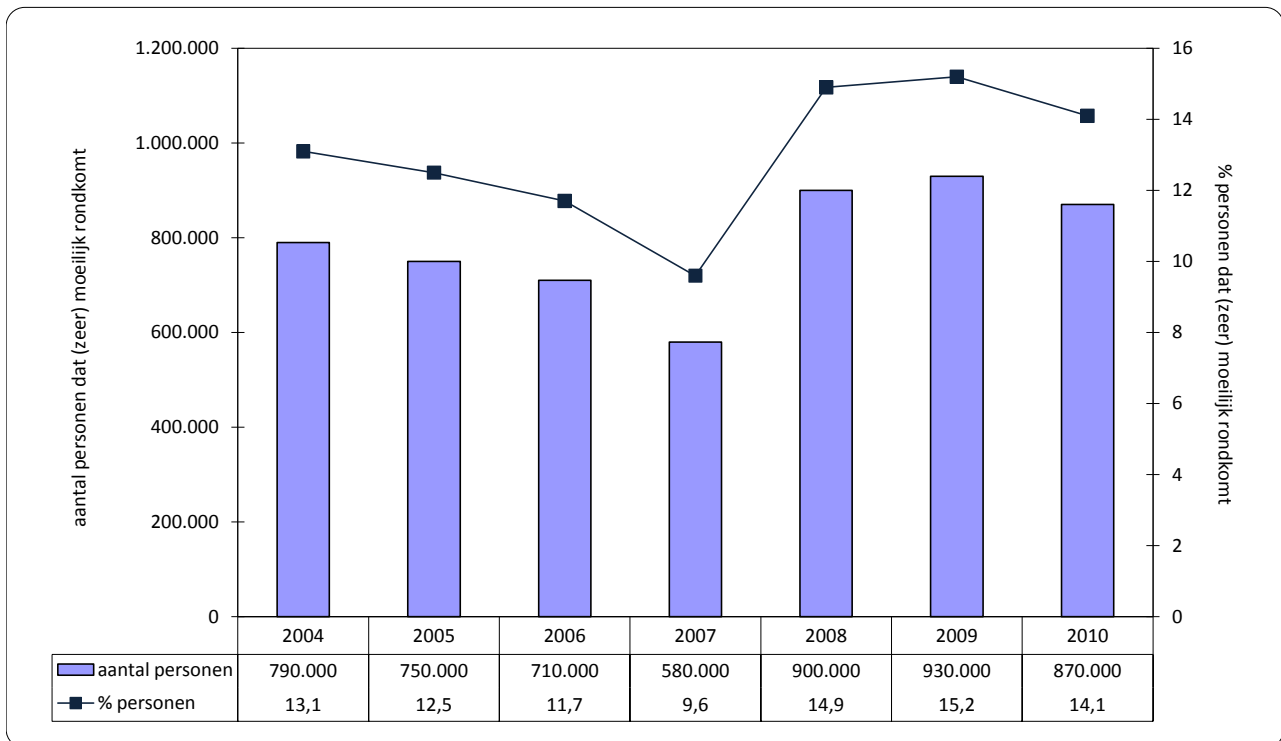
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2004-2010

BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/245.htm>

Toelichting

Bij de indicatoren I1 tot I6 wordt op een objectieve manier nagegaan of het inkomen waarover mensen beschikken al dan niet onder een bepaalde drempel ligt. Maar de inkomensgerelateerde verwachtingen en behoeften verschillen van mens tot mens. De objectieve vergelijking van het beschikbare inkomen met de armoederisicodrempel wordt daarom best aangevuld met een subjectieve inschatting van het inkomen door de betrokkenen zelf.

In 2010 leefde 14% van de Vlamingen in een huishouden dat zelf aangeeft (zeer) moeilijk rond te komen met het beschikbare inkomen. Dat komt overeen met ongeveer 870.000 personen. Deze cijfers liggen de laatste jaren duidelijk hoger dan in de periode 2006-2007.

In tegenstelling tot het percentage personen onder de armoederisicodrempel dat berekend wordt op basis van het totale huishoudinkomen in het jaar voorafgaand aan de survey (bij de EU-SILC-survey van 2010 gaat het dus om het inkomen uit 2009), heeft de subjectieve armoedemaat betrekking op de situatie op het moment waarop de survey wordt afgenomen (de EU-SILC-survey van 2010 werd afgenomen medio 2010).

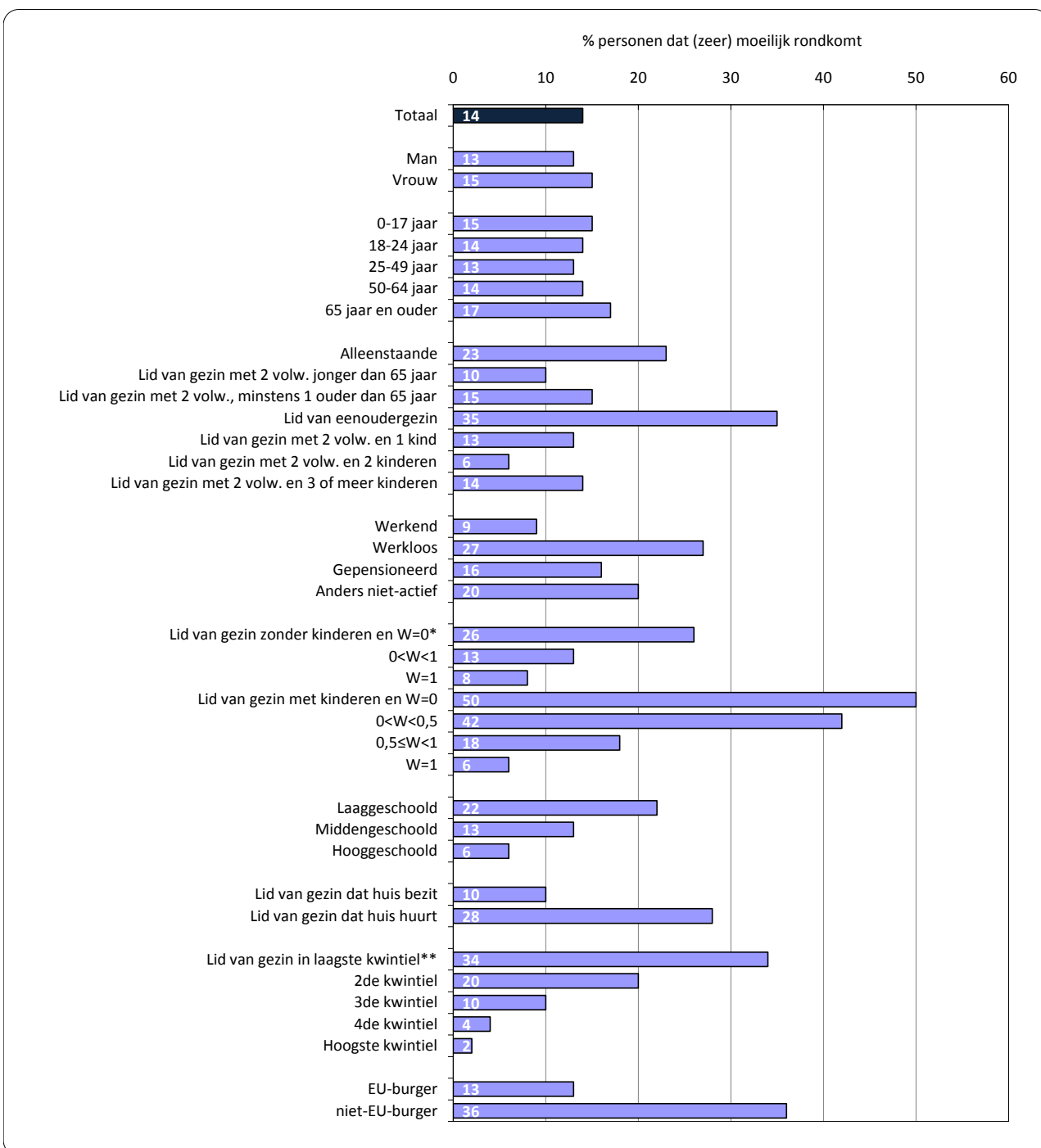
Indicator I8 Subjectieve beoordeling van de inkomenssituatie: situatie per bevolkingsgroep

Omschrijving Percentage en aantal personen dat leeft in een huishouden dat volgens de referentiepersoon (zeer) moeilijk rondkomt met het beschikbare inkomen

DIMENSIES **Ruimte** Vlaams Gewest
Tijd 2010

BRON EU-SILC, Algemene Directie Statistiek
Voor meer informatie <http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/245.htm>

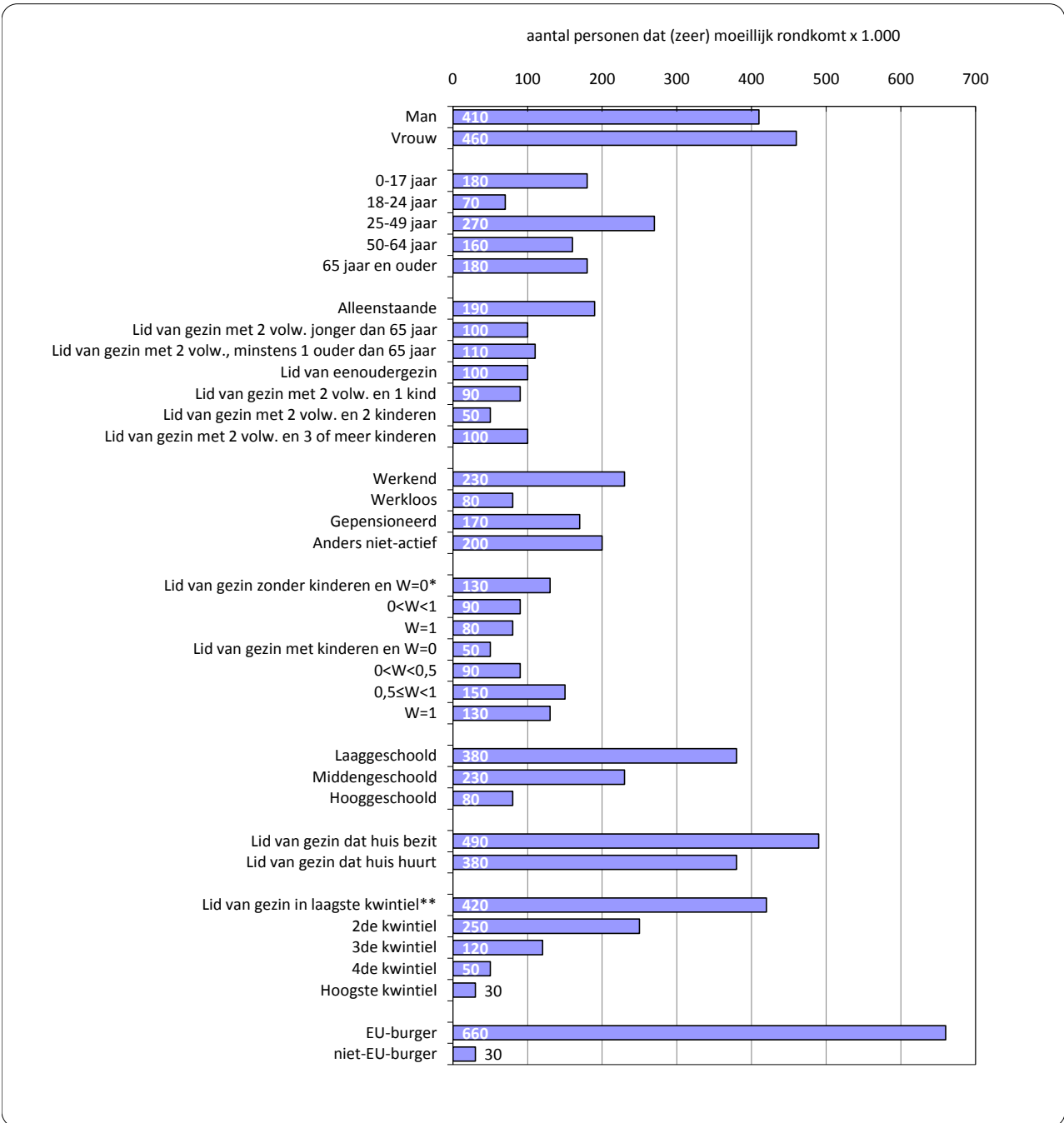
Percentage personen dat (zeer) moeilijk rondkomt

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal werkbare maanden tijdens het referentiejaar.

** Laagste kwintiel: 20% armste Vlaamse gezinnen; hoogste kwintiel: 20% rijkste Vlaamse gezinnen.

Aantal personen dat (zeer) moeilijk rondkomt

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal werkbare maanden tijdens het referentiejaar.

** Laagste kwintiel: 20% armste Vlaamse gezinnen; hoogste kwintiel: 20% rijkste Vlaamse gezinnen.

Indicator I9**Subjectieve beoordeling van de inkomenssituatie: evolutie situatie risicogroepen****Omschrijving**

Percentage personen dat leeft in een huishouden dat volgens de referentiepersoon (zeer) moeilijk rondkomt met het beschikbare inkomen

DIMENSIES

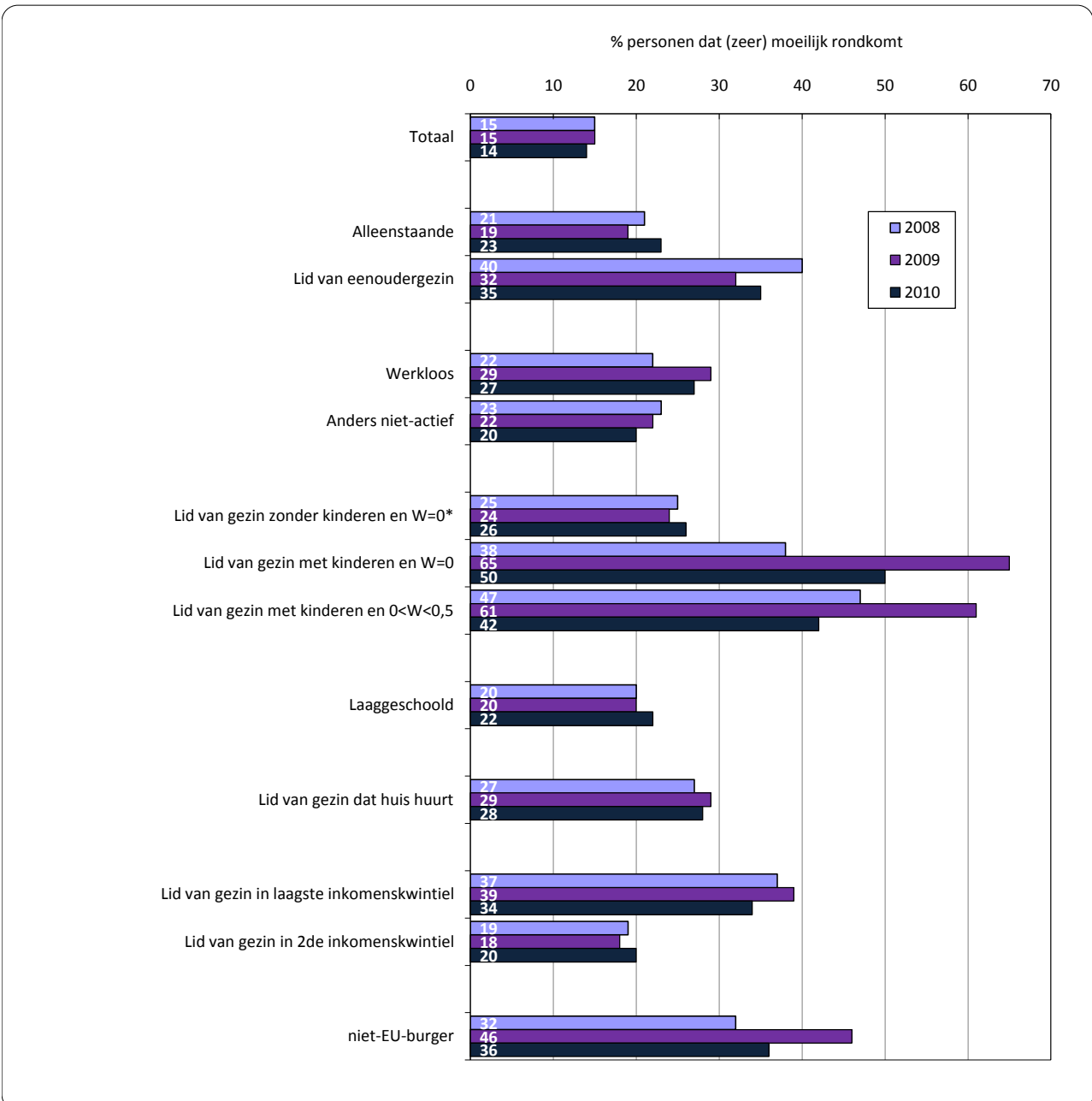
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2008-2010

BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/245.htm>

Percentage personen dat (zeer) moeilijk rondkomt

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal werkbare maanden tijdens het referentiejaar.

Indicator I10**Subjectieve beoordeling van de inkomenssituatie: Europese vergelijking****Omschrijving**

Percentage personen dat leeft in een huishouden dat volgens de referentiepersoon (zeer) moeilijk rondkomt met het beschikbare inkomen

DIMENSIES

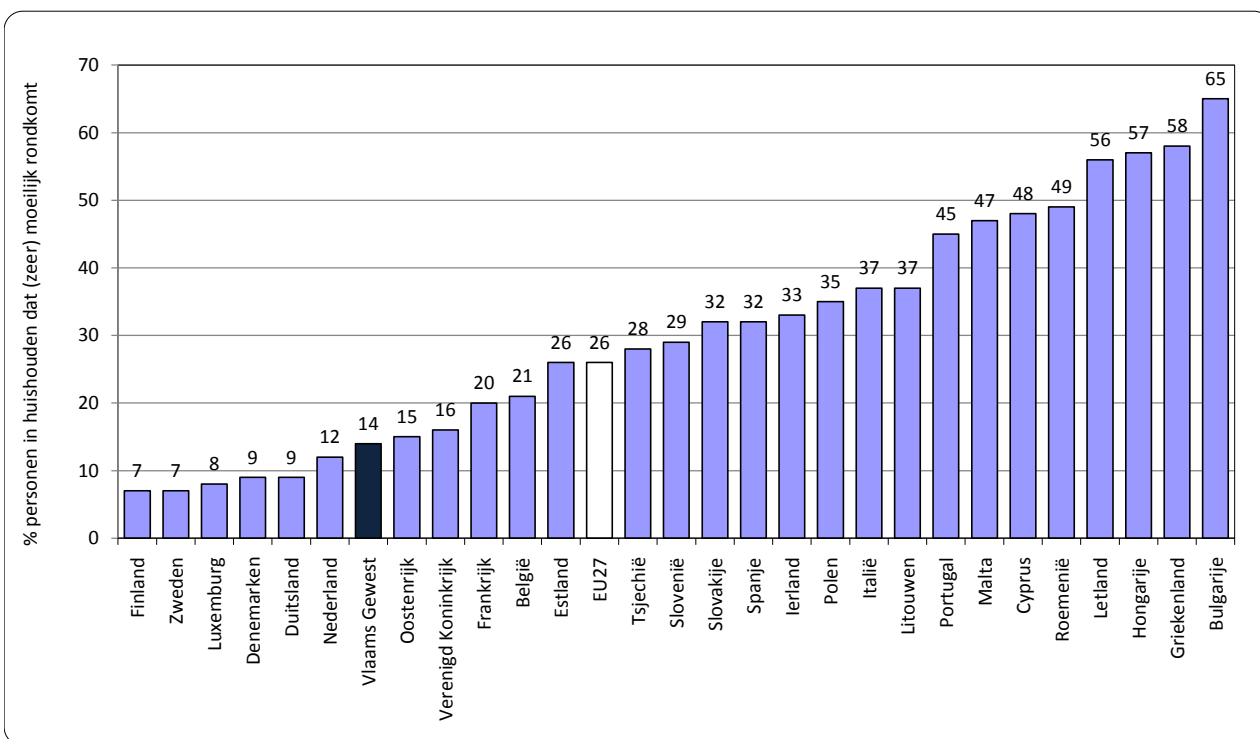
Ruimte Vlaams Gewest en 27 lidstaten van de Europese Unie
Tijd 2010

BRON

EU-SILC, Eurostat en Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/245.htm>

Indicator I11**Ernstige materiële deprivatie: evolutie samengestelde maat****Omschrijving**

Percentage en aantal personen dat leeft in een huishouden dat minstens 4 van volgende 9 items mist omwille van financiële redenen: 1 week vakantie per jaar, een maaltijd met vis, vlees, kip of vegetarisch alternatief om de 2 dagen, een wasmachine, een kleuren-tv, een telefoon, een auto, de rekeningen voor huur, hypotheek, nutsvoorzieningen of andere aankopen kunnen betalen, het huis degelijk kunnen verwarmen, beperkte onverwachte financiële uitgave (850 euro) kunnen doen

DIMENSIES

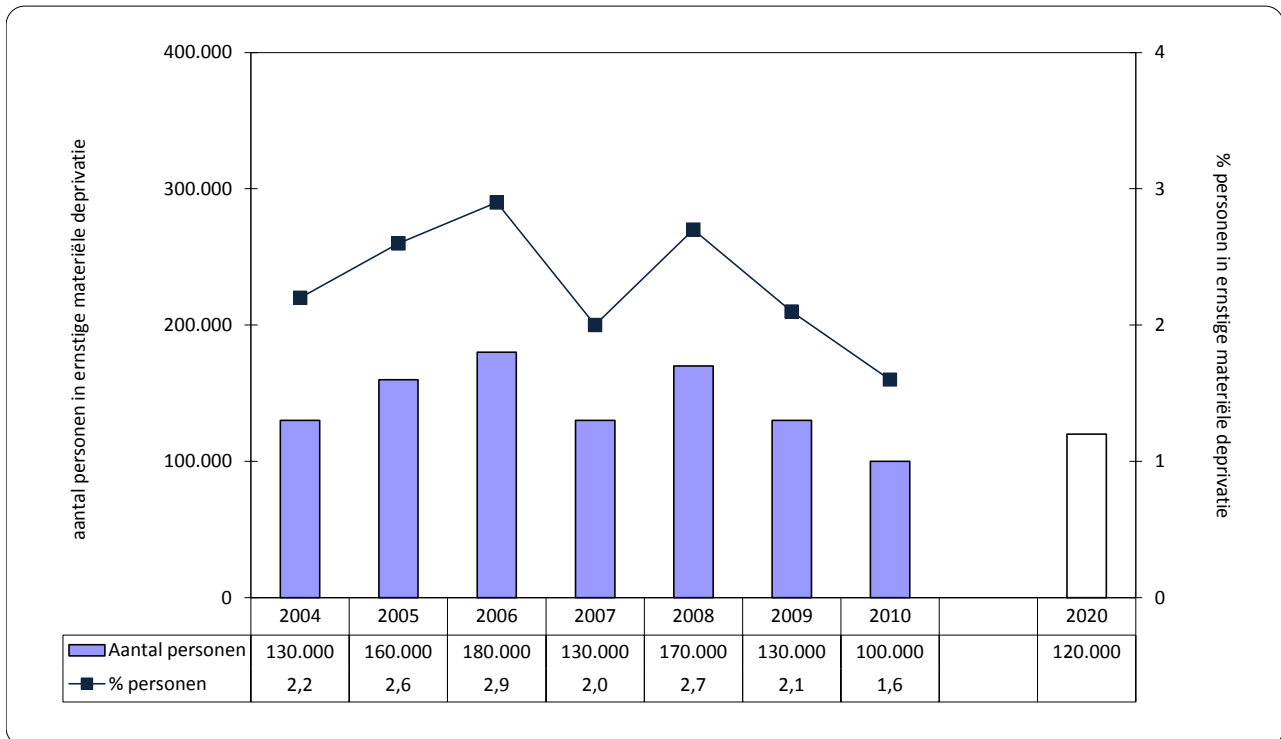
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2004-2010, doelstelling 2020

BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

Toelichting

Recentelijk werd op Europees niveau een armoede-indicator ontwikkeld die niet zozeer focust op het inkomen zelf, maar op het feit of men mede dankzij dit inkomen kan genieten van een minimale levensstandaard. Dat gebeurt door na te gaan hoeveel basisitems (uit een lijst van 9 items) elk gezin moet missen omwille van financiële redenen. Vervolgens wordt per land of regio het percentage individuen berekend dat leeft in een gezin dat niet beschikt over minstens 4 van de 9 items.

In 2010 leefde minder dan 2% van de Vlamingen - goed voor ongeveer 100.000 personen - in een ernstig materieel gedepriveerd gezin (mist minstens 4 items om financiële redenen). Het aandeel ernstig gedepriveerden lijkt tegenover 2008 duidelijk gedaald.

In het Vlaamse Hervormingsprogramma voor de EU2020-strategie heeft de Vlaamse Regering er zich toe verbonden om het aantal personen in een ernstig materieel gedepriveerd huishouden tussen 2008 en 2020 met 30% te verminderen. Dat betekent dat in 2020 het aantal personen dat leeft in een ernstig materieel gedepriveerd gezin gedaald moet zijn tot maximaal 120.000 personen. Die doelstelling is vandaag al gehaald.

Indicator I12

Ernstige materiële deprivatie: situatie per bevolkingsgroep

Omschrijving

Percentage personen dat leeft in een huishouden dat minstens 4 van volgende 9 items mist omwille van financiële redenen: 1 week vakantie per jaar, een maaltijd met vis, vlees, kip of vegetarisch alternatief om de 2 dagen, een wasmachine, een kleuren-tv, een telefoon, een auto, de rekeningen voor huur, hypotheek, nutsvoorzieningen of andere aankopen kunnen betalen, het huis degelijk kunnen verwarmen, beperkte onverwachte financiële uitgave (850 euro) kunnen doen

DIMENSIES

Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2010

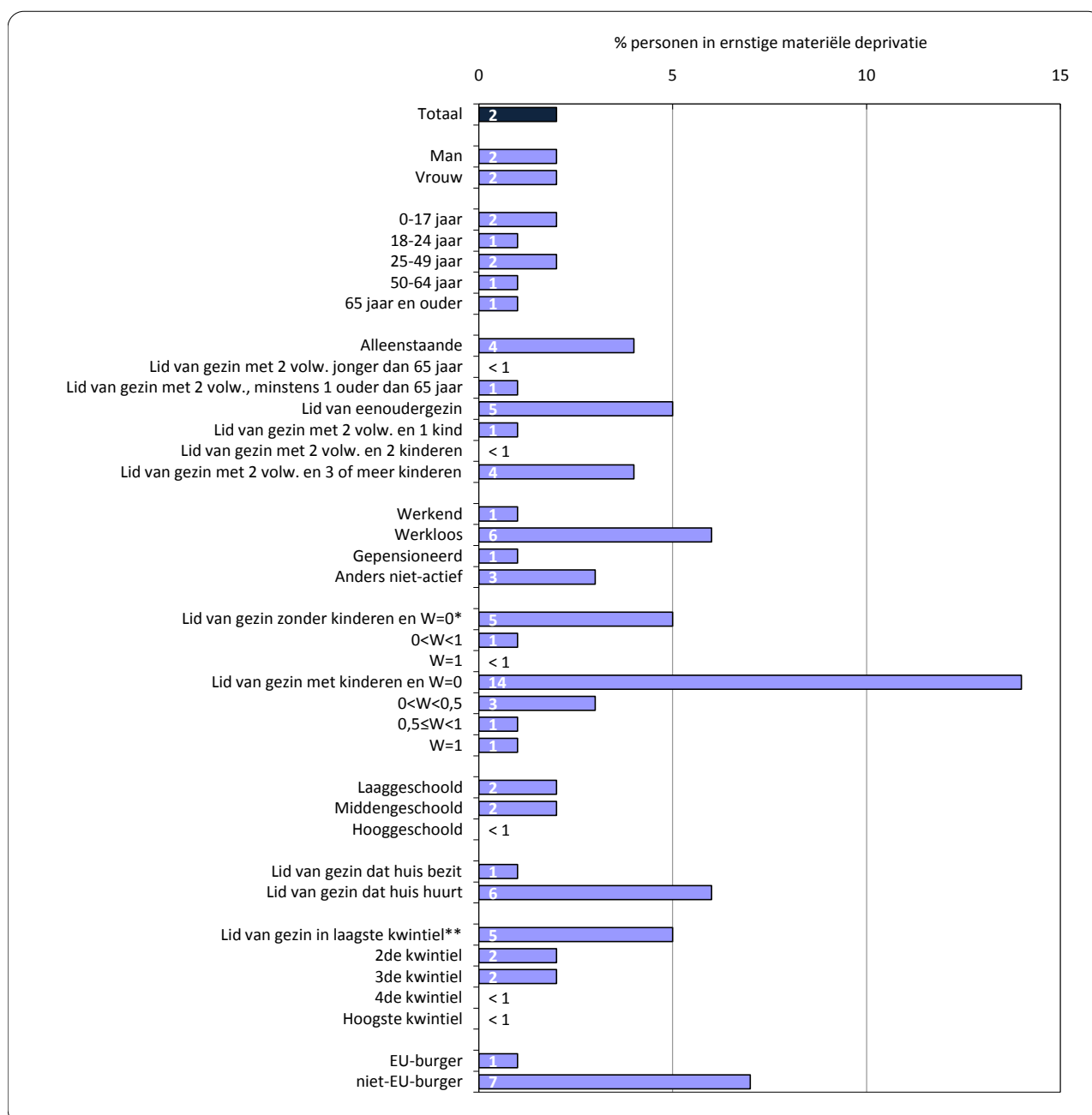
BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

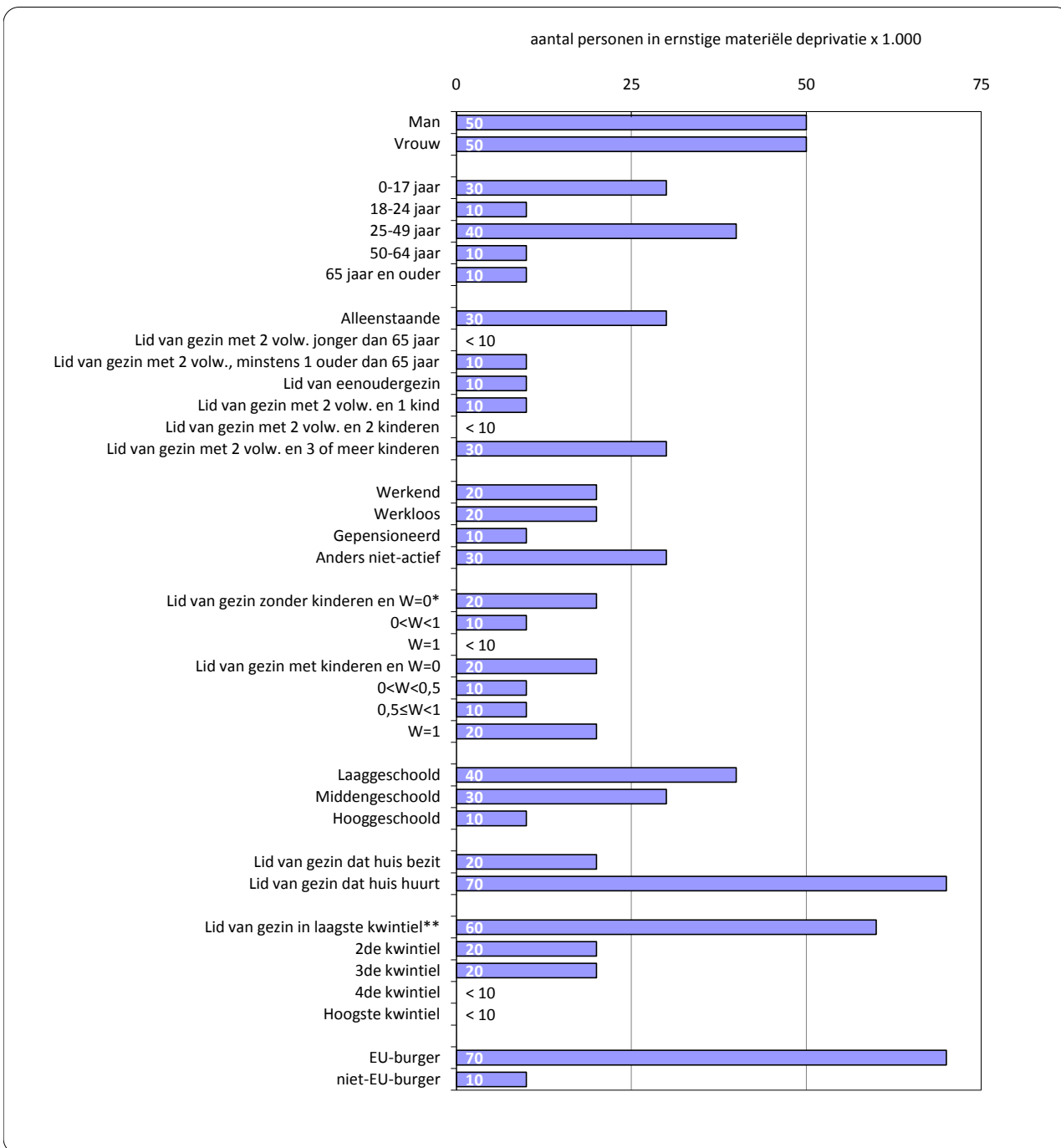
Percentage personen in huishouden in ernstige materiële deprivatie

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal werkbare maanden tijdens het referentiejaar.

** Laagste kwintiel: 20% armste Vlaamse gezinnen; hoogste kwintiel: 20% rijkste Vlaamse gezinnen.

Aantal personen in huishouden in ernstige materiële deprivatie

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal werkbare maanden tijdens het referentiejaar.

** Laagste kwintiel: 20% armste Vlaamse gezinnen; hoogste kwintiel: 20% rijkste Vlaamse gezinnen.

Indicator I13**Ernstige materiële deprivatie: evolutie situatie risicogroepen****Omschrijving**

Percentage personen dat leeft in een huishouden dat minstens 4 van volgende 9 items mist omwille van financiële redenen: 1 week vakantie per jaar, een maaltijd met vis, vlees, kip of vegetarisch alternatief om de 2 dagen, een wasmachine, een kleuren-tv, een telefoon, een auto, de rekeningen voor huur, hypotheek, nutsvoorzieningen of andere aankopen kunnen betalen, het huis degelijk kunnen verwarmen, beperkte onverwachte financiële uitgave (850 euro) kunnen doen

DIMENSIES

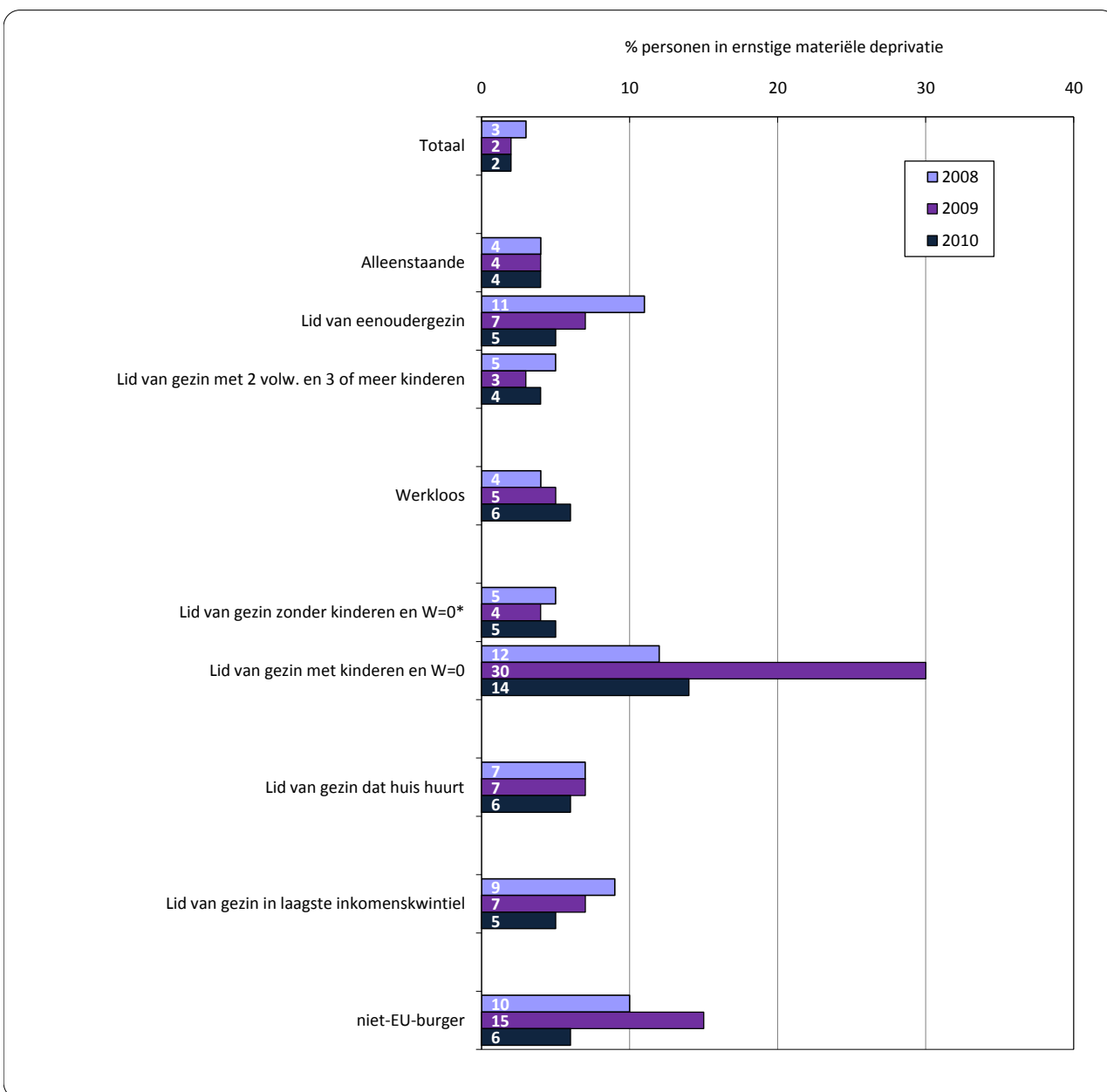
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2008-2010

BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/1319.htm>

Percentage personen in huishouden in ernstige materiële deprivatie

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal werkbare maanden tijdens het referentiejaar.

Indicator I14**Ernstige materiële deprivatie: Europese vergelijking****Omschrijving**

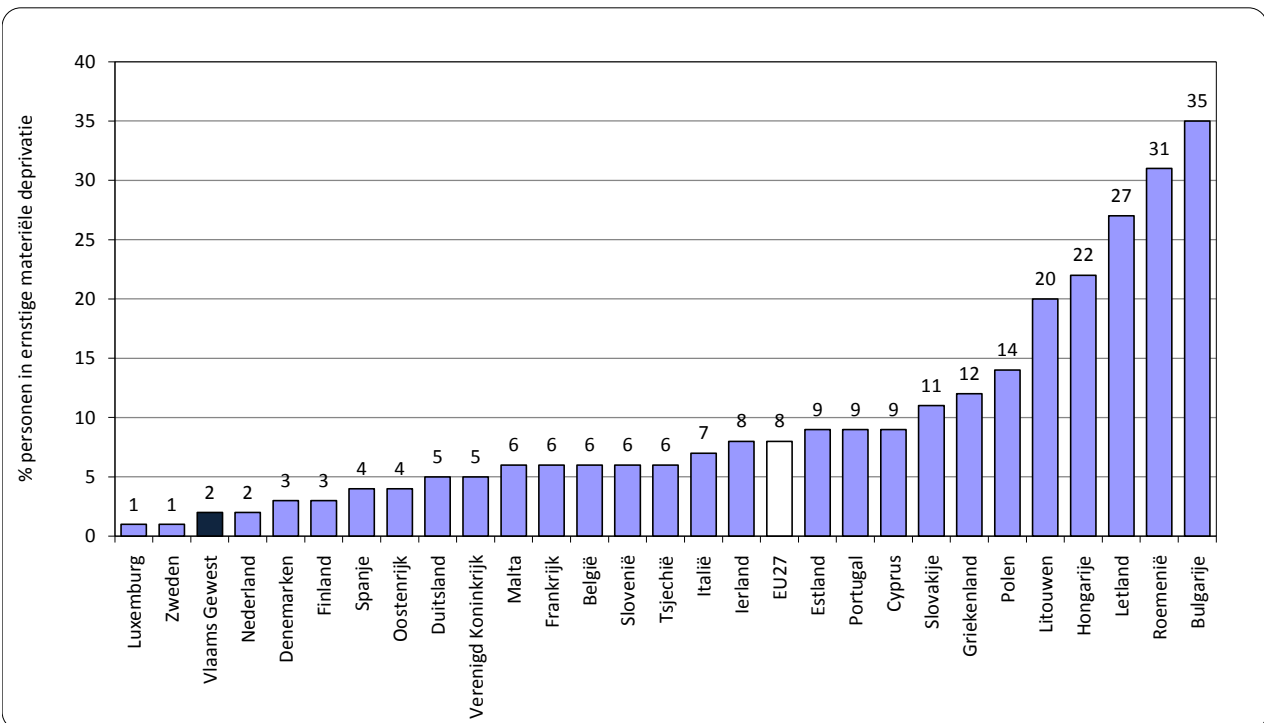
Percentage personen dat leeft in een huishouden dat minstens 4 van volgende 9 items mist omwille van financiële redenen: 1 week vakantie per jaar, een maaltijd met vis, vlees, kip of vegetarisch alternatief om de 2 dagen, een wasmachine, een kleuren-tv, een telefoon, een auto, de rekeningen voor huur, hypotheek, nutsvoorzieningen of andere aankopen kunnen betalen, het huis degelijk kunnen verwarmen, beperkte onverwachte financiële uitgave (850 euro) kunnen doen

DIMENSIES

Ruimte Vlaams Gewest en 27 lidstaten van de Europese Unie
Tijd 2010

BRON

EU-SILC, Eurostat en Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/1319.htm>

Indicator I15**Ernstige materiële deprivatie: score op afzonderlijke items****Omschrijving**

Percentage en aantal personen dat leeft in een huishouden:

1. dat zich per jaar geen week vakantie buitenshuis kan veroorloven
2. dat zich geen maaltijd met vlees, kip, vis of vegetarisch alternatief kan veroorloven om de 2 dagen
3. dat niet beschikt over een wasmachine omwille van financiële redenen
4. dat niet beschikt over een kleuren-tv omwille van financiële redenen
5. dat niet beschikt over een telefoon omwille van financiële redenen
6. dat niet beschikt over een auto omwille van financiële redenen
7. dat tijdens het afgelopen jaar minstens 1 achterstallige betaling had inzake hypotheek/huur, nutsvoorzieningen (gas, elektriciteit, water) en leningen (aankopen op afbetaling of andere leningen)
8. dat het huis niet degelijk kan verwarmen omwille van financiële redenen
9. dat een onverwachte noodzakelijke uitgave (850 euro) niet uit eigen middelen kan betalen

DIMENSIES

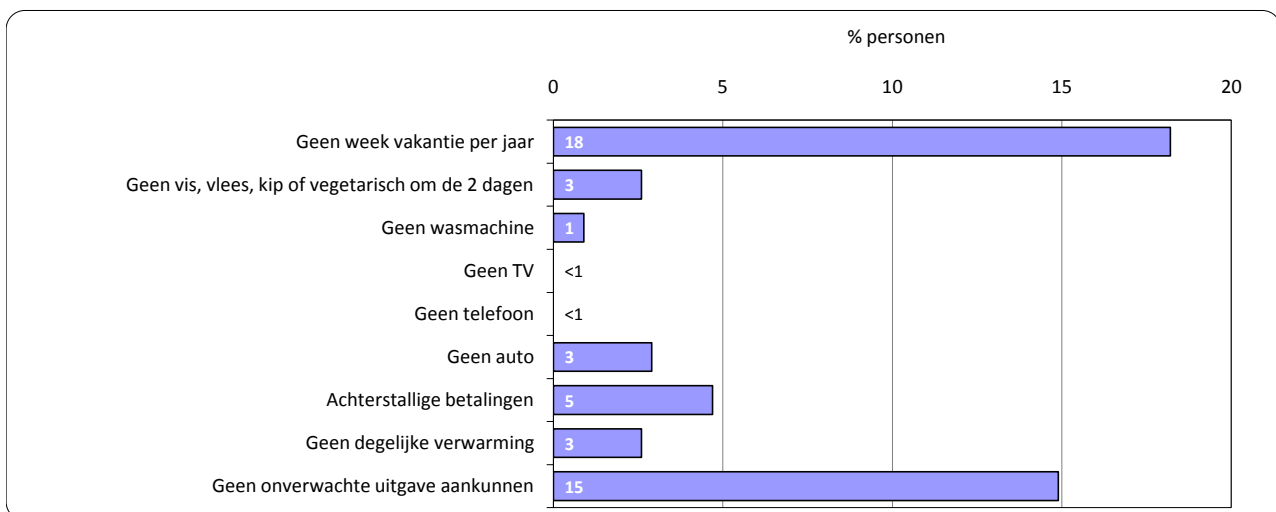
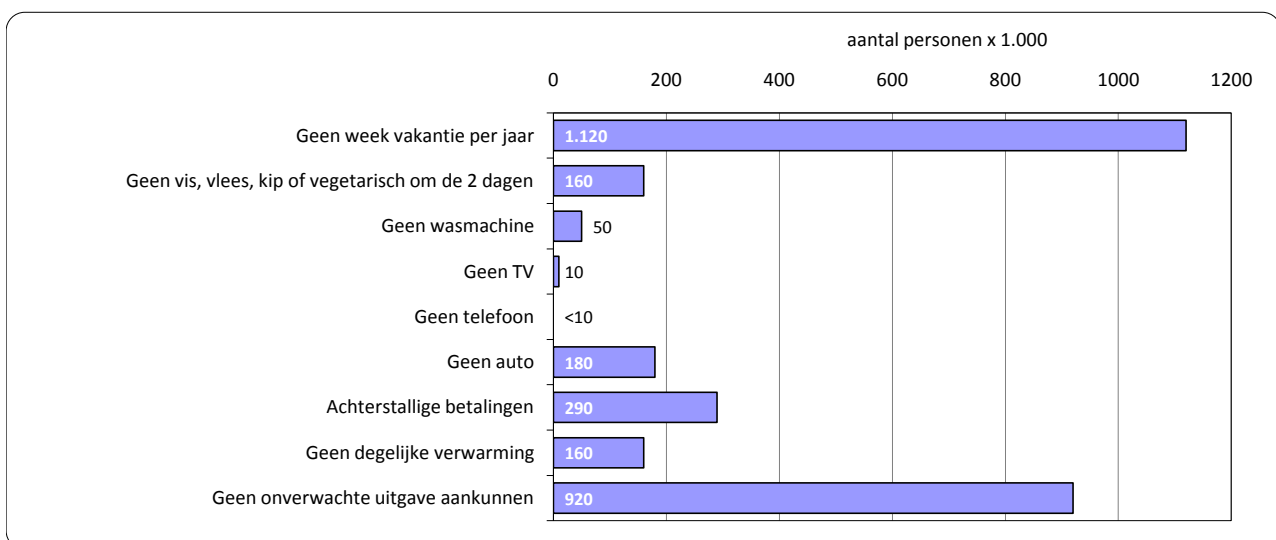
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2010

BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

Percentage personen**Aantal personen**

Indicator I16

Bevolking in armoede of sociale uitsluiting volgens EU2020-definitie: evolutie

Omschrijving

Percentage en aantal personen dat voldoet aan minstens 1 van 3 onderstaande voorwaarden:
 1. leeft in een gezin met een gestandaardiseerd beschikbaar huishoudinkomen onder de nationale armoederisicodrempel (zie indicator I1)
 2. leeft in een gezin dat ernstig materieel gedepriveerd is (= mist minstens 4 van lijst van 9 items* omwille van financiële redenen) (zie indicator I11)
 3. is niet ouder dan 59 jaar en leeft in een gezin waarvan de totale werkintensiteit lager ligt dan 0,20. De werkintensiteit is de verhouding van het aantal gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden van 18 tot 59 jaar tot het aantal maanden dat alle volwassen leden van het huishouden van 18 tot 59 jaar zouden kunnen werken (zie indicator A9)
 * 1 week vakantie per jaar, een maaltijd met vis, vlees, kip of vegetarisch alternatief om de 2 dagen, een wasmachine, een kleuren-tv, een telefoon, een auto, de rekeningen voor huur/hypotheek en nutsvoorzieningen kunnen betalen, het huis degelijk kunnen verwarmen, beperkte onverwachte financiële uitgave (850 euro) kunnen doen.

DIMENSIES

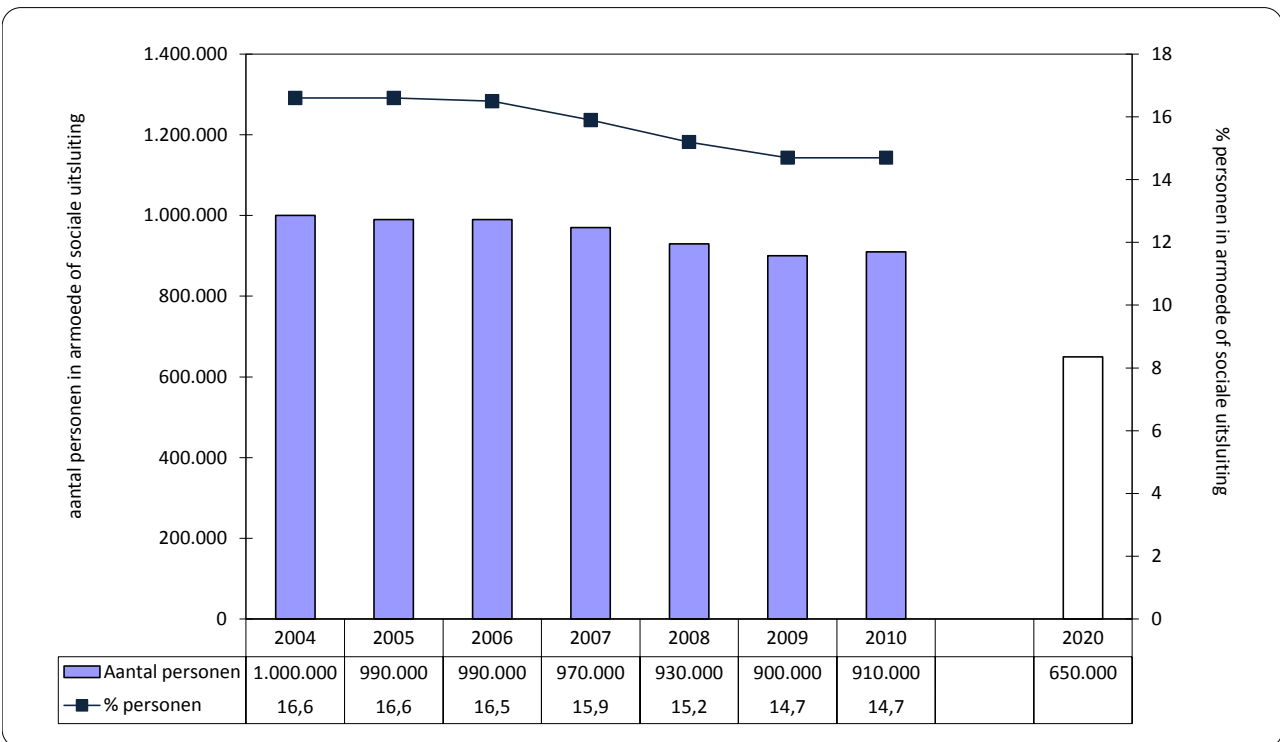
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2004-2010, doelstelling 2020

BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

Toelichting

De Europese Unie stelt zich in haar EU2020-strategie tot doel om het aantal personen in armoede of sociale uitsluiting tegen 2020 met 20 miljoen te verminderen. Het gaat om de personen die leven in een huishouden met een gestandaardiseerd inkomen onder de nationale armoederisicodrempel en/of leven in een huishouden dat ernstig materieel gedepriveerd is en/of jonger zijn dan 60 jaar en leven in een huishouden met een zeer lage werkintensiteit.

Voor elke inwoners wordt dus eerst gekeken naar zijn of haar huishoudinkomen. Dat wordt vergeleken met de nationale armoederisicodrempel: zie indicator I1. Tegelijk wordt nagegaan of de persoon al dan niet leeft in een ernstig materieel gedepriveerd huishouden. Dat heeft te maken met de levensstandaard van het huishouden. Een huishouden is ernstig materieel gedepriveerd als het minstens 4 items uit een lijst van 9 basisitems moet missen omwille van financiële redenen: zie indicator I11.

Ten slotte wordt voor alle personen jonger dan 60 jaar ook gekeken naar de werkintensiteit van het huishouden. Het gaat om het aantal gewerkte maanden in het afgelopen jaar door alle volwassen leden van het huishouden tegenover het totaal aantal maanden dat zij gewerkt konden hebben. Is die verhouding kleiner dan 0,2, dan is er sprake van een huishouden met zeer lage werkintensiteit: zie indicator A9. Volgens de EU2020-definitie wordt iemand beschouwd als arm of sociaal uitgesloten als aan minstens 1 van deze 3 voorwaarden is voldaan.

In 2010 ging het om 15% van de Vlamingen. Dat komt overeen met ongeveer 910.000 personen. Tegenover 2005 is het aantal personen in armoede of sociale uitsluiting licht gedaald.

In het Vlaamse Hervormingsprogramma voor de EU2020-strategie heeft de Vlaamse Regering er zich toe verbonden om het aantal personen in armoede of sociale uitsluiting tussen 2008 en 2020 met 30% te verminderen. Dat betekent dat in 2020 in Vlaanderen het aantal personen in armoede of sociale uitsluiting volgens de EU2020-definitie gedaald moet zijn tot maximaal 650.000 personen. Voorlopig is er in de cijfers geen sprake van een duidelijk daling.

Tegelijk gaat de Vlaamse Regering voor een 30%-reductie tegen 2020 op de 3 subindicatoren van de EU2020-indicator afzonderlijk. Dat betekent dus een 30%-reductie van het aantal personen met een huishoudinkomen onder de armoederisicodrempel (zie indicator I1), een 30%-reductie van het aantal personen in ernstige materiële deprivatie (zie indicator I11) en een 30%-reductie van het aantal personen in een huishouden met zeer lage werkintensiteit (zie indicator A9).

Indicator I17 **Bevolking in armoede of sociale uitsluiting volgens EU2020-definitie: situatie per bevolkingsgroep**

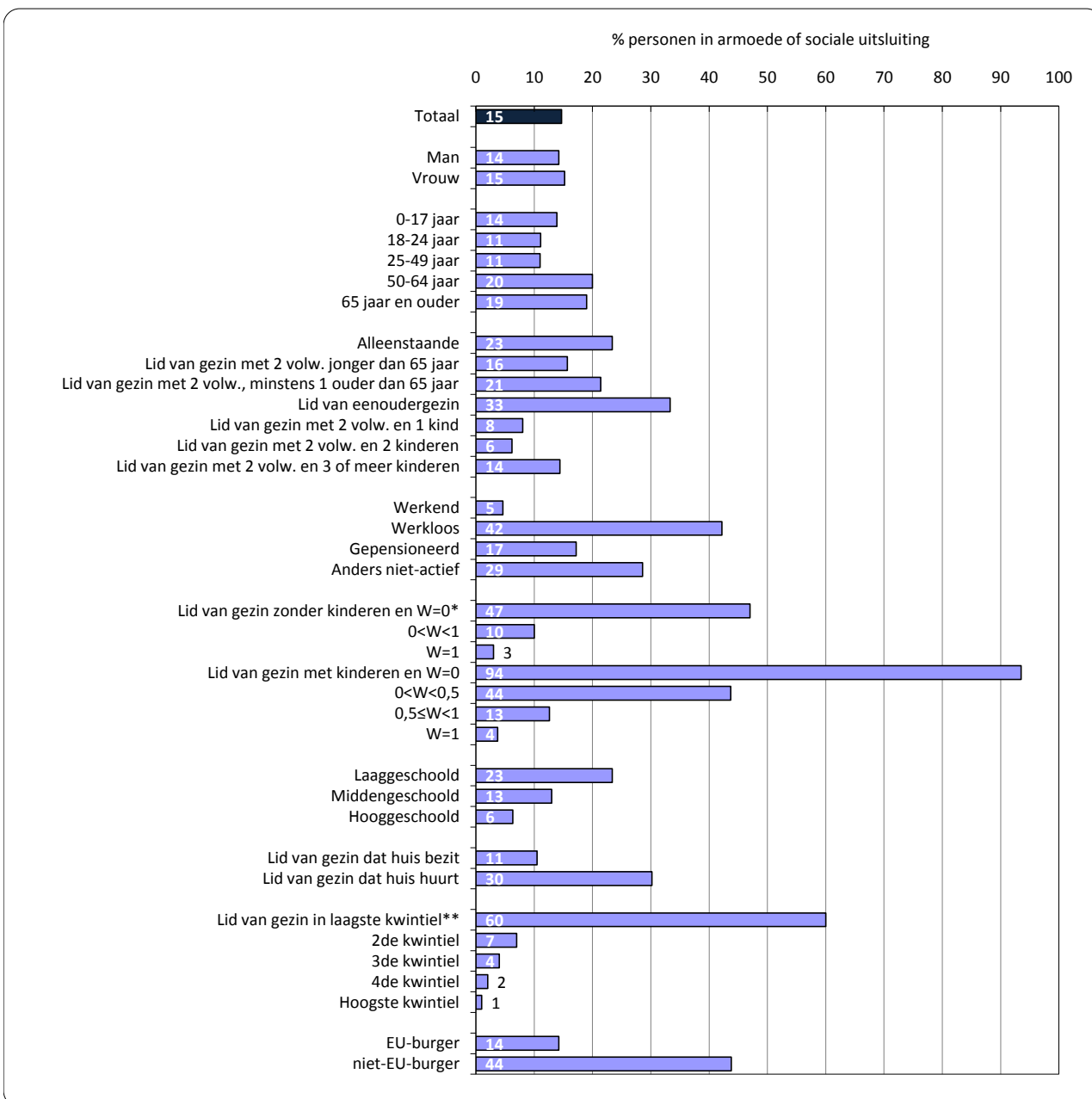
Omschrijving Zie indicator I16

DIMENSIES **Ruimte** Vlaams Gewest
Tijd 2010

BRON EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie <http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/1319.htm>

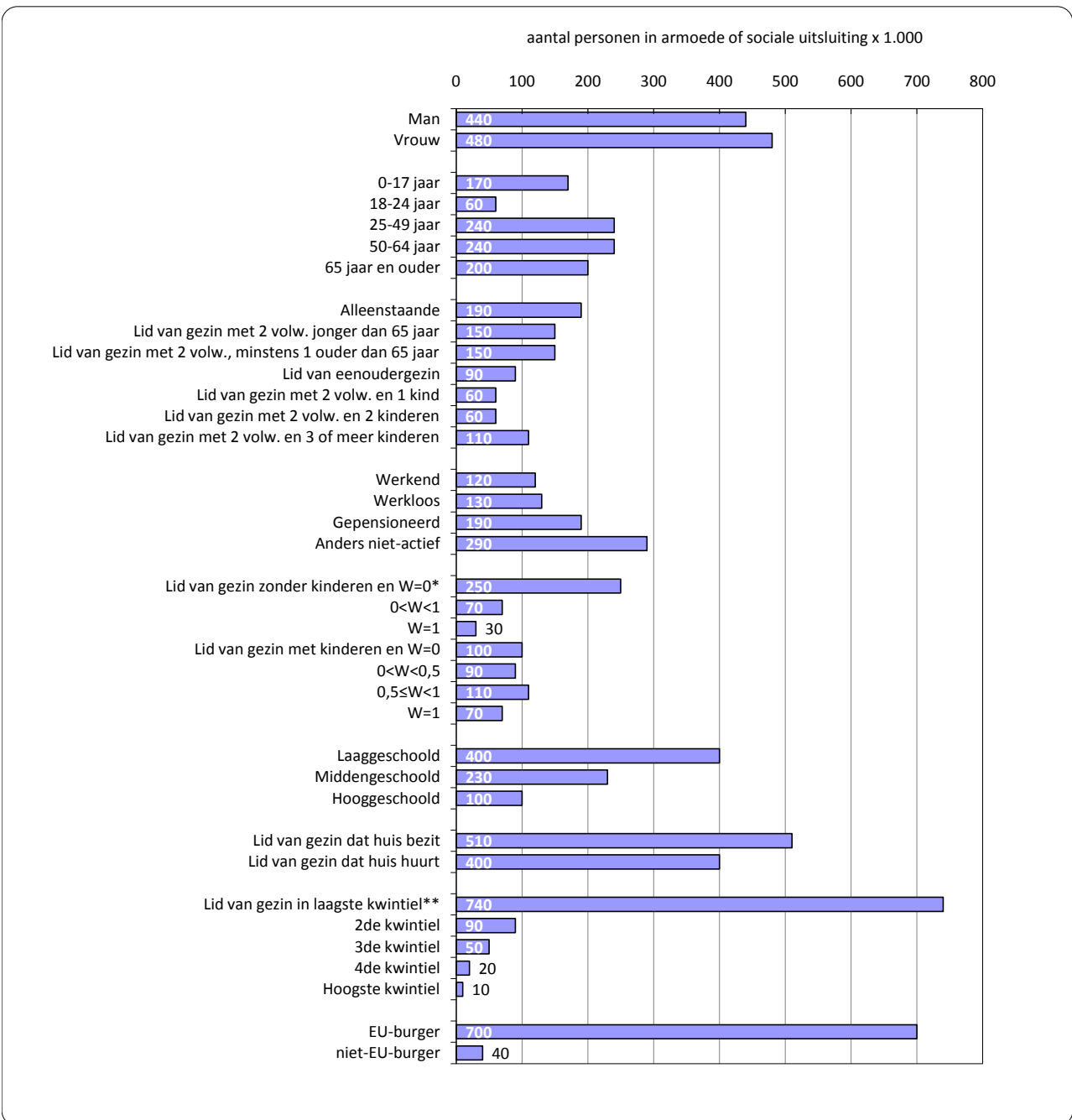
Percentage personen in armoede of sociale uitsluiting volgens EU2020-definitie

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal werkbare maanden tijdens het referentiejaar.

** Laagste kwintiel: 20% armste Vlaamse gezinnen; hoogste kwintiel: 20% rijkste Vlaamse gezinnen.

Aantal personen in armoede of sociale uitsluiting volgens EU2020-definitie

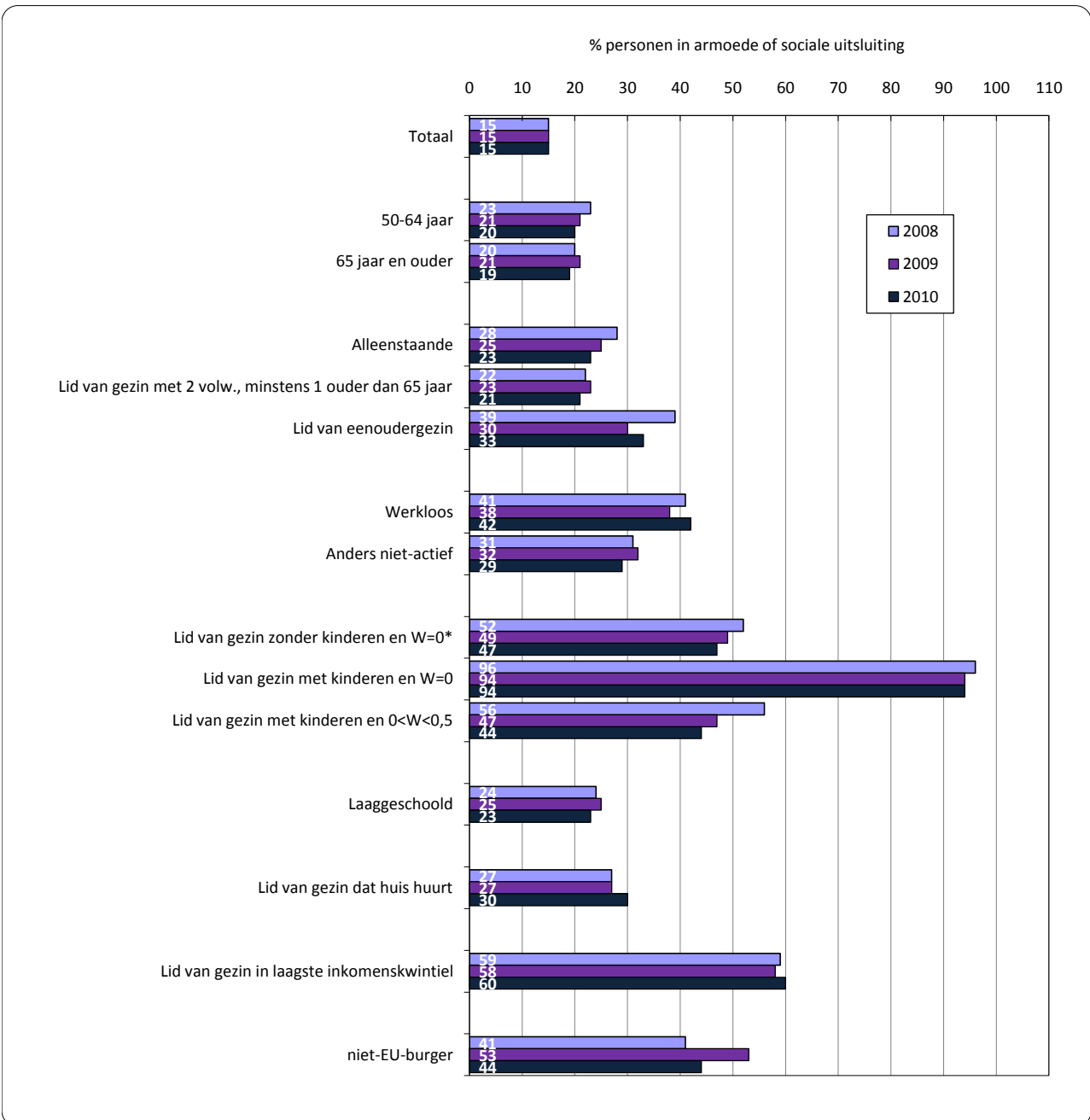

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal werkbare maanden tijdens het referentiejaar.

** Laagste kwintiel: 20% armste Vlaamse gezinnen; hoogste kwintiel: 20% rijkste Vlaamse gezinnen.

Indicator I18	Bevolking in armoede of sociale uitsluiting volgens EU2020-definitie: evolutie situatie risicogroepen	
Omschrijving	Zie indicator I16	
DIMENSIES	Ruimte	Vlaams Gewest
	Tijd	2008-2010
BRON	EU-SILC, Algemene Directie Statistiek	
Voor meer informatie	http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm	

Percentage personen in armoede of sociale uitsluiting volgens EU2020-definitie

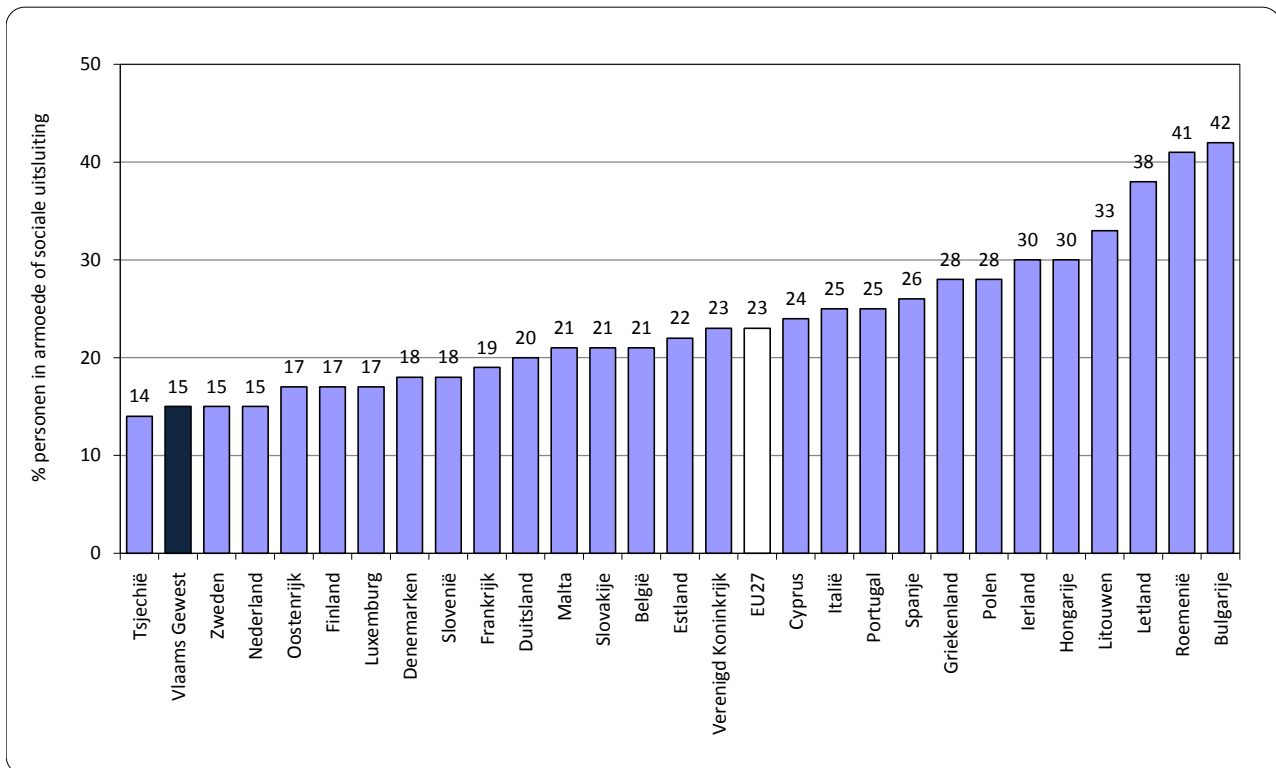
* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal werkbare maanden tijdens het referentiejaar.

Indicator I19**Bevolking in armoede of sociale uitsluiting volgens EU2020-definitie: Europese vergelijking****Omschrijving**

Zie indicator I16

DIMENSIES**Ruimte** Vlaams Gewest en 27 lidstaten van de Europese Unie
Tijd 2010**BRON**

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

Indicator I20**Inkomenskwintielverhouding (S80/S20): evolutie****Omschrijving**

Verhouding van het aandeel van het inkomen ontvangen door de 20% van de bevolking met het hoogste inkomen (hoogste kwintiel) in het totale inkomen, tot het aandeel van het inkomen ontvangen door de 20% van de bevolking met het laagste inkomen (laagste kwintiel) in het totale inkomen

DIMENSIES

Ruimte Vlaams Gewest

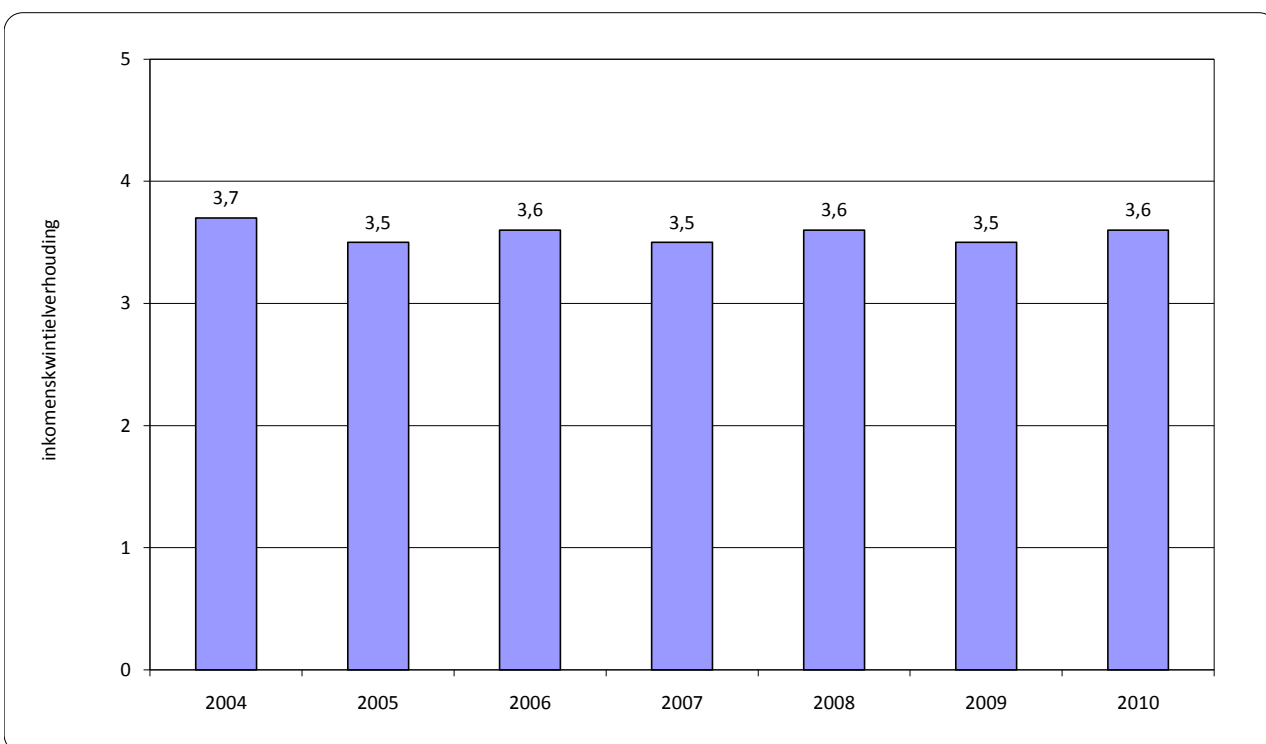
Tijd 2004-2010

BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/240.htm>

Toelichting

Er bestaan verschillende maten om de inkomensverdeling in een land of regio in kaart te brengen. Een in de Europese armoedepannen vaak gebruikte maat is de inkomenskwintielverhouding (S80/S20) die het totale inkomen van de 20% rijksten vergelijkt met dat van de 20% armsten. Deze verhouding lag in Vlaanderen in 2010 op 3,6. Dat betekent dat het inkomen van de 20% rijksten 3,6 keer hoger ligt dan het inkomen van de 20% armsten. Dat cijfer is nagenoeg stabiel gebleven sinds 2004.

Indicator I21**Inkomenskwintielverhouding (S80/S20): Europese vergelijking****Omschrijving**

Verhouding van het aandeel van het inkomen ontvangen door de 20% van de bevolking met het hoogste inkomen (hoogste kwintiel) in het totale inkomen, tot het aandeel van het inkomen ontvangen door de 20% van de bevolking met het laagste inkomen (laagste kwintiel) in het totale inkomen

DIMENSIES

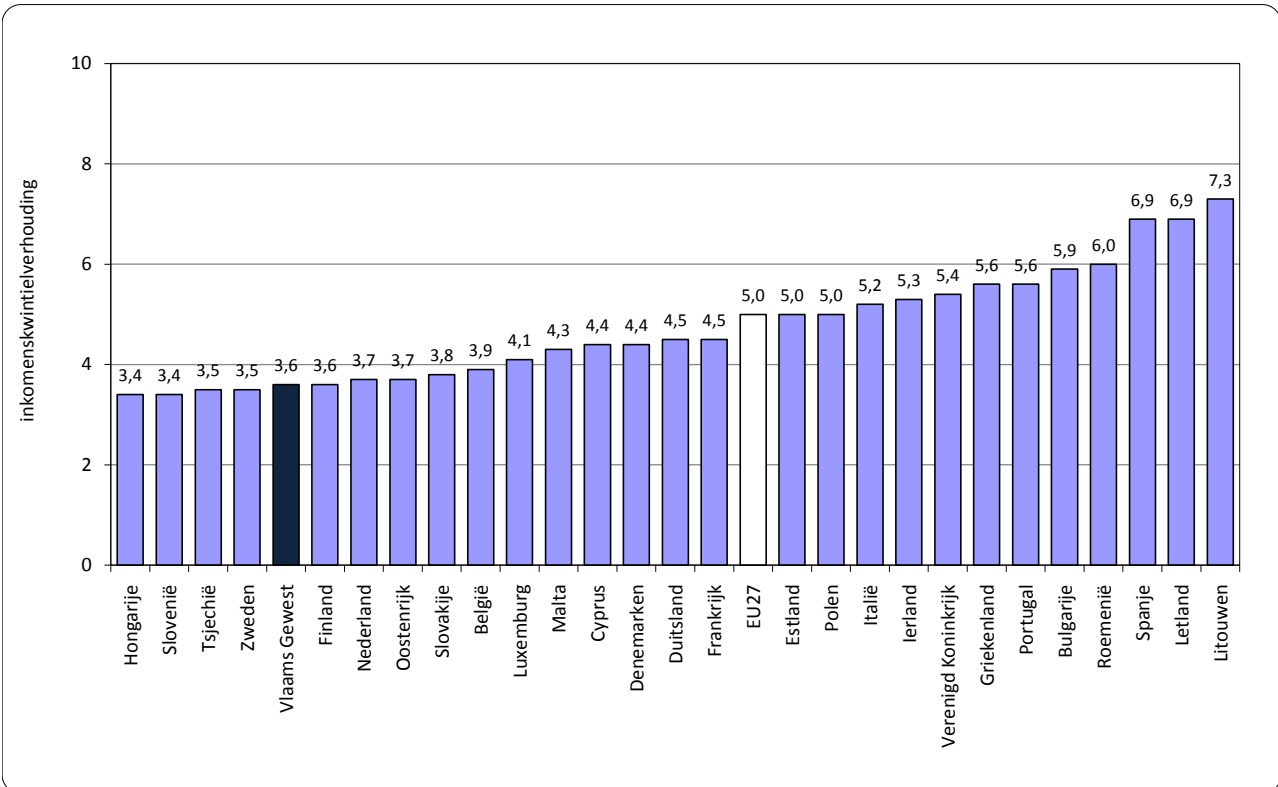
Ruimte Vlaams Gewest en 27 lidstaten van de Europese Unie
Tijd 2010

BRON

EU-SILC, Eurostat en Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/240.htm>

Indicator I22**Gini-coëfficiënt: evolutie****Omschrijving**

Synthetische maat van het cumulatieve aandeel van het equivalent inkomen dat opgenomen wordt door de cumulatieve percentages van het aantal individuen. De waarde van de coëfficiënt varieert van 0 (volledige inkomensgelijkheid) tot 100 (volledige ongelijkheid).

DIMENSIES

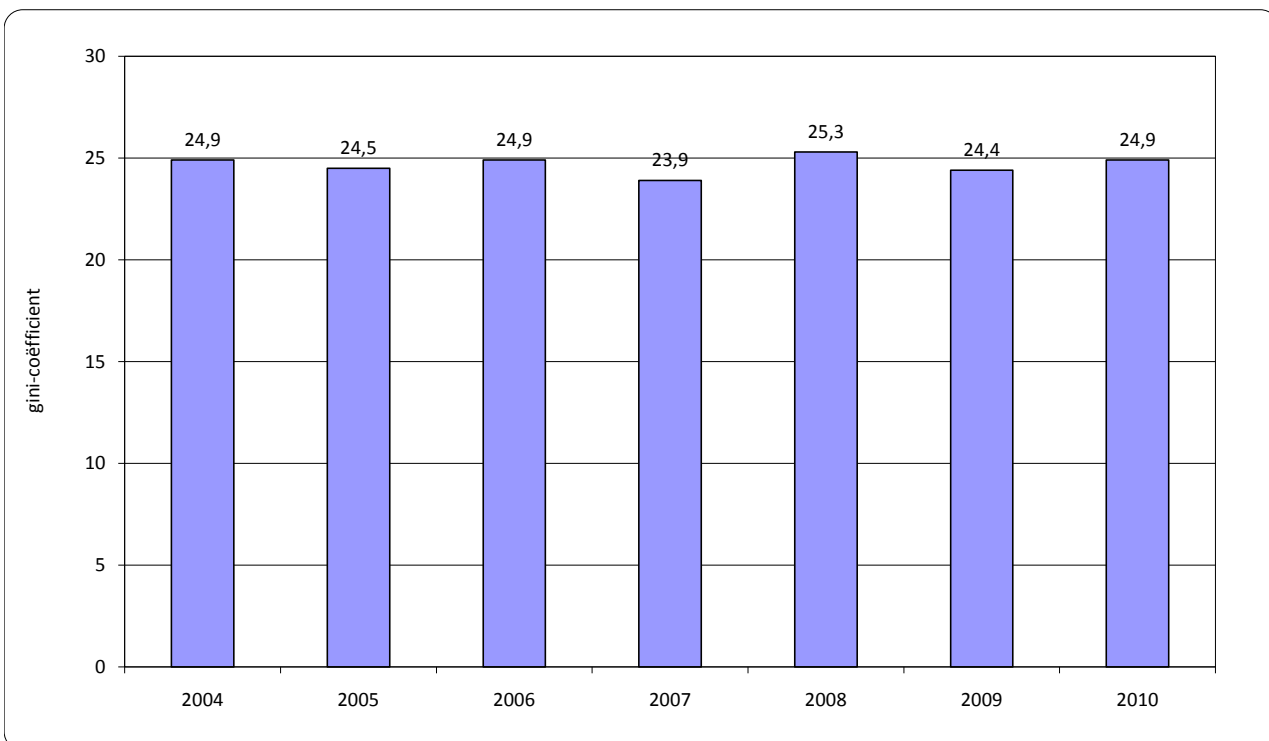
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2004-2010

BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/239.htm>

Toelichting

De gini-coëfficiënt is een maat die inzicht geeft in de wijze waarop het inkomen verdeeld is tussen de inwoners van een land of regio. Deze maat varieert van 0 (volledige inkomensgelijkheid) tot 100 (volledige ongelijkheid). De gini-coëfficiënt is de voorbije jaren niet significant gestegen of gedaald in Vlaanderen.

In het Pact 2020 heeft de Vlaamse Regering zich als doelstelling gesteld dat de inkomensongelijkheid en dus de gini-coëfficiënt tegen 2020 merkbaar zou dalen. Voorlopig is er in de cijfers echter geen sprake van een duidelijke daling.

Indicator I23**Gini-coëfficiënt: Europese vergelijking****Omschrijving**

Synthetische maat van het cumulatieve aandeel van het equivalent inkomen dat opgenomen wordt door de cumulatieve percentages van het aantal individuen. De waarde van de coëfficiënt varieert van 0 (volledige inkomensgelijkheid) tot 100 (volledige ongelijkheid).

DIMENSIES

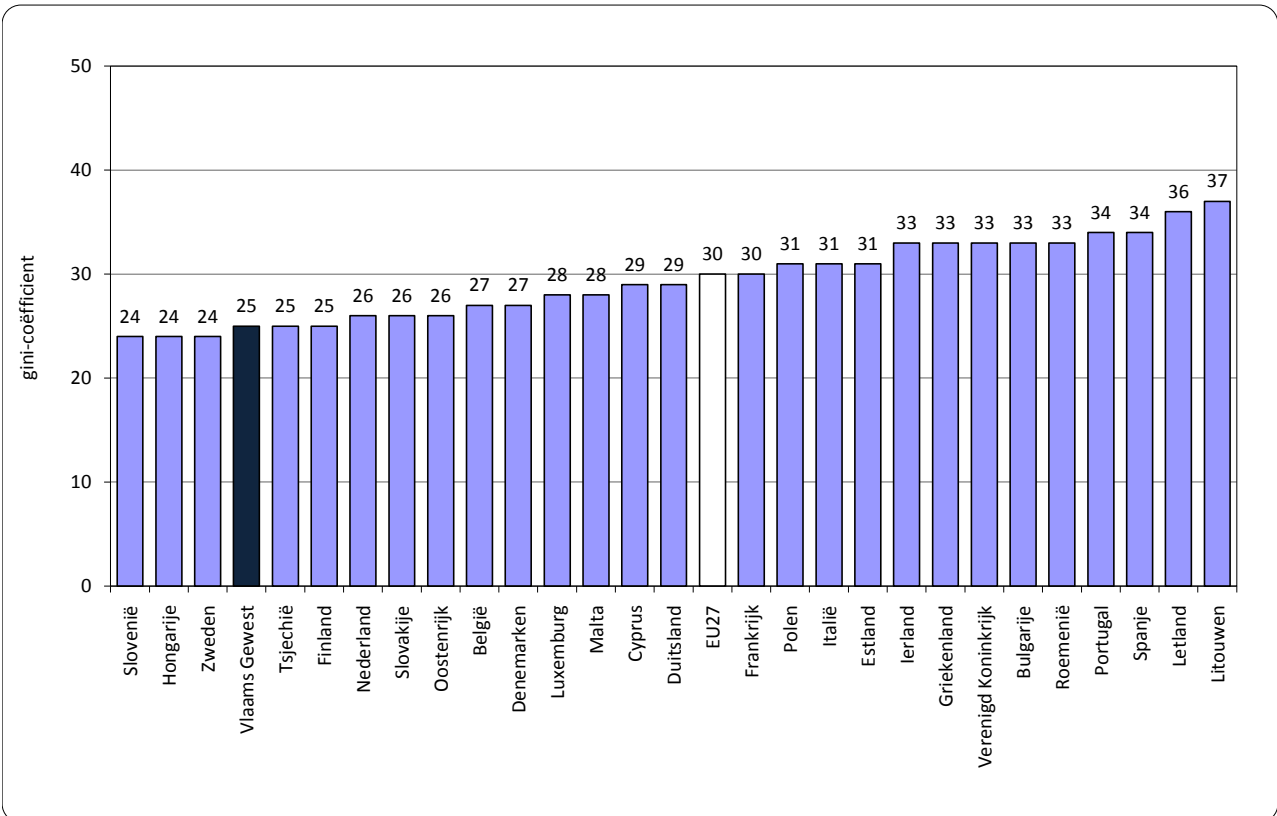
Ruimte Vlaams Gewest en 27 lidstaten van de Europese Unie
Tijd 2010

BRON

EU-SILC, Eurostat en Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/239.htm>

Indicator S1**Betalingsachterstand en collectieve schuldenregeling: evolutie****Omschrijving**

Aantal geregistreerde personen met betalingsachterstand en aantal uitstaande berichten van toelaatbaarheid van collectieve schuldenregeling, telkens op 31 december

DIMENSIES

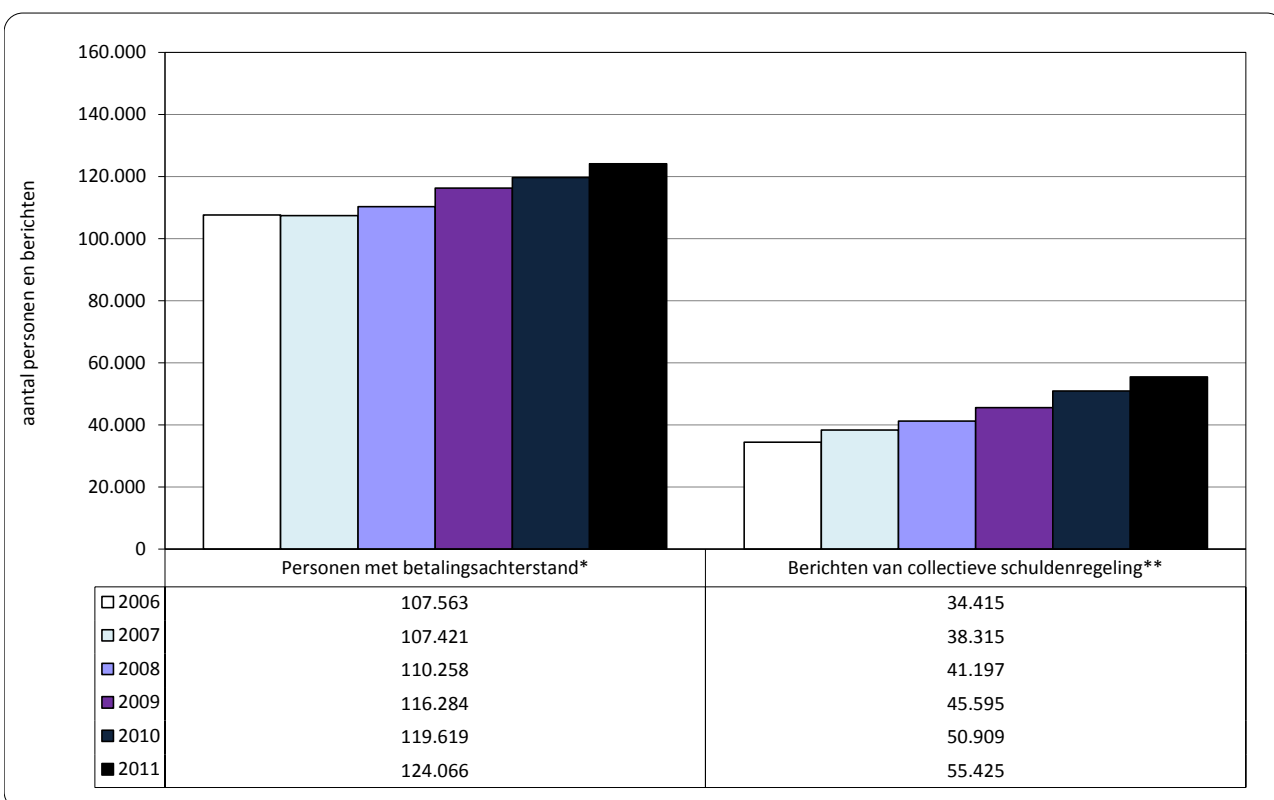
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2006-2011

BRON

Nationale Bank van België

Voor meer informatie

www.nbb.be

* Het cijfer voor 2006 heeft uitzonderlijk betrekking op de situatie in januari 2007.

** Cijfers inclusief het gerechtelijke arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde.

Toelichting

Schuldoverlast is vaak een belangrijk probleem voor mensen in armoede. Eind 2011 stonden 124.066 Vlamingen met afbetalingsmoeilijkheden geregistreerd bij de Centrale voor Kredieten aan Particulieren van de Nationale Bank van België. Deze Centrale registreert alle kredieten die door natuurlijke personen (voor privé doeleinden) worden afgesloten evenals de eventuele wanbetalingen met betrekking tot deze kredieten. Kredietgevers zijn verplicht de centrale te raadplegen vooraleer ze een krediet toekennen. Het aantal geregistreerde personen met betalingsachterstand is de afgelopen jaren duidelijk toegenomen.

Hierbij dient te worden opgemerkt dat in deze cijfers enkel rekening wordt gehouden met kredieten (voor consumptie of hypotheek), maar niet met andere schulden zoals schulden voor huur, energiefacturen, gezondheidskosten, telefoon of fiscale schulden.

Wie geconfronteerd wordt met overmatige schuldenlast of ernstige financiële moeilijkheden kan een beroep doen op de procedure van collectieve schuldenregeling. Eind 2011 stonden er in Vlaanderen (inclusief het gerechtelijke arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde) in totaal 55.425 berichten van 'toelaatbaarheid van collectieve schuldenregeling' uit. Deze cijfers kunnen gezien worden als een aanwijzing voor de meest extreme vorm van overmatige schuldenlast.

Indicator S2**Achterstallige betalingen voor wonen, nutsvoorzieningen en leningen: evolutie****Omschrijving**

Percentage en aantal personen dat leeft in een huishouden met minstens 1 achterstallige betaling inzake hypotheek/huur, nutsvoorzieningen (gas, elektriciteit, water) en leningen (aankopen op afbetaling of andere leningen) tijdens het afgelopen jaar

DIMENSIES

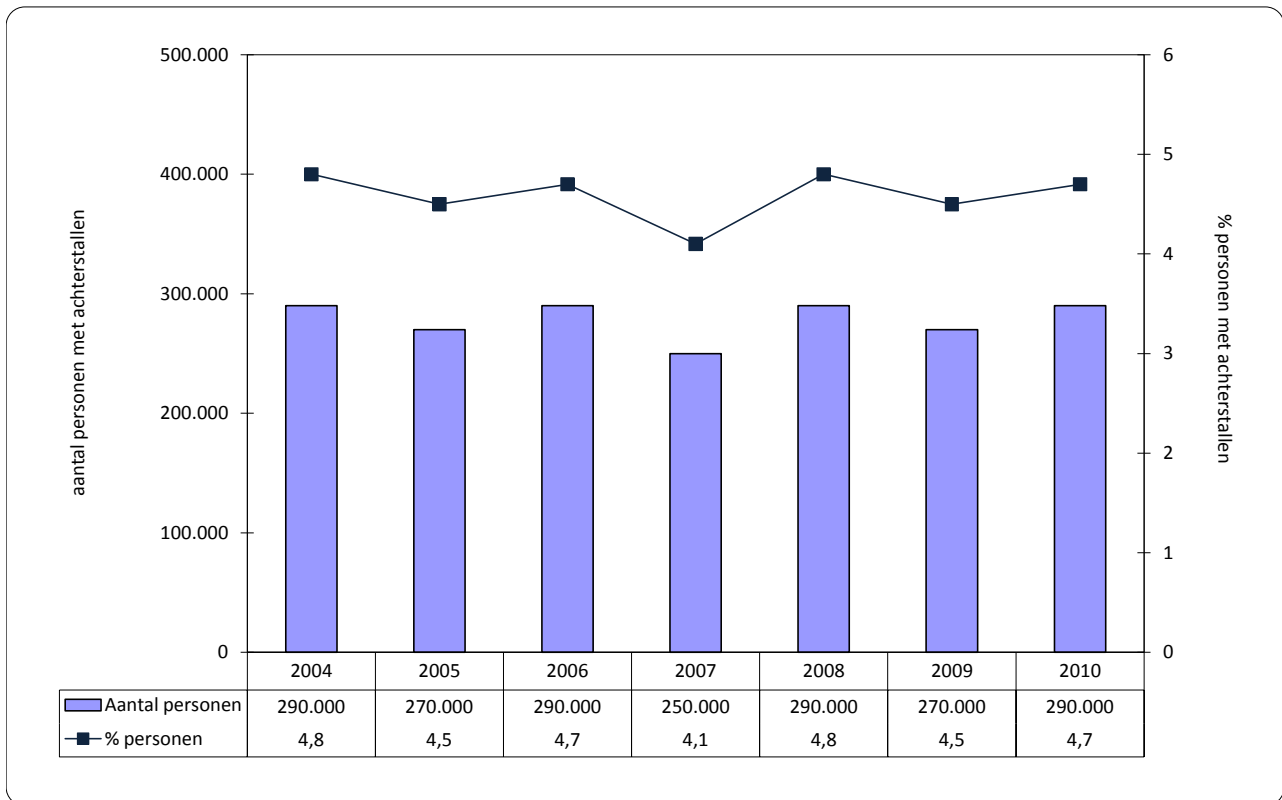
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2004-2010

BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

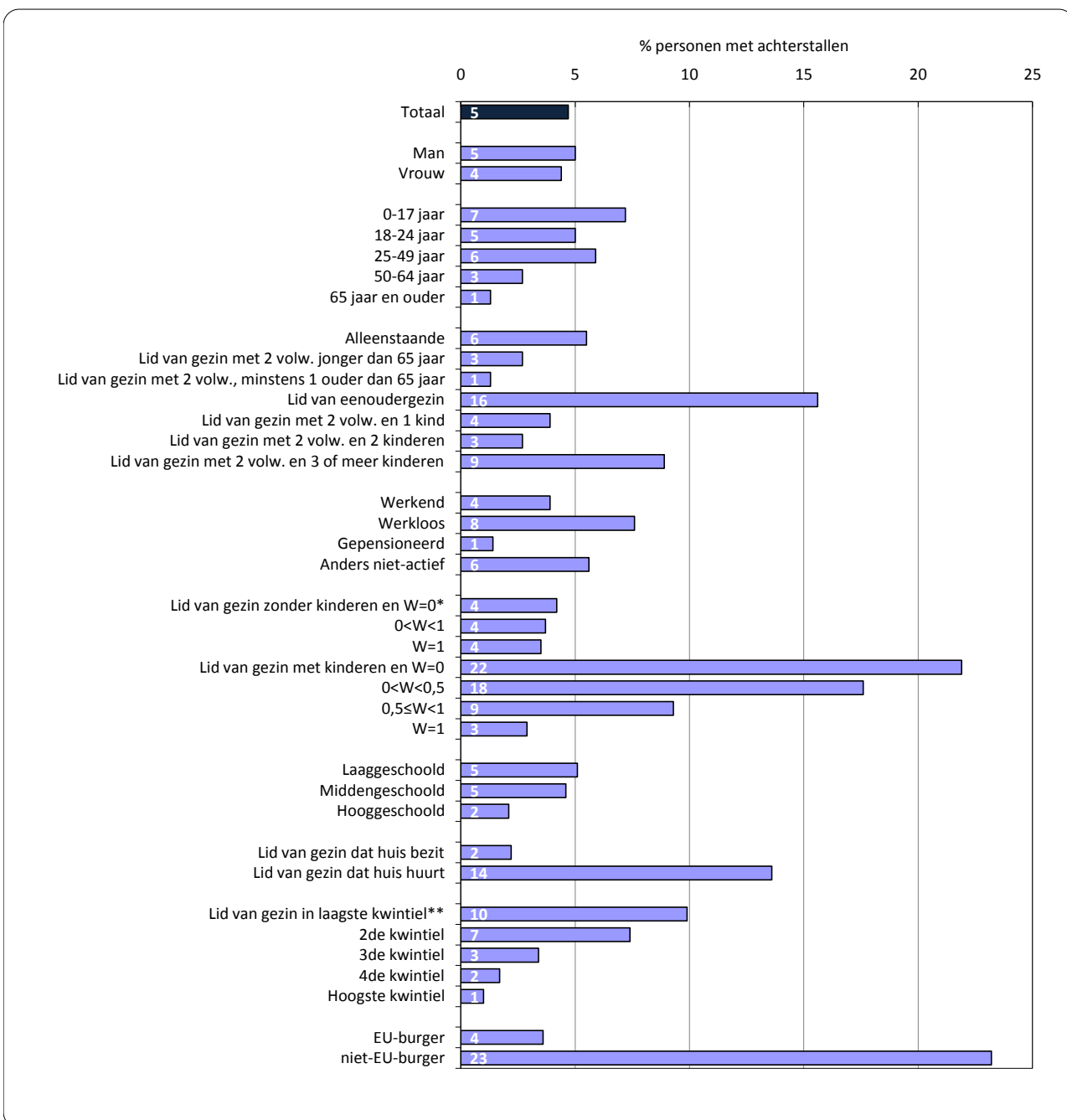
Toelichting

In 2010 leefde bijna 5% van de Vlamingen in een gezin met minstens 1 achterstallige betaling in het afgelopen jaar voor huur of hypotheek, elektriciteit, water of gas of een andere lening. Dat komt overeen met ongeveer 290.000 personen.

In tegenstelling tot de cijfers van de Centrale voor Krediet aan Particulieren van de Nationale Bank over het aantal geregistreerde personen met betalingsachterstand (zie indicator S1) wordt hier niet alleen rekening gehouden met kredieten maar ook met andere mogelijke schulden (huur, nutsvoorzieningen...).

Indicator S3	Achterstallige betalingen voor wonen, nutsvoorzieningen en leningen: situatie per bevolkingsgroep	
Omschrijving	Percentage personen dat leeft in een huishouden met minstens 1 achterstallige betaling inzake hypotheek/huur, nutsvoorzieningen (gas, elektriciteit, water) en leningen (aankopen op afbetaling of andere leningen) tijdens het afgelopen jaar	
DIMENSIES	Ruimte	Vlaams Gewest
	Tijd	2010
BRON	EU-SILC, Algemene Directie Statistiek	
Voor meer informatie	http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/1319.htm	

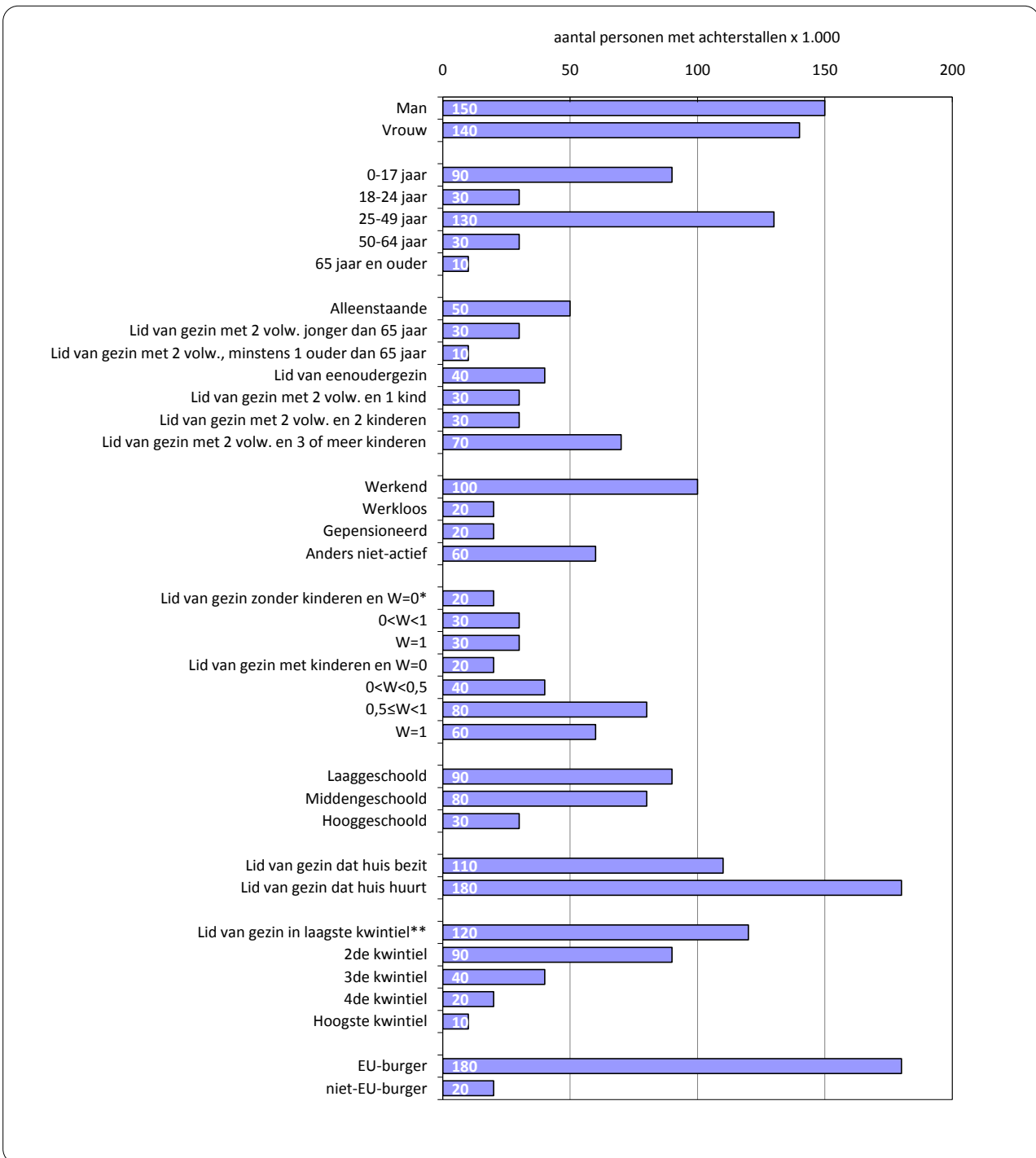
Percentage personen met achterstallen

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden voor alle volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal werkbare maanden tijdens het referentiejaar.

** Laagste kwintiel: 20% armste Vlaamse gezinnen; hoogste kwintiel: 20% rijkste Vlaamse gezinnen.

Aantal personen met achterstallen

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal werkbare maanden tijdens het referentiejaar.

** Laagste kwintiel: 20% armste Vlaamse gezinnen; hoogste kwintiel: 20% rijkste Vlaamse gezinnen.

Indicator S4**Achterstallige betalingen voor wonen, nutsvoorzieningen en leningen: Europese vergelijking****Omschrijving**

Percentage personen dat leeft in een huishouden met minstens 1 achterstallige betaling inzake hypotheek/huur, nutsvoorzieningen (gas, elektriciteit, water) en leningen (aankopen op afbetaling of andere leningen) tijdens het afgelopen jaar

DIMENSIES

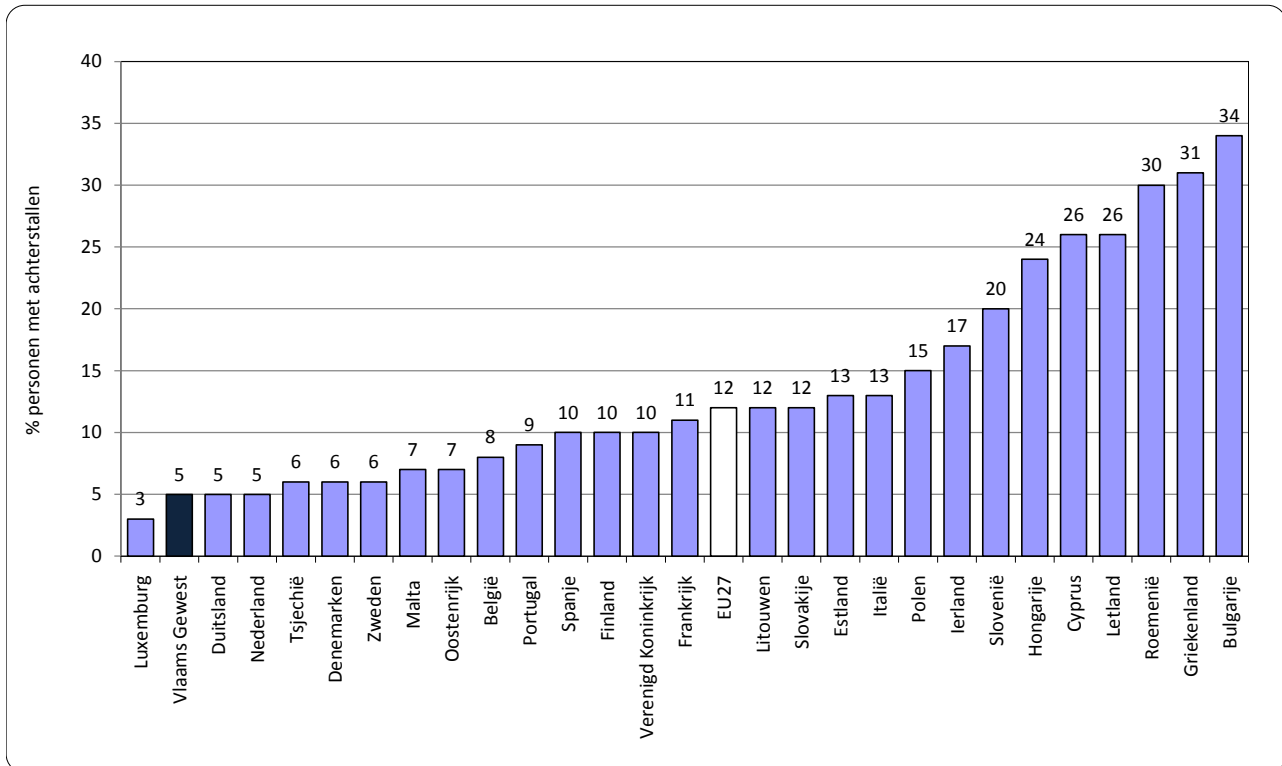
Ruimte Vlaams Gewest en 27 lidstaten van de Europese Unie
Tijd 2010

BRON

EU-SILC, Eurostat en Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/1319.htm>

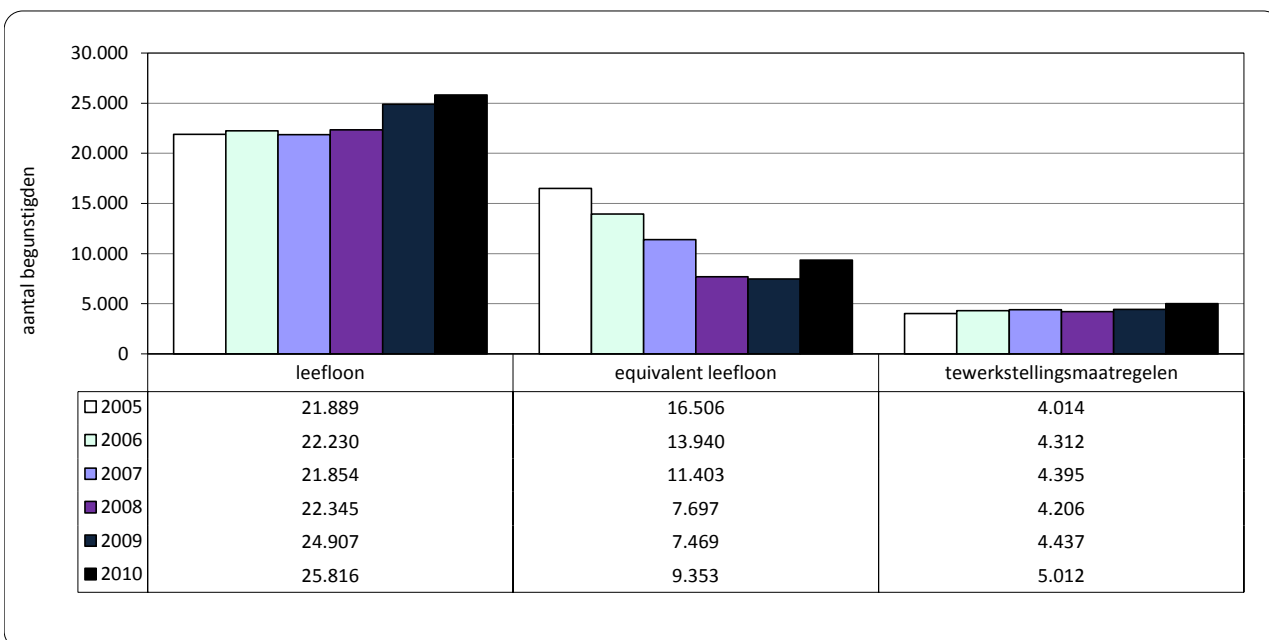

Indicator U1 **Recht op Maatschappelijke Integratie en Recht op Maatschappelijke Hulp: evolutie**

Omschrijving Gemiddeld maandelijks aantal begunstigden van het (equivalent) leefloon en van tewerkstellingsmaatregelen in het kader van het Recht op Maatschappelijke Integratie (RMI) en het Recht op Maatschappelijke Hulp (RMH)

DIMENSIES **Ruimte** Vlaams Gewest
Tijd 2005-2010

BRON POD Maatschappelijke Integratie
Voor meer informatie <http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/2685.htm>

Toelichting

Naast de klassieke sociale uitkeringen (pensioenen, werkloosheids- en arbeidsongeschiktheidsuitkeringen, ziekte- en invaliditeitsuitkeringen en kinderbijslag), probeert de overheid via de sociale bijstand de armoedesituatie van de minst gegoede groepen te verbeteren.

Het gaat vooreerst om het leefloon dat men ontvangt in het kader van het Recht op Maatschappelijke Integratie (RMI) en het equivalent leefloon dat men ontvangt in het kader van het Recht op Maatschappelijke Hulp (RMH). Het RMH is er voor mensen die niet in aanmerking komen voor het RMI omdat ze niet voldoen aan bepaalde voorwaarden inzake leeftijd, nationaliteit en arbeidsbereidheid. In de praktijk gaat het vooral om kandidaat-vluchtelingen en vreemdelingen met een verblijfsvergunning die niet ingeschreven zijn in het bevolkingregister.

In 2010 ontvingen in Vlaanderen per maand gemiddeld 25.816 personen een leefloon. Dat aantal ligt iets hoger dan in 2009 en duidelijk hoger dan de jaren 2005-2008. Nog eens gemiddeld 9.353 personen per maand ontvingen in 2010 een equivalent leefloon. Dat is een duidelijke stijging na een opvallende daling in de periode 2005-2008.

Het gaat hier niet om het aantal personen dat recht heeft op het (equivalent) leefloon maar om het aantal personen dat het (equivalent) leefloon effectief ontvangt. Om uiteenlopende redenen maakt een bepaald deel van de personen die recht hebben op het (equivalent) leefloon in de praktijk geen gebruik van dat recht. Hoe groot dat aandeel is, is echter moeilijk te schatten.

Naast het (equivalent) leefloon kan het RMI en het RMH ook ingevuld worden via een tewerkstellingsmaatregel met tussenkomst van het OCMW. Het aantal tewerkstellingsmaatregelen is de voorbije jaren gestaag gestegen.

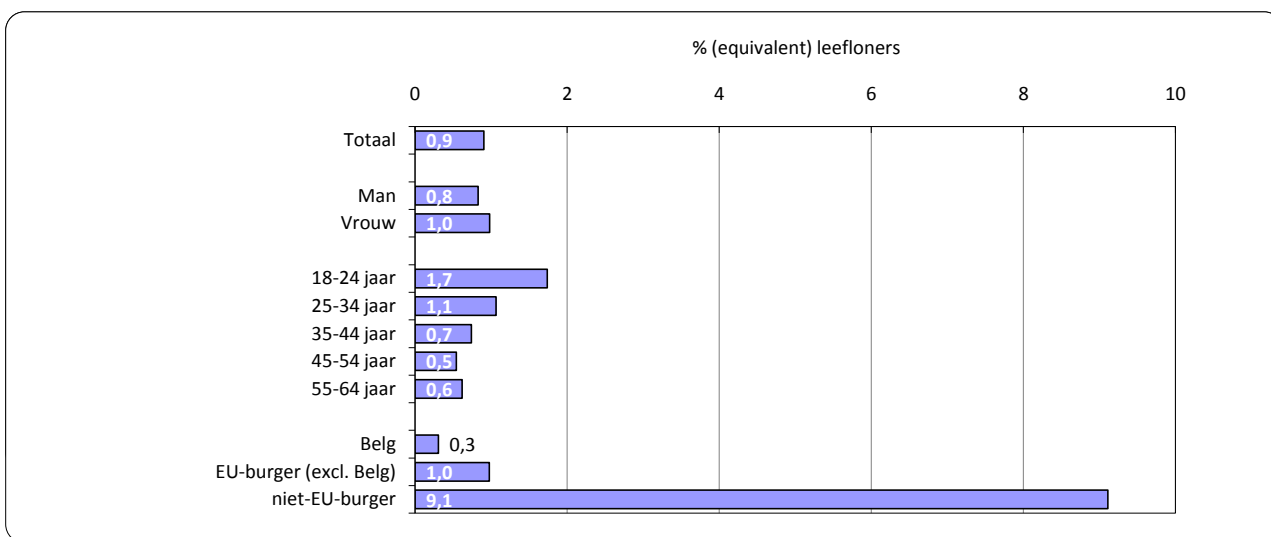
Indicator U2 **Recht op Maatschappelijke Integratie en Recht op Maatschappelijke Hulp: situatie per bevolkingsgroep**

Omschrijving Relatief en absoluut gemiddeld maandelijks aantal begunstigen van het (equivalent) leefloon in het kader van het Recht op Maatschappelijke Integratie (RMI) en het Recht op Maatschappelijke Hulp (RMH)

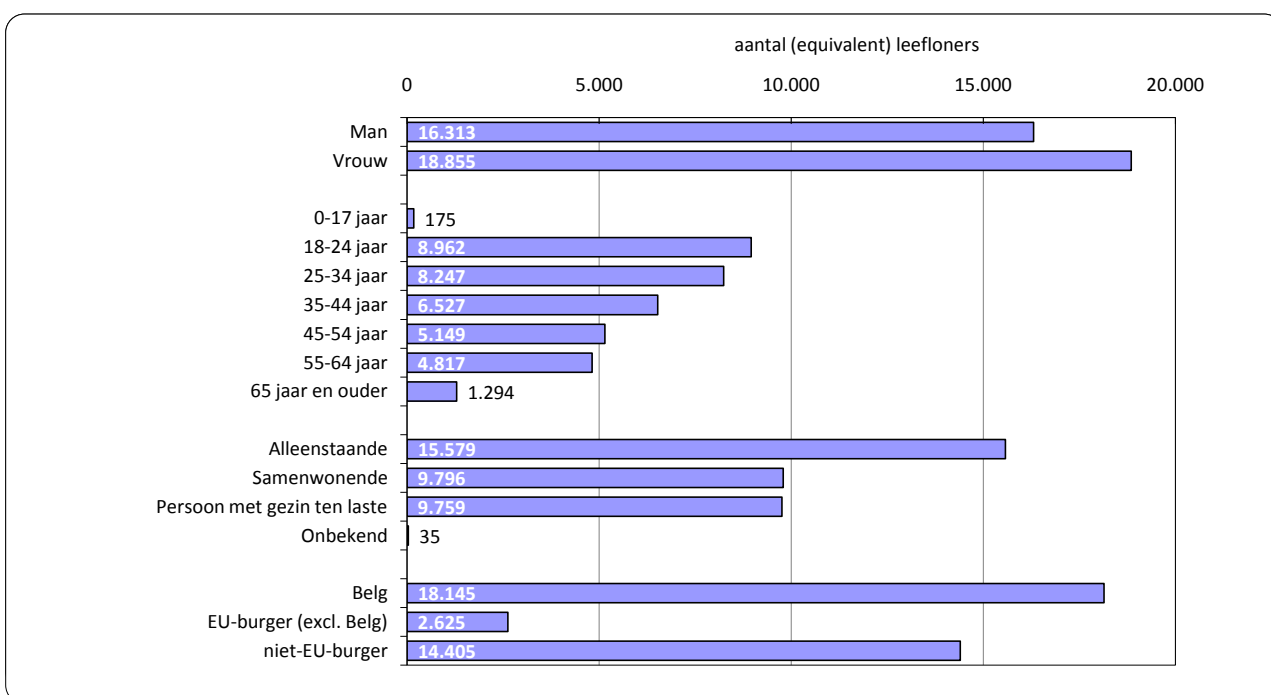
DIMENSIES **Ruimte** Vlaams Gewest
Tijd 2010

BRON POD Maatschappelijke Integratie
Voor meer informatie <http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/2685.htm>

Percentage (equivalent) leefloontrekkers t.o.v. bevolking van 18 tot 64 jaar

Aantal (equivalent) leefloontrekkers

Indicator U3**Uitkeringen voor ouderen, personen met een handicap en kinderen: evolutie****Omschrijving**

Aantal begunstigden van de Inkomensgarantie voor Ouderen (IGO), het Gewaarborgd Inkomen voor Bejaarden (GIB), de Inkomensvervangende Tegemoetkoming aan Personen met een Handicap (IVT), de Integratietegemoetkoming voor Personen met een Handicap (IT) en het aantal op de gewaarborgde gezinsbijslag rechtgevendende kinderen, op 1 januari (of waar aangegeven op 31 december van voorgaande jaar)

DIMENSIES

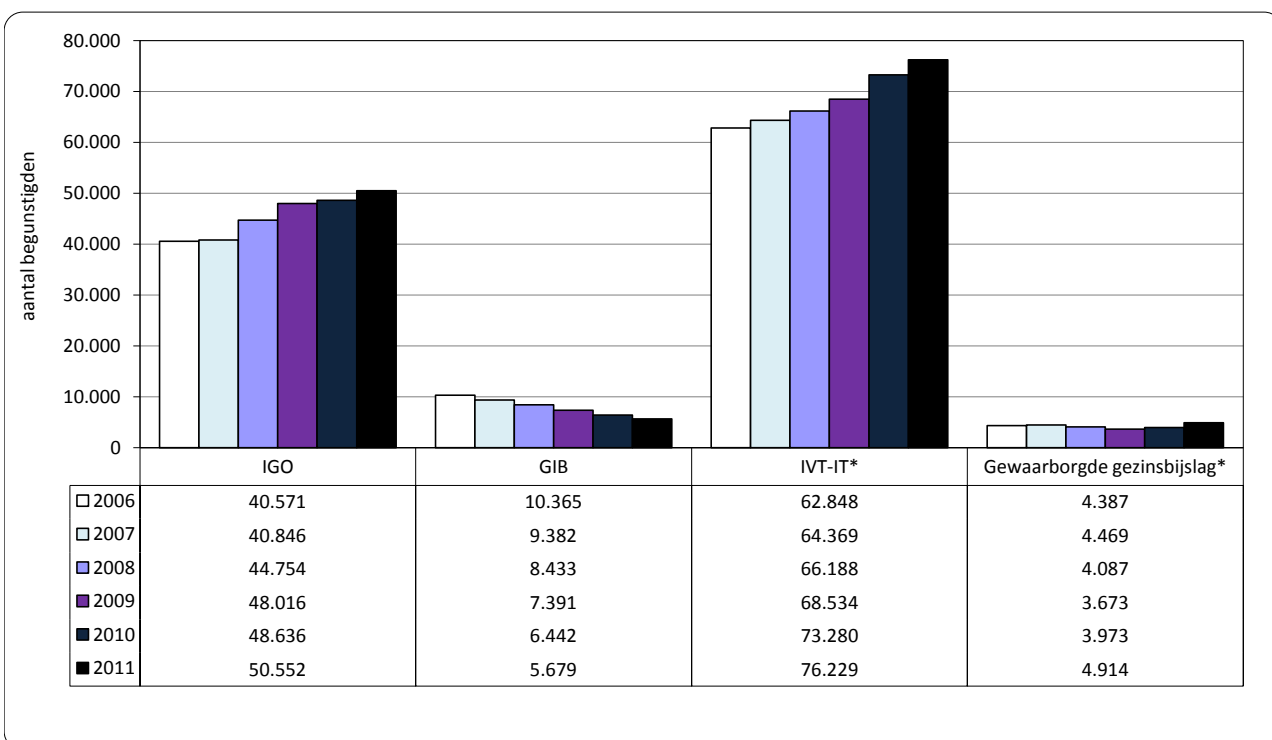
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2006-2011

BRON

Rijksdienst voor Pensioenen, FOD Sociale Zekerheid Directie-generaal Personen met een Handicap, Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/254.htm>
<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/256.htm>

* Cijfers op 31 december van het voorgaande jaar.

Toelichting

Slechts een beperkt aantal 65-plussers ontvangt een leefloon omdat zij aparte regelingen kennen: het Gewaarborgd Inkomen voor Bejaarden (GIB) dat sinds 2002 geleidelijk vervangen wordt door de Inkomensgarantie voor Ouderen (IGO). Meestal gaat het om een toeslag bovenop het pensioen, zodat men een bedrag bekomt dat vergelijkbaar is met het leefloon. Het wordt toegekend aan personen die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt maar die door omstandigheden geen of geen voldoende loopbaan hebben kunnen opbouwen. Op 1 januari 2011 ging het samen om 56.231 ouderen. Het aantal uitgekeerde GIB's gaat sinds 2002 elk jaar achteruit. Het aantal IGO's schommelde tot 2007 rond 40.000, maar gaat sinds 2008 in stijgende lijn.

Personen met een handicap kunnen een beroep doen op een Inkomensvervangende Tegemoetkoming (IVT) indien zij geen arbeid kunnen verrichten en/of een Integratietegemoetkoming (IT) indien zij bijkomende kosten te dragen hebben vanwege een vermindering van hun zelfredzaamheid. Eind 2010 werden in Vlaanderen aan 76.229 personen een IVT en/of een IT uitgekeerd. Het aantal personen met een IVT en/of IT neemt de laatste jaren opvallend toe.

De gewaarborgde gezinsbijslag ten slotte is bedoeld voor gezinnen die op basis van hun beroepsactiviteit geen enkel recht kunnen doen gelden op kinderbijslag, of slechts een recht genieten op een bedrag dat lager ligt dan de gewaarborgde gezinsbijslag. Eind 2010 ging het om 4.914 rechtgevendende kinderen. Dat aantal is de laatste jaren licht gestegen.

Indicator A1**Werkzaamheidsgraad: evolutie en situatie van bevolkingsgroepen met lagere arbeidsdeelname****Omschrijving**

Percentage werkenden (= personen die in de referentieweek van de bevraging minstens 1 uur arbeid hebben verricht) in de totale bevolking van 20 tot 64 jaar en in verschillende bevolkingsgroepen met een lagere arbeidsdeelname

DIMENSIES

Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2005-2010

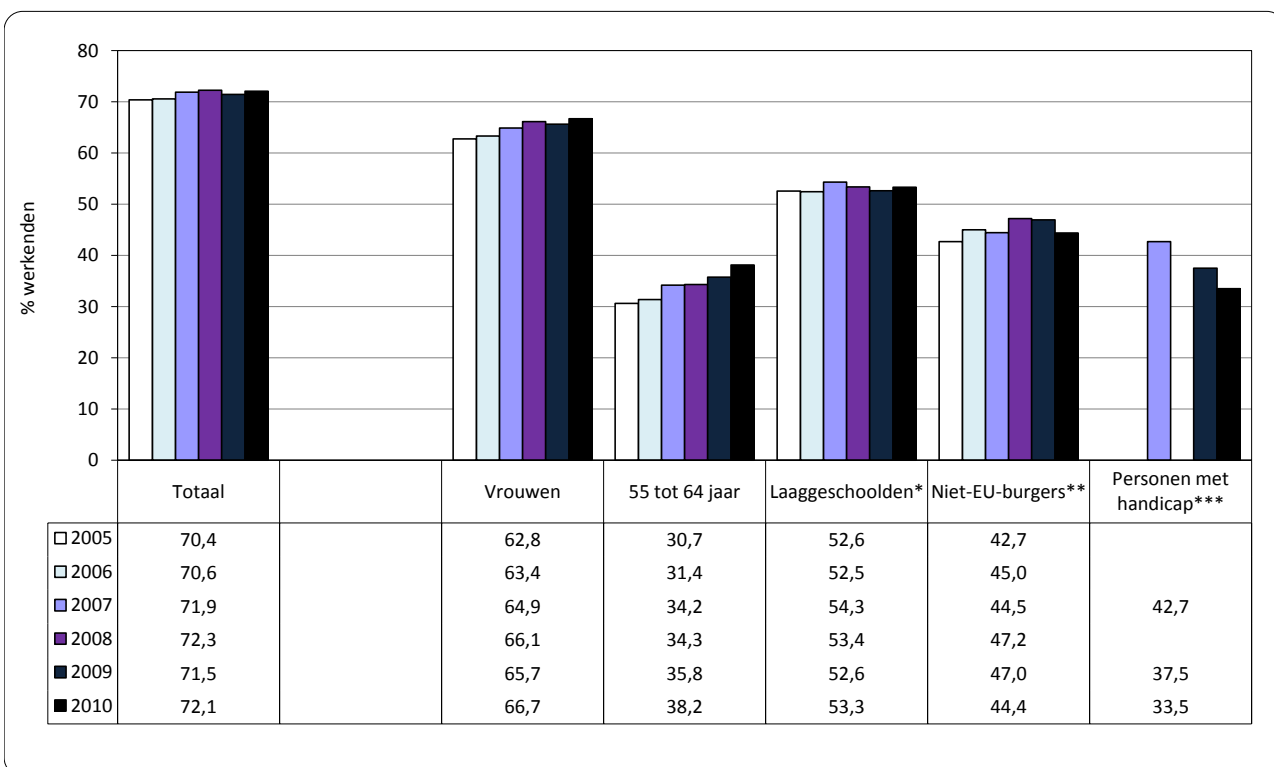
BRON

EAK, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/3456.htm>

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/3461.htm>

* Personen met hoogstens een diploma lager secundair onderwijs.

** In 2005 en 2006 gaat het om EU25, vanaf 2007 EU27.

*** Personen die hinder ondervinden in dagelijkse bezigheden door handicap, langdurige ziekte of aandoening. In 2007 cijfers voor 2de kwartaal, in 2009 en 2010 jaarcijfers.

Toelichting

Na een kleine afname in 2009 is de totale werkzaamheidsgraad in 2010 weer iets toegenomen. Een aantal groepen blijft echter ondervetegenwoordigd op de Vlaamse arbeidsmarkt: ouderen, personen met een handicap, personen met een nationaliteit van buiten de EU, laaggeschoolden en vrouwen.

De lage werkzaamheidsgraad bij ouderen vormt een van de voornaamste pijnpunten op de arbeidsmarkt. De Vlaamse arbeidsmarkt wordt gekenmerkt door een specifiek leeftijdsgebonden arbeidspatroon. Een erg hoge arbeidsdeelname tussen 25 en 49 jaar zorgt in combinatie met een beperkte deelname bij jongeren en ouderen voor sterk samengedrukte loopbanen. De arbeidsdeelname van de 55- tot 64-jarigen is de voorbije jaren wel duidelijk gestegen, waardoor nu bijna 1 op de 4 personen in deze groep aan het werk is. Ook de arbeidsdeelname van vrouwen gaat er gestaag op vooruit. Bij de laaggeschoolden is er eerder sprake van een stagnatie. Bij de niet-EU-burgers en de personen met een handicap ging de arbeidsdeelname er de voorbije jaren zelfs op achteruit.

Indicator A2**Werkzaamheidsgraad: Europese vergelijking****Omschrijving**

Percentage werkenden (= personen die in de referentieweek van de bevraging minstens 1 uur arbeid hebben verricht) in de bevolking van 20 tot 64 jaar naar verschillende bevolkingsgroepen met een lagere arbeidsdeelname

DIMENSIES

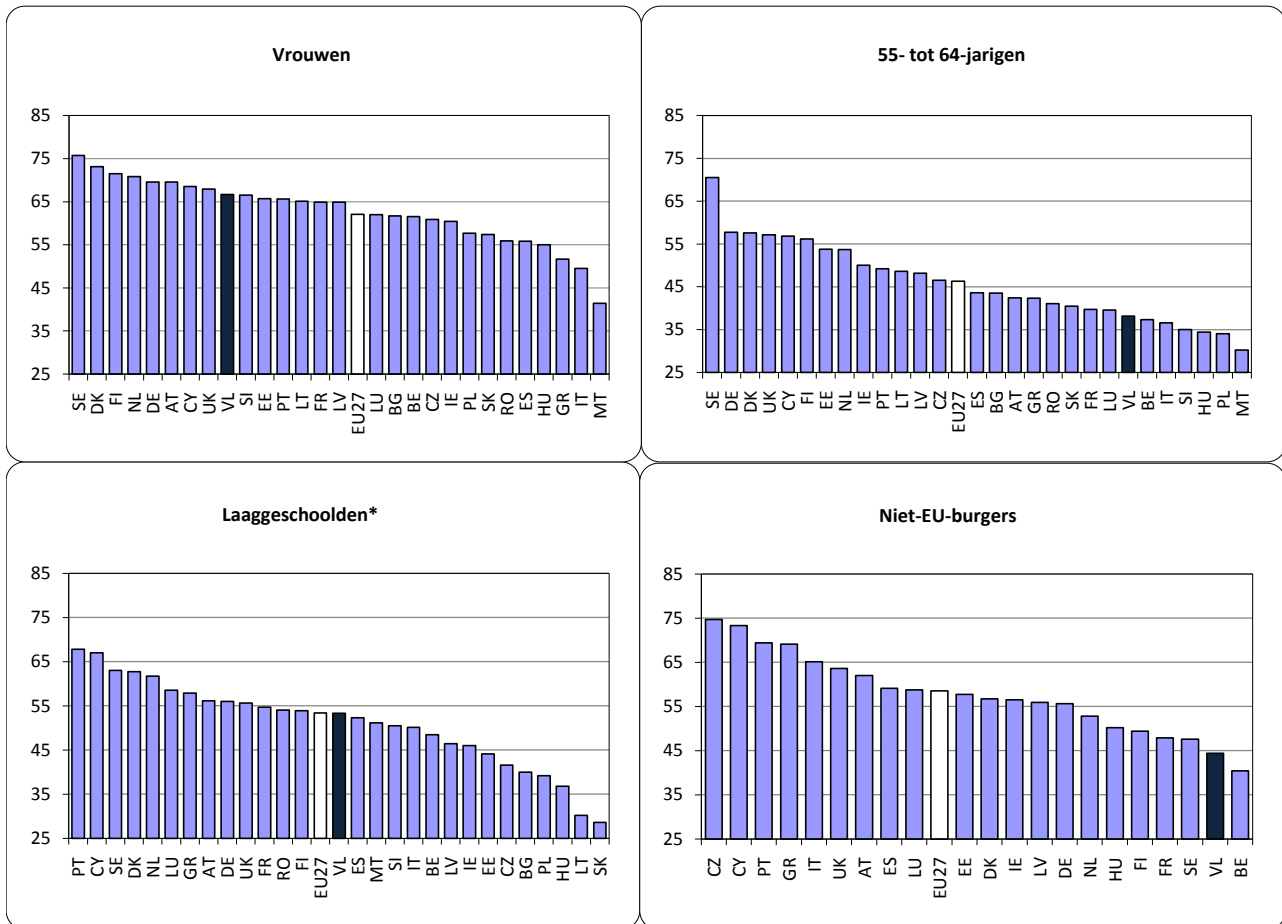
Ruimte Vlaams Gewest en 27 lidstaten van de Europese Unie
Tijd 2010

BRON

EAK - LFS, Eurostat en Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/3456.htm>
<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/3461.htm>

* Personen met hoogstens een diploma lager secundair onderwijs.

Toelichting

Bij de vrouwen ligt de werkzaamheidsgraad in Vlaanderen hoger dan het EU-gemiddelde en bij de laaggeschoolden op hetzelfde niveau als het EU-gemiddelde waardoor Vlaanderen voor deze groepen een plaats in de (goede) middenmoot van de EU-lidstaten inneemt.

Bij de andere groepen blijkt een ander beeld. Dat de lage werkzaamheidsgraad bij ouderen een van de voornaamste pijnpunten is op de Vlaamse arbeidsmarkt is, blijkt duidelijk uit de vergelijking met de scores van de EU-lidstaten. Vlaanderen scoort met een werkzaamheidsgraad van 38% heel wat minder dan de meeste EU-lidstaten en het EU-gemiddelde. Hetzelfde geldt voor de situatie van de personen met een nationaliteit van buiten de Europese Unie. Ook bij deze groep scoort Vlaanderen niet goed in vergelijking met de EU-lidstaten waarvoor cijfers beschikbaar zijn.

Indicator A3**Werkloosheidsgraad (ILO): evolutie van totale en (zeer) langdurige werkloosheid****Omschrijving**

Percentage werklozen in de beroepsbevolking (= werkenden en werklozen) van 15 tot 64 jaar gemeten volgens de criteria van de International Labour Organization (ILO) (geen werk hebben, de afgelopen 4 weken specifieke stappen hebben ondernomen om werk te vinden en binnen de 2 weken beschikbaar zijn voor werk), percentage langdurige werklozen (langer dan 1 jaar) in de beroepsbevolking, percentage zeer langdurige werklozen (langer dan 2 jaar) in de beroepsbevolking

DIMENSIES

Ruimte Vlaams Gewest

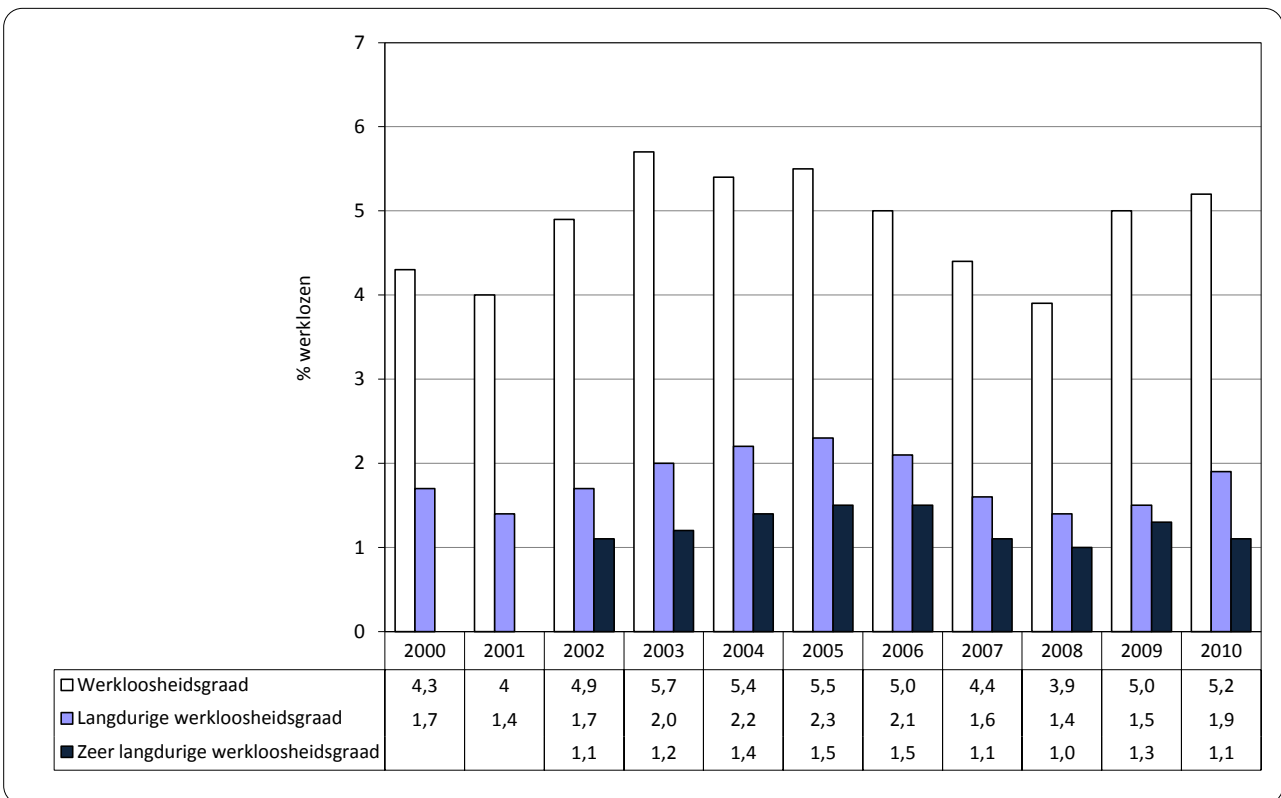
Tijd 2000-2010

BRON

EAK, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/394.htm>

Toelichting

De afgelopen jaren kende de ILO-werkloosheidsgraad in Vlaanderen een fluctuerend verloop. De werkloosheidsgraad lag het hoogst in de periode 2003-2005. Het laagste niveau werd bereikt in 2001 en in 2008. In 2009 en 2010 steeg de werkloosheidsgraad sterk ten opzichte van 2008.

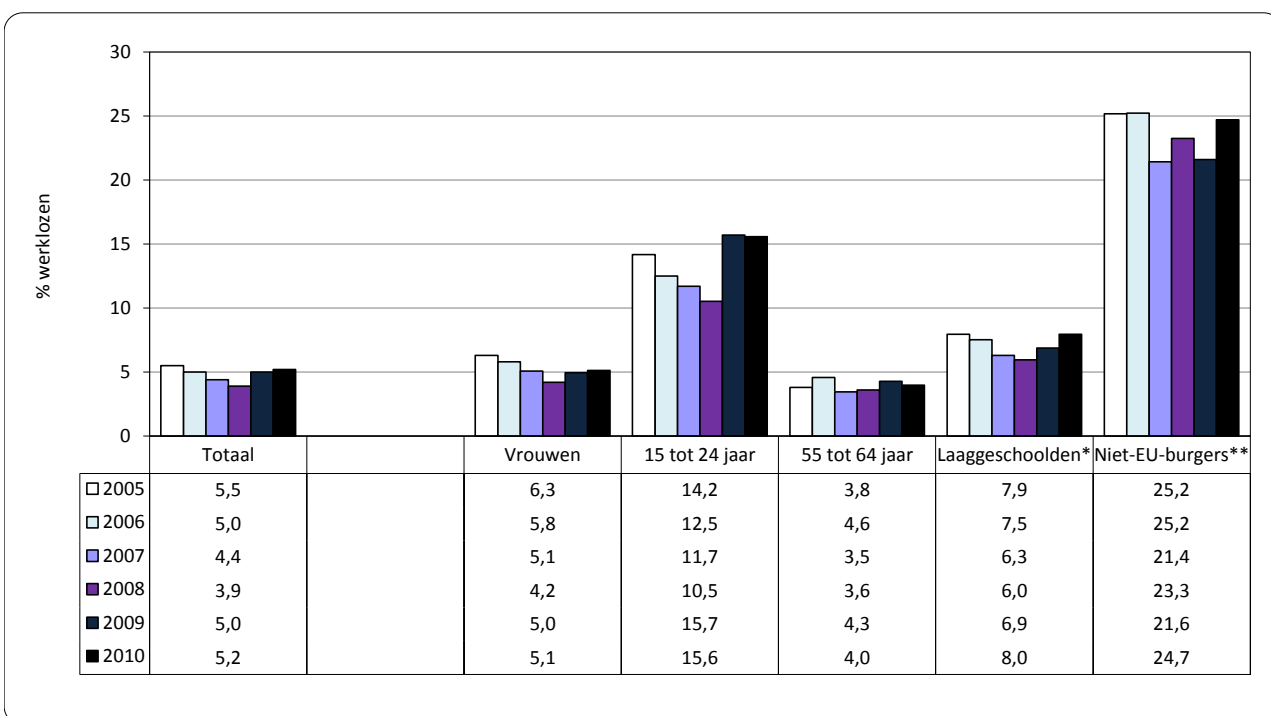
De evolutie van de totale werkloosheidsgraad en de langdurige en zeer langdurige werkloosheid verloopt cyclisch. Een toename van de totale werkloosheid betekent dat er een jaar later meer langdurig werklozen (meer dan 1 jaar) zijn, waarna nog een jaar later ook het aandeel zeer langdurig werklozen (meer dan 2 jaar) toeneemt. De langdurige werkloosheidsgraad volgt daardoor met enige vertraging grotendeels hetzelfde patroon als de totale werkloosheidsgraad en lag het hoogst in 2005. In 2010 ging het om 1,9% van de Vlaamse beroepsbevolking. Hetzelfde geldt voor de zeer langdurige werkloosheid zij het dat de vertraging hier nog groter is. De zeer langdurige werkloosheidsgraad bereikte zijn hoogste peil in 2005-2006.

Indicator A4 Werkloosheidsgraad (ILO): situatie van bevolkingsgroepen met lagere arbeidsdeelname

Omschrijving Percentage werklozen in de beroepsbevolking (= werkenden en werklozen) van 15 tot 64 jaar gemeten volgens de criteria van de International Labour Organization (ILO) (geen werk hebben, de afgelopen 4 weken specifieke stappen hebben ondernomen om werk te vinden en binnen de 2 weken beschikbaar zijn voor werk) en in verschillende bevolkingsgroepen met een lagere arbeidsdeelname

DIMENSIES **Ruimte** Vlaams Gewest
Tijd 2005-2010

BRON EAK, Algemene Directie Statistiek
Voor meer informatie <http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/393.htm>
<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/395.htm>

* Personen tussen 25 en 64 jaar met hoogstens een diploma lager secundair onderwijs.

** In 2005 en 2006 gaat het om EU25, vanaf 2007 EU27.

Toelichting

De mindere arbeidsdeelname van vrouwen, laaggeschoolden en personen met een nationaliteit van buiten de EU vertaalt zich niet alleen in een lagere werkzaamheidsgraad (zie indicator A1), maar ook in een hogere ILO-werkloosheidsgraad.

Het verschil tussen de vrouwelijke en de totale werkloosheidsgraad is in 2010 echter volledig verdwenen. Bij de laaggeschoolden is er wel nog steeds sprake van een behoorlijk verschil. Het grootste verschil is echter te vinden bij de niet-EU-burgers. De werkloosheidsgraad lag in 2010 bij deze laatste groep bijna 5 keer hoger dan de totale werkloosheidsgraad.

De werkloosheidsgraad van jongeren tussen 15 en 24 jaar is in 2009 behoorlijk sterk gestegen, veel sterker dan de algemene stijging van de werkloosheidsgraad. In 2010 blijft de werkloosheidsgraad van deze groep op hetzelfde hoge niveau hangen. Ook de werkzaamheidsgraad van deze groep is relatief laag (29% in 2010), maar dat hangt voornamelijk samen met de lange schoolloopbaan van de jonge Vlamingen en is dus niet echt problematisch. De werkloosheidsgraad van jongeren is dat wel. Gebrek aan werkervaring speelt de jongeren parten. Daarenboven worden ze vaker aangeworven met een tijdelijk contract of als uitzendkracht zodat ze geregeld weer in de werkloosheid terechtkomen.

De ouderen die niet werken, zitten voornamelijk in de inactiviteit en dus minder in de werkloosheid. Daardoor ligt de werkloosheidsgraad bij de 55- tot 64-jarigen - ondanks hun beperkte arbeidsdeelname - niet hoger dan de totale werkloosheidsgraad.

Indicator A5**Werkloosheidsgraad (ILO): Europese vergelijking****Omschrijving**

Percentage werklozen in de beroepsbevolking (= werkenden en werklozen) gemeten volgens de criteria van de International Labour Organization (ILO) (geen werk hebben, de afgelopen 4 weken specifieke stappen hebben ondernomen om werk te vinden en binnen de 2 weken beschikbaar zijn voor werk) en in verschillende bevolkingsgroepen met een lagere arbeidsdeelname

DIMENSIES

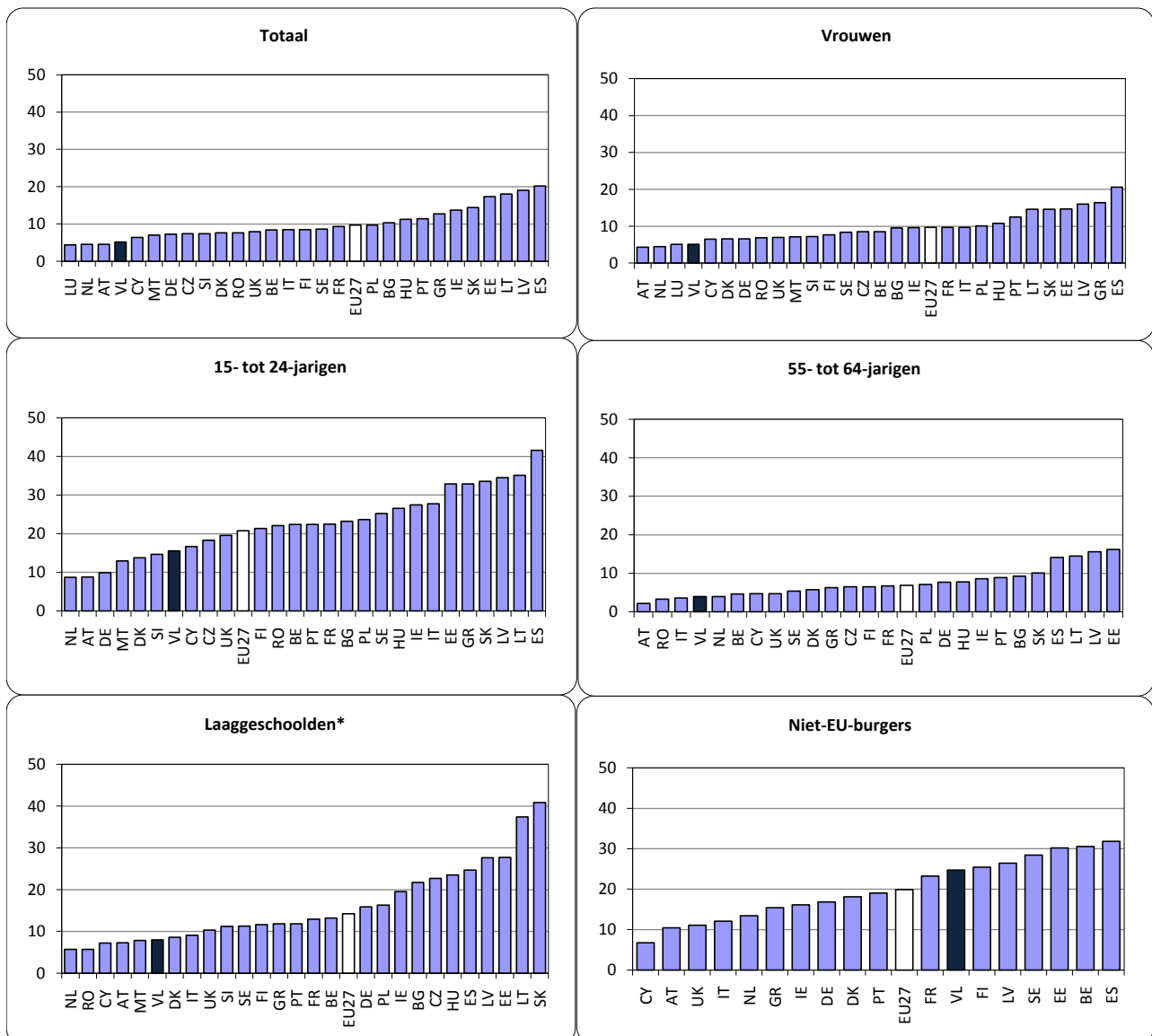
Ruimte Vlaams Gewest en 27 lidstaten van de Europese Unie
Tijd 2010

BRON

EAK - LFS, Eurostat en Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/393.htm>
<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/395.htm>

* Personen tussen 25 en 64 jaar met hoogstens een diploma lager secundair onderwijs.

Toelichting

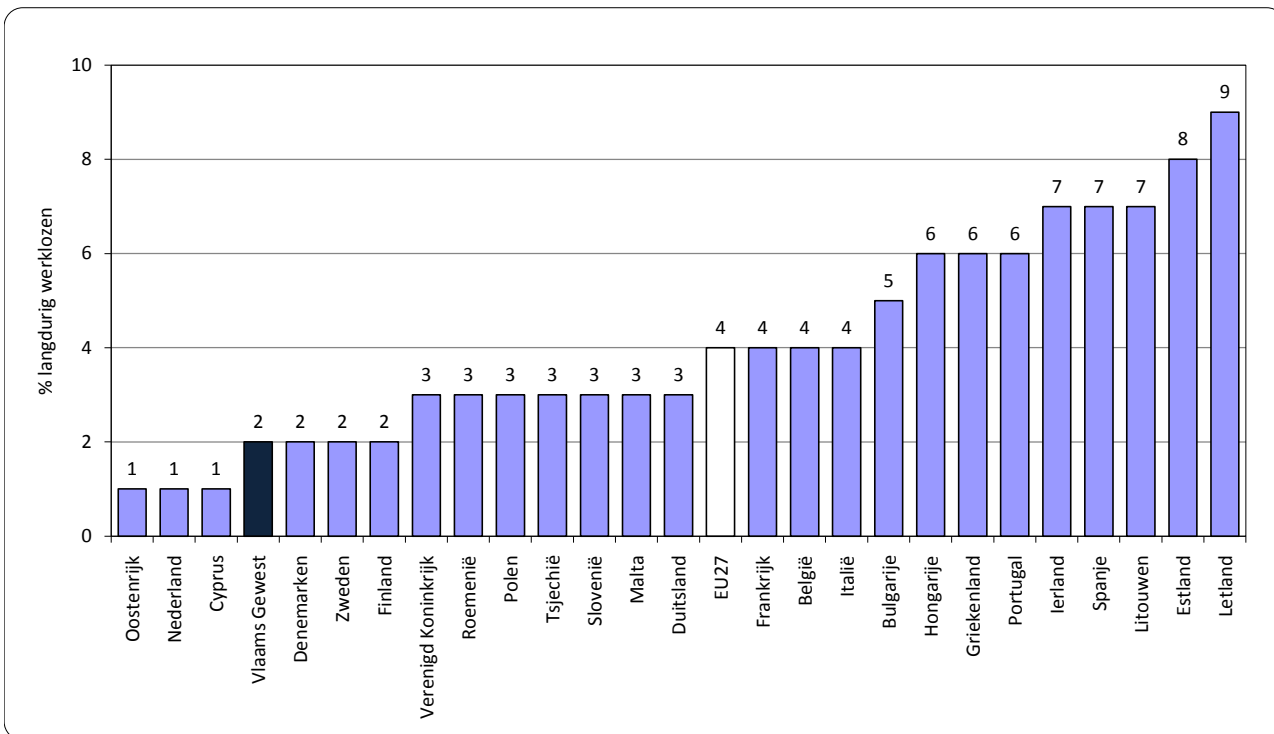
Door de relatief lage totale werkloosheidsgraad in Vlaanderen in vergelijking met de lidstaten van de EU ligt ook de werkloosheidsgraad van de verschillende groepen met een lagere arbeidsdeelname veelal (ver) onder het EU-gemiddelde. De enige uitzondering hierop is de werkloosheidsgraad van personen met een nationaliteit van buiten de Europese Unie. Daar ligt de werkloosheidsgraad boven het EU-gemiddelde.

Indicator A6**Langdurige werkloosheidsgraad (ILO): Europese vergelijking****Omschrijving**

Percentage langdurige werklozen (langer dan 1 jaar) in de beroepsbevolking

DIMENSIES**Ruimte** Vlaams Gewest en 27 lidstaten van de Europese Unie
Tijd 2010**BRON**

EAK - LFS, Eurostat en Algemene Directie Statistiek

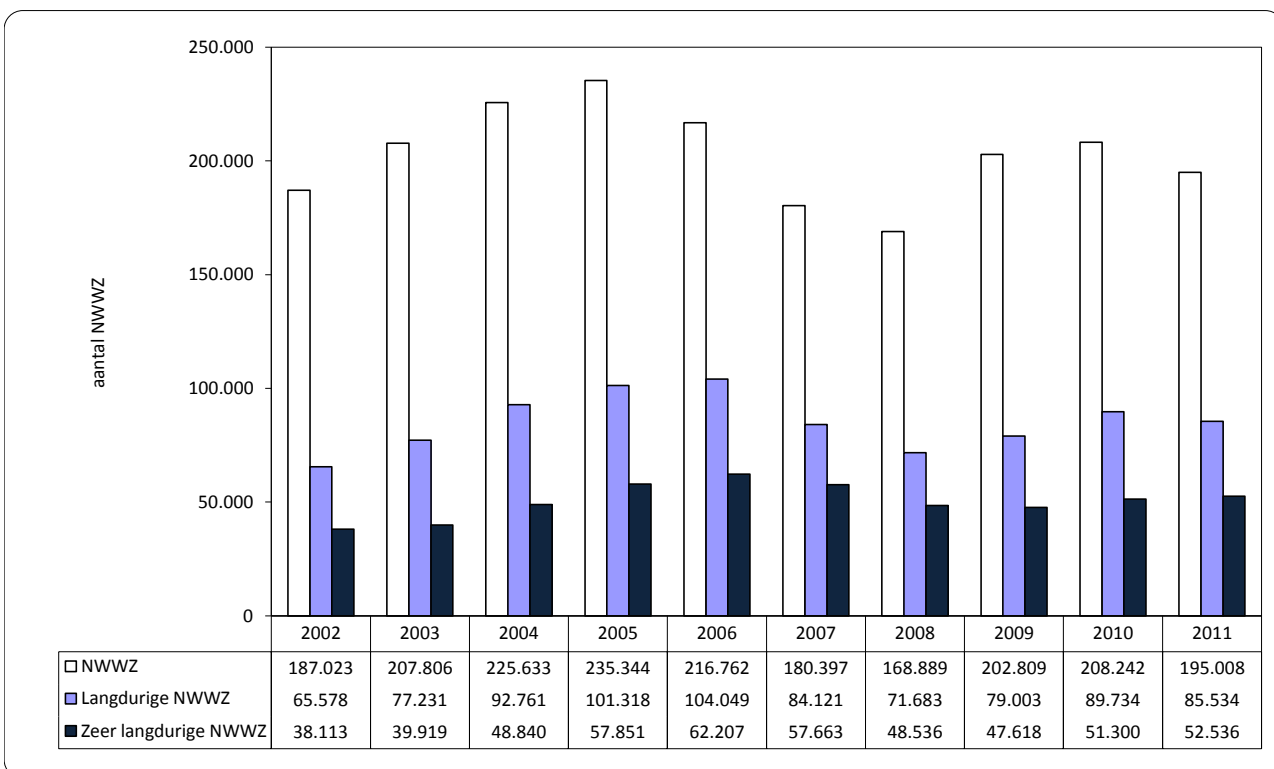
Voor meer informatie<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/2290.htm>

Indicator A7 Niet-werkende werkzoekenden (VDAB): evolutie van totale en (zeer) langdurige werkloosheid

Omschrijving Gemiddeld maandelijks aantal bij de VDAB ingeschreven niet-werkende werkzoekenden (NWWZ) van 18 tot 65 jaar, aantal langdurige NWWZ (langer dan 1 jaar) en aantal zeer langdurige NWWZ (langer dan 2 jaar)

DIMENSIES Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2002-2011

BRON VDAB
Voor meer informatie <http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/2171.htm>

Toelichting

Net als de ILO-werkloosheidsgraad (zie indicator A3) kende ook het aantal niet-werkende werkzoekenden (NWWZ) ingeschreven bij de VDAB de laatste 10 jaar een fluctuerend verloop. Het totale aantal NWWZ lag het hoogst in 2005 en het laagst in 2008. Onder invloed van de economische crisis liep het aantal NWWZ in 2009 en 2010 aanzienlijk op. In 2011 nam het aantal NWWZ weer af.

Het aantal langdurige NWWZ kende een gelijkaardig patroon, zij het met enige vertraging. Het aantal langdurige NWWZ lag niet het hoogst in 2005 maar in 2006, en het laagst in 2002. Bij de zeer langdurige NWWZ is die vertraging nog iets groter.

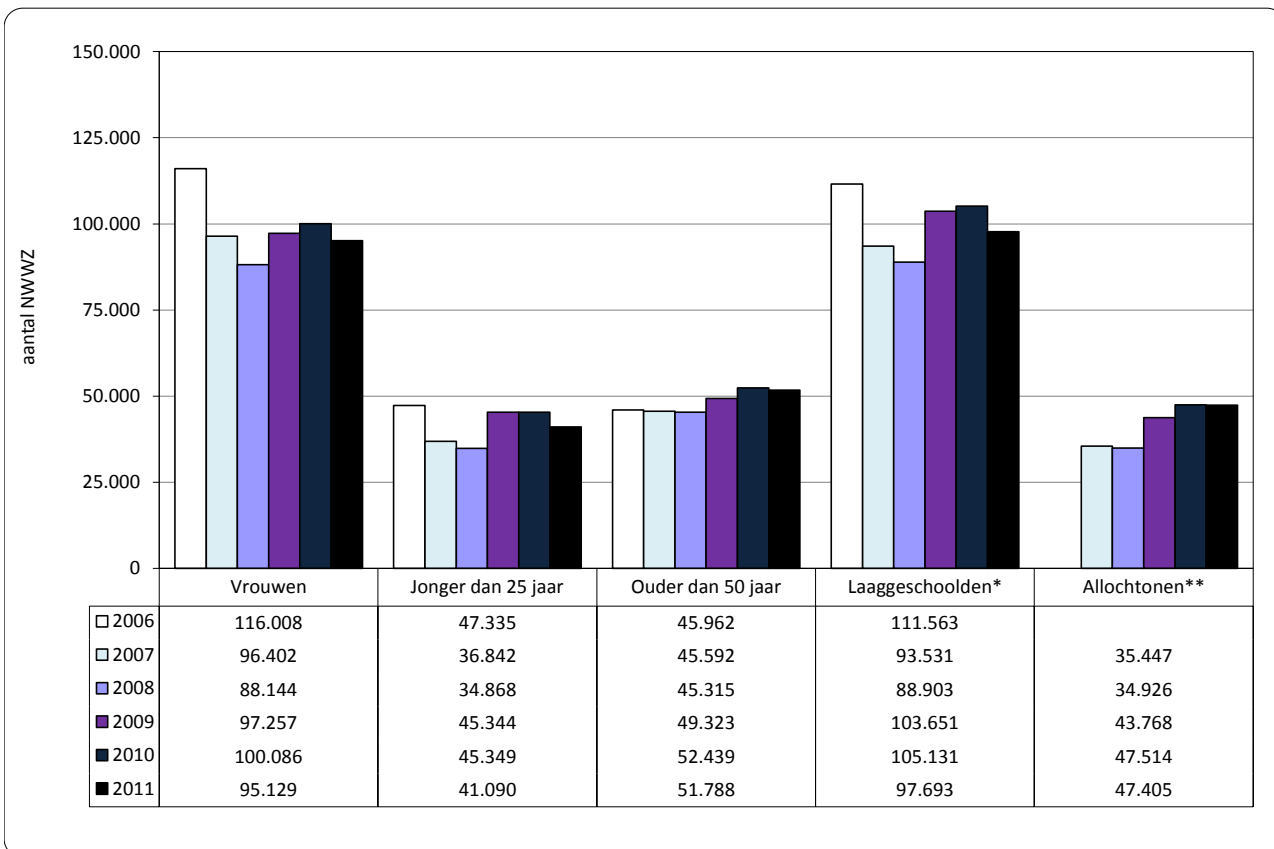
Indicator A8 Niet-werkende werkzoekenden (VDAB): situatie van bevolkingsgroepen met lagere arbeidsdeelname

Omschrijving Gemiddeld maandelijks aantal bij de VDAB ingeschreven niet-werkende werkzoekenden (NWWZ) van verschillende bevolkingsgroepen met een lagere arbeidsdeelname

DIMENSIES Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2006-2011

BRON VDAB - Arvastat

Voor meer informatie <http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/433.htm>
<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/421.htm>

* Personen met hoogstens een diploma lager secundair onderwijs.

** Het gaat om personen met een huidige of vorige nationaliteit van buiten de EU27.

Toelichting

Bij de vrouwen, de jongeren en de laaggeschoolden is het aantal NWWZ opvallend gedaald in de periode 2006-2008. Deze groepen volgen daarmee de daling van het totaal aantal NWWZ in dezelfde periode (zie indicator A7). Bij de 50-plussers is er van een vermindering van het aantal NWWZ tussen 2006 en 2008 geen sprake, wel van een beperkte toename. Toch is dit een opmerkelijk resultaat. Oudere werkzoekenden en bruggepensioneerden voor de wettelijke brugpensioenleeftijd blijven sinds enkele jaren ingeschreven als werkzoekende en verschijnen dus in de werkzoekencijfers, wat tijdens de voorbije periode zeker heeft bijgedragen tot een aanzienlijke stijging binnen deze leeftijdscategorie. Alloctonen blijven achter op de gemiddelde daling van de werkloosheid in de periode 2006-2008. Deze minder gunstige evolutie is echter deels het gevolg van een gewijzigde meetmethode van de werkzoekenden in deze groep.

In 2009 nam het aantal NWWZ bij alle groepen weer flink toe. In 2010 lag het aantal NWWZ bij alle groepen nagenoeg op hetzelfde niveau als in 2009. In 2011 nam het aantal NWWZ bij alle groepen af, al is die daling niet bij alle groepen even groot. Vooral bij de vrouwen, jongeren en laaggeschoolden nam het aantal NWWZ duidelijk af. Bij de ouderen en de alloctonen gaat het slechts om een beperkte daling.

Indicator A9**Zeer lage werkintensiteit: evolutie****Omschrijving**

Percentage en aantal personen dat niet ouder is dan 59 jaar en leeft in een gezin waarvan de totale werkintensiteit lager ligt dan 0,20. De werkintensiteit is de verhouding van het aantal gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden van 18 tot 59 jaar tot het aantal maanden dat alle volwassen leden van het huishouden van 18 tot 59 jaar zouden kunnen werken.

DIMENSIES

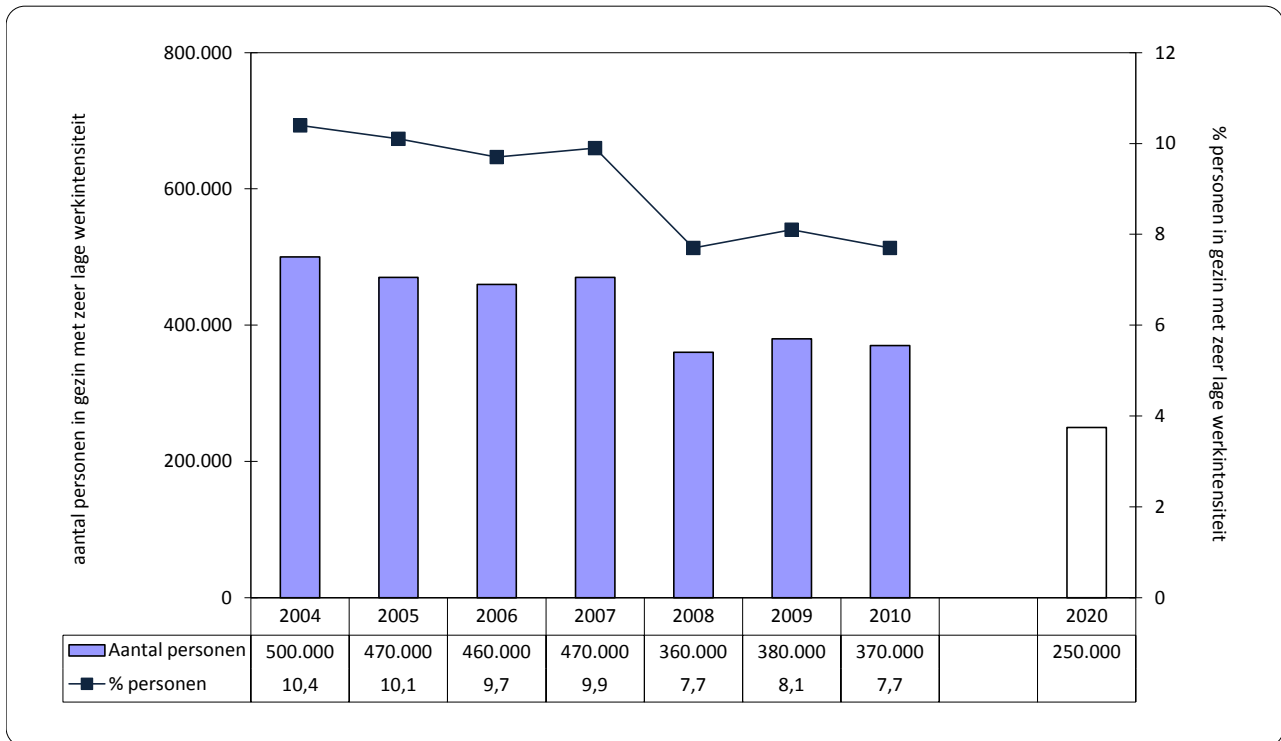
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2004-2010, doelstelling 2020

BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

Toelichting

In 2010 leefde bijna 8% van de Vlamingen tot 60 jaar - goed voor ongeveer 370.000 personen - in een gezin met een zeer lage werkintensiteit. Dat aandeel is tussen 2004 en 2008 duidelijk gedaald maar daarna vrij stabiel gebleven.

In het Vlaamse Hervormingsprogramma voor de EU2020-strategie heeft de Vlaamse Regering er zich toe verbonden om het aantal personen in een gezin met zeer lage werkintensiteit tussen 2008 en 2020 met 30% te verminderen. Dat betekent dat in 2020 dat aantal personen gedaald moet zijn tot maximaal 250.000 personen. Voorlopig is er echter in de cijfers vanaf 2008 geen sprake van een duidelijke daling.

Indicator A10**Zeer lage werkintensiteit: Europese vergelijking****Omschrijving**

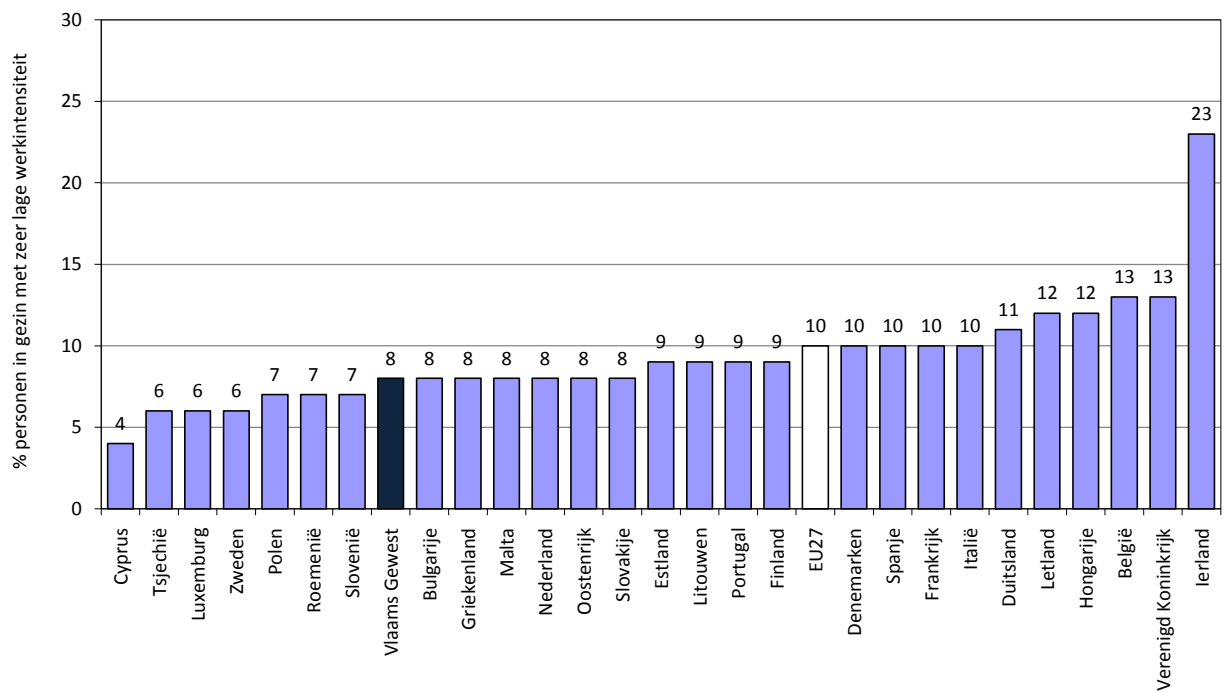
Percentage en aantal personen dat niet ouder is dan 59 jaar en leeft in een gezin waarvan de totale werkintensiteit lager ligt dan 0,20. De werkintensiteit is de verhouding van het aantal gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden van 18 tot 59 jaar tot het aantal maanden dat alle volwassen leden van het huishouden van 18 tot 59 jaar zouden kunnen werken.

DIMENSIES

Ruimte Vlaams Gewest en 27 lidstaten van de Europese Unie
Tijd 2010

BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

Indicator A11**Arme werkenden: evolutie****Omschrijving**

Percentage en aantal personen dat als werkend wordt beschouwd met een gestandaardiseerd beschikbaar huishoudinkomen onder de Belgische armoederisicodrempel

DIMENSIES

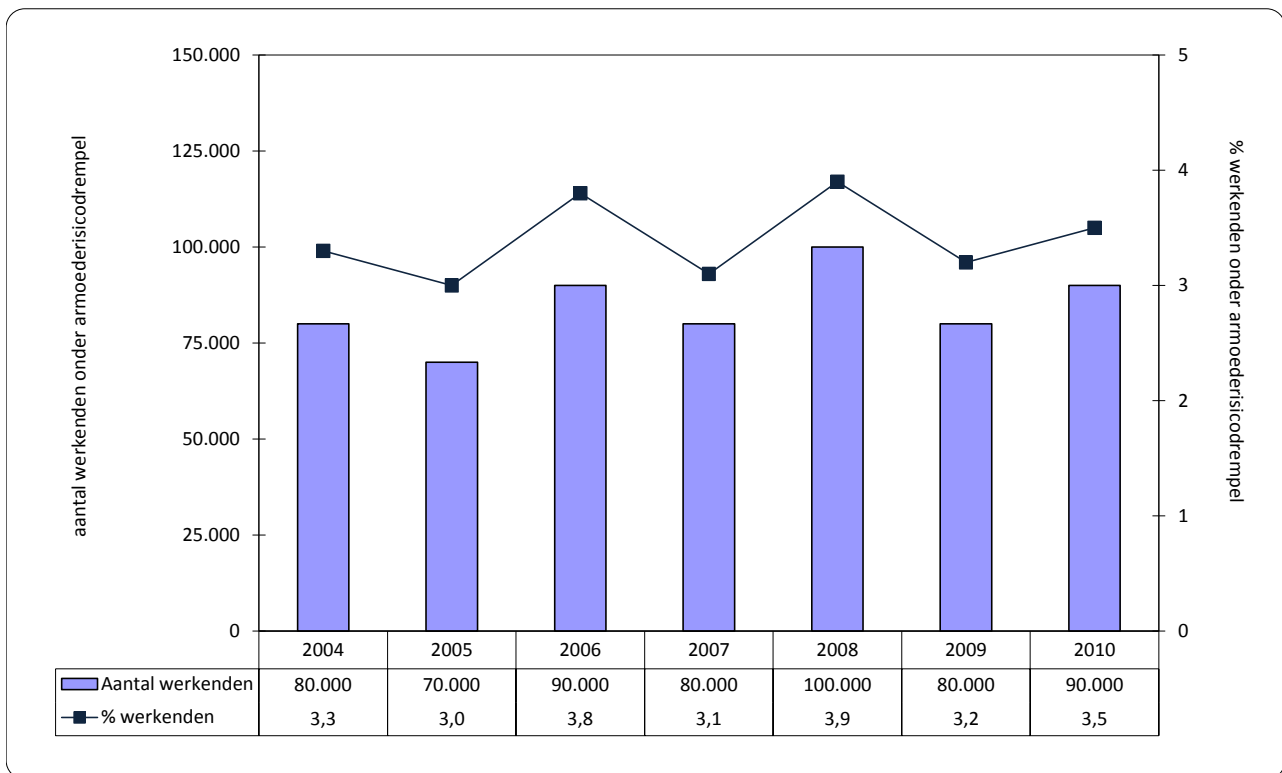
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2004-2010

BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/1319.htm>

Toelichting

Uit de armoederisicopercentages bleek al dat werk een belangrijke buffer vormt tegen armoede (zie indicator I2). Het risico op armoede ligt bij personen met een job beduidend lager dan bij werklozen, gepensioneerden en andere niet-actieven.

Maar al lijkt het hier te gaan om een laag percentage (4% in 2010), dit komt overeen met een behoorlijk grote groep: ongeveer 90.000 Vlamingen moeten ondanks het feit dat ze aan het werk zijn toch zien rond te komen met een huishoudinkomen onder de armoederisicodrempel. Omgekeerd betekent dit dat een vrij grote groep van de personen met een inkomen onder de armoederisicodrempel al aan het werk is.

Indicator A12**Arme werkenden: situatie per bevolkingsgroep****Omschrijving**

Percentage personen dat als werkend wordt beschouwd met een gestandaardiseerd beschikbaar huishoudinkomen onder de Belgische armoederisicodrempel

DIMENSIES

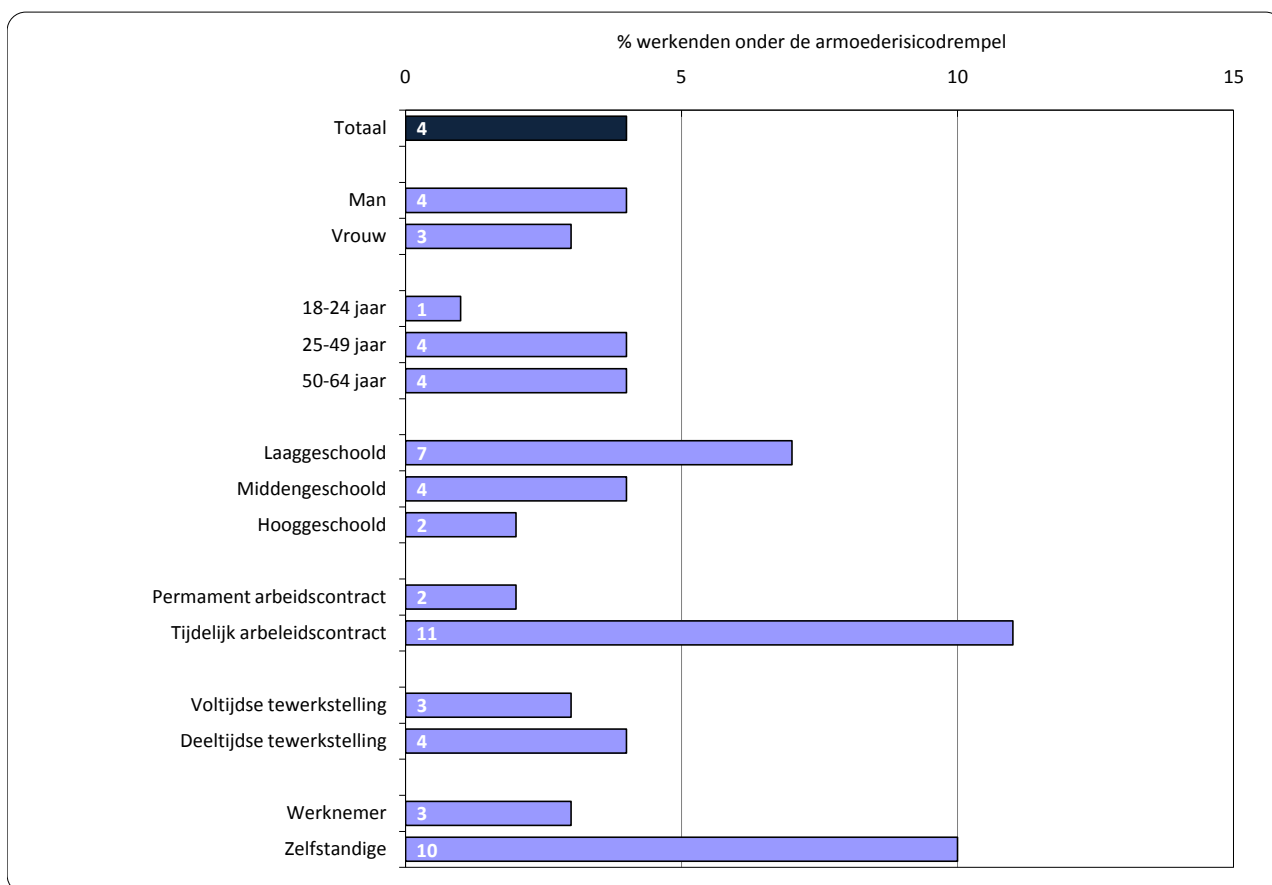
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2010

BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

Indicator A13**Arme werkenden: Europese vergelijking****Omschrijving**

Percentage personen dat als werkend wordt beschouwd met een gestandaardiseerd beschikbaar huishoudinkomen onder de nationale armoederisicodrempel

DIMENSIES

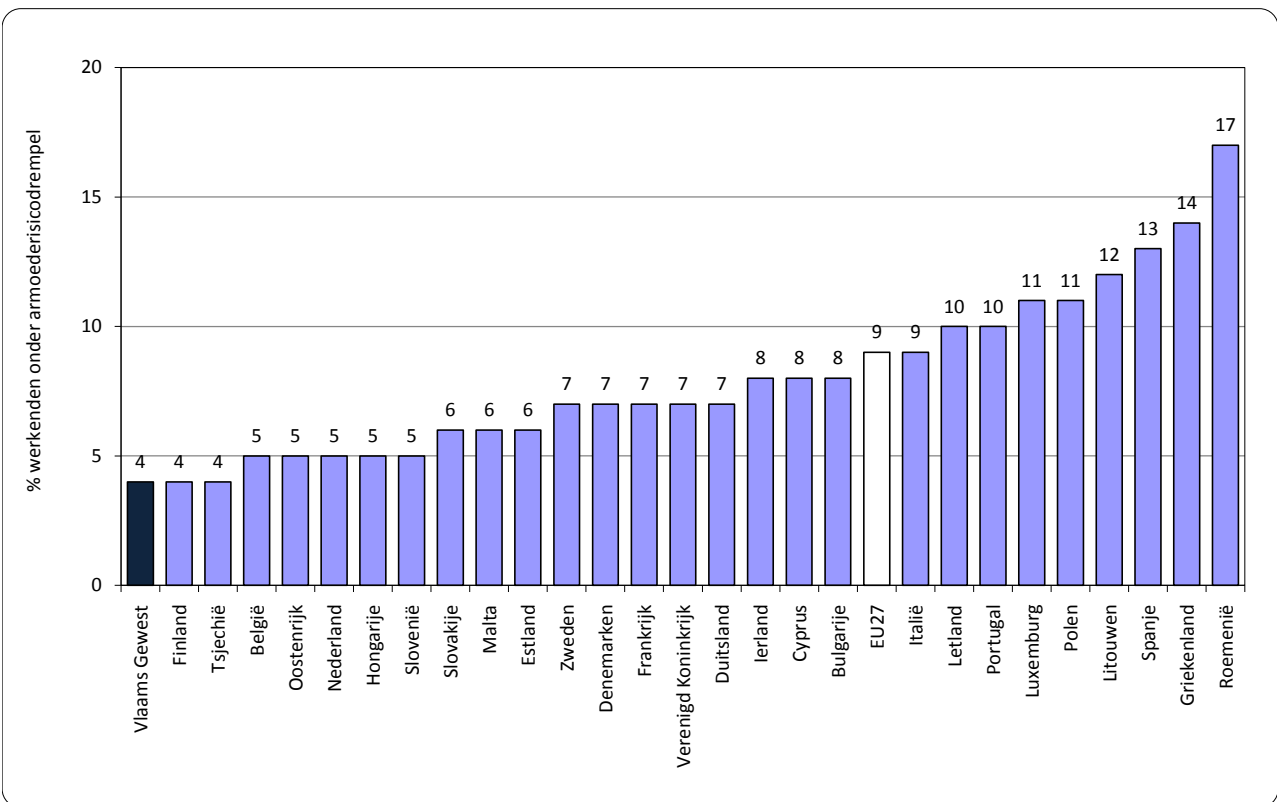
Ruimte Vlaams Gewest en 27 lidstaten van de Europese Unie
Tijd 2010

BRON

EU-SILC, Eurostat en Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

Indicator H1**Te zware woonkost: evolutie****Omschrijving**

Percentage en aantal personen dat leeft in een huishouden waar de totale woonkost (huur of aflossing van de lening, verzekering, taksen, onderhoud en nutsvoorzieningen) meer dan 40% bedraagt van het beschikbare huishoudinkomen

DIMENSIES

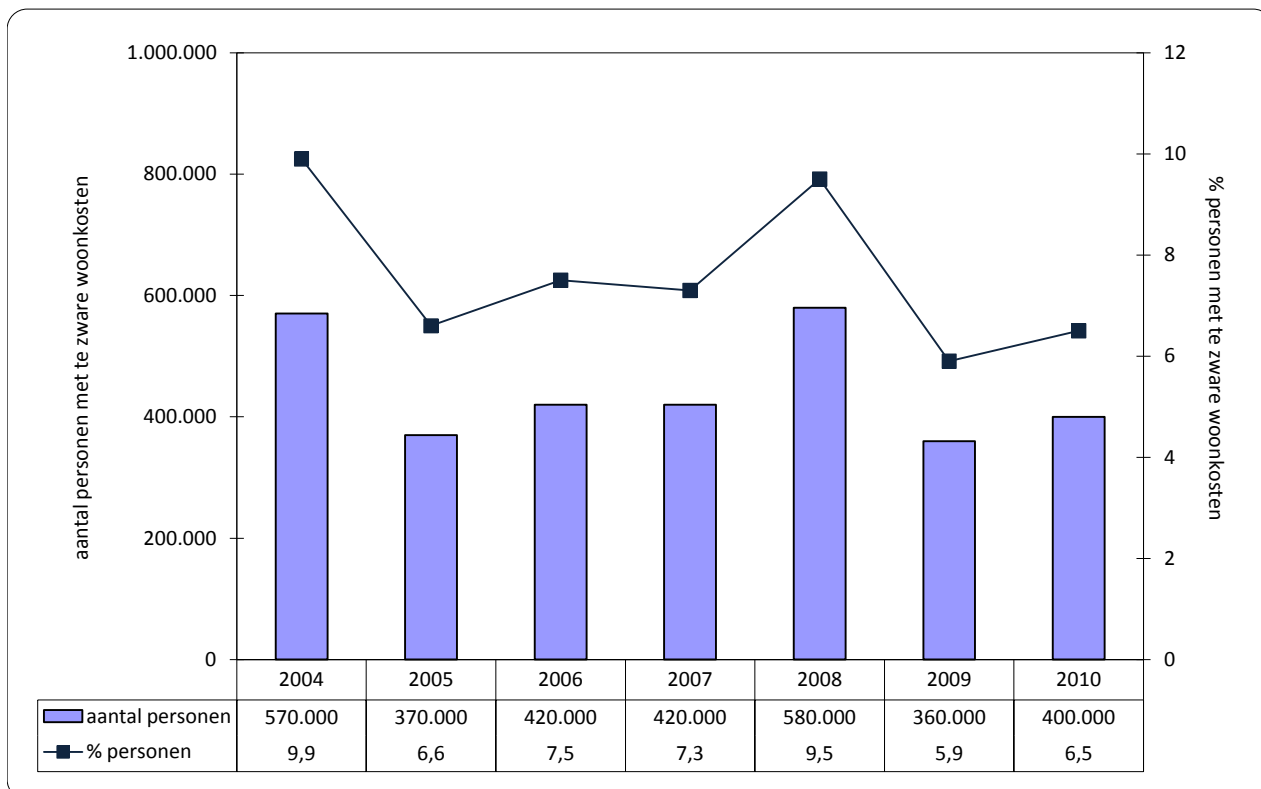
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2004-2010

BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

Toelichting

Door het Europese statistiekbureau Eurostat wordt de grens voor een te zware woonkost gelegd op 40% van het beschikbare huishoudinkomen. Daarbij wordt niet alleen rekening gehouden met de 'naakte' woonkosten (betalingen voor de lening en huur) maar ook met uitgaven voor verzekeringen, verplichte lasten, regulier onderhoud en herstellingen, belastingen en betalingen voor nutsvoorzieningen (water, elektriciteit, gas en verwarming).

In 2010 leefde 7% van de Vlamingen in een huishouden met een te zware woonkost. Dat komt overeen met ongeveer 400.000 personen. Het aandeel en aantal personen met te zware woonkosten is de voorbije jaren vrij stabiel gebleven, met uitzondering van duidelijk hogere waarden in 2004 en 2008.

Indicator H2**Te zware woonkost: situatie per bevolkingsgroep****Omschrijving**

Percentage en aantal personen dat leeft in een huishouden waar de totale woonkost (huur of aflossing van de lening, verzekering, taken, onderhoud en nutsvoorzieningen) meer dan 40% bedraagt van het beschikbare huishoudinkomen

DIMENSIES

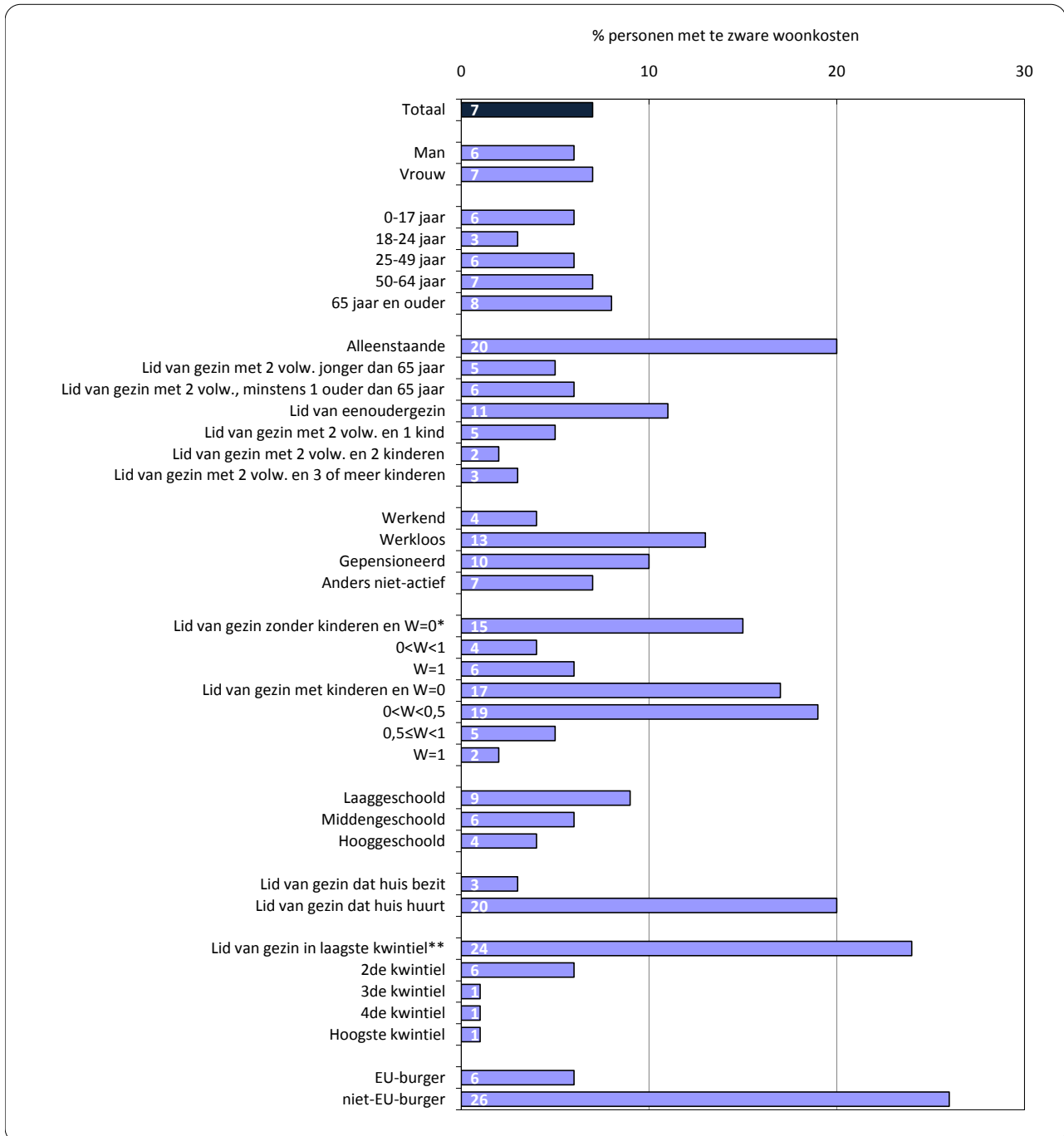
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2010

BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

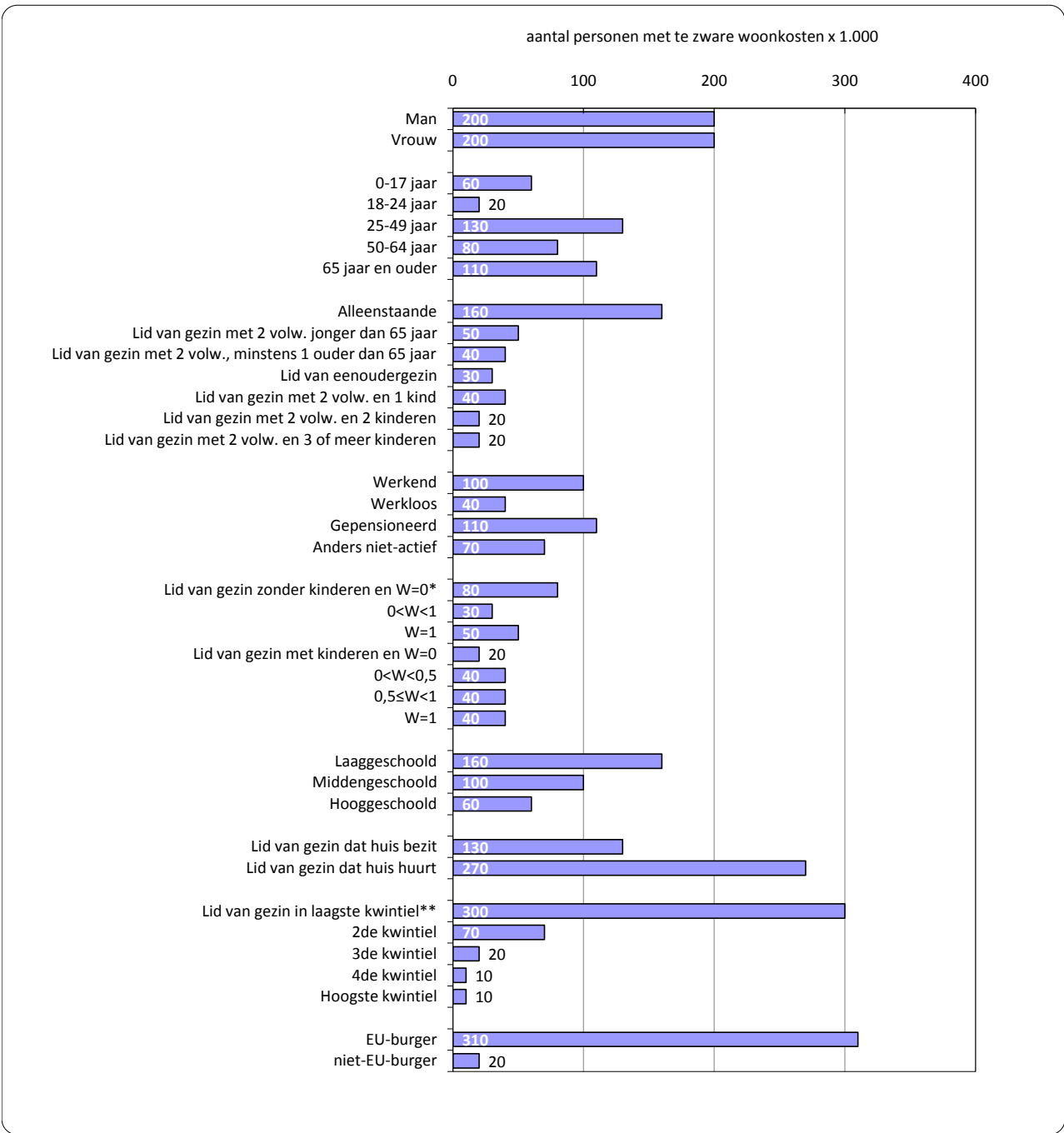
<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

Percentage personen met te zware woonkosten

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal werkbare maanden tijdens het referentiejaar.

** Laagste kwintiel: 20% armste Vlaamse gezinnen; hoogste kwintiel: 20% rijkste Vlaamse gezinnen.

Aantal personen met te zware woonkosten

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal werkbare maanden tijdens het referentiejaar.

** Laagste kwintiel: 20% armste Vlaamse gezinnen; hoogste kwintiel: 20% rijkste Vlaamse gezinnen.

Indicator H3**Te zware woonkost: Europese vergelijking****Omschrijving**

Percentage personen dat leeft in een huishouden waar de totale woonkost (huur of aflossing van de lening, verzekering, taksen, onderhoud en nutsvoorzieningen) meer dan 40% bedraagt van het beschikbare huishoudinkomen

DIMENSIES

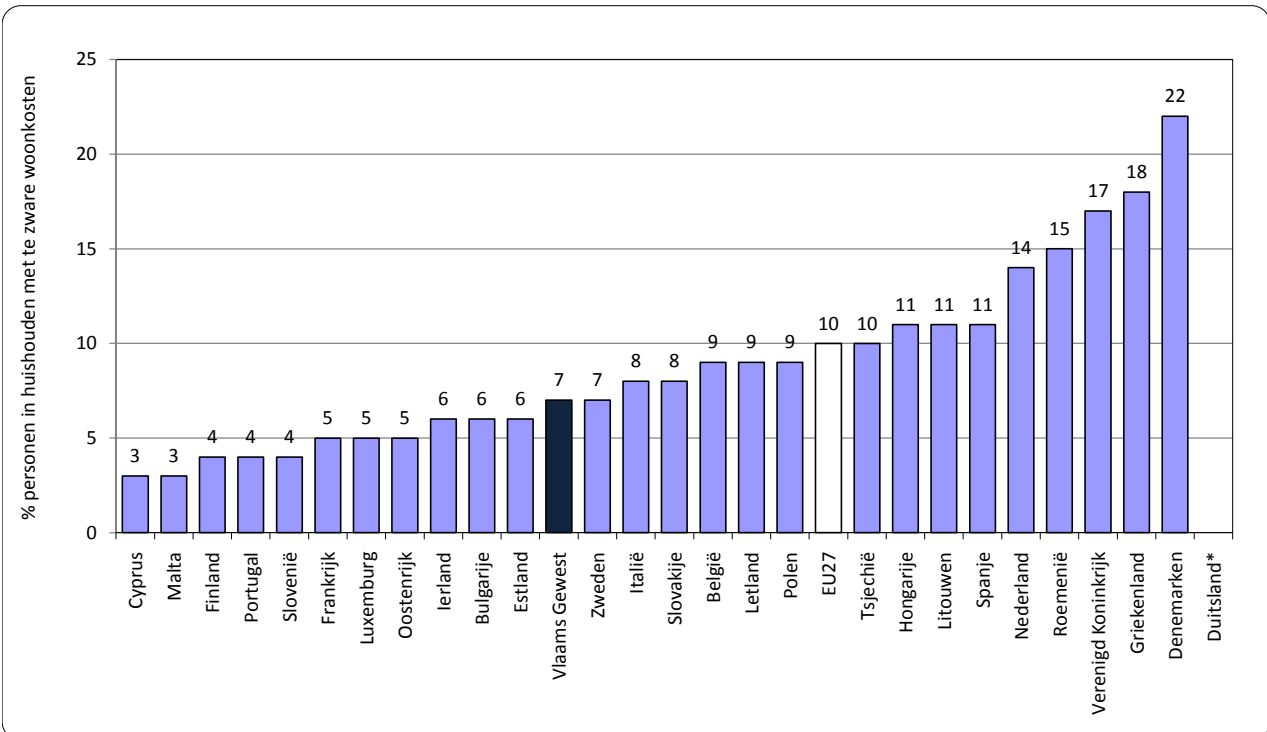
Ruimte Vlaams Gewest en 27 lidstaten van de Europese Unie
Tijd 2010

BRON

EU-SILC, Eurostat en Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/1319.htm>

* Geen cijfer beschikbaar.

Indicator H4**Subjectieve beoordeling van de woonkosten: evolutie****Omschrijving**

Percentage en aantal personen dat leeft in een huishouden waar volgens de referentiepersoon de totale woonkost (huur of aflossing van de lening, verzekering, taksen, onderhoud en nutsvoorzieningen) een zware last vormt voor het huishoudinkomen

DIMENSIES

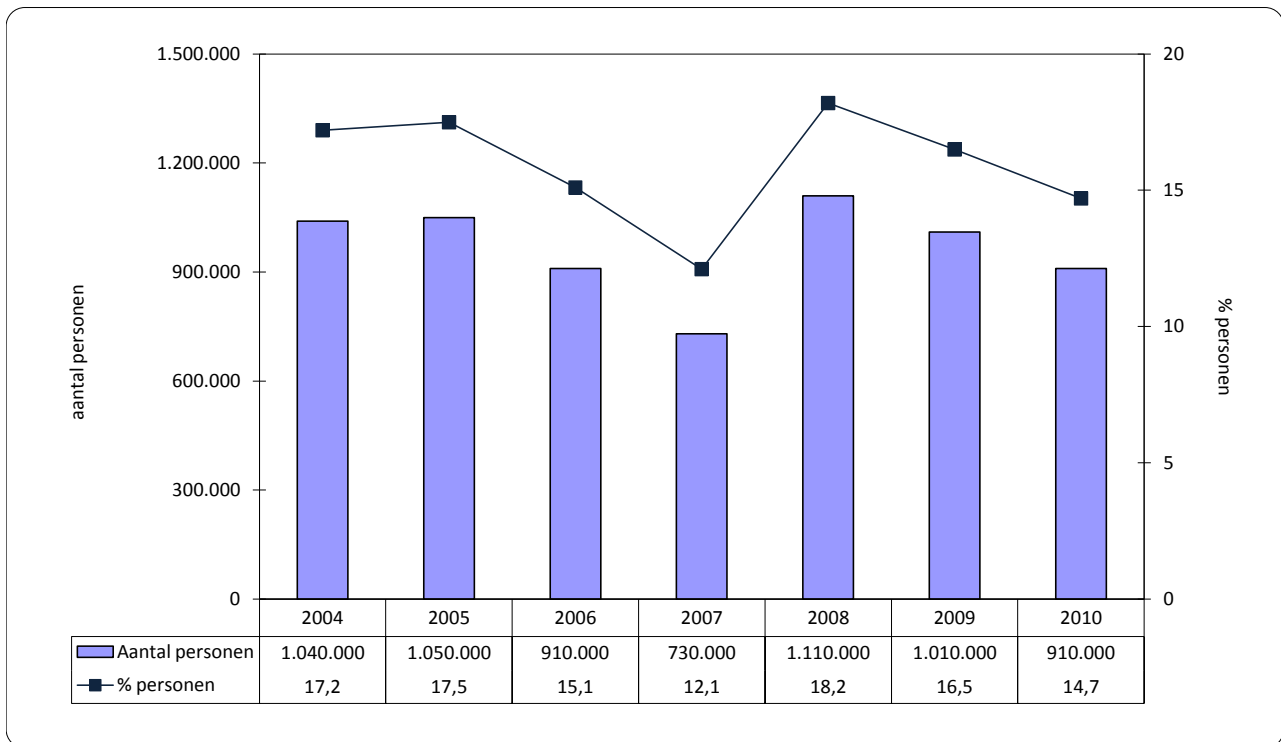
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2004-2010

BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

Toelichting

Iets meer dan 900.000 Vlamingen (15%) leeft in een huishouden waar de woonkost volgens de referentiepersoon een zware last vormt voor het huishoudbudget. Dat aantal is na een opvallende stijging in 2008, in 2009 en 2010 weer gedaald.

Indicator H5

Subjectieve beoordeling van de woonkosten: situatie per bevolkingsgroep

Omschrijving

Percentage personen dat leeft in een huishouden waar volgens de referentiepersoon de totale woonkost (huur of aflossing van de lening, verzekering, taksen, onderhoud en nutsvoorzieningen) een zware last vormt voor het huishoudinkomen

DIMENSIES

Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2010

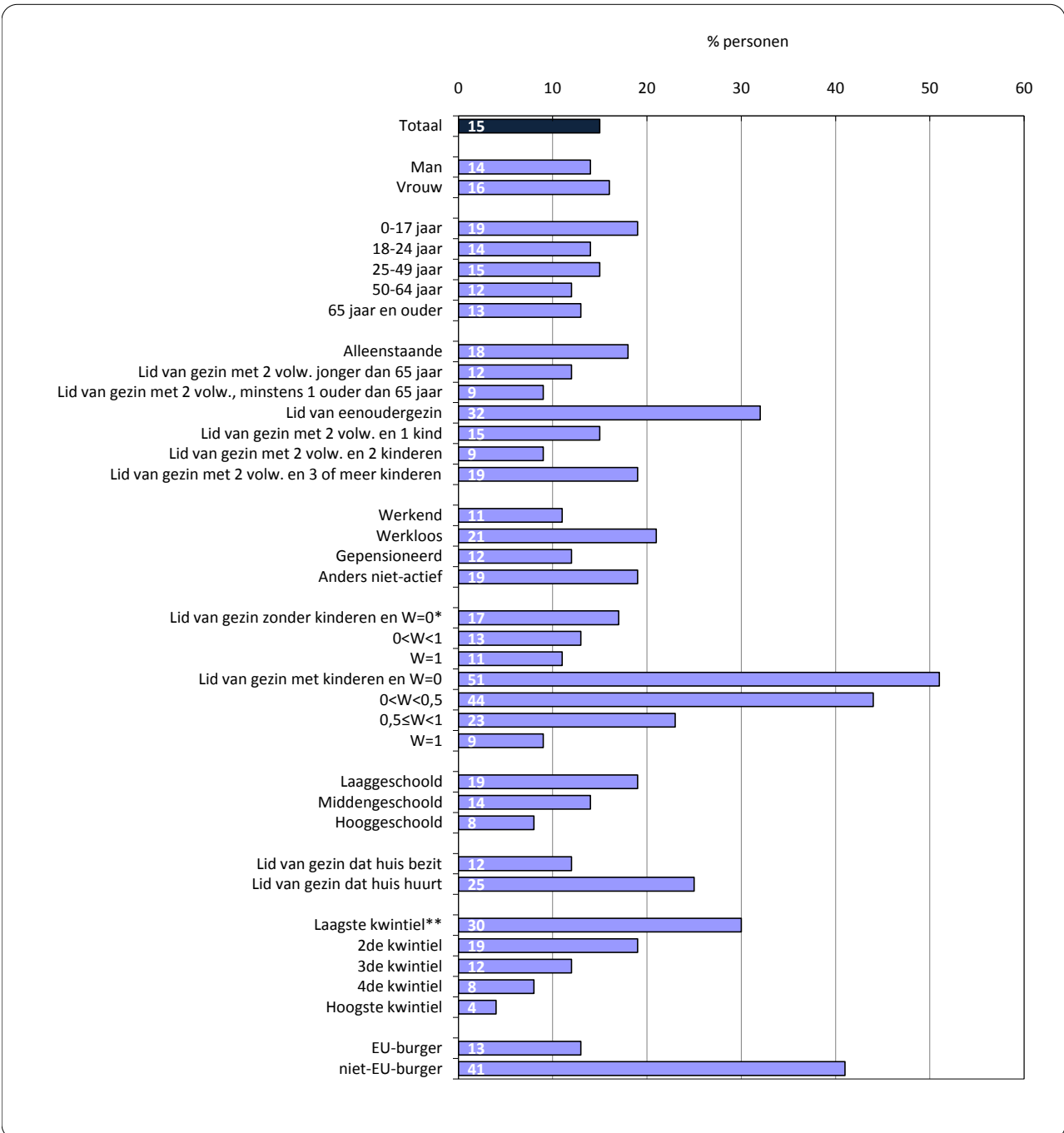
BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

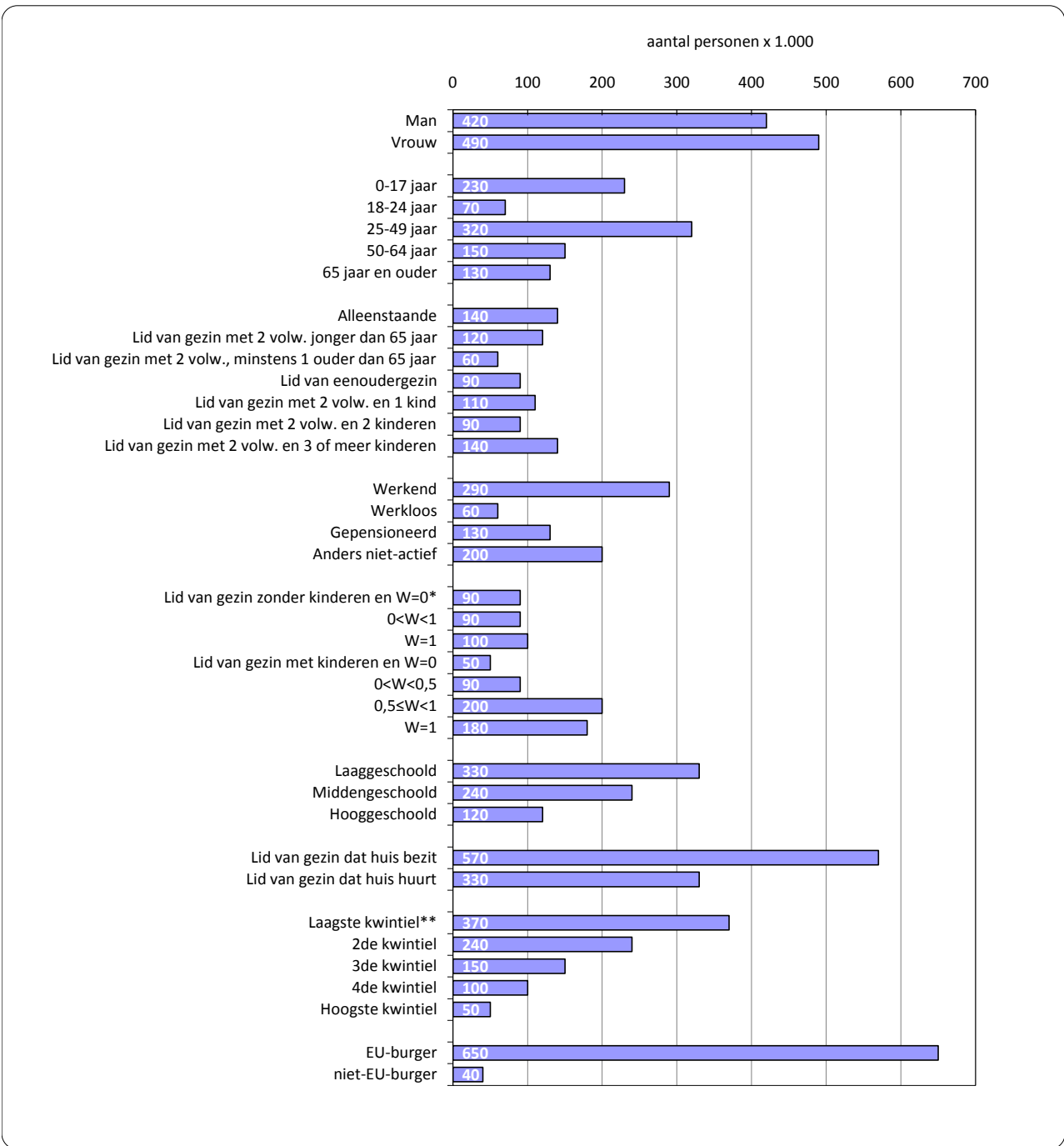
Percentage personen in huishouden dat woonkost zware last vindt

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal werkbare maanden tijdens het referentiejaar.

** Laagste kwintiel: 20% armste Vlaamse gezinnen; hoogste kwintiel: 20% rijkste Vlaamse gezinnen.

Aantal personen in huishouden dat woonkost zware last vindt

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal werkbare maanden tijdens het referentiejaar.

** Laagste kwintiel: 20% armste Vlaamse gezinnen; hoogste kwintiel: 20% rijkste Vlaamse gezinnen.

Indicator H6**Subjectieve beoordeling van de woonkosten: Europese vergelijking****Omschrijving**

Percentage personen dat leeft in een huishouden waar volgens de referentiepersoon de totale woonkost (huur of aflossing van de lening, verzekering, taksen, onderhoud en nutsvoorzieningen) een zware last vormt voor het huishoudinkomen

DIMENSIES

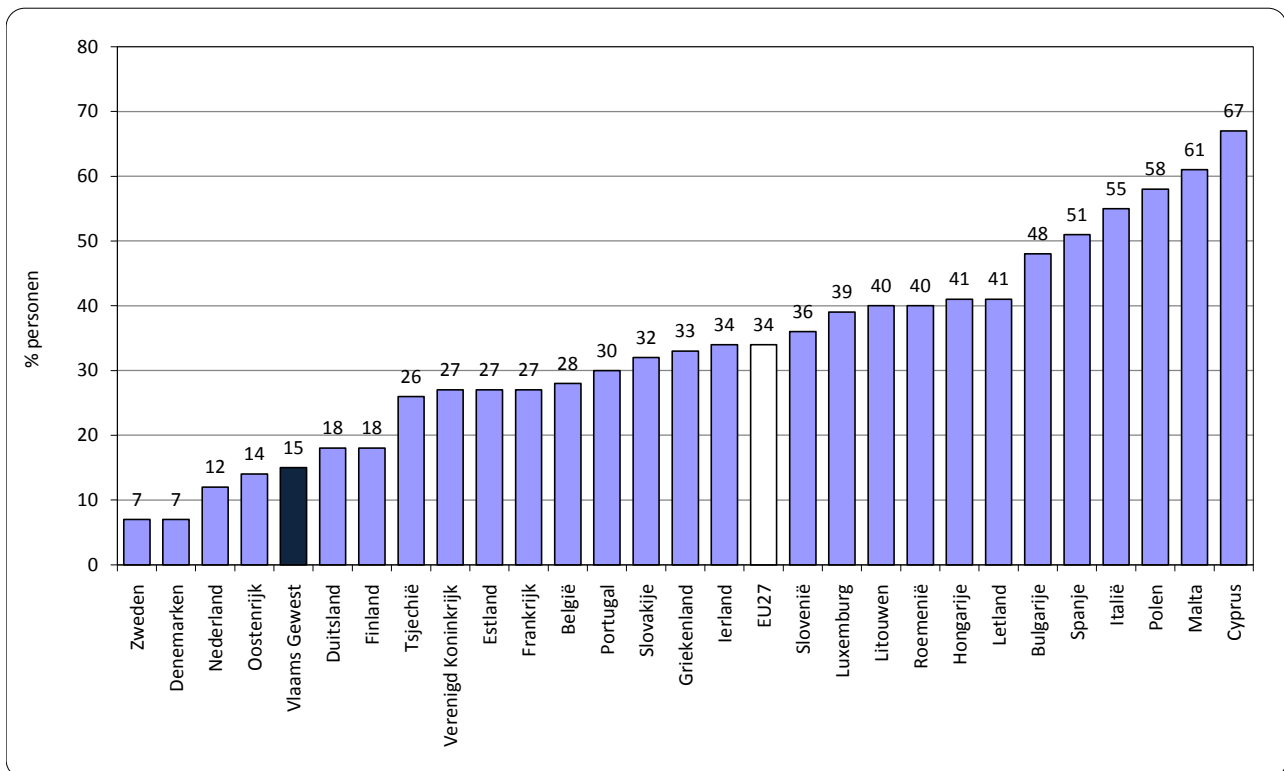
Ruimte Vlaams Gewest en 27 lidstaten van de Europese Unie
Tijd 2010

BRON

EU-SILC, Eurostat en Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

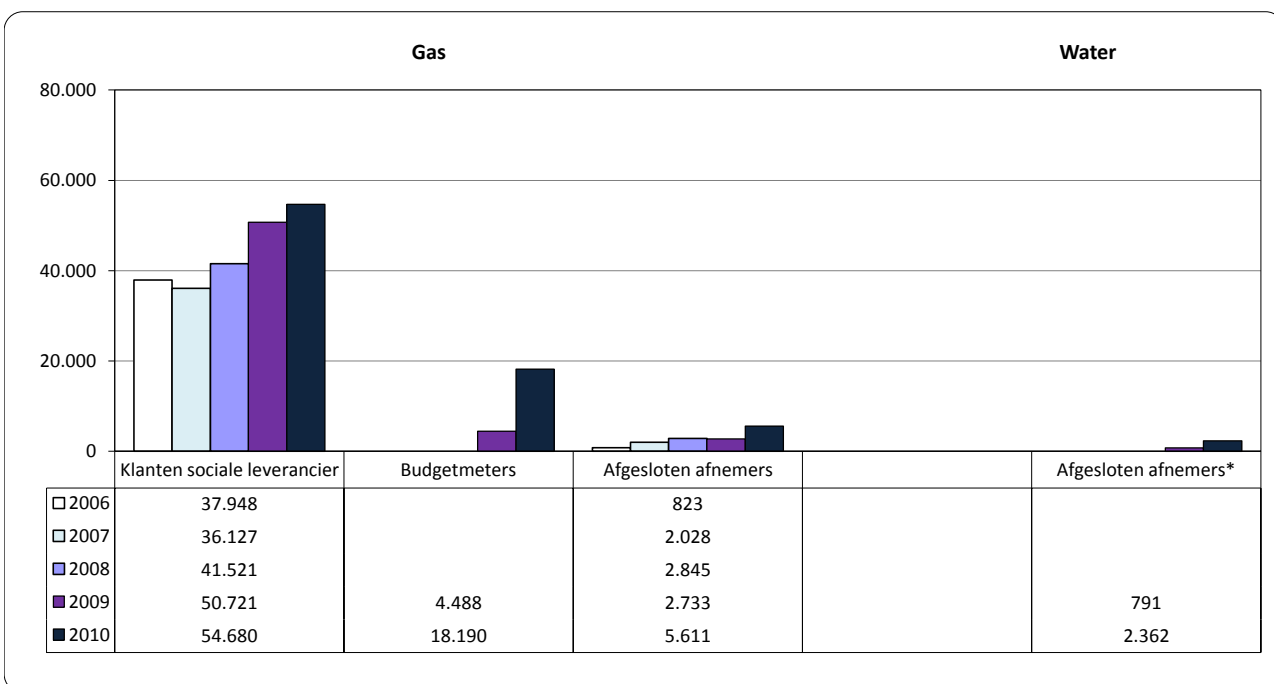
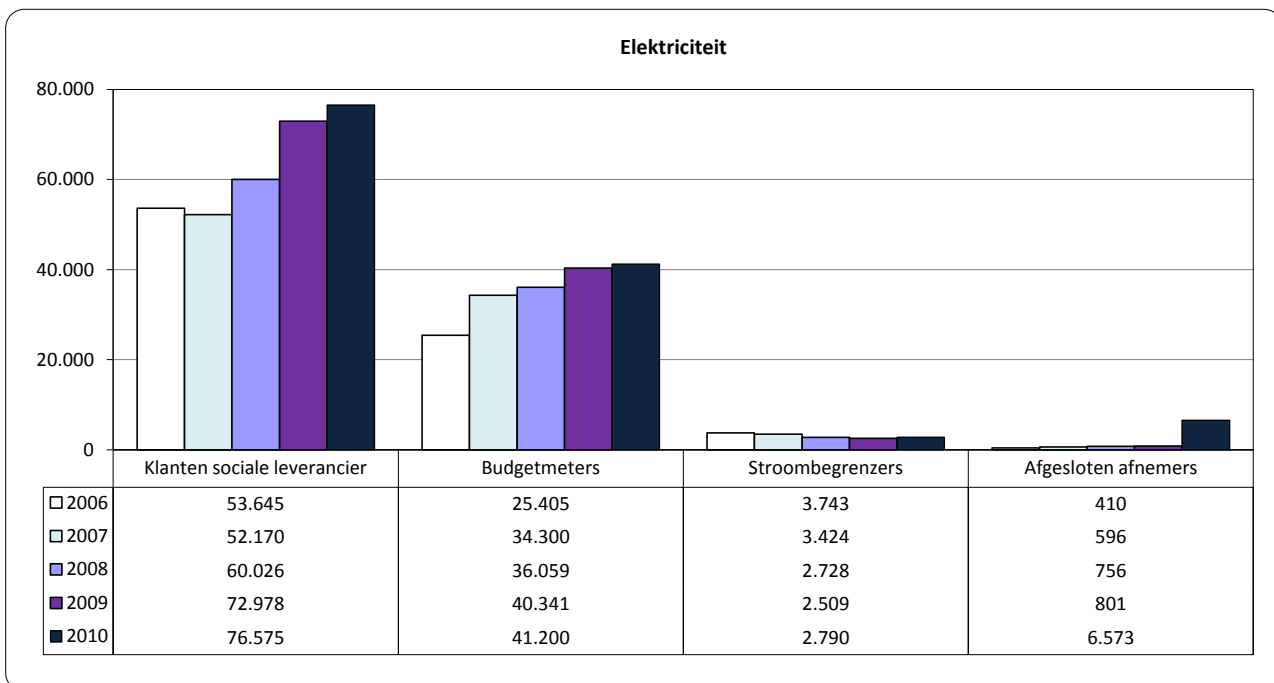
Indicator H7 **Energiearmoede - klanten sociale leveranciers, budgetmeters en afsluitingen: evolutie**

Omschrijving Het aantal huishoudelijke afnemers dat wordt belevd door de netbeheerders in hun rol van sociale leverancier, het aantal ingeschakelde budgetmeters en stroombegrenzers en het aantal afgesloten huishoudelijke afnemers, telkens op 31 december en het aantal van de watertoevoer afgesloten gezinnen in de loop van het jaar

DIMENSIES **Ruimte** Vlaams Gewest
Tijd 2006-2010

BRON VREG en VMW

Voor meer informatie www.vreg.be
www.vmw.be

* Cijfer 2011 in toelichting.

Toelichting

Het aantal door de netbeheerders van elektriciteit en gas voorziene huishoudens nam de voorbije jaren behoorlijk sterk toe. Het gaat telkens enkel om klanten van wie het leveringscontract werd opgezegd door de commerciële leverancier omwille van wanbetaling en die zoals wettelijk bepaald verder worden beleverd door de netbeheerders in hun rol van sociale leverancier. Eind 2010 ging het om 76.575 huishoudens voor elektriciteit en 54.680 voor gas.

Bij de meeste van de door de netbeheerder van elektriciteit voorziene huishoudens werd een budgetmeter geplaatst. Tot en met 2006 vereiste de regelgeving dat bij klanten van de netbeheerder dadelijk een budgetmeter geïnstalleerd werd. Begin 2007 werd de wetgeving aangepast waardoor enkel nog een budgetmeter geplaatst wordt bij afnemers die hun facturen ook bij de netbeheerders niet correct betalen. Het aantal budgetmeters voor elektriciteit is na een opvallende toename in de jaren daarvoor tussen 2009 en 2010 beperkt toegenomen. Eind 2010 verbruikte 41.200 huishoudens stroom via een budgetmeter. In de loop van 2009 werden ook de eerste budgetmeters geplaatst voor de levering van gas. Eind 2010 ging het om 18.190 huishoudens.

Het aantal stroombegrenzers nam tot 2009 af. Dat heeft te maken met het feit dat de netbeheerders tegenwoordig de voorkeur geven aan budgetmeters. Niettemin was er bij de stroombegrenzers in 2010 opnieuw een lichte toename. Eind 2010 verbruikten nog 2.790 Vlaamse gezinnen elektriciteit via een stroombegrenzer. Hun verbruik werd daardoor begrensd tot een vermogen van 10 ampère.

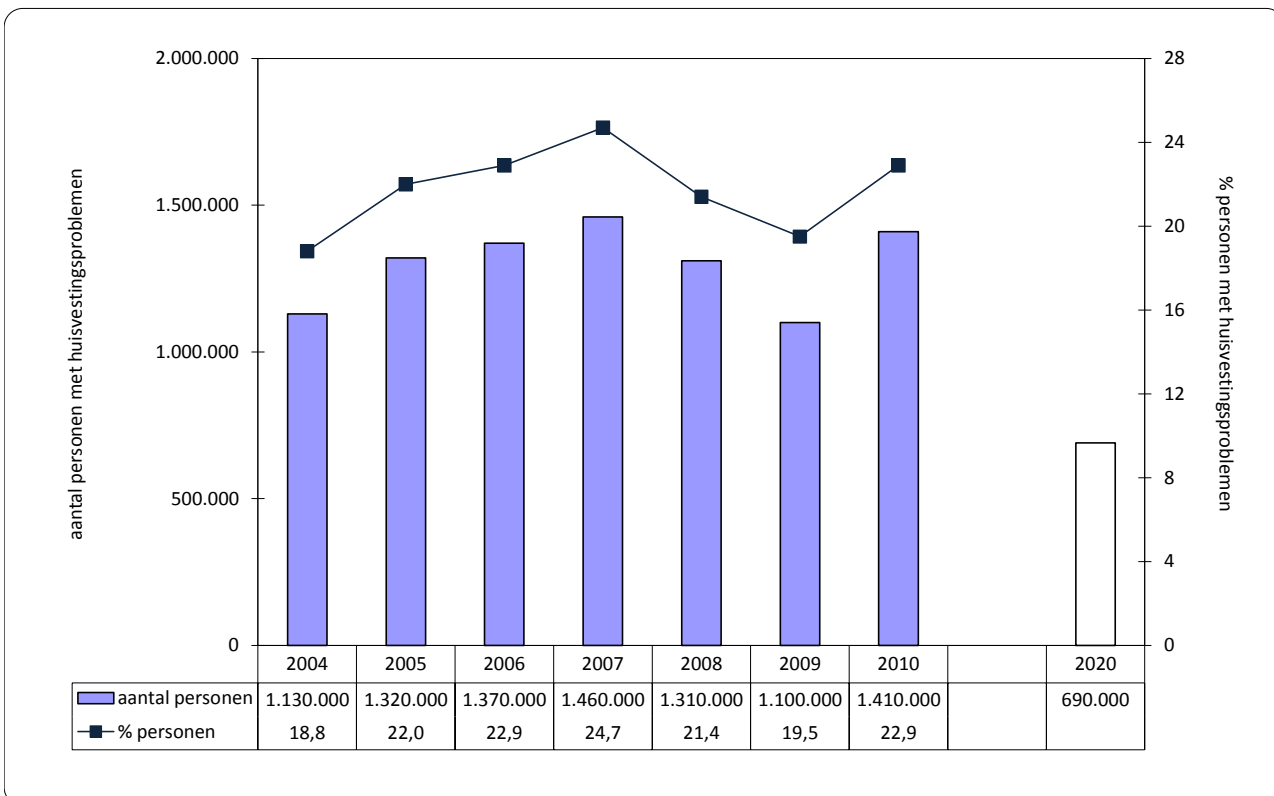
Bij wanbetaling bij de netbeheerder dient een vraag tot afsluiting van een klant voorgelegd te worden aan de Lokale Adviescommissie van de gemeente (LAC). Het aantal afgesloten afnemers voor elektriciteit en gas is in 2010 sterk toegenomen. Ook het aantal na wanbetaling van de watertoevoer afgesloten gezinnen is de afgelopen jaren sterk gestegen. In de loop van 2010 ging het in totaal om 2.362 gezinnen, in 2011 om 4.497 gezinnen.

Indicator H8 **Kwaliteit van de huisvesting: evolutie**

Omschrijving Percentage personen dat leeft in een huis met één of meerdere van volgende problemen: gebrek aan elementair comfort (bad of douche, warm stromend water, een toilet met waterspoeling in de woning zelf), gebrek aan ruimte (minder dan 1 kamer per lid van het gezin), minstens 1 van 4 mogelijke structurele problemen (lekkend dak, geen adequate verwarming, schimmel en vocht, rottende ramen en deuren)

DIMENSIES **Ruimte** Vlaams Gewest
Tijd 2004-2010, doelstelling 2020

BRON EU-SILC, Algemene Directie Statistiek
Voor meer informatie <http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/1319.htm>

Toelichting

Goed een vijfde van de bevolking in het Vlaamse Gewest (23%) leefde in 2010 in een huis met structurele problemen, een gebrek aan basiscomfort en/of een gebrek aan ruimte. Dat aandeel is na een stijging tussen 2004 en 2007 en een daling tussen 2007 en 2009, in 2010 weer iets gestegen.

In het Pact 2020 heeft de Vlaamse Regering er zich toe verbonden om het aantal personen dat woont in een huis met een gebrekkige kwaliteit tussen 2006 en 2020 met 50% te verminderen. Dat betekent dat in 2020 het aantal bewoners van dergelijke huizen gedaald moet zijn tot maximaal 690.000 personen. Na een duidelijke daling van de cijfers in 2008 en 2009 is er in 2010 echter weer sprake van een stijging.

Indicator H9

Kwaliteit van de huisvesting: situatie per bevolkingsgroep

Omschrijving

Percentage personen dat leeft in een huis met één of meerdere van volgende problemen: gebrek aan elementair comfort (bad of douche, warm stromend water, een toilet met waterspoeling in de woning zelf), gebrek aan ruimte (minder dan 1 kamer per lid van het gezin), minstens 1 van 4 mogelijke structurele problemen (lekkend dak, geen adequate verwarming, schimmel en vocht, rottende ramen en deuren)

DIMENSIES

Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2010

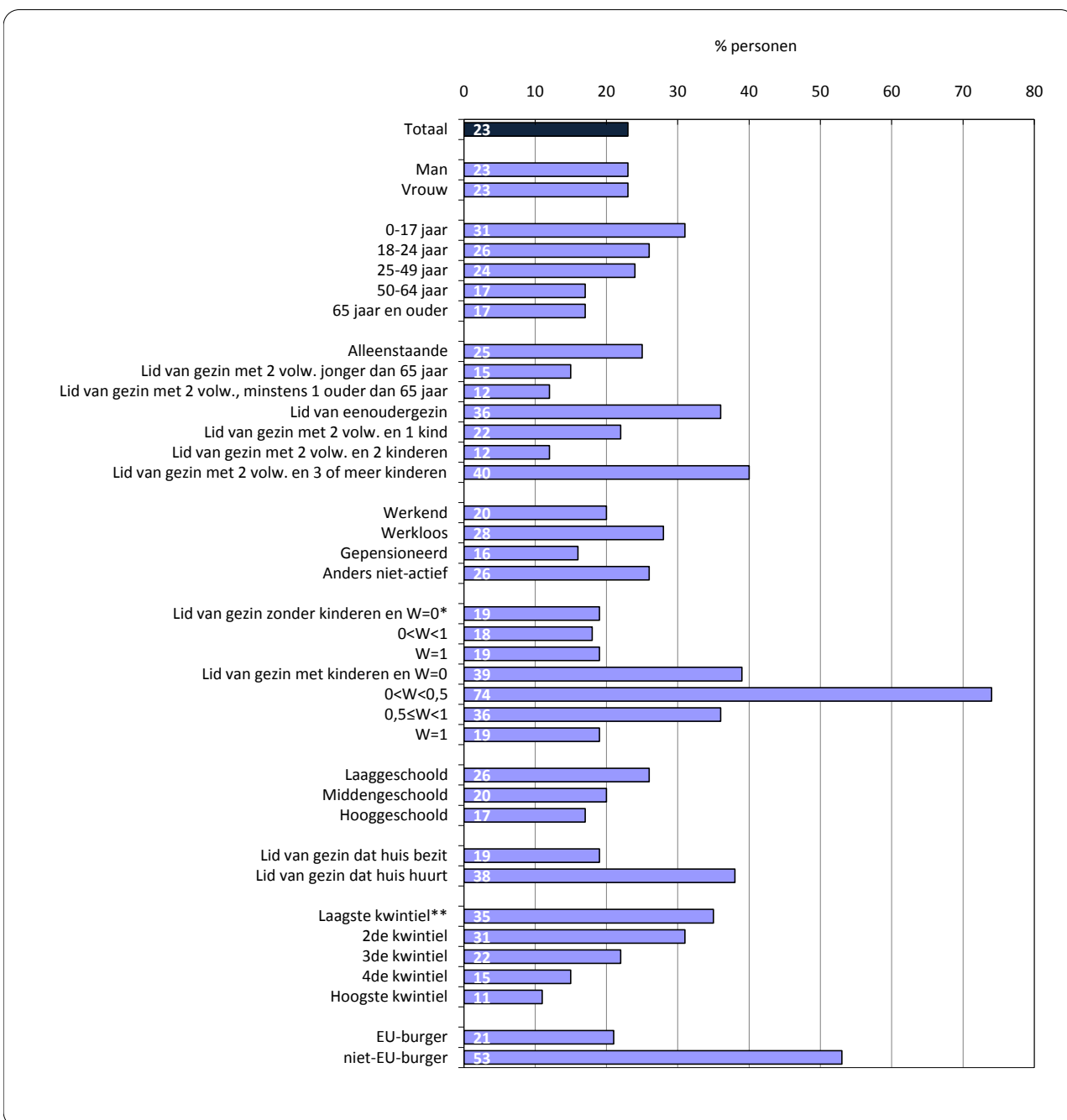
BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

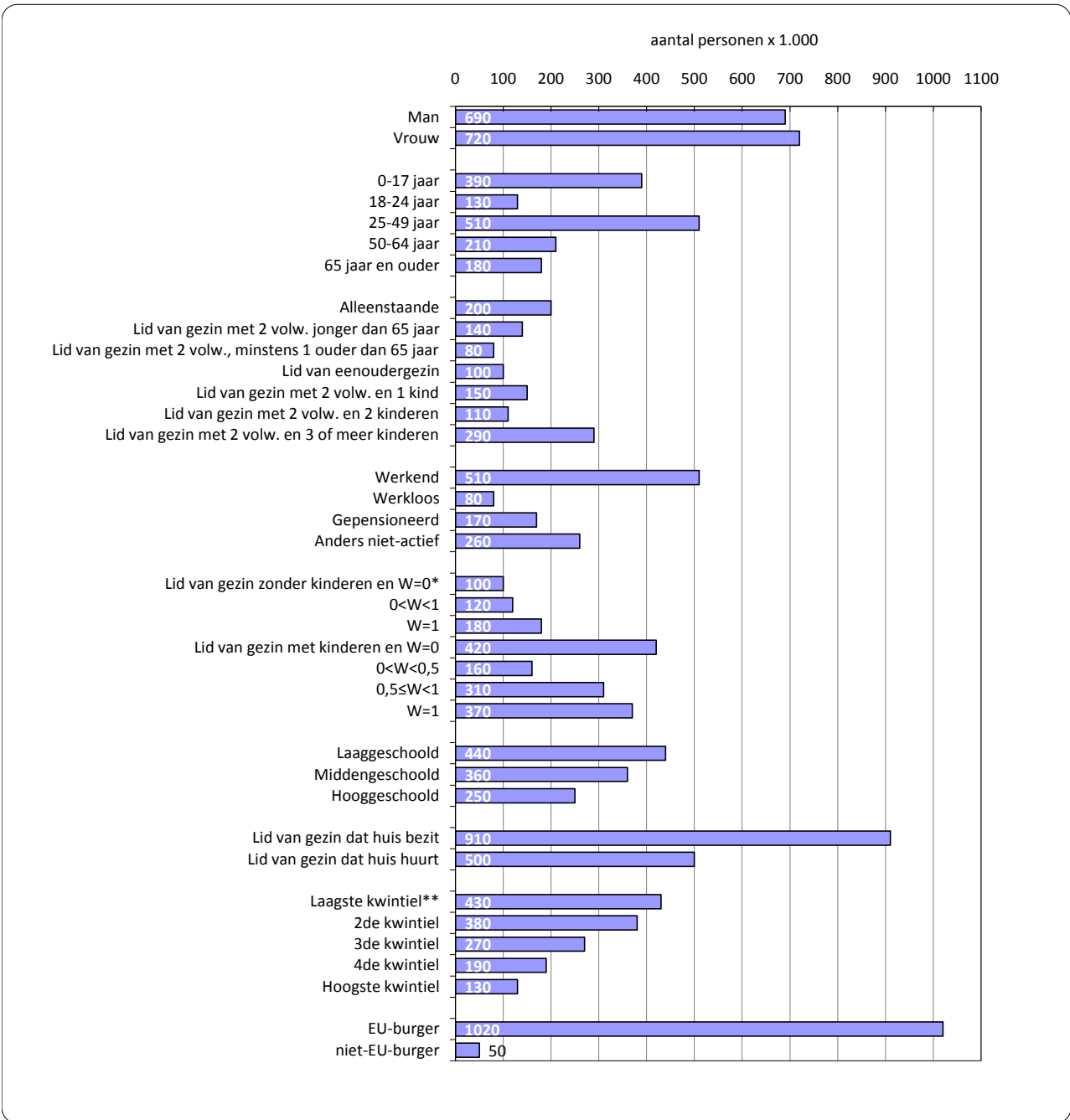
Percentage personen met huisvestingsproblemen

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal werkbare maanden tijdens het referentiejaar.

** Laagste kwintiel: 20% armste Vlaamse gezinnen; hoogste kwintiel: 20% rijkste Vlaamse gezinnen.

Aantal personen met huisvestingsproblemen

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal werkbare maanden tijdens het referentiejaar.

** Laagste kwintiel: 20% armste Vlaamse gezinnen; hoogste kwintiel: 20% rijkste Vlaamse gezinnen.

Indicator O1**Laaggeletterdheid en zwakke wiskundige prestaties bij jongeren: evolutie****Omschrijving**

Percentage leerlingen van 15 jaar die niveau 1 of lager scoren op de gecombineerde leesvaardigheidsschaal en de gecombineerde wiskundige geletterdheidsschaal van het Programme for International Student Assessment (PISA)

DIMENSIES

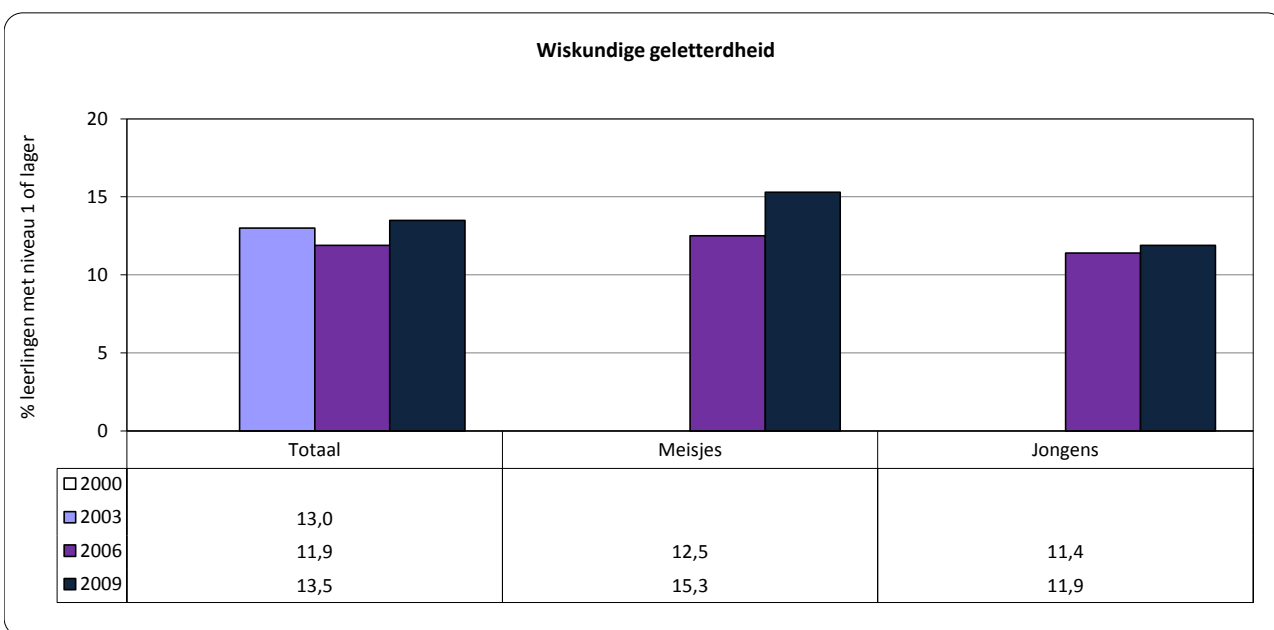
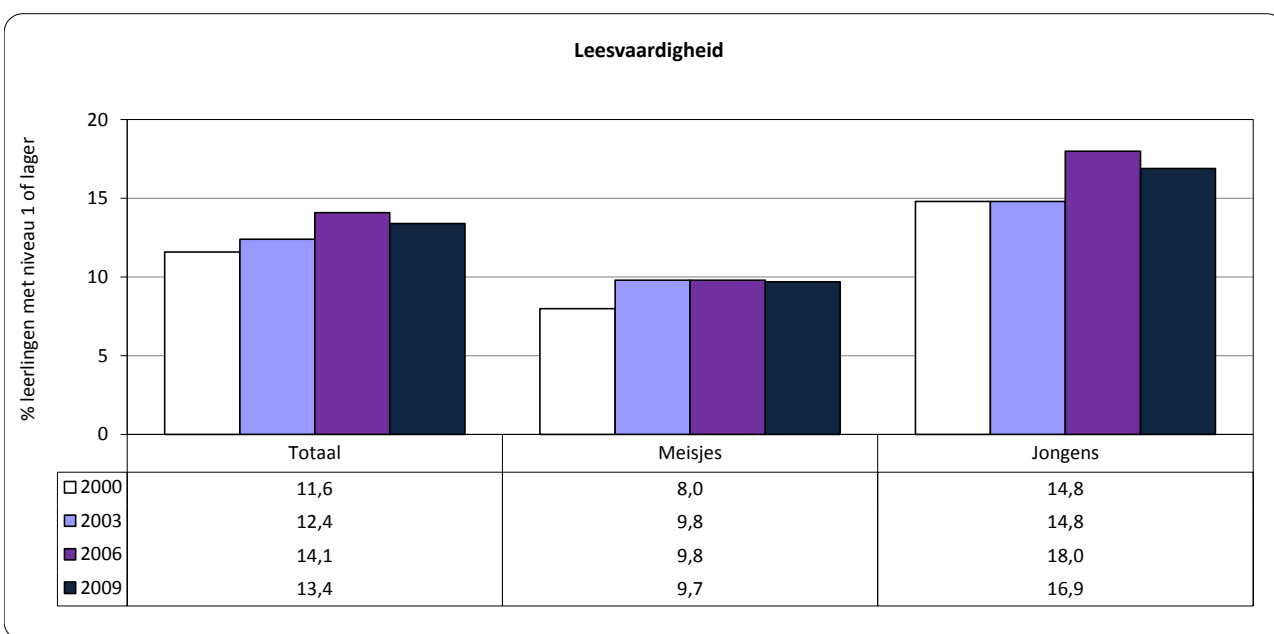
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2000, 2003, 2006, 2009

BRON

PISA, OESO

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/992.htm>

Toelichting

Hoewel Vlaanderen in vergelijking met andere Europese landen behoorlijk scoort qua geletterdheid van 15-jarigen, nam het aantal laaggeletterde leerlingen (leerlingen met niveau 1 of lager op de gecombineerde leesvaardigheidsschaal) tot 2006 toe waarna het tussen 2006 en 2009 licht daalde. Bovendien valt het grote verschil op tussen meisjes en jongens: meisjes scoren beter dan jongens. Bij wiskundige geletterdheid draait de verhouding tussen jongens en meisjes helemaal om. Hier scoren jongens het best.

Indicator O2

Ongekwalificeerde uitstroom: evolutie

Omschrijving

Percentage jongeren (18-24 jaar) met maximaal een diploma lager secundair onderwijs dat geen verder onderwijs volgt en tijdens de afgelopen 4 weken niet deelgenomen heeft aan een opleiding (EAK-gegevens) en percentage 22-jarigen dat niet beschikt over een kwalificatie van het niveau secundair onderwijs en zich niet meer in het leerplichtonderwijs bevindt (SSL-gegevens)

DIMENSIES

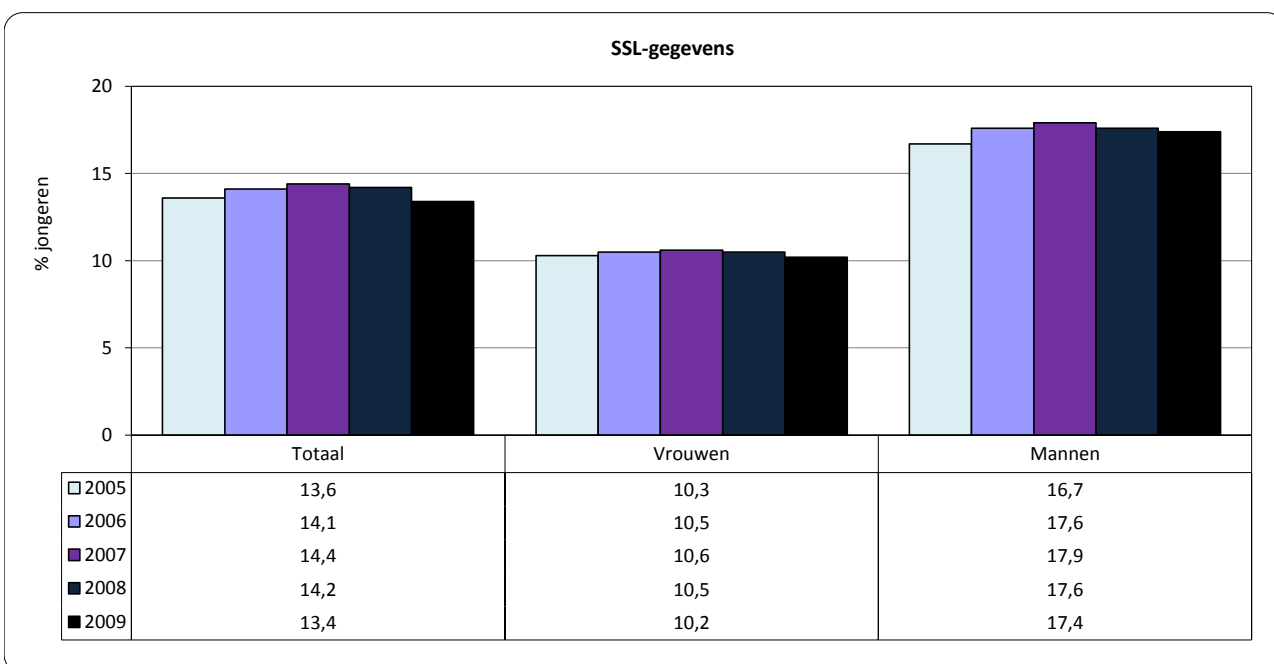
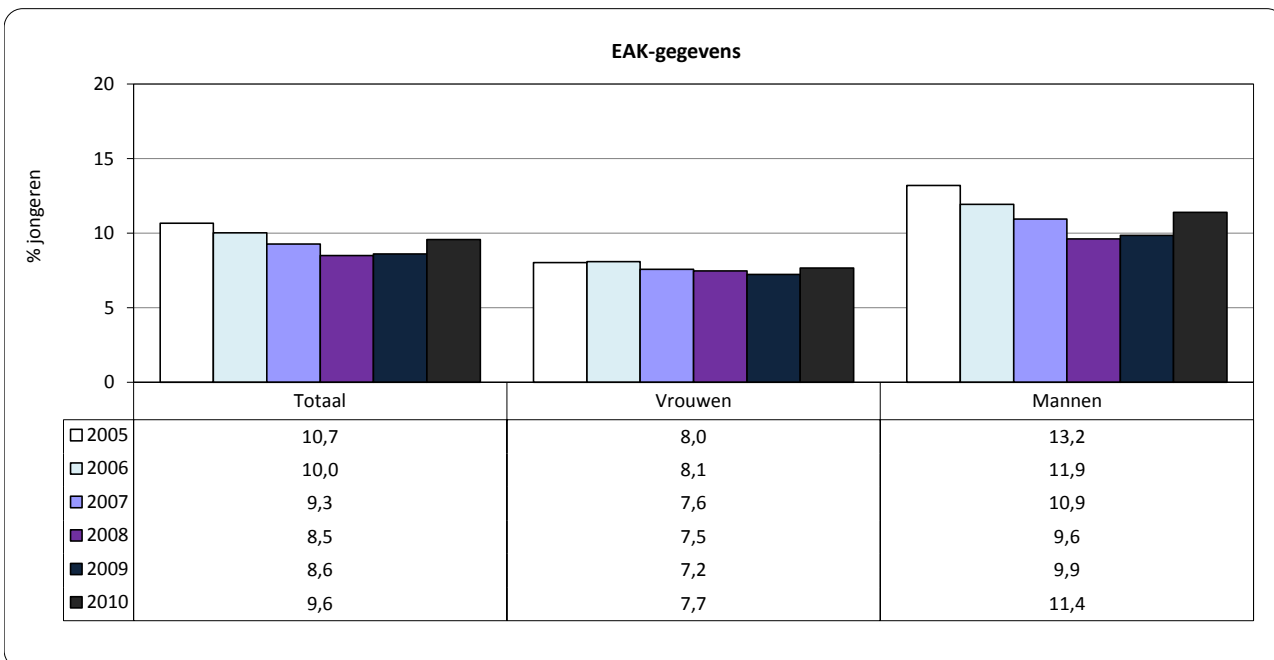
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2005-2010

BRON

EAK, Algemene Directie Statistiek
 Steunpunt Studie en Schoolloopbanen (SSL)

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/2290.htm>
<http://www.steunpuntloopbanen.be>

Toelichting

Het aandeel vroegtijdige schoolverlaters kan worden gemonitord op basis van surveygegevens (EAK-gegevens) of administratieve gegevens (SSL-gegevens).

De EAK-gegevens geven aan dat het aandeel schoolverlaters zonder diploma in Vlaanderen in 2010 na een gestage daling tussen 2005 en 2008 weer is gestegen. In 2010 ging het om 10% van 18- tot 24-jarigen. Vrouwen scoren duidelijk beter dan mannen. De totaalstijging in 2010 is vooral een gevolg van de stijging van de ongekwalificeerde uitstroom bij de mannen. Bij de vrouwen bleef de ongekwalificeerde uitstroom de voorbije jaren nagenoeg stabiel.

De administratieve gegevens verzameld door het Steunpunt Studie en Schoolloopbanen (SSL) geven hogere cijfers. Dat is mogelijk een gevolg van het feit dat bij de SSL-gegevens geen rekening wordt gehouden met opleidingen buiten het leerplichtonderwijs en dat er in tegenstelling tot bij de EAK-gegevens niet gewerkt wordt met een bevraging van de betrokkene zelf maar met gegevens gebaseerd op administratieve databanken.

Volgens de SSL-gegevens is er in 2009 sprake van goed 13% vroegtijdige schoolverlaters in Vlaanderen. Dat aandeel neemt de laatste jaren beperkt af. Net als bij de EAK-gegevens valt ook hier het grote verschil op tussen vrouwen en mannen.

Indicator O3**Ongekwalficeerde uitstroom: Europese vergelijking****Omschrijving**

Percentage jongeren (18-24 jaar) met maximaal een diploma lager secundair onderwijs dat geen verder onderwijs volgt en tijdens de afgelopen 4 weken niet deelgenomen heeft aan een opleiding

DIMENSIES

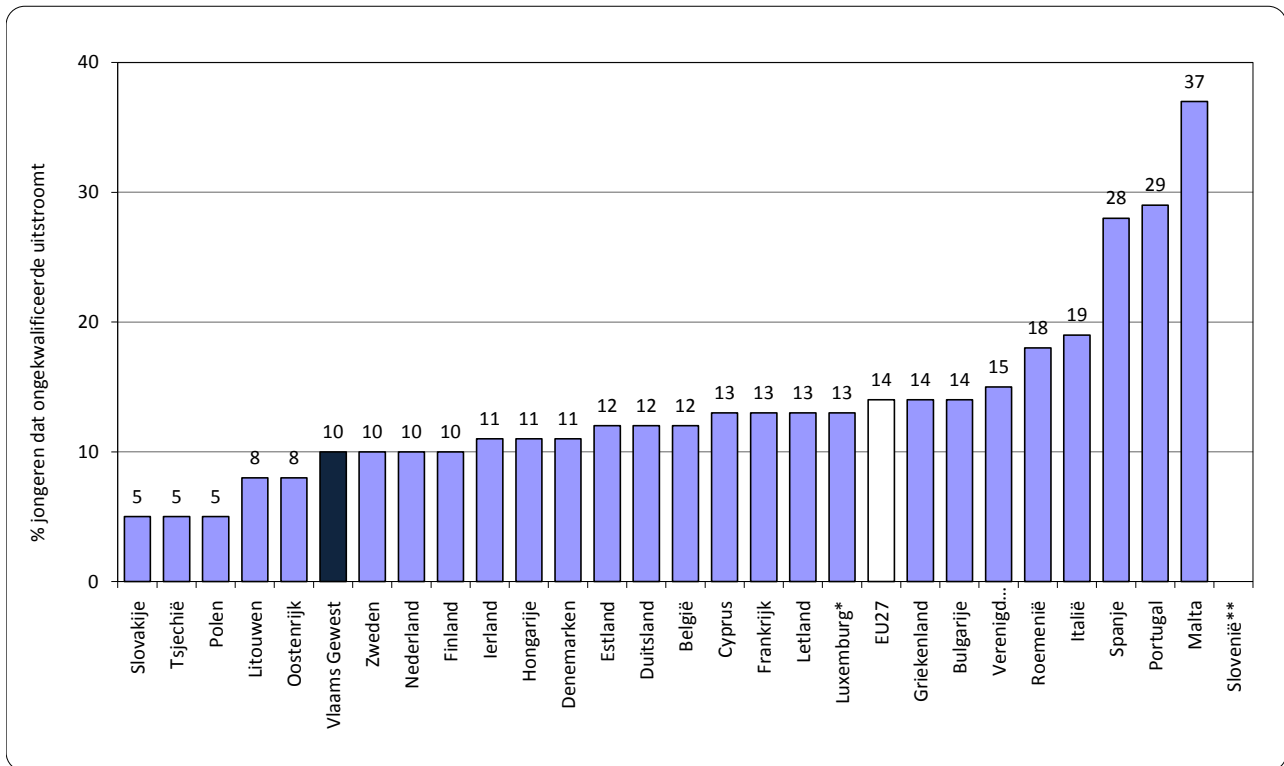
Ruimte Vlaams Gewest en 27 lidstaten van de Europese Unie
Tijd 2010

BRON

EAK - LFS, Eurostat en Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/2290.htm>

* Cijfer voor 2008.

** Geen cijfer beschikbaar.

Indicator G1**Subjectieve beoordeling van de gezondheidssituatie: evolutie****Omschrijving**

Percentage en aantal personen van 16 jaar en ouder dat zijn of haar gezondheidstoestand als slecht tot zeer slecht omschrijft

DIMENSIES

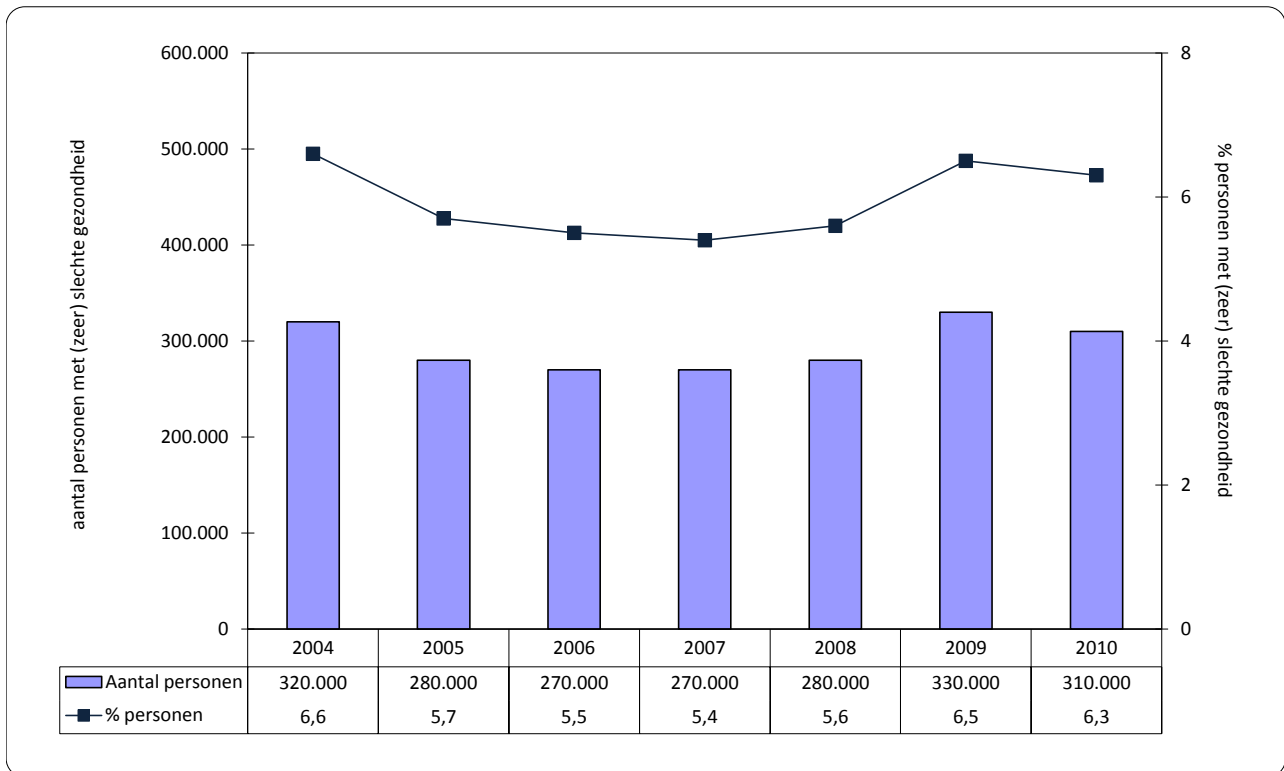
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2004-2010

BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

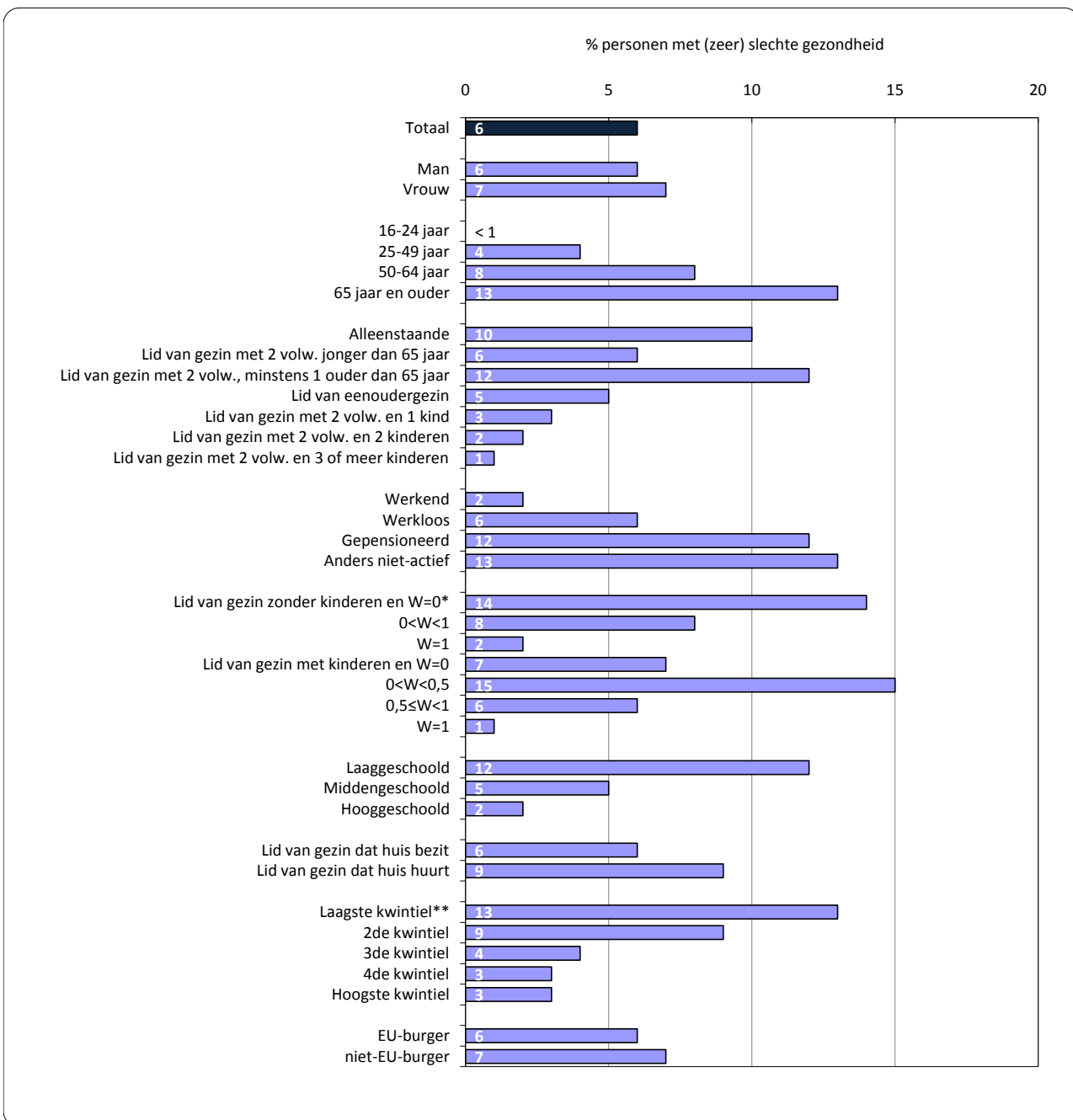
<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

Toelichting

In 2010 omschreven goed 6% van de Vlamingen van 16 jaar en ouder hun gezondheidstoestand als slecht of zeer slecht. Dat komt overeen met ongeveer 310.000 personen. Dat aandeel ligt de laatste jaren steeds tussen 6,5% en 5,5% van de Vlamingen.

Indicator G2	Subjectieve beoordeling van de gezondheidssituatie: situatie per bevolkingsgroep	
Omschrijving	Percentage personen van 16 jaar en ouder dat zijn of haar gezondheidstoestand als slecht tot zeer slecht omschrijft	
DIMENSIES	Ruimte	Vlaams Gewest
	Tijd	2010
BRON	EU-SILC, Algemene Directie Statistiek	
Voor meer informatie	http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm	

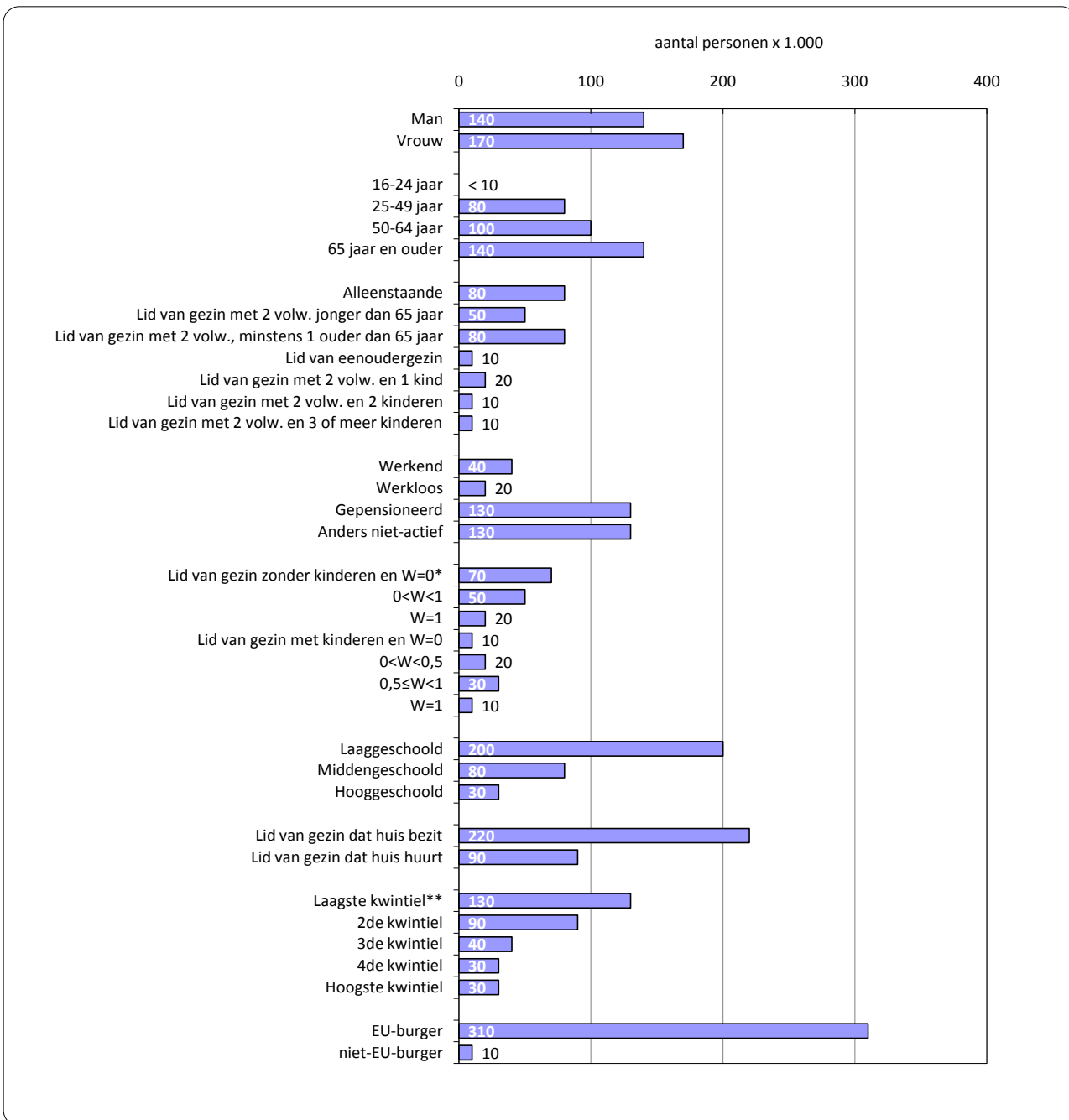
Percentage personen met (zeer) slechte gezondheid

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal werkbare maanden tijdens het referentiejaar.

** Laagste kwintiel: 20% armste Vlaamse gezinnen; hoogste kwintiel: 20% rijkste Vlaamse gezinnen.

Aantal personen met (zeer) slechte gezondheid

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal werkbare maanden tijdens het referentiejaar.

** Laagste kwintiel: 20% armste Vlaamse gezinnen; hoogste kwintiel: 20% rijkste Vlaamse gezinnen.

Indicator G3**Subjectieve beoordeling van de gezondheidssituatie: Europese vergelijking****Omschrijving**

Percentage personen van 16 jaar en ouder dat zijn of haar gezondheidstoestand als slecht tot zeer slecht omschrijft

DIMENSIES

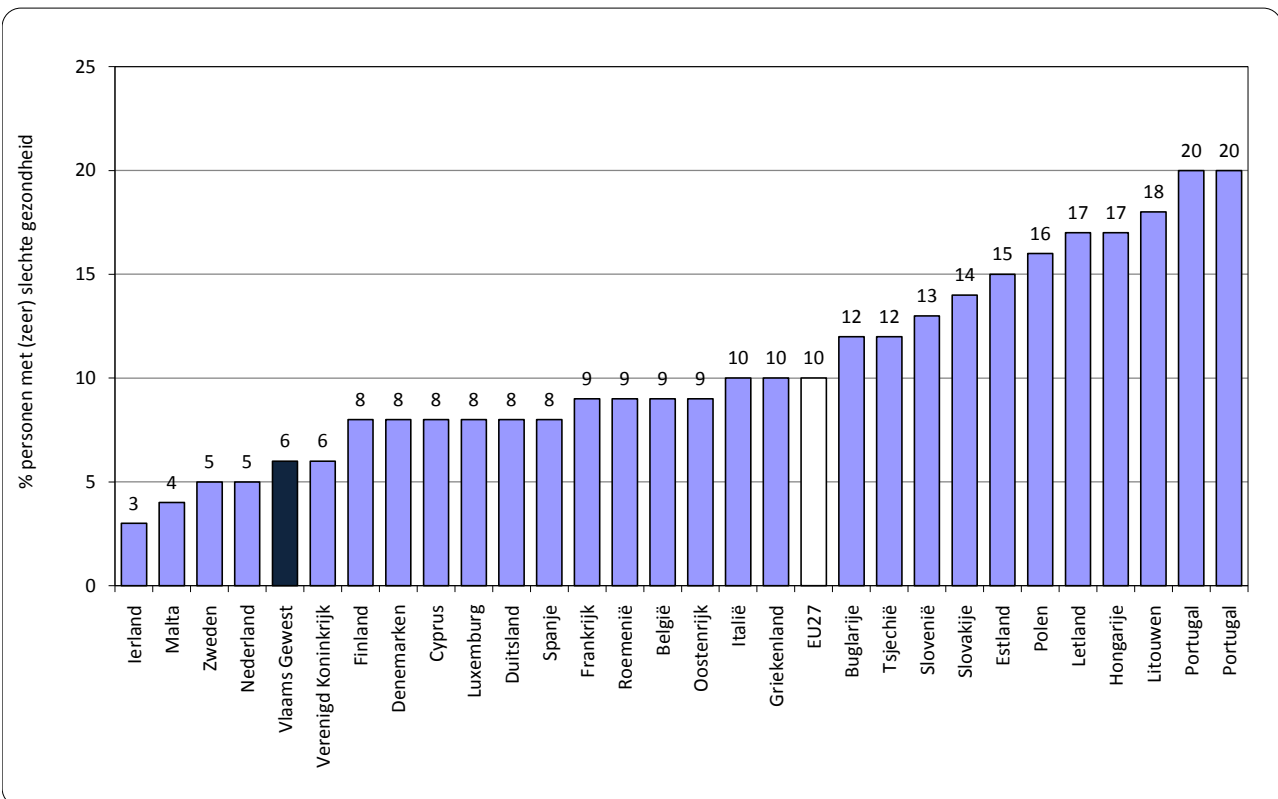
Ruimte Vlaams Gewest en 27 lidstaten van de Europese Unie
Tijd 2010

BRON

EU-SILC, Eurostat en Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

Indicator G4**Uitstel gezondheidszorg om financiële redenen: evolutie****Omschrijving**

Percentage en aantal personen dat leeft in een huishouden waarvan één van de leden in het voorbije jaar een bezoek aan de arts of tandarts heeft moeten uit- of afstellen om financiële redenen

DIMENSIES

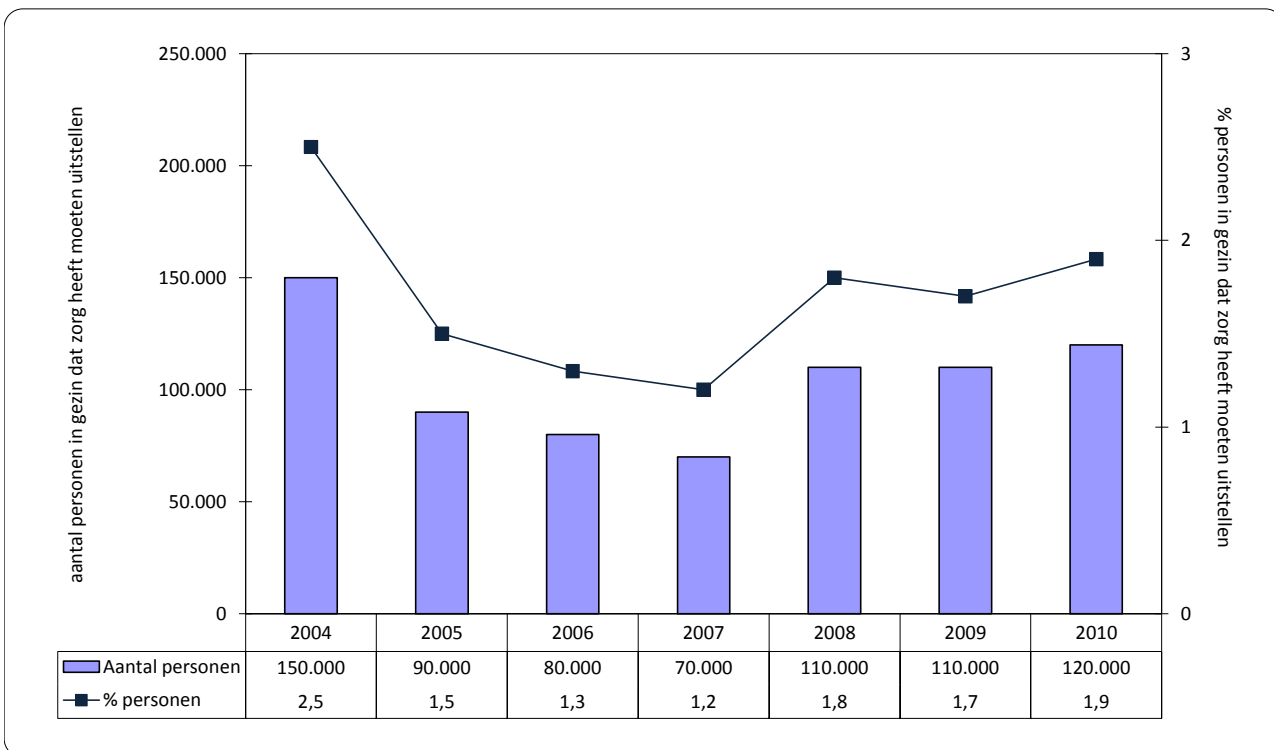
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2004-2010

BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

Toelichting

In 2010 leven bijna 2% van de Vlamingen (ongeveer 120.000 personen) in een huishouden dat gezondheidszorgen heeft moeten uits tellen om financiële redenen. Dat aandeel schommelt de laatste jaren tussen goed 1% en 2,5% van de Vlamingen.

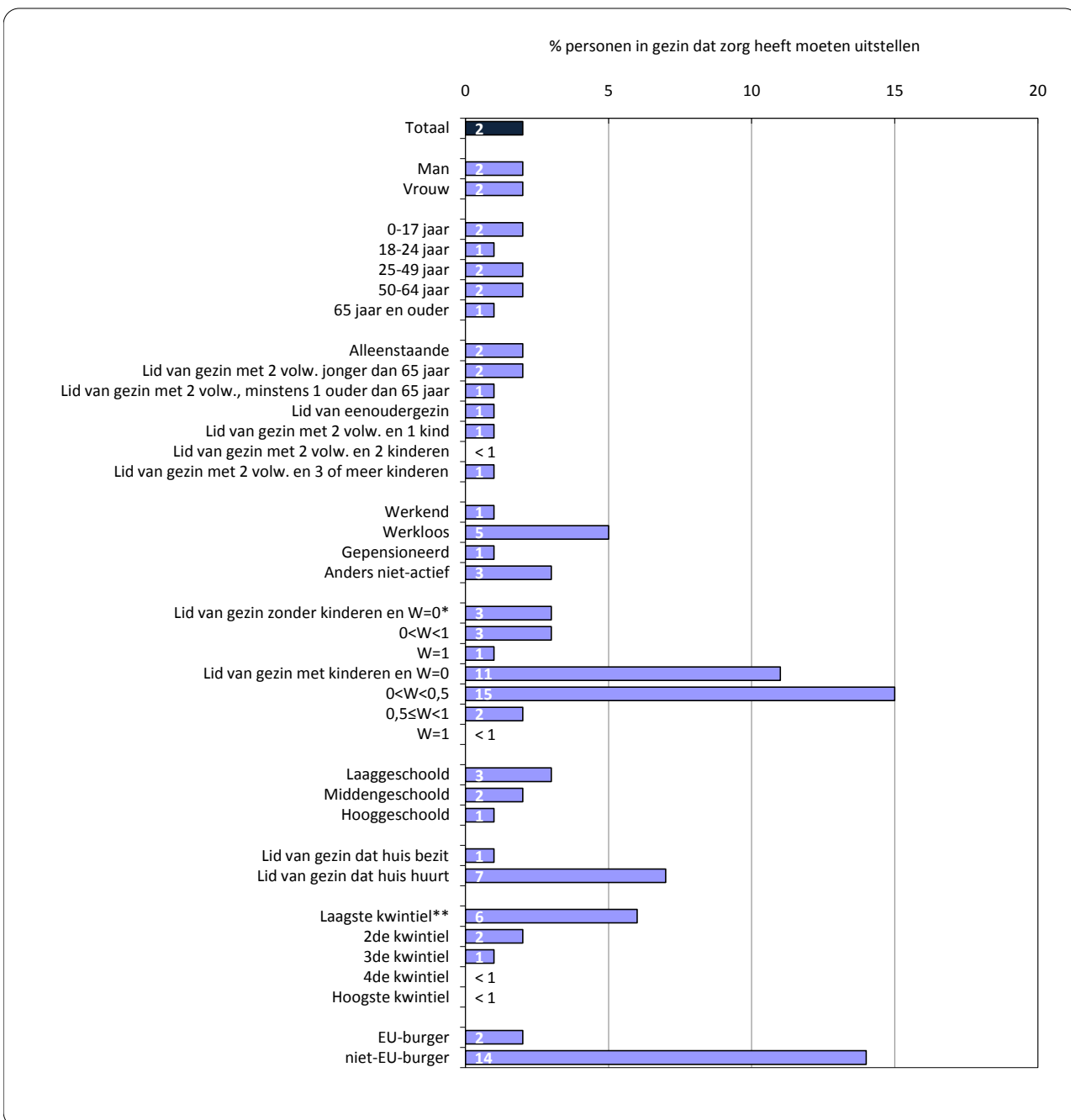
Indicator G5 Uitstel gezondheidszorg om financiële redenen: situatie per bevolkingsgroep

Omschrijving Percentage personen dat leeft in een huishouden waar één van de leden in het voorbije jaar een bezoek aan de arts of tandarts heeft moeten uit- of afstellen om financiële redenen

DIMENSIES Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2010

BRON EU-SILC, Eurostat en Algemene Directie Statistiek
Voor meer informatie <http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

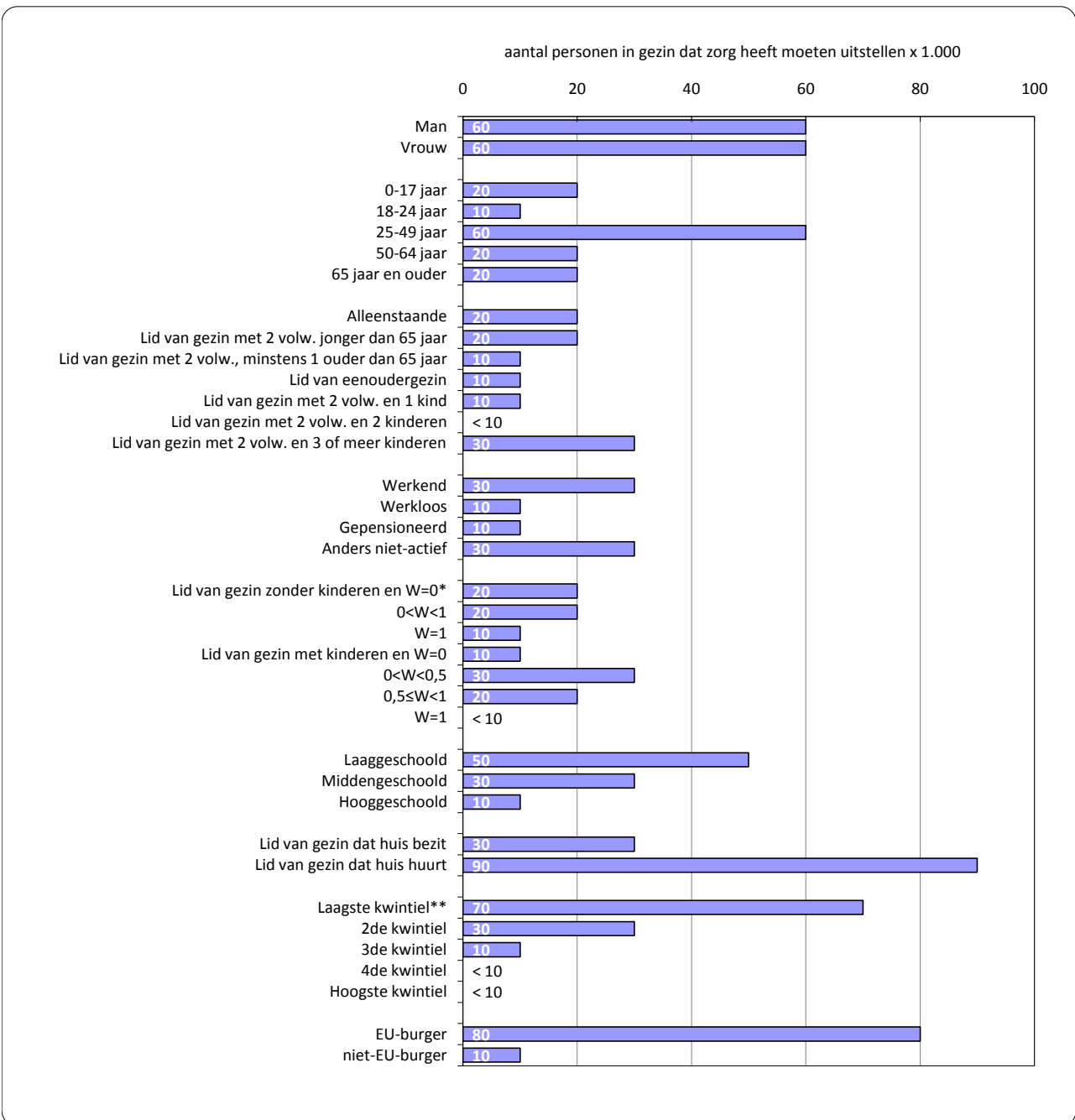
Percentage personen in gezin dat zorg heeft moeten uitstellen

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal werkbare maanden tijdens het referentiejaar.

** Laagste kwintiel: 20% armste Vlaamse gezinnen; hoogste kwintiel: 20% rijkste Vlaamse gezinnen.

Aantal personen in gezin dat zorg heeft moeten uitstellen

* Werkintensiteit (W): het aantal werkelijk gewerkte maanden door alle volwassen leden van het huishouden ten opzichte van het aantal werkbare maanden tijdens het referentiejaar.

** Laagste kwintiel: 20% armste Vlaamse gezinnen; hoogste kwintiel: 20% rijkste Vlaamse gezinnen.

Indicator M1**Niet-participatie aan cultuur: evolutie****Omschrijving**

Percentage en aantal personen van 18 jaar tot 85 jaar dat niet participeert aan cultuur. Het gaat om personen die niet minstens 1 keer per jaar ten minste 2 van volgende cultuuractiviteiten ondernemen: het bijwonen van een opera of klassiek concert, een pop- of rockconcert, een jazz- of bluesconcert, een folkoptreden of traditioneel concert, een dans- of balletvoorstelling, een theatervoorstelling, museumbezoek, bibliotheekbezoek en bioscoopbezoek.

DIMENSIES

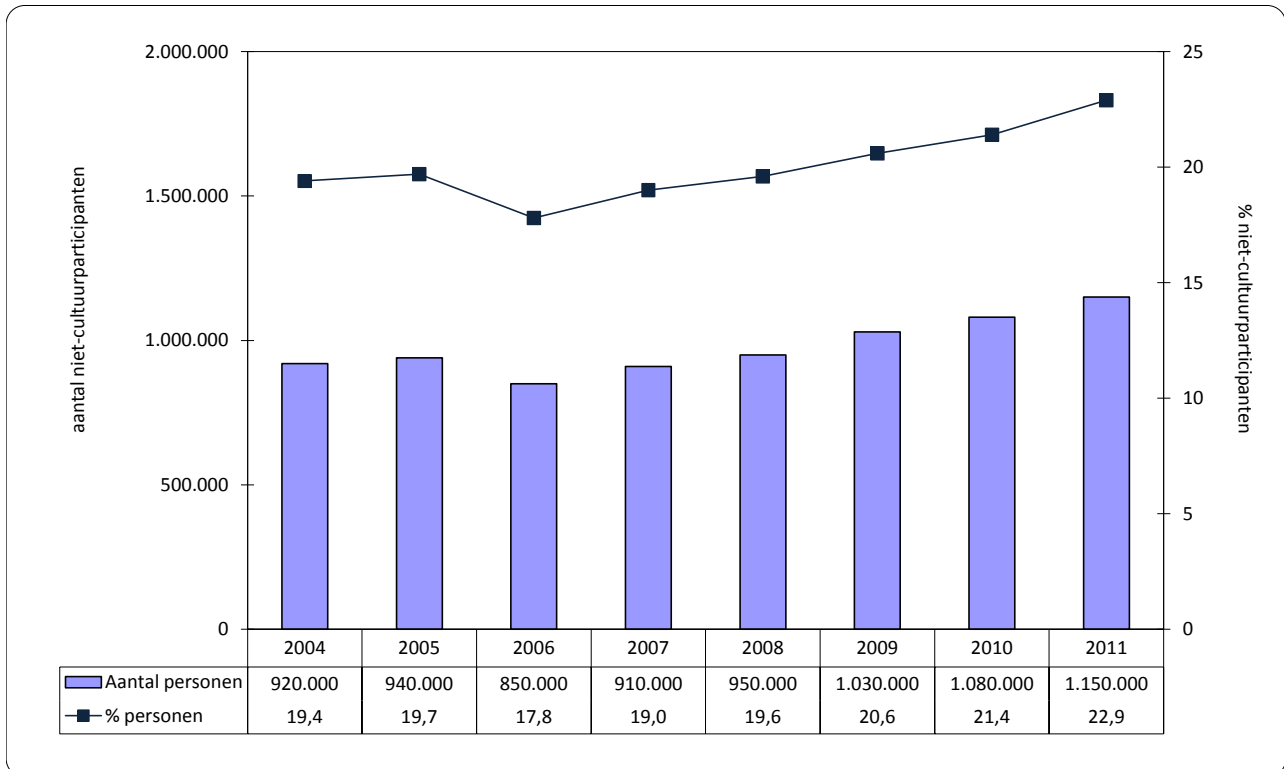
Ruimte Vlaamse Gemeenschap
Tijd 2004-2011

BRON

SCV-survey, Studiedienst van de Vlaamse Regering

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/629.htm>

Toelichting

In 2011 namen 23% van de Vlamingen van 18 tot 85 jaar (ongeveer 1,2 miljoen personen) niet deel aan culturele activiteiten. Het aandeel niet-participanten is sinds 2006 duidelijk gestegen.

Indicator M2**Niet-participatie aan cultuur: situatie per bevolkingsgroep****Omschrijving**

Percentage en aantal personen van 18 tot 85 jaar dat niet participeert aan cultuur. Het gaat om personen die niet minstens 1 keer per jaar ten minste 2 van volgende cultuuractiviteiten ondernemen: het bijwonen van een opera of klassiek concert, een pop- of rockconcert, een jazz- of bluesconcert, een folkoptreden of traditioneel concert, een dans- of balletvoorstelling, een theatervoorstelling, museumbezoek, bibliotheekbezoek en bioscoopbezoek.

DIMENSIES

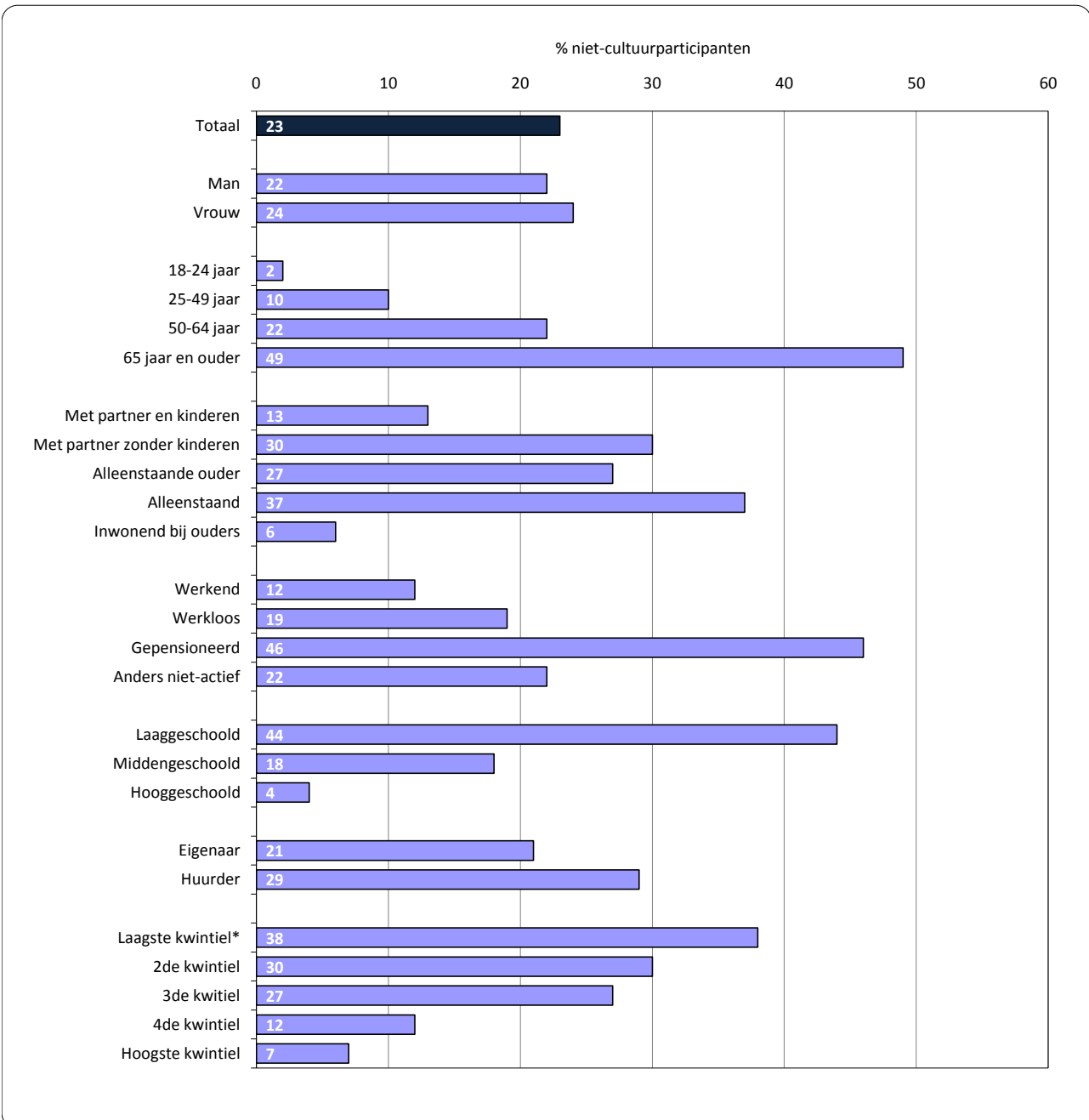
Ruimte Vlaamse Gemeenschap
Tijd 2011

BRON

SCV-survey, Studiedienst van de Vlaamse Regering

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/629.htm>

* Laagste kwintiel: 20% armste gezinnen; hoogste kwintiel: 20% rijkste gezinnen.

Indicator M3**Niet-participatie aan sport: evolutie****Omschrijving**

Percentage en aantal personen van 18 tot 85 jaar dat niet aan sport doet (sport wordt hier ruim opgevat, omvat ook fietsen en wandelen)

DIMENSIES

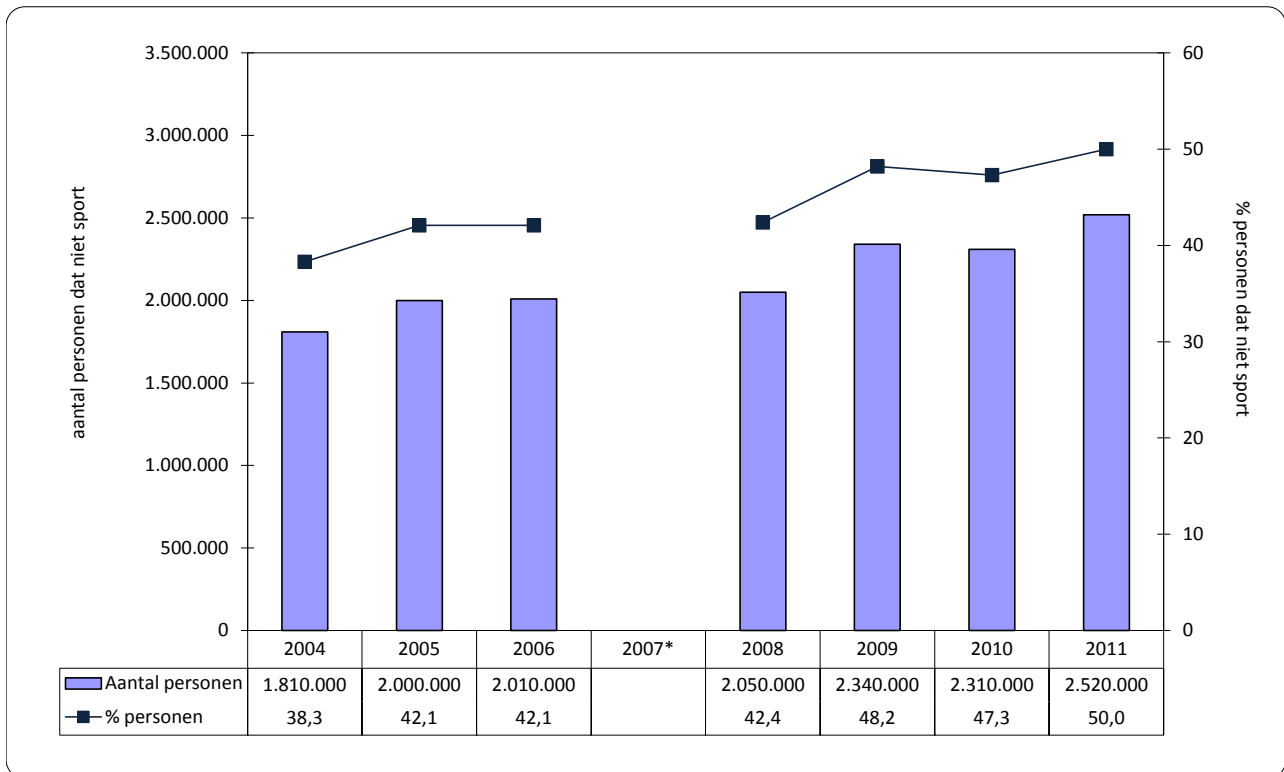
Ruimte Vlaamse Gemeenschap
Tijd 2004-2011

BRON

SCV-survey, Studiedienst van de Vlaamse Regering

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/2515.htm>

* Niet bevraagd in 2007.

Toelichting

In 2011 deed de helft van de Vlamingen van 18 jaar en ouder (ongeveer 2,5 miljoen personen) niet aan sport. Sport wordt hierbij ruim opgevat: ook wandelen en fietsen wordt als sportbeoefening beschouwd. Het aandeel niet-sporters is de voorbije jaren duidelijk toegenomen.

Indicator M4**Niet-participatie aan sport: situatie per bevolkingsgroep****Omschrijving**

Percentage personen van 18 tot 85 jaar dat niet aan sport doet (sport wordt hier ruim opgevat, omvat ook fietsen en wandelen)

DIMENSIES

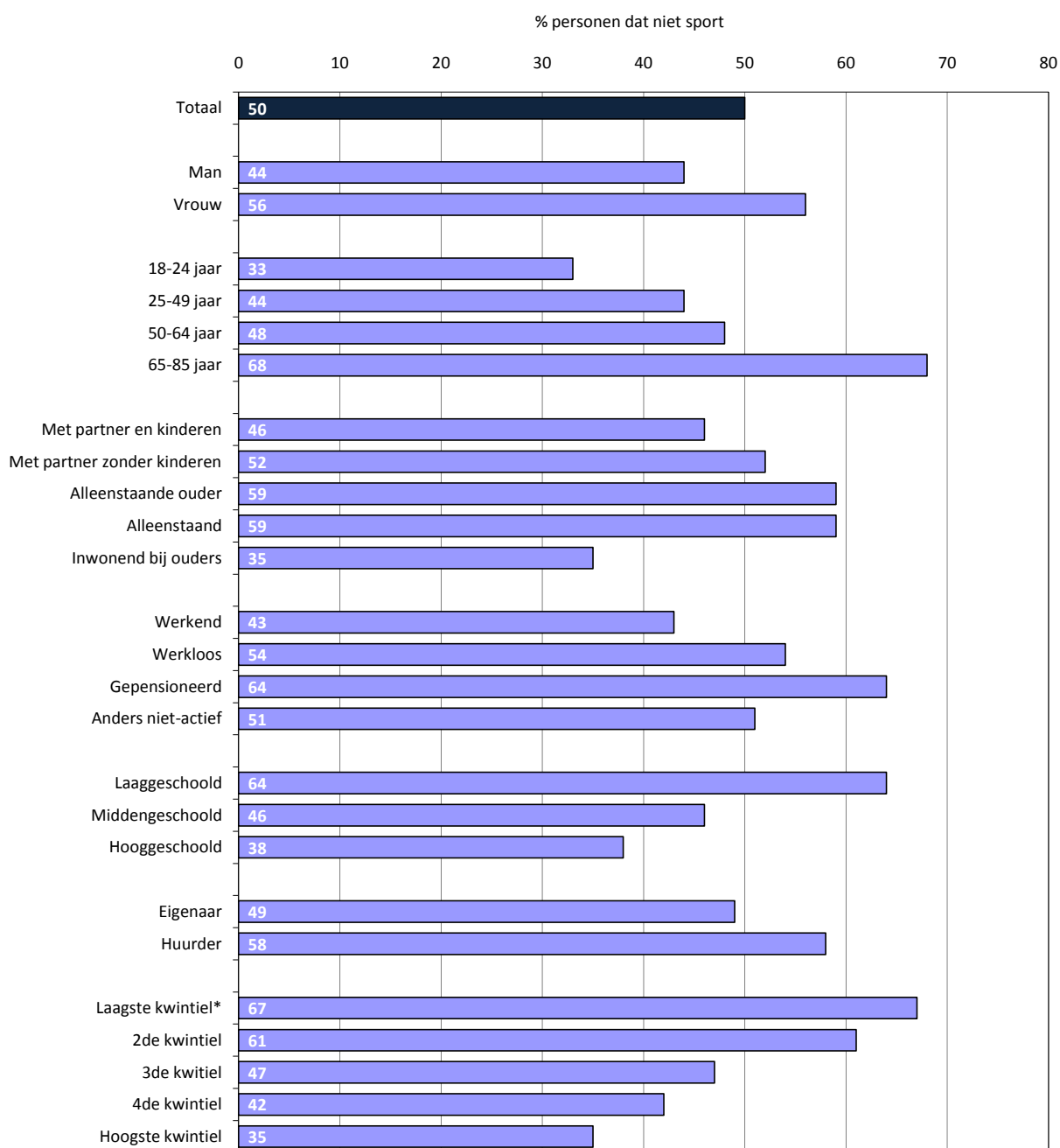
Ruimte Vlaamse Gemeenschap
Tijd 2011

BRON

SCV-survey, Studiedienst van de Vlaamse Regering

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/2515.htm>

* Laagste kwintiel: 20% armste gezinnen; hoogste kwintiel: 20% rijkste gezinnen.

Indicator M5**Niet-participatie aan verenigingen: evolutie****Omschrijving**

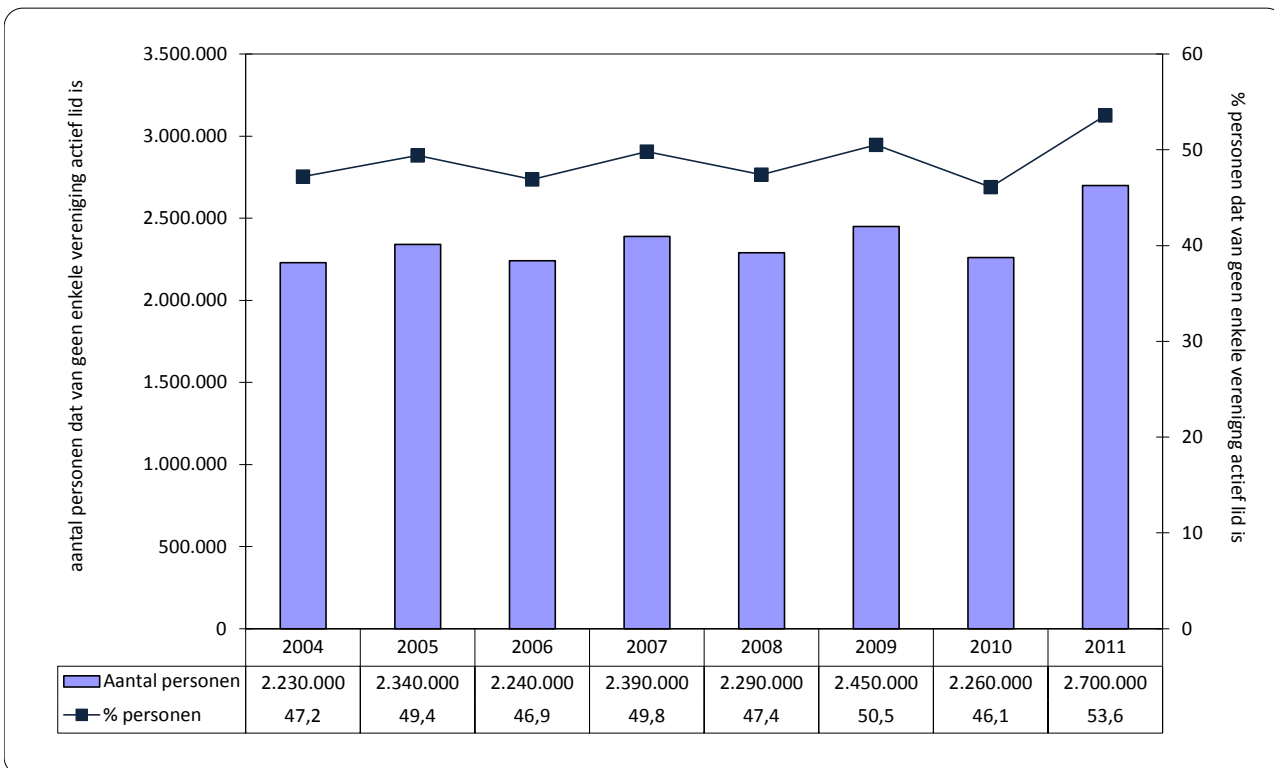
Percentage en aantal personen van 18 tot 85 jaar dat van geen enkele vereniging actief lid is

DIMENSIES

Ruimte Vlaamse Gemeenschap
Tijd 2004-2011

BRON

SCV-survey, Studiedienst van de Vlaamse Regering

Voor meer informatie<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/634.htm>**Toelichting**

In 2011 was 54% van de Vlamingen van 18 jaar tot 85 jaar (ongeveer 2,6 miljoen personen) van geen enkele vereniging actief lid of bestuurslid. Het aandeel Vlamingen dat niet participeert aan verenigingen schommelde de voorbije jaren tussen 47% en 51%, al lijkt dat aandeel in 2011 nog iets te zijn toegenomen.

Indicator M6

Niet-participatie aan verenigingen: situatie per bevolkingsgroep

Omschrijving

Percentage personen van 18 tot 85 jaar dat van geen enkele vereniging actief lid is

DIMENSIES

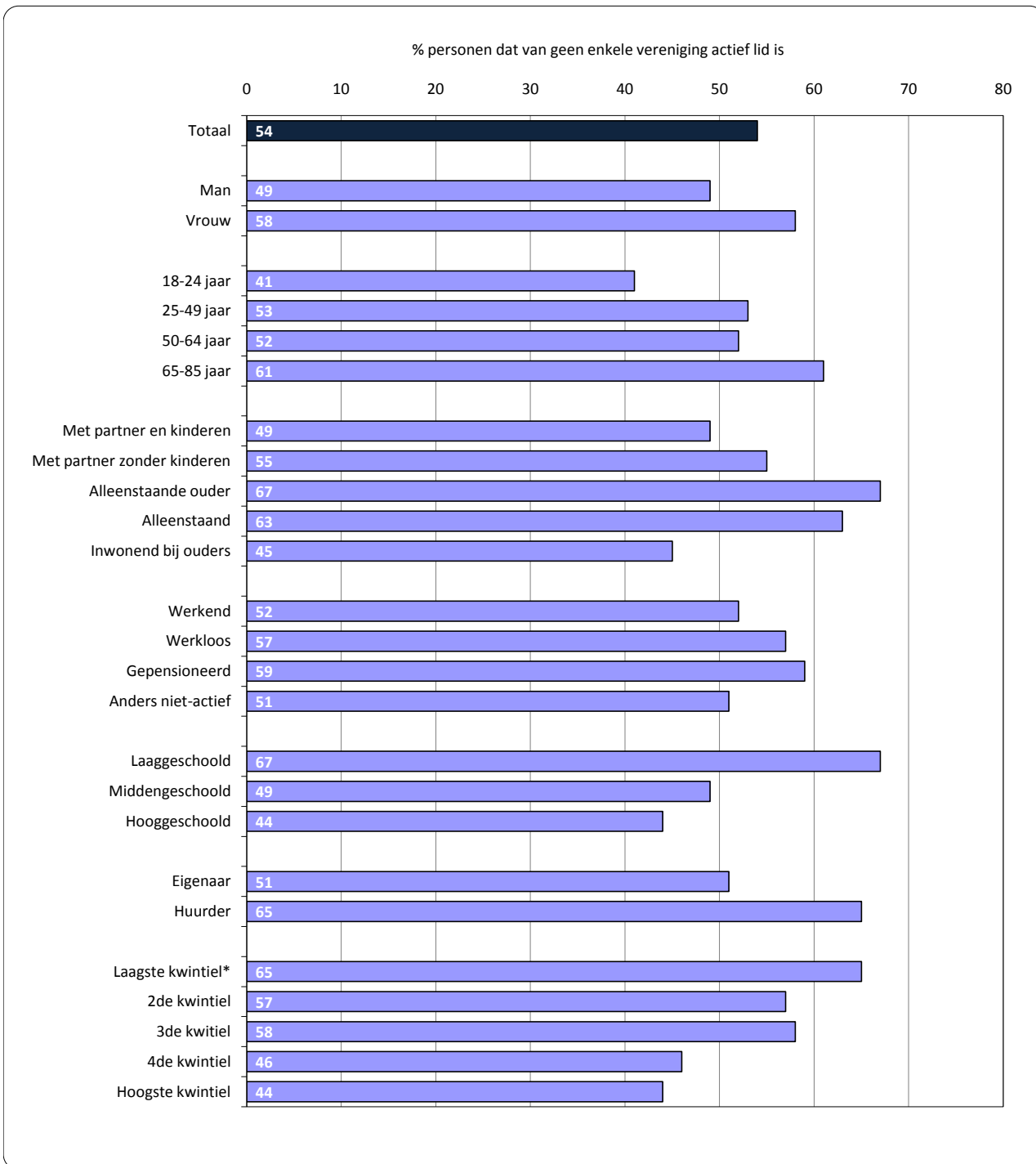
Ruimte Vlaamse Gemeenschap
Tijd 2011

BRON

SCV-survey, Studiedienst van de Vlaamse Regering

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/634.htm>

* Laagste kwintiel: 20% armste gezinnen; hoogste kwintiel: 20% rijkste gezinnen.

Indicator M7**Risico op sociale isolatie: evolutie****Omschrijving**

Percentage en aantal personen van 18 tot 85 jaar dat minder dan wekelijks contact heeft met burens, met niet-inwonende familie of met vrienden/kennissen

DIMENSIES

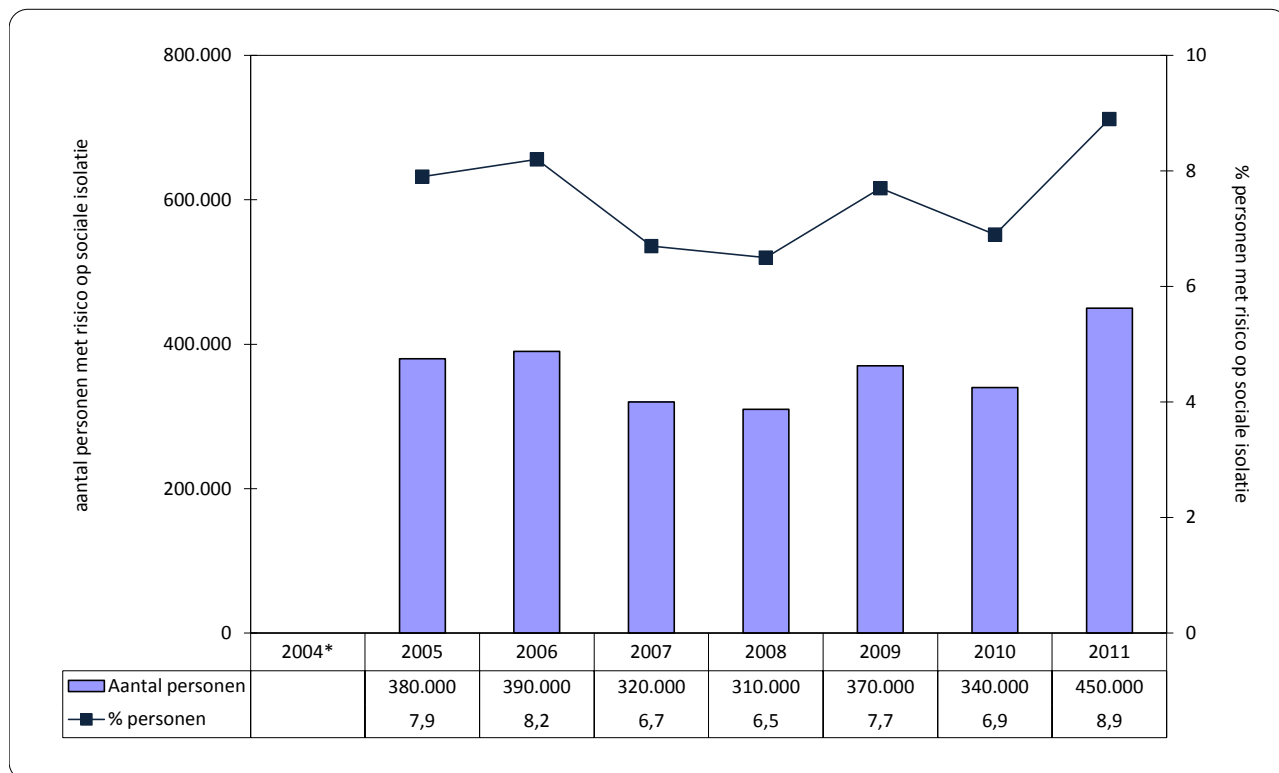
Ruimte Vlaamse Gemeenschap
Tijd 2004-2011

BRON

SCV-survey, Studiedienst van de Vlaamse Regering

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1069.htm>

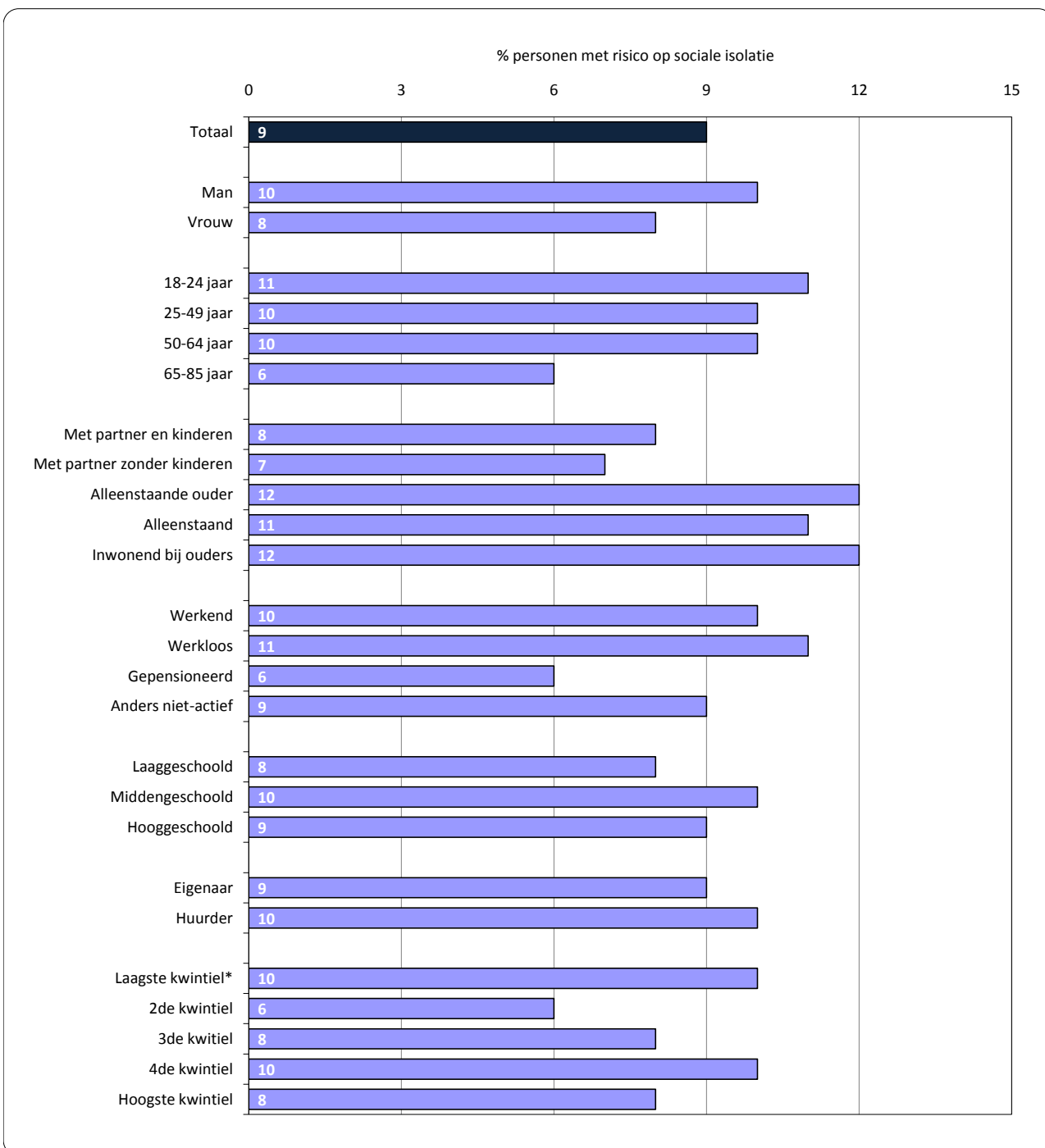

* Niet bevraagd in 2004.

Toelichting

In 2011 had 9% van de meerderjarige Vlamingen (ongeveer 440.000 personen) minder dan wekelijks contact met zijn of haar burens, niet-inwonende familie of vrienden/kennissen. Deze groep loopt een verhoogd risico op sociale isolatie. Het aandeel Vlamingen dat risico loopt op sociale isolatie schommelt de voorbije jaren tussen 7% en 9%.

Indicator M8	Risico op sociale isolatie: situatie per bevolkingsgroep	
Omschrijving	Percentage personen van 18 tot 85 jaar dat minder dan wekelijks contact heeft met burens, met niet-inwonende familie of met vrienden/kennissen	
DIMENSIES	Ruimte	Vlaamse Gemeenschap
	Tijd	2011
BRON	SCV-survey, Studiedienst van de Vlaamse Regering	
Voor meer informatie	http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/1069.htm	

* Laagste kwintiel: 20% armste gezinnen; hoogste kwintiel: 20% rijkste gezinnen.

Indicator M9**Geen internetgebruik: evolutie****Omschrijving**

Percentage en aantal personen van 18 tot 85 jaar dat tijdens de laatste 3 maanden geen internet heeft gebruikt

DIMENSIES

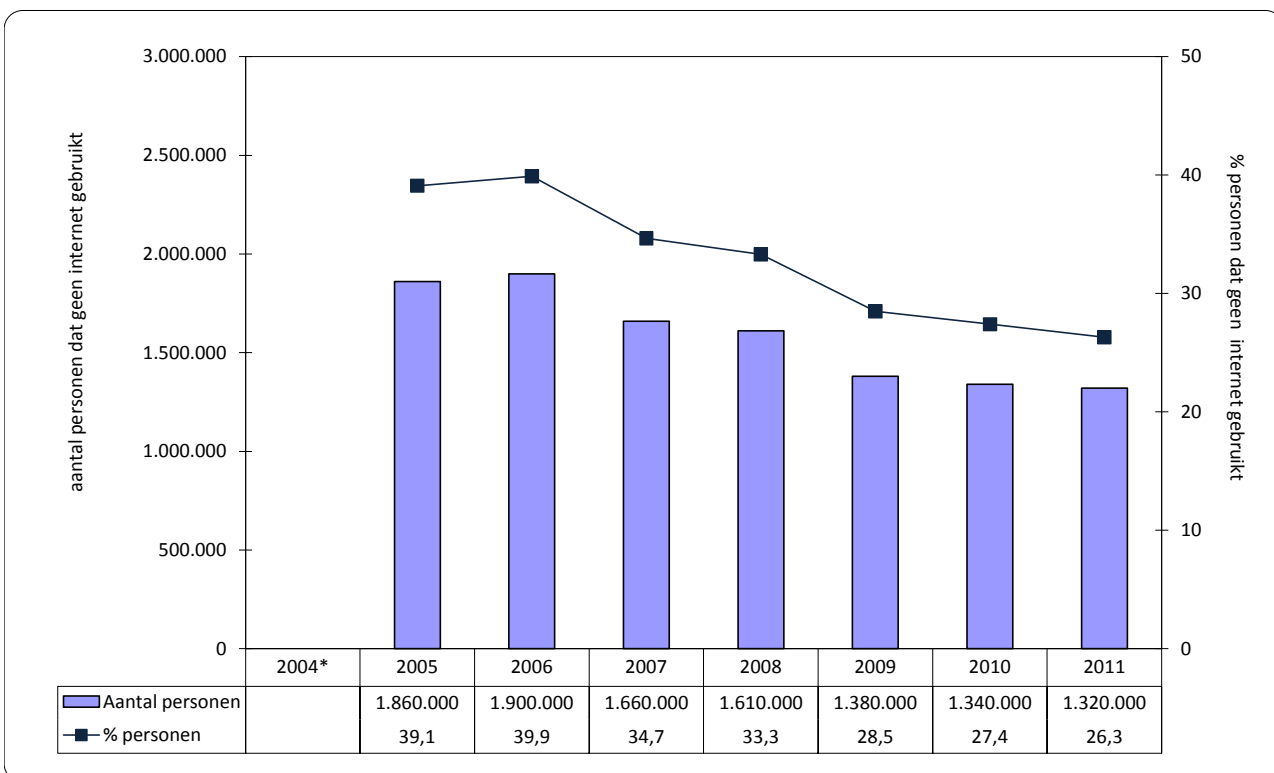
Ruimte Vlaamse Gemeenschap
Tijd 2004-2011

BRON

SCV-survey, Studiedienst van de Vlaamse Regering

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/2915.htm>

* Niet bevraagd in 2004.

Toelichting

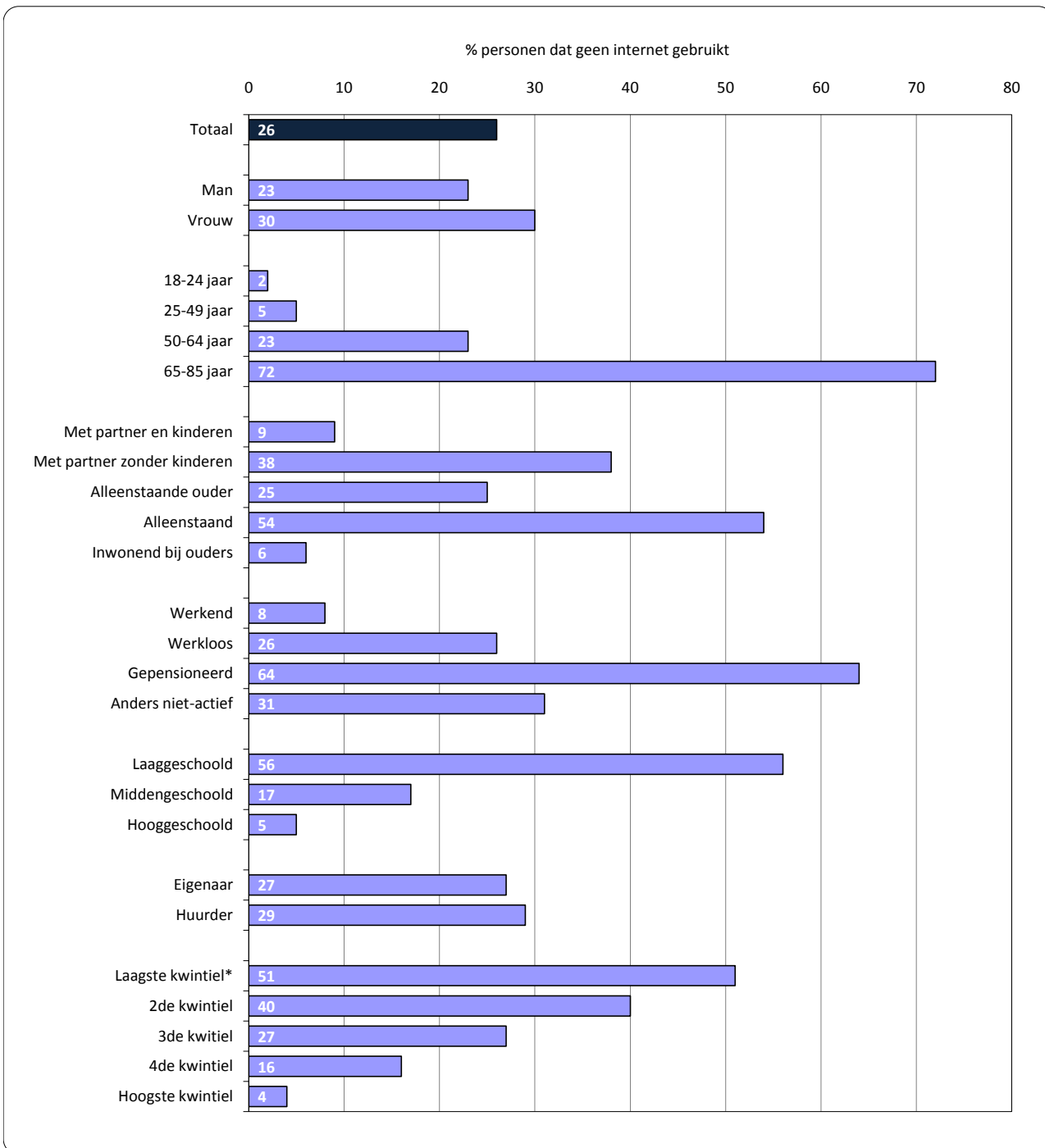
In 2011 had 28% van de Vlamingen van 18 jaar en ouder (ongeveer 1,4 miljoen personen) in de laatste 3 maanden voor de bevraging geen gebruik gemaakt van het internet. Het aandeel niet-internetgebruikers is de voorbije jaren duidelijk afgenomen.

Indicator M10**Geen internetgebruik: situatie per bevolkingsgroep****Omschrijving**

Percentage personen van 18 tot 85 jaar dat tijdens de laatste 3 maanden geen internet heeft gebruikt

DIMENSIES**Ruimte** Vlaamse Gemeenschap
Tijd 2011**BRON**

SCV-survey, Studiedienst van de Vlaamse Regering

Voor meer informatie<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/2915.htm>

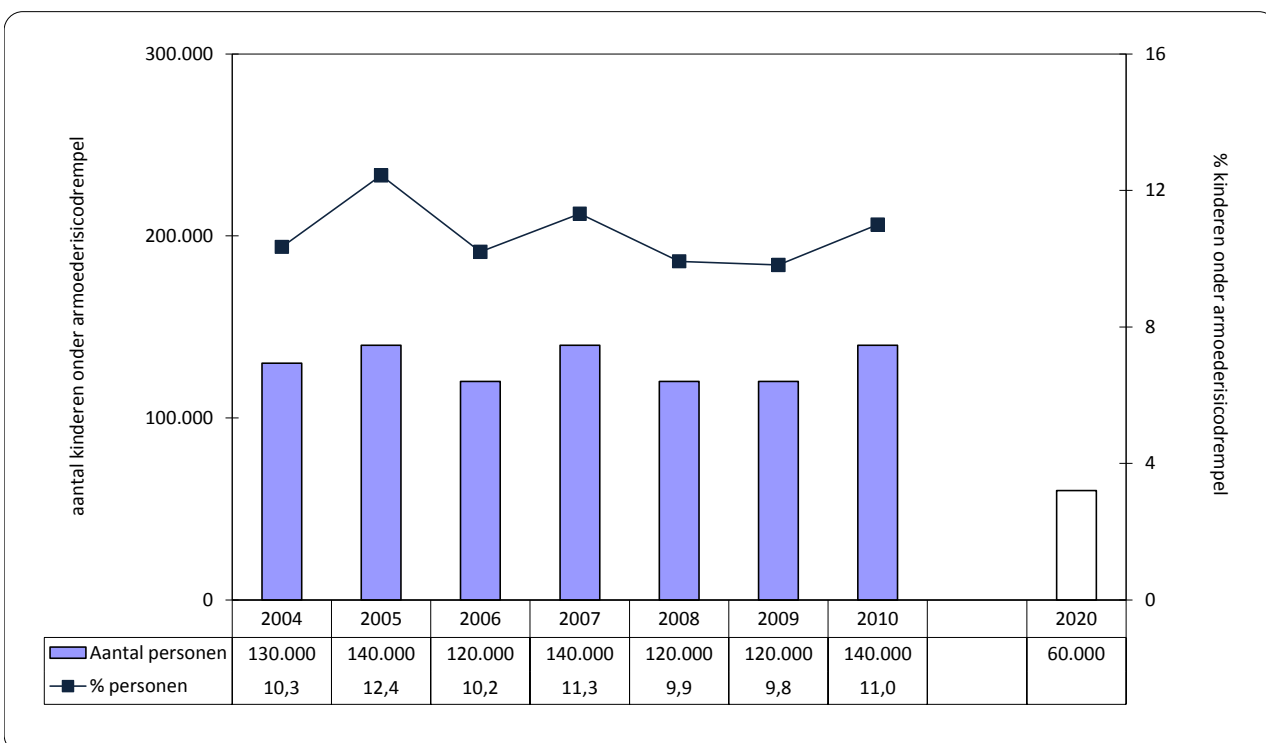
* Laagste kwintiel: 20% armste gezinnen; hoogste kwintiel: 20% rijkste gezinnen.

Indicator K&O1 Kinderen onder de armoederisicodrempel: evolutie

Omschrijving Percentage en aantal personen van 0 tot 17 jaar met een gestandaardiseerd beschikbaar huishoudinkomen onder de Belgische armoederisicodrempel na sociale transfers

DIMENSIES
Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2004-2010, doelstelling 2020

BRON EU-SILC, Algemene Directie Statistiek
Voor meer informatie <http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

Toelichting

In 2010 leefde 11% van de Vlaamse kinderen van 0 tot 17 jaar in een gezin met een huishoudinkomen onder de armoederisicodrempel. Dat komt overeen met ongeveer 140.000 kinderen. Dat aandeel schommelt de voorbije jaren tussen 10% en 11%.

In het Vlaamse Hervormingsprogramma voor de EU2020-strategie heeft de Vlaamse Regering er zich toe verbonden om het aantal kinderen in een gezin met een inkomen onder de armoederisicodrempel tussen 2008 en 2020 met 50% te verminderen. Dat betekent dat in 2020 het aantal kinderen met een huishoudinkomen onder de armoederisicodrempel gedaald moet zijn tot maximaal 60.000 kinderen. Voorlopig is er in de cijfers echter geen sprake van een daling.

Indicator K&O2

Armoede bij kinderen: diverse indicatoren

Omschrijving

Percentage en aantal personen van 0 tot 17 jaar en van 0 tot 99 jaar:

1. met een huishoudinkomen onder de Belgische armoederisicodrempel (zie indicator K&O1)
2. met een huishoudinkomen onder de 40%, 50%- en 70%-drempel (zie indicator I5)
3. dat leeft in een huishouden dat (zeer) moeilijk rondkomt (zie indicator I7)
4. dat leeft in een ernstig materieel gedepriveerd gezin: samengestelde deprivatiemaat en score op afzonderlijke items (zie indicator I11)
5. dat leeft in een huishouden in armoede of sociale uitsluiting volgens de EU2020-definitie (zie indicator I16)
6. dat leeft in een huishouden met te zware woonkosten (zie indicator H1)
7. dat leeft in een huis met kwaliteitsproblemen (zie indicator H8)
8. dat leeft in een huishouden dat gezondheidszorgen moet uitstellen (zie indicator G4)

DIMENSIES

Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2010

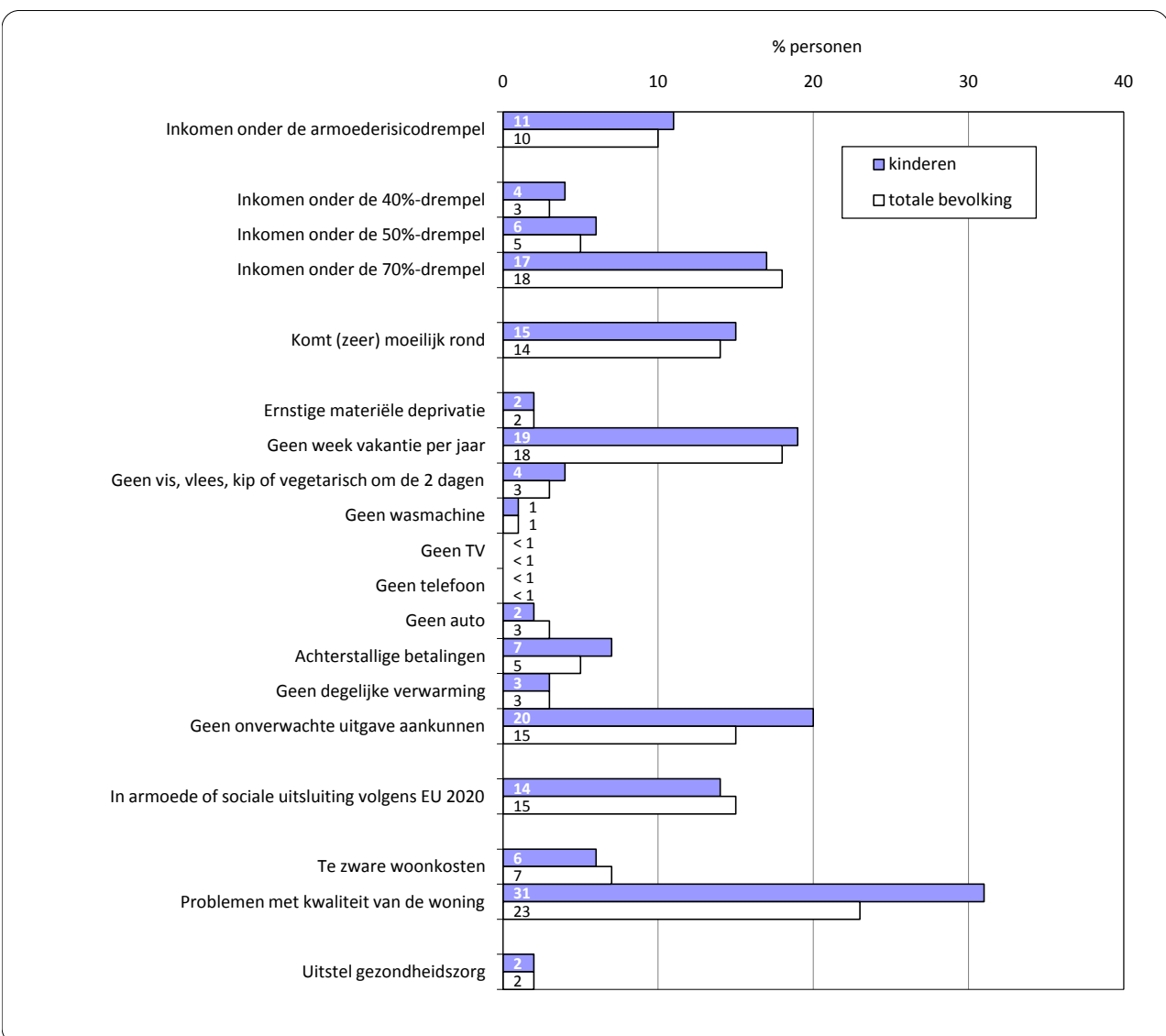
BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

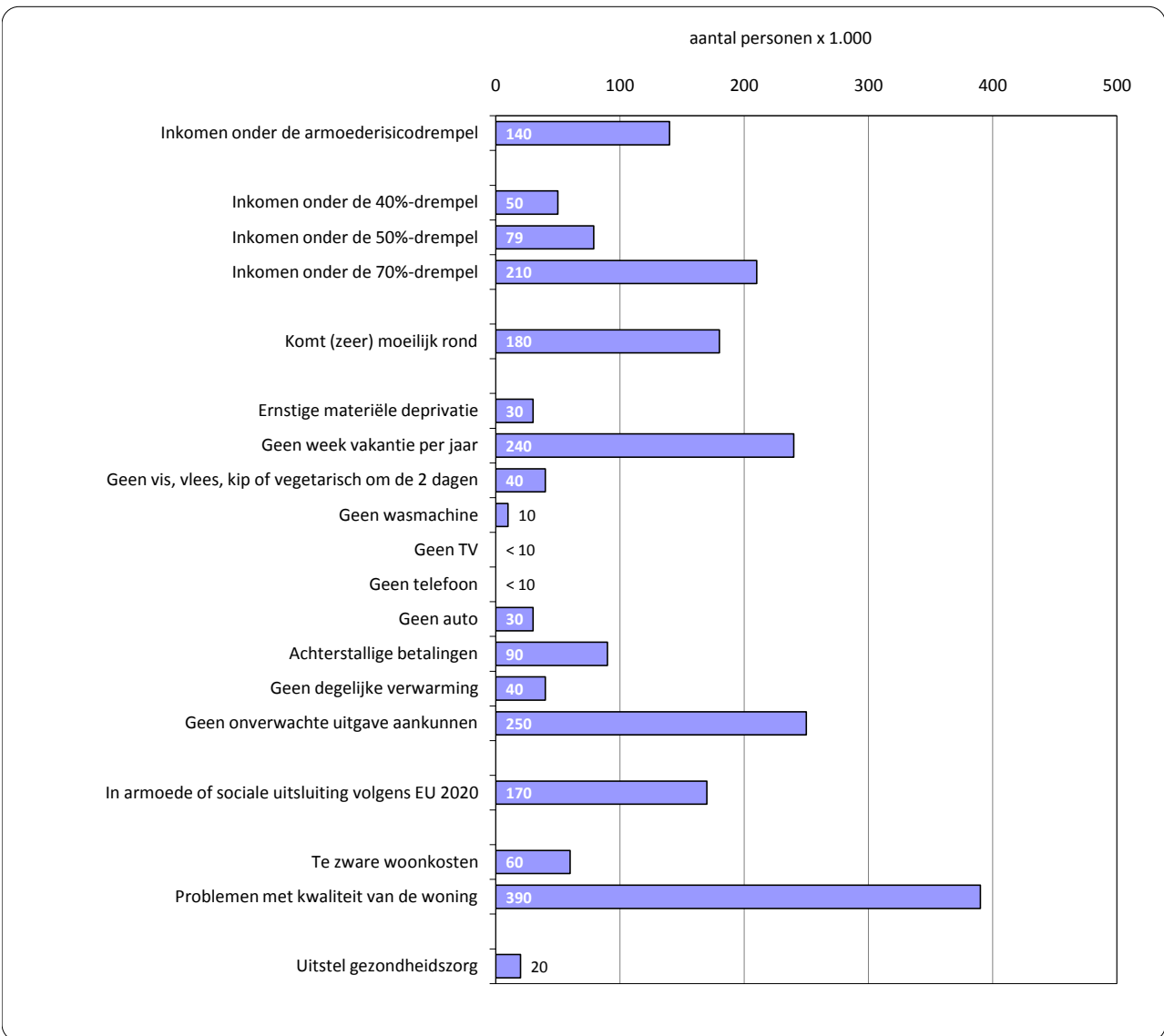
Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/1319.htm>

Percentage kinderen (0 tot 17 jaar) en personen in totale bevolking (0 tot 99 jaar)

Aantal kinderen (0 tot 17 jaar)

Indicator K&O3**Kansarmoede-index van Kind en Gezin: evolutie****Omschrijving**

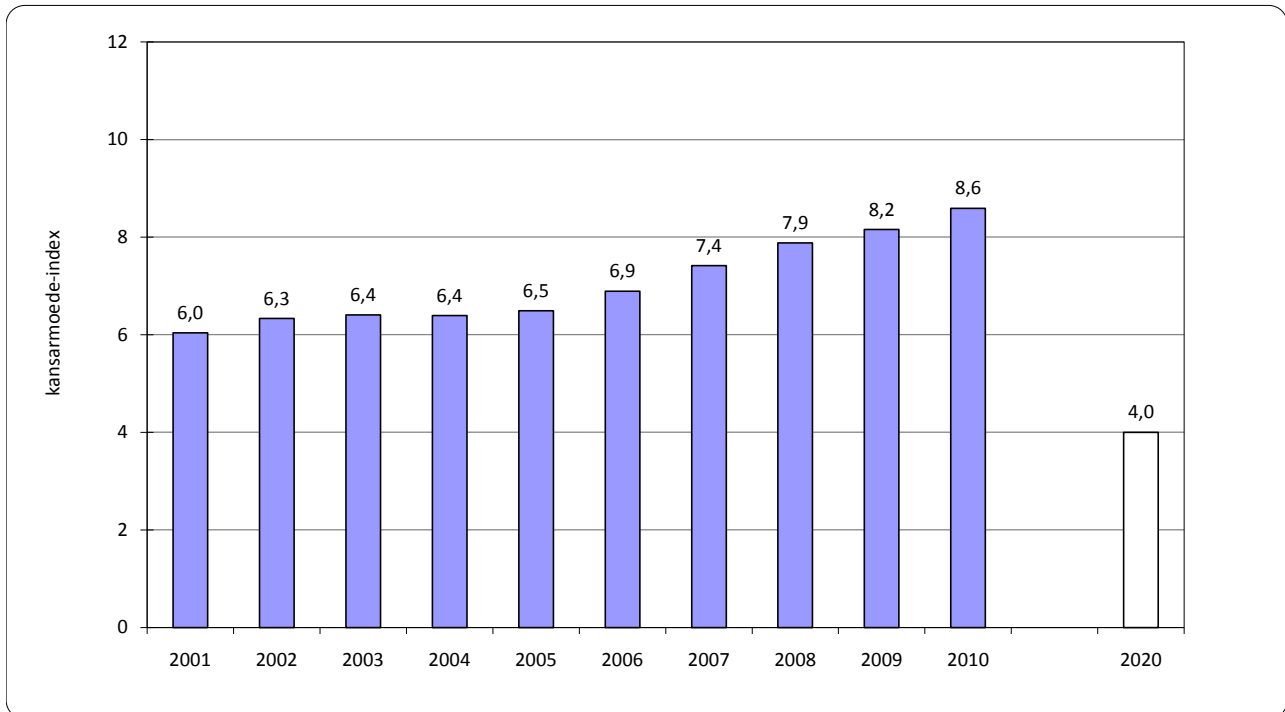
Aantal kinderen geboren in een kansarm gezin volgens de criteria van Kind en Gezin in jaar X en de jaren X-1 en X-2 en die wonen in het Vlaams Gewest op 31 december van jaar X, gedeeld door het totaal aantal kinderen geboren in die 3 jaar en die wonen in het Vlaams Gewest op 31 december van jaar X (in percentages)

DIMENSIES

Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2001-2010, doelstelling 2020

BRON

Kind en Gezin

Voor meer informatie<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/259.htm>**Toelichting**

Kind en Gezin ontwikkelde begin jaren 1990 een indicator die verschillende aspecten van de sociaaleconomische situatie van pasgeborenen tegelijk in rekening tracht te brengen. Aan de hand van het maandinkomen van het gezin, de opleiding en de arbeidssituatie van de ouders, de ontwikkeling van de kinderen, de huisvesting en de gezondheidssituatie van het gezin, wordt nagegaan hoeveel kinderen geboren worden in een kansarm gezin. Een gezin wordt als kansarm beschouwd als het op minstens 3 van de voorgenoemde criteria zwak scoort.

Sinds 2010 wordt niet meer gewerkt met jaarcijfers maar met het gemiddelde van het jaar en de 2 voorgaande jaren. Dat zorgt voor robuustere resultaten. Ook worden geen absolute aantallen meer vrijgegeven, enkel procentuele aandelen ten opzichte van het totaal aantal geboorten. Om de verandering in de berekening te accentueren spreekt Kind en Gezin nu van een kansarmoede-index. In 2010 haalde de index een score van 8,6. Dat betekent dat 8,6% van de geboorten in de periode 2008-2010 plaats vond in een kansarm gezin. Ook voor de voorgaande jaren werd een indexscore berekend volgens de nieuwe formule. Daaruit blijkt dat de kansarmoede-index sinds 2005 behoorlijk sterk is toegenomen.

In het Pact 2020 heeft de Vlaamse Regering er zich toe verbonden om het aantal kinderen dat geboren wordt in armoede tussen 2008 en 2020 met 50% te verminderen. Dat betekent dat in 2020 het percentage geboorten in kansarme gezinnen gedaald moet zijn tot maximaal 4%. Voorlopig is er in de cijfers echter sprake van een stijging in plaats van een daling.

Indicator K&O4**Ouderen onder de armoederisicodrempel: evolutie****Omschrijving**

Percentage en aantal personen van 65 jaar en ouder met een gestandaardiseerd beschikbaar huishoudinkomen onder de Belgische armoederisicodrempel na sociale transfers

DIMENSIES

Ruimte Vlaams Gewest

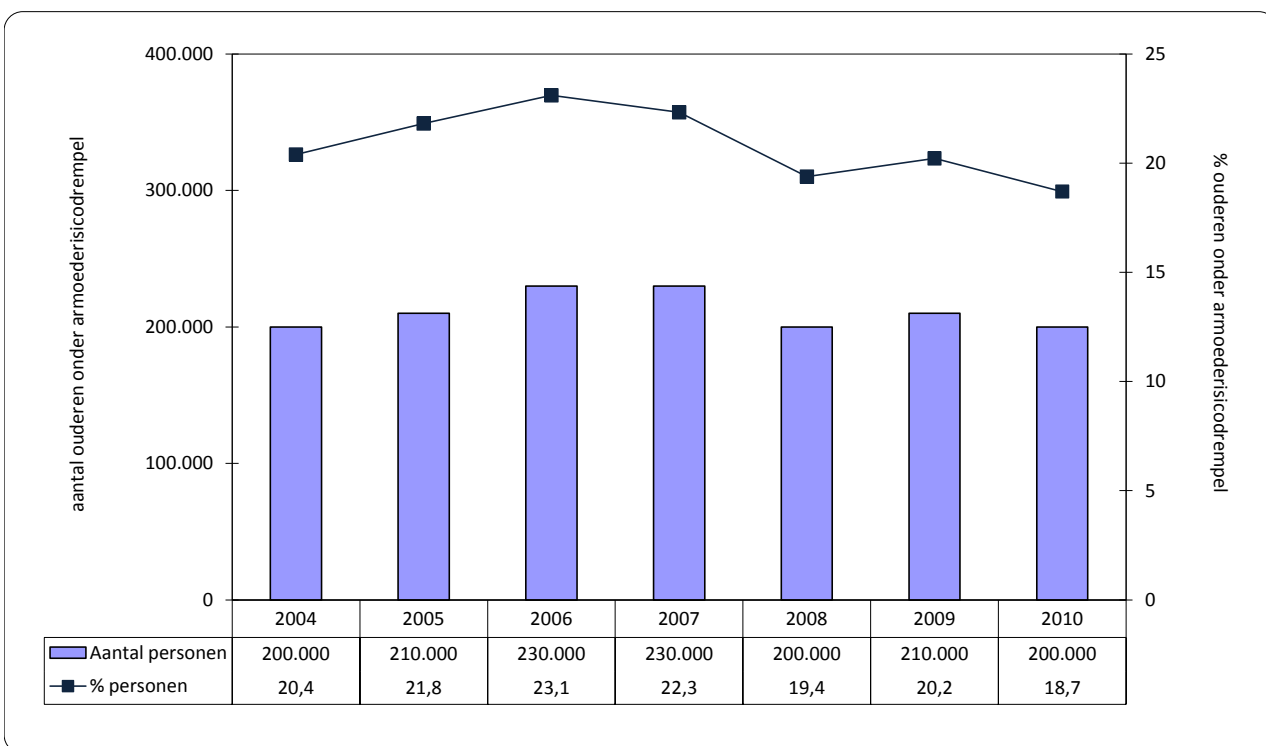
Tijd 2004-2010

BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

Toelichting

In 2010 leefde 19% van de Vlaamse ouderen in een gezin met een huishoudinkomen onder de armoederisicodrempel. Dat komt overeen met ongeveer 200.000 personen. Dat aandeel lijkt de laatste jaren af te nemen.

Indicator K&O5

Armoede bij ouderen: diverse indicatoren

Omschrijving

Percentage en aantal personen van 65 jaar en ouder en van 0 tot 99 jaar:

1. met een huishoudinkomen onder de Belgische armoederisicodrempel (zie indicator K&O4)
2. met een huishoudinkomen onder de 40%-, 50%- en 70%-drempel (zie indicator I5)
3. dat leeft in een huishouden dat (zeer) moeilijk rondkomt (zie indicator I7)
4. dat leeft in een ernstig materieel gedepriveerd gezin: samengestelde deprivatiemaat en score op afzonderlijke items (zie indicator I11)
5. dat leeft in een huishouden in armoede of sociale uitsluiting volgens de EU2020-definitie (zie indicator I16)
6. dat leeft in een huishouden met te zware woonkost (zie indicator H1)
7. dat leeft in een huis met kwaliteitsproblemen (zie indicator H8)
8. dat leeft in een huishouden dat gezondheidszorgen moet uitstellen (zie indicator G4)

DIMENSIES

Ruimte Vlaams Gewest
Tijd 2010

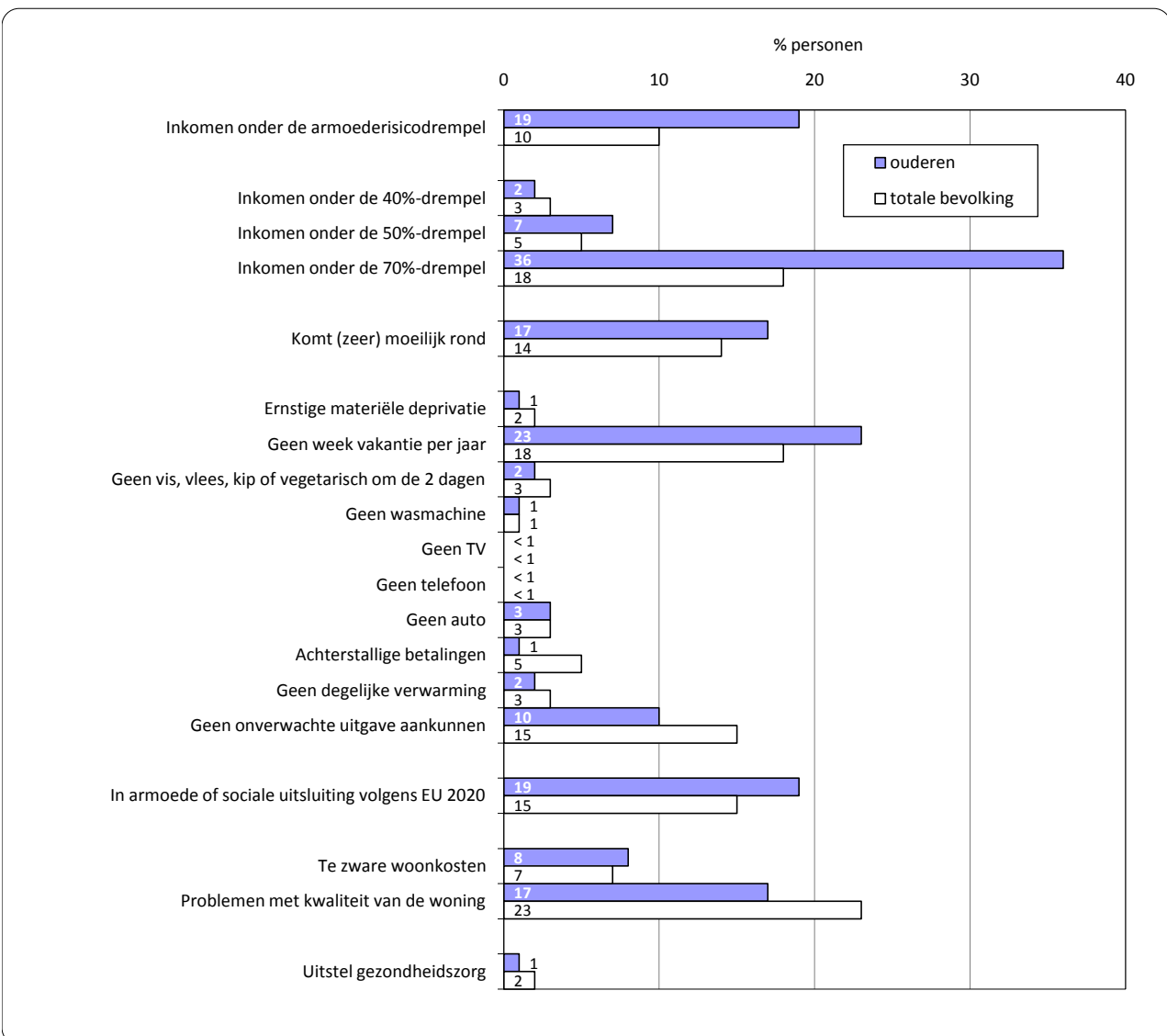
BRON

EU-SILC, Algemene Directie Statistiek

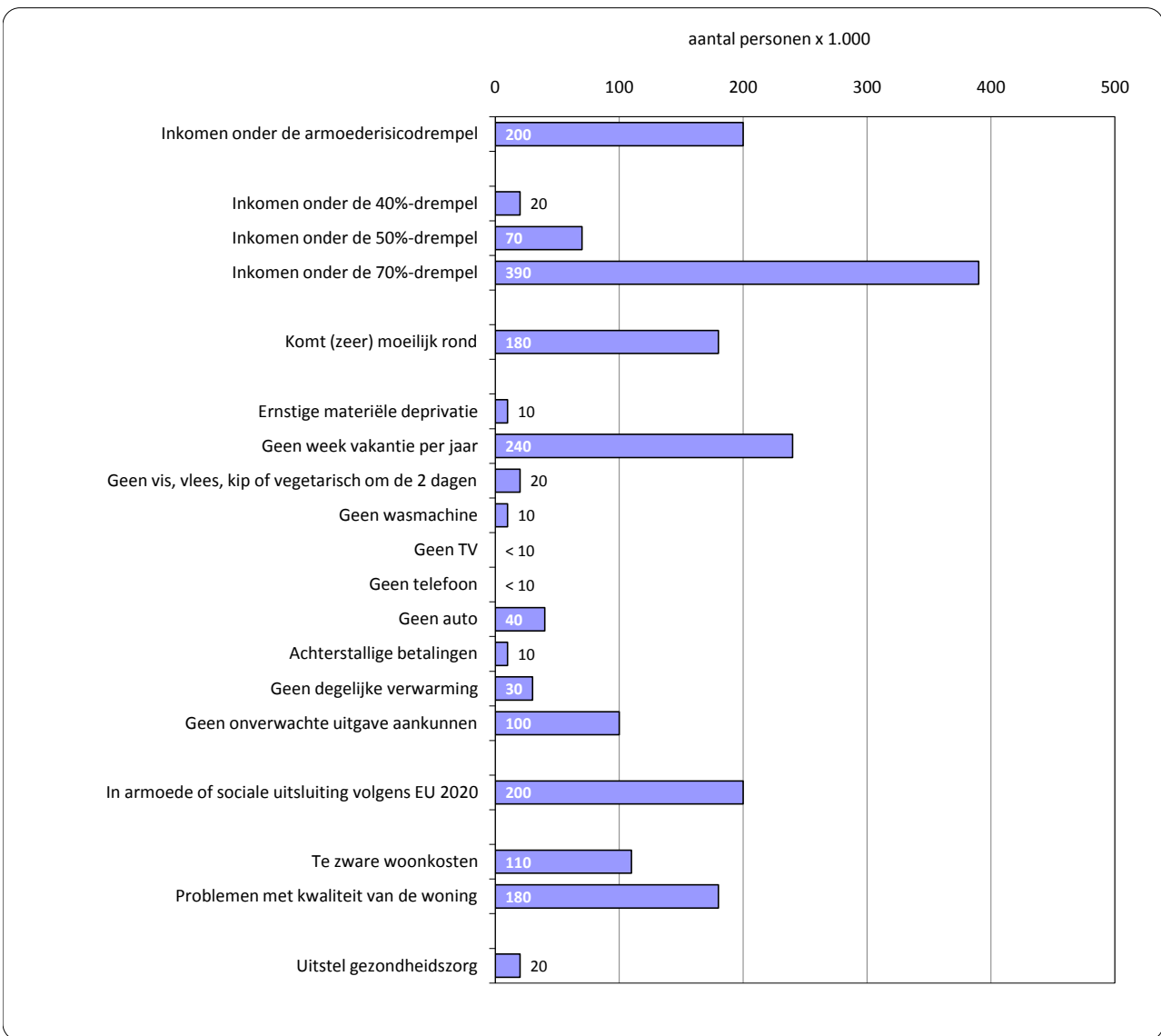
Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereeksen/1319.htm>

Percentage ouderen (65 jaar en ouder) en personen in totale bevolking (0 tot 99 jaar)

Aantal ouderen (65 jaar en ouder)

Indicator K&O6

Armoede bij kinderen en ouderen: Europese vergelijking

Omschrijving

Percentage personen van 0 tot 17 jaar en van 65 jaar en ouder met een gestandaardiseerd beschikbaar huishoudinkomen onder de nationale armoederisicodrempel

DIMENSIES

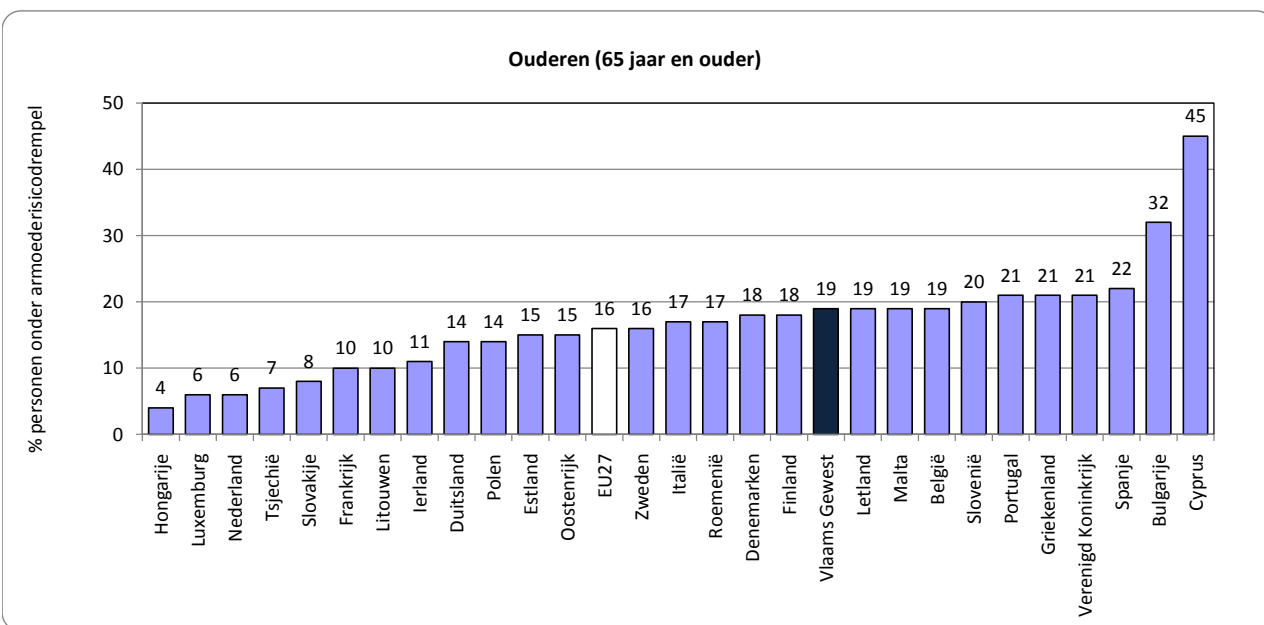
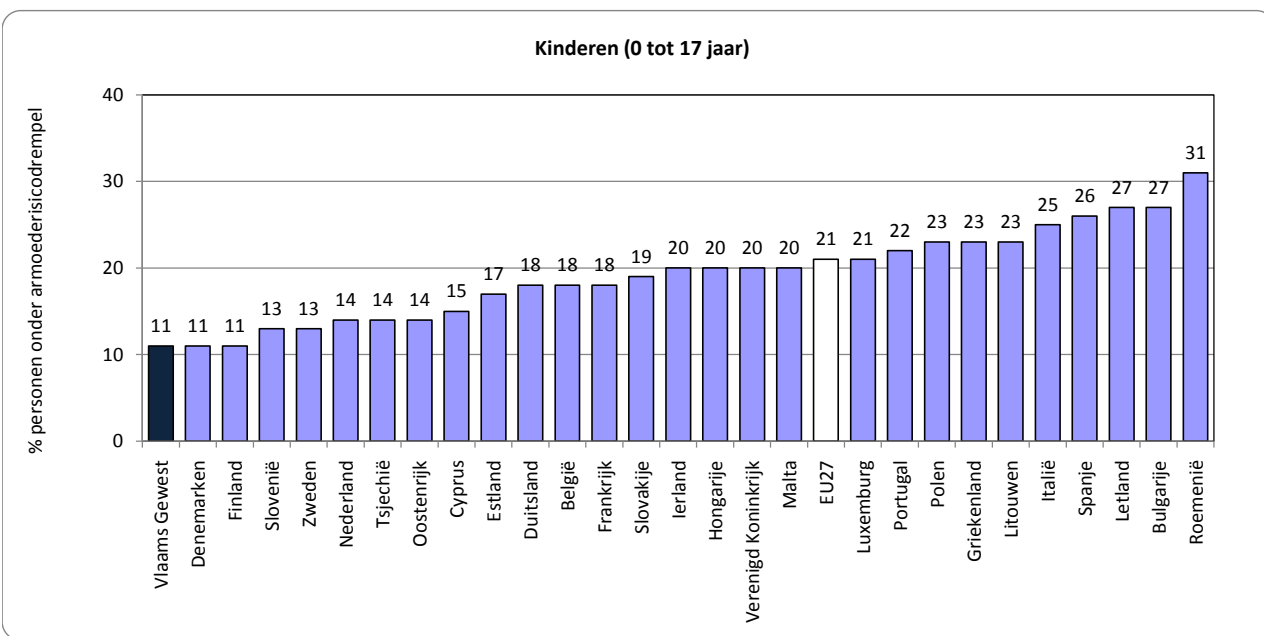
Ruimte Vlaams Gewest en 27 lidstaten van de Europese Unie
Tijd 2010

BRON

EU-SILC, Eurostat en Algemene Directie Statistiek

Voor meer informatie

<http://aps.vlaanderen.be/sgml/largereksen/1319.htm>

Toelichting

Als de inkomenssituatie van de Vlaamse kinderen en ouderen vergeleken wordt met die van hun leeftijdsgenoten in de andere Europese landen, blijkt er een duidelijk verschil tussen de 2 groepen. De Vlaamse kinderen scoren samen met de Deense en Finse kinderen het best van de hele Europese Unie. De Vlaamse ouderen vallen met een 18de plaats ver terug in de rangschikking.

Vlaamse Armoedemonitor
Vlaamse Armoedemonitor 2012
Vlaamse Armoedemonitor 2012
Vlaamse Armoedemonitor 2012